

תוכן העניינים

7	דוח הדירקטוריון וההנהלה
75	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאי הראשי
80	תמצית דוחות כספיים
160	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם
181	נספח, מילון מונחים ואינדקס

דוח הדירקטוריון והנהלה

תוכן עניינים דוח הדירקטוריון והנהלה

7 דוח הדירקטוריון והנהלה לאסיפה הכללית של בעלי המניות
7 מידע צופה פני עתיד
8 סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
8 מידע כספי תמציתי לאורך זמן
10 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים
12 יעדים ואסטרטגיה עסקית
13 הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
13 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
13 התפתחויות ושינויים מהותיים בכלכלת ישראל
15 התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק
19 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
21 הכנסות ריבית נטו והכנסות שאין מריבית
26 הוצאות התפעוליות ואחרות
27 התפתחויות ברווח כולל
28 המבנה וההתפתחויות של נכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
28 נכסים והתחייבויות
30 הון והלימות הון
32 תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות
33 מגזר משקי בית ובנקאות פרטית
35 מגזר עסקים זעירים, קטנים, בינוניים וגדולים
37 מגזר מוסדיים
37 מגזר ניהול פיננסי
37 חברות מוחזקות עיקריות
39 סקירת הסיכונים
39 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
39 ממשל תאגידי
39 תרחישי קיצון
39 סיכוני אשראי
41 סיכון איכות תיק האשראי
41 ניתוח איכות הסיכון וסיכון אשראי בעייתי
44 חובות שנדחו בהם תשלומים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה
46 סיכון ריכוזיות תיק האשראי
47 סיכון אשראי לפי ענפי משק
49 ריכוזיות לווים
50 חשיפה למדינות זרות
51 חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
52 מדיניות הלוואות לדיור
54 מדיניות אשראי ללקוחות פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
59 אשראי לבינו ונדל"ן
60 אשראי בערבות מדינה שניתן לעסקים להתמודדות עם משבר הקורונה
60 מימון ממונף
61 סיכוני שוק
63 סיכון ריבית

64	סיכון בסיס
66	סיכון נזילות
67	סיכון תפעולי
67	סיכון סייבר
68	סיכון טכנולוגיות מידע
68	סיכון ציזות
68	סיכון משפטי
68	סיכון מוניטין
69	סיכון אסטרטגי
69	סיכון סביבתי
70	הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון
71	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
71	בקרות ונהלים
71	הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי
72	שינויים בבקרה הפנימית

דוח הדירקטוריון וההנהלה לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון של הבנק, אשר התקיימה ביום 15 בנובמבר 2020, הוחלט לאשר את הדוחות הכספיים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2020. הדוחות ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מובהר, כי ככלל, התיאור בדוח הדירקטוריון לרבעון זה ("הדוח" - להלן) מתייחס לאירועים ושינויים מהותיים שחלו במצב ענייני הבנק עד מועד פרסום הדוח. יחד עם זאת, בחלק מהמקרים, לשם שלמות התמונה, כלל הבנק תיאור הכולל גם מידע שלדעתו אינו מידע מהותי. יש לעיין בדוח יחד עם דוח הבנק לשנת 2019 כפי שפורסם במערכת המידע "מגנא" ביום 5 במרס 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-021678).

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ההיסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ואי הוודאות הכרוכה בהשלכותיו, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, התנהגות המתחרים ושינויים ספציפיים שיפורטו להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "מתעתד", "צפי", "אמור", "חזוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "מתכננים", וביטויים דומים להם כגון: "יכול", "יהיה".

השימוש בביטויים צופי עתיד אלו, כרוך בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהוא מבוסס על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על תחזיות לעתיד בנושאים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ועל תוכניות העבודה ותקציב הבנק לשנת 2020. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הנכלל בדוחות אלה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוחות על מידע כאמור.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

מידע כספי תמציתי לאורך זמן*

(על בסיס מאוחד)

מדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	
4.8%	6.4%	4.4%	9.5%	(8.0%)	9.5%	(13.5%)	תשואה להון ¹ **
0.4%	0.6%	0.5%	0.9%	(0.8%)	0.8%	(1.3%)	תשואה לנכסים ¹
2.6%	2.8%	2.6%	3.2%	1.6%	2.8%	1.6%	יחס הכנסות ⁴ לנכסים ממוצעים
79%	74%	80%	67%	120%	69%	141%	יחס יעילות ⁵ **
			לשנה שהסתיימה ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
			31.12.2019	30.9.2019	30.9.2020		
			6.2%	5.1%	(4.6%)		תשואה להון ¹ **
			0.6%	0.5%	(0.4%)		תשואה לנכסים ¹
			2.8%	2.7%	2.0%		יחס הכנסות ⁴ לנכסים ממוצעים
			75%	78%	102%		יחס יעילות ⁵ **
ליום							
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	
11.09%	11.27%	10.75%	10.73%	9.95%	10.35%	10.01%	יחס הון רובד ¹ לרכיבי סיכון
6.32%	6.43%	6.17%	5.99%	5.27%	5.34%	5.03%	יחס המינוף ²
123%	127%	128%	130%	137%	148%	148%	יחס כסיו הנזילות ³

מדדי איכות אשראי עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	
0.1%	0.2%	0.3%	0.2%	0.1%	0.1%	0.3%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ¹
0.1%	0.2%	0.1%	0.2%	0.7%	0.1%	1.0%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ¹
			לשנה שהסתיימה ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
			31.12.2019	30.9.2019	30.9.2020		
			0.2%	0.2%	0.1%		שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ¹
			0.2%	0.1%	0.6%		שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ¹
ליום							
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	
1.0%	1.0%	0.9%	0.9%	1.1%	1.1%	1.3%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.3%	1.2%	1.1%	1.1%	1.1%	1.5%	1.3%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור

ראה הערות להלן.

נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד:

(במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום							
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	
30	41	29	62	(54)	58	(93)	רווח (הפסד) נקי**
178	214	170	192	180	186	187	הכנסות ריבית, נטו
9	10	6	15	45	7	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
87	72	98	133	(4)	120	(5)	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
69	63	67	70	66	60	57	מזה : עמלות
211	213	215	217	212	211	257	הוצאות תפעוליות ואחרות
118	116	122	117	112	104	161	מזה : משכורות והוצאות נילוות
0.41	0.55	0.40	0.84	(0.73)	0.78	(1.26)	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			לשנה שהסתיימה ביום		
30.9.2019	30.9.2020	31.12.2019	31.12.2019	30.9.2020	
100	(89)	162			רווח (הפסד) נקי**
562	553	754			הכנסות ריבית, נטו
25	117	40			הוצאות בגין הפסדי אשראי
257	111	390			הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
199	183	269			מזה : עמלות
639	680	856			הוצאות תפעוליות ואחרות
356	377	473			מזה : משכורות והוצאות נילוות
1.36	(1.21)	2.20			רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

נתונים עיקריים מהמאזן :

(במיליוני ש"ח)

ליום							
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	30.9.2020	
40,260	40,456	41,863	42,467	44,259	45,712	46,342	סך כל הנכסים
7,967	7,218	7,917	6,907	7,875	9,992	10,297	מזה : מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,274	6,254	6,330	8,404	9,235	8,886	9,155	ניירות ערך
25,380	25,548	26,197	25,873	25,008	24,951	24,988	אשראי לציבור, נטו
37,664	37,795	39,200	39,829	41,851	43,180	43,858	סך כל ההתחייבויות
207	97	61	322	160	80	119	מזה : פיקדונות מבנקים
31,336	31,029	31,497	31,668	34,105	35,607	36,753	פיקדונות הציבור
3,436	3,899	4,519	4,818	4,587	4,411	3,908	איגרות חוב וכתבי התחייבות
2,596	2,661	2,663	2,638	2,408	2,532	2,484	נדחים
							סך ההון

- * תוצאות הבנק לתקופה של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 הושפעו: מהפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, אשר נרשם בסעיף הכנסות שאינן מריבית וכן מאירוע נגיף הקורונה. לפרוט נוסף הרבות השפעה על ההוצאות בגין הפסדי אשראי, הכנסות המימון שאינן מריבית וההשפעה על הון הבנק, ראה פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר".
- ** בנטרול הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, תוצאות הבנק לתקופה של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 היו כדלהלן: הפסד בסך 15 מיליון ש"ח ו-12 מיליון ש"ח, תשואה שלילית על ההון של 2.3% ו-0.6%, יחס יעילות 86% ו-87%, בהתאמה.
1. מחושב על בסיס שנתי.
 2. מייצג את היחס בין ההון רובד 1 לסך החשיפה ברוטו, ובכלל זה חשיפה חוץ מאזנית, ללא קיזוז ביטחונות.
 3. היחס במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון.
 4. הסכום של הכנסות ריבית נטו ושל הכנסות שאינן מריבית, מחושב על בסיס שנתי.
 5. היחס שבין ההוצאות התפעוליות ואחרות לבין הסכום של הכנסות הריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכונים IT), סיכונים אבטחת מידע, סיכונים משפטיים וסיכונים ציבוריים, וכן סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים. סיכון האשראי הינו סיכון לגרימת הפסד לבנק כתוצאה מחלולות פירעון או ירידה בכוח הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו, והינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים אחרים. סיכון האשראי כולל גם את סיכון ריכוזיות תיק האשראי. סיכון השוק הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק ובהונו כתוצאה משינויים של מחירים ושערים בשווקים הפיננסיים, בעיקר בשינויים בשערי הריבית, בשער החליפין, באינפלציה ובשערי המניות. סיכון הנזילות הינו הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים. סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכון ציבורי, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. ראה בפרק "סקירת הסיכונים" מידע בדבר הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון השונים בבנק. הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים, הנתונים המאקרו כלכליים, הרגולציה והחקיקה שחלים או עשויים להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים.

להלן יפורטו סיכונים פרטניים מהותיים שהינם סיכונים מובילים ומתפתחים אשר הבנק מזהה ונערך לניטרם וניהולם:

משבר הקורונה

נוכח התפשטות וירוס הקורונה ברבעון הראשון של שנת 2020 למדינות רבות בעולם, כולל ישראל, והכרזת מגיפת וירוס הקורונה כמגיפה עולמית, ננקטו על ידי ממשלות בעולם ועל ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות שונים, הכוללים, בין היתר, השבתה של חלקים נרחבים מהמשק, הגבלות על הפעלת עסקים וכן התקבלו החלטות בעניין הפחתת ריבית על ידי בנקים מרכזיים. כמו כן ביום 6 באפריל 2020 החליטה הועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת ריבית מ - 0.25% ל- 0.1%. בדומה להחלטות דומות של בנקים מרכזיים בעולם, המשבר גרם גם לירידה חדה במחירי המניות והנכסים הפיננסיים בבורסות בעולם ובישראל.

במהלך הרבעון השני של שנת 2020, בשל צעדי ההתגוננות שנקטה ממשלת ישראל, בדומה לממשלות בעולם, חלה התמתנות בקצב התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובמדינות רבות בעולם. ממשלת ישראל וממשלות במרבית מדינות העולם נקטו באסטרטגיות חזרה הדרגתית לשגרה של המשק והפחתת הגבלות על פעילות עסקים. בנק ישראל וממשלת ישראל, בדומה לבנקים מרכזיים וממשלות בעולם המשיכו בתכניות המוניטאריות והפיסקליות המרחיבות במטרה לתמוך בכלכלה ולסייע לחזרה הדרגתית לשגרה של המשק.

לצד החזרה ההדרגתית של המשק לשגרה, בשלהי הרבעון השני ובמהלך הרבעון השלישי של השנה, חלה עליה במקרי התחלואה ועליה בקצב התפשטות נגיף הקורונה. מחד, על מנת לתמוך בחזרה הדרגתית של המשק לשגרה, ממשלת ישראל נקטה צעדים, במסגרת מתווים שונים לאפשר צמצום והסרת הגבלות על ענפים שונים במשק. ומאידך, על רקע התגברות מגיפת הקורונה, ננקטו על ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות הכוללים, בין היתר, הגבלות על פעילות עסקים, הגבלת תנועה של תושבים במוקדי תחלואה וכן סגר במהלך חגי תשרי ועד ליום 18 באוקטובר 2020, כאשר היציאה מהסגר נקבעה במתווה מדורג.

כמו כן, במהלך הרבעון השני והשלישי של שנת 2020, המסחר בבורסות העולם ובישראל התאפיין במגמה של עליות שערים במדדי המניות המובילים, לצד תנודתיות רבה על רקע החשש להתגברות מגיפת הקורונה.

אירועים אלה השפיעו על תוצאות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, לפרוט ראה פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות בהוצאות וברווח כולל אחר".

בנוסף, אירועים אלה הביאו להתכווצות בפעילות המשק בישראל, אליו חשופה פעילות הבנק והשליכו על עסקי הבנק, תוצאותיו הכספיות ורווחיותו במהלך שנת 2020 ויתכן שגם לאחר מכן. זאת בין היתר בשל עליה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, שיכולים להוביל לגידול בהוצאות להפסדי אשראי ולקיטון בהכנסות הבנק. למידע נוסף בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

הבנק אינו יכול לאמוד באופן מלא בשלב זה את ההשפעה העתידית של מגיפת הקורונה והיקפה, התלויה בין היתר, במשך אירוע התפשטות המגיפה, במועד מציאת חיסון, בצעדים שינקטו על ידי ממשלות ורגולטורים להתמודדות איתה, בהתפתחויות בשווקים ובהיקף השפעות כל אלו על הפעילות המשקית, לגביה קיים בשלב זה חוסר ודאות.

הבנק מקפיד, לאורך כל תקופת המשבר, על ניהול סיכונים הדוק ובחינה מתמדת של האירועים ודרכי הפעולה, על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות שלו, ככל שיידרש. גישת ניהול הסיכונים של הבנק הותאמה בעת זו במטרה להתמודד עם הסיכונים והאתגרים שנובעים כתוצאה מהתפרצות הנגיף.

הבנק נקט ונוקט צעדים להתמודדות עם השלכות מגיפת הקורונה על מנת לאפשר המשך פעילותו התקינה, לרבות המשך מתן שירותים בנקאיים ללקוחותיו בסניפים ובערוצים הישירים, בין היתר, תוך עבודה מרוחקת ופיצול צוותים חיוניים לעבודה באתרים נפרדים וכן עבודה בשיטת הקפסולות, בהתאם לעקרונות תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק ולנדרש על פי הוראות והנחיות של הרגולטורים השונים, מתוך מטרה לשמור על בטיחות ובריאות עובדיו ולהבטיח המשכיות השירות לציבור לקוחותיו. כמו כן הבנק נוקט בצעדים לצמצום הסיכונים לרבות סיכונים אשראי אשר נובעים מהשלכות מגיפת הקורונה. לפרוט ראה פרק "סקירת הסיכונים".

התפשטות נגיף הקורונה, צעדי ההתגוננות הננקטים והמשבר הכלכלי העולמי הנגרם מכך הובילו בין היתר גם להתגברות כלכלית עולמית, לרבות בישראל, של סיכון הסייבר. ואכן, בעולם נצפית התגברות אירועי תקיפה והונאה המנצלים את משבר הקורונה, ובפרט על רקע המגמות הבאות: עלייה בהיקף העבודה מרוחקת, אשר מרחיבה את מעטפת התקיפה הפוטנציאלית; עלייה בהיקף ניסיונות דיגוף הלקוחות, התגברות אירועי הונאה המנצלים את החשש האנושי סביב התפשטות הקורונה, העשויה לעודד גורמים עוינים להוציא לפועל תקיפות כנגד ארגונים.

בנק ישראל הנחה את התאגידים הבנקאיים במכתבו מיום ה-6 באפריל 2020 לבחון את נושא התגברות איומי הסייבר בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, ובדגש על התרחבות העבודה מרוחקת. הבנק בחן את התגברות סיכונים הסייבר, ונקט בשורה של צעדים לחיזוק ההגנה. למידע נוסף אודות טיפול הבנק בסיכון זה ראה פרק סקירת הסיכונים, סיכון סייבר. האמור בדיווח זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968-אשר מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים של הבנק נכון למועד דיווח זה, ובהתחשב בעובדה לפיה קיים חוסר וודאות לגבי היקפו ומשכו של משבר הקורונה והצעדים שינקטו להתמודדות איתו. אלו, עשויים להשתנות מעת לעת, אינם בשליטת הבנק, וקיים חוסר וודאות ביחס להשלכותיהם על שוקי ההון והכלכלה בישראל ובעולם.

הבנק עוקב אחר המשך השלכות של השפעות מגיפת הקורונה על הסיכונים השונים הקשורים בפעילות הבנק ונערך בהתאם להתפתחויות.

ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה" (להלן: "הוראת השעה"). במסגרתה בין היתר, הודיעה המפקחת, כי על מנת להבטיח יכולתם של הבנקים להמשיך ולהציע אשראי, יופחתו יעדי ההון המזעריים הנדרשים מהבנקים, ובאשר לבנקים קטנים ובינוניים (בנק שנכסיו במערכת אינם שווים או עולים על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית) - יחס הון רובד 1 הנדרש ממנו לא יפחת מ-8% במקום 9% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5% במקום 12.5% עובר לשינוי. תוקף הוראת השעה הינו עד ליום 30 בספטמבר 2020 ורשאית המפקחת, באישור הנגיד, להאריך את תוקף הוראת השעה בששה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה מיום 30 בספטמבר 2020 ליום 31 במרס 2021. לאחר מכן, ידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון שנשחק על פני שנתיים. בהתאם להוראת השעה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 באפריל 2020 לעדכן את יעדי הלימות ההון של הבנק כך שיחס הלימות ההון רובד 1 לא יפחת מ-9.3% (במקום 10.3% קודם לכן). לפרטים נוספים לגבי יעדי הלימות ההון של הבנק ראה פרק "הון והלימות ההון". בנוסף לאור התפתחות משבר הקורונה וזליגתו לשוק הריאלי החליט דירקטוריון הבנק בחודש מרס 2020 להגדיל את רזרבת הנזילות של הבנק והעלה את התיאבון והסיבולת של יחס כיסוי הנזילות הכולל (LCR) מ-120% ו-115% ל-130% ו-120% בהתאמה.

ביום 12 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בעניין "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה בין היתר, עדכון כי תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזנים על בסיס מאוחד הוא פחות מ-24% יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת 4.5% במקום 5% עובר לשינוי. תחילתה של ההוראה מיום פרסומה ותוקפה עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר תום תוקף ההוראה תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תקופת ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

מיזוג הבנק עם בנק מזרחי טפחות

לעניין רכישת כל מניות הבנק על ידי בנק מזרחי טפחות ביום 30 בספטמבר, 2020 והתקשרות בעסקה למכירת פעילות האשראי ליהלומים של הבנק לקבוצת פנינסולה בד בבד עם השלמת רכישת הבנק – ראה פרק התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק.

מערכת המחשוב

בהמשך למתואר בבאור 4.ג.23. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019, ובהתאם לאישור דירקטוריון הבנק מיום 12 במאי 2020, התקשר הבנק עם לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול שנחתם בין הצדדים ביום 2 בספטמבר 2001, ואשר הוארך על ידם לתקופות נוספות (להלן בהתאמה "ההסכם" ו-"התוספת") ובמקביל החליט שלא להמשיך בפרויקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק שנבחן על ידו. בהתאם לתוספת זו נקבעו בין הצדדים, בין היתר, ההסכמות הבאות: תוקפו של ההסכם יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2022 (להלן: "תום תוקף התוספת") ותוספת זו תחול רטרואקטיבית החל מיום 1 בינואר 2020.

ככל שלא יתקיים מיזוג של הבנק עם בנק מזרחי טפחות עד ליום 31 בדצמבר 2020, תינתן לבנק האופציה להאריך את תוקפה של התוספת בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "האופציה הקצרה"). בנוסף, ככל שלא יתקיים מיזוג

של הבנק עם בנק מזרחי טפחות עד ליום 31 בדצמבר 2021, תינתן לבנק האופציה להאריך את תוקפה של התוספת בעשר שנים עד ליום 31 בדצמבר 2032 (חלף שנת הארכה אחת בהתאם לאופציה הקצרה ובכפוף לכך שמומשה האופציה הקצרה) (להלן: "**האופציה הארוכה**"), הכל בכפוף לקיומם של התנאים למימוש האופציות כפי שנקבעו בין הצדדים במסגרת התוספת. לבנק לא תהיה זכות להפסיק את ההתקשרות לפני מועד תום תוקף התוספת או לפני מועד תום תקופת הארכה הרלוונטית (במקרה של מימוש האופציה/ אופציות שהוענקו לו), ואולם במקרה בו יממש הבנק את האופציה הארוכה יהיה הבנק רשאי להודיע ללאומי עד ליום 31 בדצמבר 2024 על קיצור תקופת ההסכם, ובמקרה זה יסתיים ההסכם ביום 31 בדצמבר 2028 והבנק ישלם ללאומי פיצוי מוסכם בסכום "התשלום הבסיסי" כמשמעו להלן, עבור שנה נוספת.

הבנק יהיה זכאי לקבל מלאומי בהתאם לתוספת את היקף השירותים השוטפים ורמת השירות כפי שניתנו לבנק ביום 31 בדצמבר 2016, טרם תחילת תקופת ההפרדות בין הצדדים (להלן: "**השירותים השוטפים**"). לאומי יספק לבנק את השירותים השוטפים בתקופת התוספת על פי עקרון ה follow me, קרי – על פי כלל לפיו פיתוחים שיפתח לאומי עבורו (החלפת מערכות ותשתיות) יפותחו במקביל עבור הבנק, בכפוף להוראות ההסכם, ולצורך כך ינקוט הבנק בכל פעולה שתידרש על מנת להטמיע את המערכות או התשתיות החדשות (להלן: "**מנגנון ה- follow me**").

התמורה שישלם הבנק בעבור השירותים השוטפים (להלן: "**הסכום הבסיסי**") תהיה בסכום של 125 מיליון ש"ח בגין שנת 2020 ובסכום של 135 מיליון ש"ח לשנה בגין השנים 2021-2023 במקרה בו ההסכם יסתיים בתום תוקף התוספת, או בתום תקופת האופציה הקצרה לפי העניין. ככל שהבנק יממש את האופציה הארוכה תעמוד התמורה עד לשנת 2022 על סך של 125 מיליון ש"ח לשנה ולאחר מכן על סך של 120 מיליון ש"ח לשנה. התמורה תוצמד אחת לשנה לפי מנגנון הצמדה שסוכם בין הצדדים בהסכם. כן הובהר בהסכם כי הסכום הבסיסי אינו כולל עלויות ייחודיות של יישום והתאמות של מנגנון ה- follow me עבור הבנק שיתווספו לסכום הבסיסי ויחולו על הבנק.

תוקף התוספת הותנה בקבלת חוות דעת מעודכנת ביחס לתחולת פטור רשות דיני התחרות למיזמים משותפים, העומדת בכללי ה- self-assessment המאשרת כי אין מניעה להמשך מתן השירותים על ידי לאומי לפי ההסכם או בקבלת אישור רשות התחרות לכך בלוחות הזמנים הקבועים בתוספת. ביום 26 במאי 2020 התקבלה חוות דעת מעודכנת ביחס לתחולת פטור רשות דיני התחרות למיזמים משותפים, העומדת בכללי ה- self-assessment המאשרת כי אין מניעה להמשך מתן השירותים על ידי לאומי לפי התוספת. זאת לאחר שרשות התחרות אישרה לב"כ הבנק כי היא אינה מבקשת כי התוספת תוגש לאישורה, וכי הצדדים רשאים לבצע בדיקה עצמית של התוספת ומידת התאמתה לדיני התחרות. בכך התקיים התנאי המתלה לתוקף התוספת כפי שנקבע בין הצדדים. התקשרות הבנק עם לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול הנ"ל צפויה להגדיל את הוצאות המחשוב של הבנק (שהיוו כ- 200 מיליון ש"ח בשנת 2019) בשיעור של כ- 20%.
האמור לעיל הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 בהיותו מבוסס על אומדנים והערכות ראשוניים ביחס לעלויות יישום התוספת להסכם המחשוב עם לאומי.

התכנית האסטרטגית

לאור רכישת הבנק על-ידי בנק מזרחי טפחות, הוסרה אי הוודאות לגבי עתידו של הבנק והסיכון האסטרטגי של הבנק פחת. הבנק נערך לפעול בהתאם לתכניות העבודה שיגובשו, תוך התחשבות בתהליך המיזוג והאסטרטגיה של בנק מזרחי טפחות. בהתאם לכך, הופחתה רמת הסיכון האסטרטגי.

סיכונים פרטניים מהותיים נוספים שהינם סיכונים מובילים ומתפתחים אשר הבנק מזהה ונערך לניטורם וניהולם הינם: התגברות איומי סייבר, סיכונים ציות ו-Conduct, וכן יוזמות רגולטוריות, בעיקר בתחום האשראי הצרכני, אשר עלולות להשפיע על מידת יישום היעדים ארוכי הטווח של הבנק. בפרט, שיפור היכולות הנובעות משימוש במאגר נתוני אשראי, המאפשר לכל גוף לקבל מידע אגרסיבי על כל לקוח במערכת הבנקאית, ומ-Open API, המאפשר לנותני שירות להתחבר למערכות הבנק ולשלוף מידע עדכני בזמן אמת על הלקוח, אשר צפויים להגביר את התחרות בקרב הלקוחות הקמעונאיים, ובכלל זה מול גופים חוץ בנקאיים. יצוין כי Open API מגדיל גם את פוטנציאל החשיפה לסיכונים סייבר, כאמור לעיל. בנוסף, המשך סביבת הריבית הנמוכה משפיעה על יכולת שיפור הרווחיות והתשואה בטווח הקצר.

חלק מהמידע המפורט לעיל בקשר לסיכונים המובילים והמתפתחים הינו מידע צופה פני עתיד.

למידע נוסף בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בהמשך למתואר בדוח השנתי האחרון של הבנק לשנת 2019, לאור רכישת הבנק על-ידי בנק מזרחי טפחות, הוסרה אי הוודאות לגבי עתידו של הבנק. הבנק נערך לפעול בהתאם לתכניות העבודה שיגובשו, תוך התחשבות בתהליך המיזוג והאסטרטגיה של בנק מזרחי טפחות.

ביום 10 בנובמבר 2020 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה להקלות הונית המתייחסות להשלכות הלימות ההון אגב מיזוג הבנק.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות ושינויים מהותיים בכלכלת ישראל

כללי – על פי נתוני לשכה מרכזית לסטטיסטיקה, בהשפעת משבר הקורונה ירד התוצר המקומי הגולמי ברבעון השני של 2020 ב- 28.8% (בחישוב שנתי) בהמשך לירידה של 6.7% בחישוב שנתי ברבעון הראשון של שנת 2020. התוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים עלה בשנת 2019 ב- 3.3%. במחצית הראשונה של 2020 שהושפעה רק חלקית ממשבר הקורונה (ההשפעה ניכרת בעיקר החל מחודש מרס), ירד התוצר המקומי הגולמי ב- 10.1% בחישוב שנתי לעומת המחצית הקודמת, לאחר עליה של 3.4% במחצית השנייה של שנת 2019.

בעקבות התפשטות נגיף הקורונה נכנס המשק הישראלי לסגר נוסף (אחרי הסגר הראשון בחודשים מרס-אפריל 2020) אשר החל ב- 18 בספטמבר 2020. הסגר נמשך כחודש, כאשר מ-18 באוקטובר החלה היציאה הדרגתית ממנו.

בחודש אוקטובר 2020 פרסם בנק ישראל את תחזית של חטיבת המחקר כאשר ניתנו 2 תרחישים: תרחיש המאופיין בשליטה על התפתחות התחלואה, לצד תרחיש המאופיין בשליטה נמוכה על התפתחות התחלואה. בתרחיש השליטה לא צפויים סגרים נרחבים נוספים או השבתה משמעותית של הפעילות הכלכלית. התוצר ב-2020 צפוי להתכווץ ב-5%, ב-2021 צמיחה צפויה להיות כ-6.5%. האינפלציה בארבעת הרבעונים הבאים צפויה להסתכם ב-0.3%, ובמהלך 2021 היא צפויה להסתכם ב-0.6%. שיעור האבטלה צפוי לעמוד ברבעון האחרון של 2020 על כ-16.7% מכח העבודה, ולרדת בהדרגה לכ-7.8% בסוף השנה הבאה. גירעון הממשלה צפוי לעמוד על כ-13% תוצר השנה, ועל כ-8% ב-2021. בתרחיש השליטה הנמוכה התוצר ב-2020 צפוי להתכווץ ב-6.5%, כאשר בשנת 2021 הצמיחה תסתכם ב-1.0% בלבד. שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הבאים צפוי להסתכם ב-(0.2%) ובמהלך 2021 הוא צפוי להסתכם ב-0.1%. שיעור האבטלה צפוי לעמוד על 20.2% במהלך הרבעון האחרון של 2020, ולרדת עד 13.9% רק בסוף השנה הבאה. גירעון הממשלה צפוי לעמוד על כ-13% תוצר ב-2020, ועל כ-11% תוצר ב-2021.

בשני התרחישים ריבית בנק ישראל צפויה לעמוד בעוד שנה בטווח שבין 0%-0.1%, אך ייתכן שבנק ישראל ירחיב או יאיץ את השימוש בכלי מדיניות קיימים או נוספים, כולל כלי הריבית, בהתאם להתפתחויות.

תעסוקה – שיעור המשתתפים בכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה עמד בחודש ספטמבר 2020 על 61.3% לעומת 62.9% בחודש דצמבר 2019. אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה עמד בחודש ספטמבר על 4.7% (5.4% בחודש אוגוסט 2020 ו-3.9% בתחילת שנה).

סחר חוץ, תנועות הון ושערי חליפין – הגרעון בסחר הסחורות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2020 ב-50.7 מיליארדי ש"ח (מתוכם כ-18.3 מיליארדי ש"ח במהלך הרבעון הראשון ו-14.1 מיליארדי ש"ח במהלך הרבעון השני), כאשר בתקופה המקבילה אשתקד, עמד הגרעון על 61.9 מיליארדי ש"ח ובשנת 2019 על 84.5 מיליארדי ש"ח. היצוא כאחוז מהיבוא, היה בתקופה 69.2%, לעומת 68.9% בתקופה המקבילה אשתקד. במהלך התקופה התחזק השקל (שער ממוצע) ביחס ללייש"ט הבריטי ב-3.1%. השקל נחלש ביחס לדולר ב-0.5%, לאירו ב-0.8%, ליין היפני ב-1.4% ולפרנק השוויצרי ב-2.3%.

מדיניות פיסקאלית – החל מחודש מרס 2020 באו לידי ביטוי השפעות משבר הקורונה על המשק הישראלי ועל הפעילות התקציבית. גירעון התקציבי עלה בעקבות הצעדים הפיסקליים שעליהם הכריזה הממשלה. בחודשים ינואר-ספטמבר 2020 נמדד גירעון בסך 102.4 מיליארדי ש"ח לעומת גירעון בסך 31.1 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בהתאם לתחזית חטיבת המחקר של בנק ישראל, בתרחיש הפסימי גרעון הממשלה צפוי לעמוד ב-2020 על כ-14.6 אחוזי תוצר ויחס החוב לתוצר צפוי לעלות ל-78%. ב-2021 צפוי הגרעון לעמוד על 12 אחוזי תוצר ויחס החוב-תוצר על 87%.

מחירים ומדיניות מוניטארית – בתשעת החודשים של שנת 2020 ירד מדד המחירים לצרכן (מדד ידוע) ב-0.6%. נוכח המשך המשבר, נקט בנק ישראל, בדומה לבנקים מרכזיים בעולם, במספר צעדים במטרה להבטיח המשך פעילות תקינה של השווקים הפיננסיים; החלטה על הפחתת ריבית ל-0.1% החל מיום 6 באפריל 2020, הקלה בתנאי האשראי לטווחים ארוכים להגדלת היצע האשראי לעסקים הקטנים, רכישת אג"ח ממשלתיות ותאגידיות בשוק המשני ומתווה מקיף לדחיית תשלומי הלוואות.

שוק ההון – במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, התאפיין המסחר בבורסה בתל אביב בתנודתיות רבה והסתכם בירידות שערים בכל מדדי המניות המובילים. במהלך התקופה ירד מדד ת"א 35 בכ- 22.3% (מתוכו ירידה של כ- 21% במהלך הרבעון הראשון של השנה). המסחר בחודש ספטמבר התאפיין בירידת שערים בכל מדדי המניות (ת"א 35 ירד ב-6.2%) והושפע מהתגברות גל שני של התפשטות נגיף הקורונה וכניסתו של משק לסגר נוסף כפי שצויין לעיל. מחזור המסחר היומי במניות (כולל מוצרי מדדים) הסתכם בתקופה בכ- 1.9 מיליארדי ש"ח, לעומת מחזור ממוצע של 1.3 מיליארדי ש"ח בשנת 2019. מחזור המסחר היומי באג"ח חברות (כולל מוצרי מדדים) הסתכם בתקופה בכ- 1.1 מיליארדי ש"ח בממוצע, לעומת מחזור ממוצע של 0.9 מיליארדי ש"ח בשנת 2019. באג"ח הממשלתית הסתכם המחזור בכ- 3.2 מיליארדי ש"ח, לעומת מחזור הממוצע של 2.6 מיליארדי ש"ח בשנת 2019.

בניה ונדל"ן – בהתאם לנתונים המתפרסמים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מחירי הדירות (חדשות ויד שנייה) בחודשים יולי-אוגוסט 2020 לעומת החודשים יולי-אוגוסט 2019 רשמו עליה של 2.3%. בחודשים יולי-אוגוסט 2020 עמד היקף נטילתן של משכנתאות על ממוצע חודשי של כ- 6.6 מיליארדי ש"ח לחודש, לעומת ממוצע חודשי של 6.32 מיליארדי ש"ח לחודש בתקופה המקבילה 2019 עלייה של כ-4.4%. בהשוואה לרבעון החולף (רבעון שני 2020) נרשמה עלייה של 22.5%, בו עמד היקף נטילתן של משכנתאות על ממוצע חודשי של כ- 5.39 מיליארדי ש"ח לחודש.

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן, שערי החליפין היציגים, ריבית בנק ישראל ושיעורי השינוי בהם:

	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2019
מדד המחירים לצרכן (בנקודות)			
מדד ידוע	100.9	100.7	100.1
שער החליפין (בש"ח)			
דולר של ארה"ב	3.482	3.456	3.441
אירו	3.805	3.878	4.026
לירה שטרלינג	4.280	4.560	4.411
פרנק שוויצרי	3.507	3.575	3.726
נתוני ריבית בנק ישראל (אחוז)			
	0.25	0.25	0.10
לתשעה חודשים שהסתיימו			
	ביום 30 בספטמבר		לשנת
	2019	2020	2019
	באחוזים		
שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים הידוע	0.5	(0.6)	0.3
שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארה"ב	(7.1)	(0.4)	(7.8)
שיעור עליית (ירידת) שער האירו	(11.3)	3.8	(9.6)
שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג	(10.7)	(3.3)	(4.9)
שיעור עליית (ירידת) שער פרנק שוויצרי	(7.9)	4.2	(6.1)

להלן מגמות והתפתחויות מהותיות וחריגות שארעו בבנק ולהם השפעה על התקופה המדווחת ועד למועד אישור הדוחות:

1. מיזוג הבנק עם בנק מזרחי טפחות- ביום 27 בנובמבר, 2017 נמסרה לבנק הודעה מטעם בעלי השליטה, לפיה התקשרו בעלי השליטה בבנק באותו יום בהסכם עם בנק מזרחי טפחות, במסגרתו התחייבו להענות להצעת רכש חליפין מלאה לרכישת מניות הבנק שיפרסם בנק מזרחי טפחות לכל בעלי המניות בבנק, בכפוף לתנאים מתלים שנקבעו בהסכם לפרסום הצעת הרכש ולהשלמתה, ובכללם אישורים רגולטוריים. (להלן "ההסכם") ההסכם הוארך מעת לעת בהתאם להסכמות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי טפחות.

ביום 8 בינואר, 2020 פרסמה הממונה על התחרות את החלטתה באשר לתנאים שיש בהם להפיג את החששות לפגיעה בתחרות עקב מיזוג כאמור, והעיקרי שבהם הינו מכירת פעילות מתן האשראי בתחום היהלומים על כלל היבטיה לצד שלישי בעל כישורים ומשאבים מתאימים שאינו פעיל היום בענף ושזהותו תאפשר על ידי הממונה מראש, וזאת לפני השלמת ביצוע המיזוג. ביום 14 ביולי, 2020, התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק לפיה בין היתר, הוסבה תשומת לב הבנק, כי על פי החלטת הממונה על התחרות מיום 8 בינואר, 2020, תנאי להשלמת המיזוג בין בנק מזרחי טפחות לבנק אגוד הינו מכירת פעילות האשראי בתחום היהלומים של אחד הבנקים לצד שלישי, כאשר ביום 14 ביולי, 2020, נחתמה עסקה בין בנק מזרחי טפחות לקבוצת פנינסולה בע"מ (להלן: "פנינסולה") למכירת פעילות האשראי בתחום היהלומים של בנק אגוד. מכירת פעילות האשראי כאמור לעיל על פי העסקה הנ"ל, הוכפפה להשלמת העסקה נשוא ההסכם וקבלת אישור הממונה לעסקת פנינסולה. בהתאם לתנאי העסקה שנחתמה בין בנק מזרחי טפחות לפנינסולה, לאחר שהשליטה בבנק אגוד תעבור לבנק מזרחי טפחות, ייחתם בין בנק אגוד לבין פנינסולה הסכם למכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות בנק אגוד.

יצוין, כי בהתאם לתנאי העסקה שנחתמה בין בנק מזרחי טפחות וקבוצת פנינסולה נקבע כי ככל שפעילות האשראי בתחום היהלומים תמכר בכפוף להשלמת הצעת רכש למניות הבנק על ידי בנק מזרחי טפחות (להלן: "מועד ההשלמה"), ההנחה על שווי התיק במועד ההשלמה יכולה לנוע בין 30% ל- 45%, מ"שווי תיק האשראי למימון פעילות היהלומים" של הבנק. סכום ההנחה בפועל יקבע לפי יתרת תיק האשראי נכון למועד ההשלמה, אשר יכולה להשתנות משמעותית, לרבות בשל ניצול מסגרות אשראי או אי ניצולן או שינויים אחרים שיכולים לחול בהיקף האשראי ומצבו עד מועד ההשלמה. עוד יצוין כי ההתקשרות בין בנק מזרחי טפחות וקבוצת פנינסולה בע"מ ושיעור ההנחה הנ"ל שנקבע במסגרתו הינם מבלי שפנינסולה ביצעה בדיקת נאותות פרטנית בנוגע ללקוחות והנתונים הנכללים בתיק.

ביום 27 ביולי, 2020, התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה במועד זה (27 ביולי, 2020), אישרה הממונה על התחרות את קבוצת פנינסולה בע"מ כרוכשת פעילות האשראי בתחום היהלומים של הבנק (להלן "הפעילות") וכי הממונה על התחרות פרסמה החלטה המתקנת את החלטתה בעניין המיזוג מיום 8 בינואר, 2020, והכוללת מספר תיקונים, ובהם בין השאר, נקבע כי עסקת מכירת הפעילות תתאפשר במקביל לביצוע המיזוג. הודעה זו נמסרה לבנק בהמשך להחלטת המתקנת של הממונה על התחרות בעניין המיזוג מיום 8 בינואר, 2020, שהתקבלה בבנק באותו מועד.

ביום 30 באוגוסט, 2020 פרסם בנק מזרחי טפחות דוח הצעת מדף שהיוותה גם מפרט הצעת רכש מלאה בדרך של הצעת רכש חליפין לרכישת 73,583,024 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת, המהוות 100% מהון המניות המונפק והנפרע ומזכויות ההצבעה של הבנק, שתוקפה הותנה ברכישת מלוא המניות שהוצע לרכוש (להלן: "המפרט"). ביום 23 בספטמבר 2020 – לאחר שהתקיימו התנאים המקדמיים להשלמת הצעת רכש החליפין שכללו קבלת אישורים מקדמיים מרשות המיסים וקבלת היתר נגיד בנק ישראל לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה על ידי בנק מזרחי טפחות בבנק אגוד והיתר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לשינוי שליטה בשתי סוכנויות הביטוח של בנק אגוד - נענו ניצעים בהצעת הרכש בשיעור העולה על שיעור ההיענות המזערי, כהגדרתו בהצעת הרכש ולפיכך התקיימו התנאים להשלמת הצעת רכש החליפין. ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה הצעת הרכש ובעקבות כך מחזיק בנק מזרחי טפחות במלוא ההון המונפק והנפרע וזכויות ההצבעה בבנק אגוד, בנק אגוד הפך לחברה פרטית בהתאם לסעיף 339 לחוק החברות, תשנ"ט-1999, ומניותיו נמחקו מהרישום למסחר בבורסה.

עם השלמת הצעת רכש החליפין ורכישת השליטה בבנק על ידי בנק מזרחי, ביום 30 בספטמבר 2020 סיימו יו"ר הדירקטוריון מר זאב אבליס וכן הדירקטורים ה"ה יצחק מנור, יגאל לנדאו, יובל לנדאו וחיים אלמוג כהונתם כדירקטורים בבנק, ובאותו מועד מונה מר משה לארי כיו"ר דירקטוריון הבנק וה"ה מנחם אביב, עדי שחף, אילה חכים וניסן לוי מונו כדירקטורים בבנק מטעם בנק מזרחי.

לפרטים נוספים ראה דיווחים מיידים מיום 28 בנובמבר, 2017 (אסמכתא מס': 2017-01-105238), מיום 30 במאי, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-053494), מיום 25 ביוני, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-055647), מיום 5 באוגוסט 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-073461), מיום 6 באוגוסט 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-073914), מיום 9 ביולי, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-058989), מיום 25 בנובמבר, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-101826), מיום 28 בנובמבר, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-103896), מיום 30 בדצמבר, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-115971), מיום 8 בינואר, 2020 (אסמכתא מס': 2020-01-003852), מיום 27 בינואר, 2020 (אסמכתא מס': 2020-01-010485), מיום 26 במאי, 2020 (אסמכתא מס': 2020-01-052860), מיום 31 במאי, 2020 (אסמכתא מס': 2020-01-

055545), מיום 14 ליולי, 2020 (אסמכתא מס': 067732-01-2020), מיום 28 ליולי, 2020 (אסמכתא מס': 01-2020-080001), מיום 31 באוגוסט, 2020 (אסמכתא מס': 086665-01-2020), מיום 1 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 01-2020-087679), מיום 3 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 088723-01-2020), מיום 13 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 01-2020-091156), מיום 17 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 093301-01-2020), מיום 17 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 093523-01-2020), מיום 22 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 094474-01-2020) ומיום 23 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 095299-01-2020), המובאים על דרך ההפניה וכן ראה באור 16.ב. לתמצית הדוחות הכספיים. ראה גם פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם" בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2019.

בהמשך להתקשרות בין בנק מזרחי טפחות לבין קבוצת פנינסולה כפי שפורטה לעיל, אישר דירקטוריון הבנק בד בבד עם השלמת הצעת רכש החליפין למניות הבנק ביום 30 לספטמבר 2020, התקשרות הבנק בהסכם עם קבוצת פנינסולה בע"מ שעיקריו כאמור לעיל הינו מכירת פעילות האשראי ליהלומים של הבנק לקבוצת פנינסולה בע"מ מייד עם השלמת הצעת הרכש למניות הבנק. סכום ההנחה בפועל על "שווי תיק האשראי למימון פעילות היהלומים" שניתנה לקבוצת פנינסולה בע"מ במסגרת ההסכם האמור לאחר התאמות מסויימות שבוצעו במנגנון חישוב ההנחה שהוסכמו בין בנק מזרחי טפחות לקבוצת פנינסולה עובר לאישור ההסכם, משקף הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח). לפיכך, בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים כאמור לעיל, רשם הבנק הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2020.

ביום 15 בספטמבר, 2020 השיב הבנק למכתב שנתקבל אצלו מאת רשות התחרות בעניין בדיקה שמקיימת רשות התחרות בנוגע לפעילות האשראי ליהלומים של הבנק בתקופת הביניים ועד להשלמת הצעת הרכש ומכירת פעילות היהלומים, המהווה תנאי למיזוג, בין היתר, כי פעילות האשראי ליהלומים מתנהלת בבנק בהתאם למהלך העסקים הרגיל וכי הוא פועל בהתאם להחלטת הממונה בעניין תנאי המיזוג כן השיב הבנק לבקשות הבהרה נוספות שהופנו על ידי רשות התחרות בעניין. ראה דיווח מיידי מיום 15 בספטמבר, 2020 (אסמכתא מס': 092407-01-2020) המובא על דרך ההפניה.

2. נוכח התפשטות וירוס הקורונה ברבעון הראשון של שנת 2020 למדינות רבות בעולם, כולל ישראל, והכרזת מגיפת וירוס הקורונה כמגיפה עולמית, ננקטו על ידי ממשלות בעולם ועל ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות שונים, הכוללים, בין היתר, השבתה של חלקים נרחבים מהמשק, הגבלות על הפעלת עסקים וכן התקבלו החלטות בעניין הפחתת ריבית על ידי בנקים מרכזיים. כמו כן ביום 6 באפריל 2020 החליטה הוועדה המוניטרית של בנק ישראל על הפחתת ריבית מ - 0.25% ל- 0.1%. בדומה להחלטות דומות של בנקים מרכזיים בעולם, המשבר גרם גם לירידה חדה במחירי המניות והנכסים הפיננסיים בבורסות בעולם ובישראל.

במהלך הרבעון השני של שנת 2020, בשל צעדי התגוננות שנקטה ממשלת ישראל, בדומה לממשלות בעולם, חלה התמתנות בקצב התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובמדינות רבות בעולם. ממשלת ישראל וממשלות במרבית מדינות העולם נקטו באסטרטגיות חזרה הדרגתית לשגרה של המשק והפחתת הגבלות על פעילות עסקים. בנק ישראל וממשלת ישראל, בדומה לבנקים מרכזיים וממשלות בעולם המשיכו בתכניות המוניטריות והפיסקליות המרחיבות במטרה לתמוך בכלכלה ולסייע לחזרה הדרגתית לשגרה של המשק.

לצד החזרה ההדרגתית של המשק לשגרה, בשלהי הרבעון השני ובמהלך הרבעון השלישי של השנה, חלה עליה במקרי התחלואה ועליה בקצב התפשטות נגיף הקורונה. מחד, על מנת לתמוך בחזרה הדרגתית של המשק לשגרה, ממשלת ישראל נקטה צעדים, במסגרת מתווים שונים לאפשר צמצום והסרת הגבלות על ענפים שונים במשק. ומאידך, על רקע התגברות מגיפת הקורונה, ננקטו על ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות הכוללים, בין היתר, הגבלות על פעילות עסקים, הגבלת תנועה של תושבים במוקדי תחלואה וכן סגר במהלך חגי תשרי ועד ליום 18 באוקטובר 2020, כאשר היציאה מהסגר נקבעה במתווה מדורג. כמו כן, במהלך הרבעון השני והשלישי של שנת 2020, המסחר בבורסות העולם ובישראל התאפיין במגמה של עליות שערים במדדי המניות המובילים, לצד תנודתיות רבה על רקע החשש להתגברות מגיפת הקורונה.

אירועים אלה השפיעו על תוצאות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, לפרוט ראה פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות בהוצאות וברווח כולל אחר".

בנוסף, אירועים אלה הביאו להתכווצות בפעילות המשק בישראל, אליו חשופה פעילות הבנק והשליכו על עסקי הבנק, תוצאותיו הכספיות ורווחיותו במהלך שנת 2020 ויתכן שגם לאחר מכן. זאת בין היתר בשל עליה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, שיכולים להוביל לגידול בהוצאות להפסדי אשראי ולקטון בהכנסות הבנק. למידע נוסף בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

הבנק אינו יכול לאמוד באופן מלא בשלב זה את ההשפעה העתידית של מגיפת הקורונה והיקפה, התלויה בין היתר, במשך אירוע התפשטות המגיפה, במועד מציאת חיסון, בצעדים שניקטו על ידי ממשלות ורגולטורים להתמודדות איתה, בהתפתחויות בשווקים ובהיקף השפעות כל אלו על הפעילות המשקית, לגביה קיים בשלב זה חוסר ודאות.

הבנק נקט ונוקט צעדים להתמודדות עם השלכות מגיפת הקורונה על מנת לאפשר המשך פעילותו התקינה, לרבות המשך מתן שירותים בנקאיים ללקוחותיו בסניפים ובערוצים הישירים, בין היתר, תוך עבודה מרחוק ופיצול צוותים חיוניים לעבודה באתרים נפרדים, בהתאם לעקרונות תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק ולנדרש על פי הוראות והנחיות של הרגולטורים השונים, מתוך מטרה לשמור על בטיחות עובדיו ולהבטיח המשכיות השירות לציבור לקוחותיו. כמו כן הבנק נוקט בצעדים לצמצום הסיכונים לרבות סיכונים אשראי אשר נובעים מהשלכות מגיפת הקורונה. לפרוט ראה פרק "סקירת הסיכונים".
האמור בדיווח זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 אשר מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים של הבנק נכון למועד דיווח זה, ובהתחשב בעובדה לפיה קיים חוסר וודאות לגבי היקפו ומשכו של משבר הקורונה והצעדים שנקטו להתמודדות איתו. אלו, עשויים להשתנות מעת לעת, אינם בשליטת הבנק, וקיים חוסר ודאות ביחס להשלכותיהם על שוקי ההון והכלכלה בישראל ובעולם.

3. ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ("להלן: "הוראת השעה"), במסגרתה בין היתר, הודיעה המפקחת, כי על מנת להבטיח יכולתם של הבנקים להמשיך ולהציע אשראי, יופחתו יעדי ההון המזעריים הנדרשים מהבנקים, ובאשר לבנקים קטנים ובינוניים (בנק שנכסיו במערכת אינם שווים או עולים על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית) - יחס הון רובד 1 הנדרש ממנו לא יפחת מ- 8% במקום 9% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5% במקום 12.5% עובר לשינוי. תוקף הוראת השעה הינו עד ליום 30 בספטמבר 2020 ורשאית המפקחת, באישור הנגיד להאריך את תוקף הוראת השעה בששה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה מיום 30 בספטמבר 2020 ליום 31 במרס 2021. לאחר מכן, ידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון שנשחק על פני שנתיים. בהתאם להוראת השעה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 באפריל 2020 לעדכן את יעדי הלימות ההון של הבנק כך שיחס הלימות ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3% (במקום 10.3% קודם לכן). לפרטים נוספים לגבי יעדי הלימות ההון של הבנק לשנת 2019 ראה פרק "הון והלימות ההון" בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019 (אסמכתא מס': 1678-01-02-2020), שפורסם ביום 5 במרס 2020, המובא על דרך הפניה.

4. לאור התפתחות משבר הקורונה וזליגתו לשוק הריאלי החליט דירקטוריון הבנק בחודש מרס 2020 להגדיל את רזרבת הנזילות של הבנק והעלה את התיאבון והסיבולת של יחס כיסוי הנזילות הכולל (LCR) מ- 120% ו- 115% ל- 130% ו- 120% בהתאמה.

5. בישיבתו מיום 26 לדצמבר 2019 המליץ דירקטוריון הבנק לאסיפה הכללית של הבנק, נוכח העובדה שהבנק עמד ביחס הלימות ההון שהוא מעבר לנדרש על ידי המפקח על הבנקים ולאחר בחינה שערך, לרבות כי נתקיימו כל התנאים לחלוקה מותרת על פי חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 100 מיליון ש"ח. ביום 22 בינואר 2020 אישרה האסיפה הכללית של הבנק חלוקת דיבידנד במזומן בסך 100 מיליון ש"ח, המהווה 1.359 ש"ח למניה רגילה וביום 11 בפברואר 2020 שולם הדיבידנד.
לעניין חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 31 במרס 2020 לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" המבקש לעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 בנושא "חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים", ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

6. לאור רכישת הבנק על-ידי בנק מזרחי טפחות, הוסרה אי הוודאות לגבי עתידו של הבנק והסיכון האסטרטגי של הבנק פחת. הבנק נערך לפעול בהתאם לתכניות העבודה שיוגבשו, תוך התחשבות בתהליך המיזוג והאסטרטגיה של בנק מזרחי טפחות.

7. קיים סכסוך עבודה פתוח שעליו הכריזו ועדי העובדים בשנת 2017 על רקע מיזוג הבנק. לעניין זה ולעניין התפתחויות ביחסי עבודה בבנק ראה גם באור 16 ד. בתמצית הדוחות הכספיים. לאור זאת קיים סיכון להתגברות עיצומי העובדים וקיים חשש לעזיבת עובדים. יצוין כי בשבועות האחרונים מתנהל משא ומתן עם ועדי העובדים במטרה להגיע להסכם קיבוצי בנושא פרישה וקליטת עובדים בבנק מזרחי טפחות.

8. לפירוט בדבר התקשרות הבנק מיום 12 במאי 2020 עם בנק לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול, ראה פרק "תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים", באור 10.5 (5) לתמצית הדוחות הכספיים וכן ראה פרק "הסיכונים המובילים והמתפתחים" בדוח המפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

9. ביום 8 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ("החברה") - לאחר אישורו של דירקטוריון בנק אגוד לישראל בע"מ ("בנק אגוד") ובכפוף לאישורה של האסיפה הכללית של החברה - את העברת כל הון המניות המונפק של החברה מבנק אגוד למזרחי טפחות נאמנות בע"מ ("מזרחי נאמנות") וכן את מיזוגה של החברה, כחברת

יעד, עם ולתוך, מזרחי נאמנות, כחברה קולטת, במיזוג סטטוטורי לפי הפרק הראשון בחלק השמיני של חוק החברות, התשנ"ט-1999, כמיזוג בין חברה בת בבעלות מלאה לחברת האם שלה, והכל בכפוף להתקיימותם של כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג בין החברה, הבנק ומזרחי נאמנות שאושר על ידי דירקטוריון החברה באותו מועד, הכוללים, בין היתר, קבלת האישרורים הנדרשים לחלוקה על ידי הבנק בקשר עם העברת כל הון המניות המונפק והנפרע של החברה למזרחי נאמנות, וזאת בהתאם לתנאים הקבועים והנדרשים על פי כל דין. ההון העצמי של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ביום 30 בספטמבר הסתכם בסך של 67 מיליון ש"ח. דירקטוריון החברה אישר את המיזוג בשים לב למצבן הכספי של החברות המתמזגות ולאור הנתונים וההצהרות שהוצגו בפני הדירקטוריון, לפיהן, לא קיים, לדעת הדירקטוריון, חשש סביר, שעקב המיזוג, לא יהיה ביכולתה של מזרחי נאמנות, כחברה הקולטת, לקיים את התחייבויותיה לנושיה.

10. החל מיום 1 בינואר 2020 הבנק מיישם את ASU 2016-02 בנושא חכירות (ASC 842). לפרוט ראה באור 1.ג.1. בתמצית הדוחות הכספיים.

11. אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות מתוארים בבאור 1 לתמצית הדוחות הכספיים ובפרק "מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים".

12. לפירוט בדבר שינויים והתפתחויות בתקופת הדוח ראה להלן פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר" ופרק "המבנה וההתפתחויות של נכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון".

13. לפירוט בדבר עדכוני חקיקה ויזמות חקיקה הקשורים לענף הבנקאות ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מינוי רואי החשבון המבקרים

ביום 30 בספטמבר, 2020 הודיע משרד סומך חייקין (KPMG) המשמש כרואה החשבון של החברה, על סיום כהונתו כרואה החשבון המבקר של החברה, וביום 1 באוקטובר 2020 מונה משרד רואה חשבון בריטמן אלמגור זהר ושות' לשמש כרואה החשבון המבקר של החברה החל ממועד זה.

גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואה החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחיד על ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על תמצית הדוחות הכספיים וכלול בבאור לתמצית דוחות הכספיים. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בבאור 10. (8) בתמצית הדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר

תוצאות הרבעון השלישי של שנת 2020 הסתכמו בהפסד בסך 93 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, תוצאות הרבעון השלישי של השנה היו מסתכמים בהפסד בסך 15 מיליון ש"ח.

תוצאות הרבעון השלישי של שנת 2020 בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, הושפעו בעיקר מהסעיפים כמפורט להלן:

- הפסד בסך 117 מיליון ש"ח בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, אשר נרשם בהכנסות שאינן מריבית תחת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרוט נוסף בדבר מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק".
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בעיקר בהוצאות בגין הפרשה קבוצתית כתוצאה מהשפעת אירוע הקורונה. לפרוט ראה פרק "הוצאות בגין הפסדי אשראי"
- גידול בהוצאות תפעוליות ואחרות, שנבע בעיקר מגידול בסעיף משכורות והוצאות נלוות כתוצאה מהפרשות והוצאות נלוות לשכר ומגידול בסעיף הוצאות מחשב.

התשואה השלילית על ההון (לפי בסיס הון ממוצע) לרבעון השלישי של שנת 2020 הסתכמה ב-13.5%, לעומת תשואת רווח נקי להון בסך 4.4% בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, התשואה השלילית על ההון הייתה מסתכמת ב-2.3%.

הפסד לפני מיסים לרבעון השלישי של שנת 2020 הסתכמו ב-140 מיליון ש"ח, לעומת רווח לפני מיסים בסך 47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת ההפסד לפני מיסים על ההון הסתכמה ב-19.9%, לעומת תשואת רווח לפני מיסים בסך 7.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינוי ברווח (הפסד) הנקי ברבעון השלישי של 2020, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2019	2020	
באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
10.0	17	170	187	הכנסות ריבית, נטו
983	59	6	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(105)	(103)	98	(5)	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
20	42	215	257	הוצאות תפעוליות ואחרות
(398)	(187)	47	(140)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(361)	(65)	18	(47)	מיסים על הכנסה
		38.3%	33.6%	שיעור הפרשה למס
(421)	(122)	29	(93)	רווח (הפסד) נקי
		0.40	(1.26)	רווח (הפסד) למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק
		4.4%	(13.5%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי על ההון

תוצאות תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמו בהפסד בסך 89 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, תוצאות תשעת החודשים הראשונים של השנה היו מסתכמים בהפסד בסך 12 מיליון ש"ח.

תוצאות תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד הושפעו בעיקר מהסעיפים כמפורט להלן:

- הפסד בסך 117 מיליון ש"ח בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, אשר נרשם בהכנסות שאינן מריבית תחת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרוט נוסף בדבר מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק".
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בעיקר בהוצאות בגין הפרשה קבוצתית כתוצאה מהשפעת אירוע הקורונה. לפרוט ראה פרק "הוצאות בגין הפסדי אשראי".
- גידול בהוצאות תפעוליות ואחרות, שנבע בעיקר מגידול בסעיף משכורות והוצאות נלוות כתוצאה מהפרשות להוצאות נלוות לשכר ומגידול בסעיף הוצאות מחשב.

התשואה השלילית על ההון (לפי בסיס הון ממוצע) לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמה ב- 4.6%, תשואת הרווח הנקי להון (לפי בסיס הון ממוצע) הסתכמה ב- 5.1% בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, התשואה השלילית על ההון הייתה מסתכמת ב- 0.6%.

הפסד לפני מיסים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמו ב- 133 מיליון ש"ח, לעומת רווח לפני מיסים בסך 155 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת ההפסד לפני מיסים על ההון הסתכמה ב- 6.8%, לעומת תשואת רווח לפני מיסים על ההון אשר הסתכמה ב- 8.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינוי ברווח (הפסד) הנקי בתשעת החודשים הראשונים של 2020, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2019	2020	
באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח			
	(2)	562	553	הכנסות ריבית, נטו
	368	25	117	הוצאות בגין הפסדי אשראי
	(57)	257	111	הכנסות שאינן מריבית
	6.4	639	680	הוצאות תפעוליות ואחרות
	(186)	155	(133)	רווח (הפסד) לפני מיסים
	(180)	55	(44)	מיסים על הכנסה
		35.5%	33.1%	שיעור ההפרשה למס
	(189)	100	(89)	רווח (הפסד) נקי
		1.36	(1.21)	רווח (הפסד) למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק
		5.1%	(4.6%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי על ההון

הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

הכנסות ריבית נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 553 מיליון ש"ח, לעומת 562 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן ניתוח תמציתי של התפתחות שיעורי הכנסה והוצאה ופערי ריבית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרת ממוצעת
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
2.36	492	27,826	2.11	485	30,698
(0.64)	(80)	16,593	(0.56)	(73)	17,256
1.72	412		1.55	412	
מטבע ישראלי לא צמוד**					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד מדד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע חוץ**,*					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע זר.
** יתרות העו"ש שאינן נושאות ריבית לא נכללות בטבלה זו.

במגזר הלא צמוד - פער הריבית הינו 1.55%, לעומת 1.72% בתקופה המקבילה אשתקד. השינויים הושפעו מירידת ריבית בנק ישראל.

במגזר הצמוד מדד - פער הריבית הינו 1.79%, לעומת 1.42% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות ובהוצאות הריבית מושפעת מהשינויים במדד (ירידה של 0.6% בתקופה הנוכחית, לעומת עליה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד).

במטבע חוץ - פער הריבית הינו 1.72%, לעומת 2.08% בתקופה המקבילה אשתקד. השינויים הושפעו מירידת שיעורי הריביות על מטבעות בעולם.

סך הכל - פער הריבית הכולל הינו 1.59%, לעומת 1.63% בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי^{2,3}

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי	2019	2020
	במיליוני ש"ח	
	52	77
	11	96
	63	173
	(38)	(56)
	25	117

הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
הוצאות (הכנסות) בגין הפרשה קבוצתית¹
סך הכל הוצאות בגין הפרשה פרטנית וקבוצתית
גביית חובות שהופרשו בעבר
הוצאות בגין הפסדי אשראי

שיעור ההוצאה הפרטנית נטו בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור נטו	0.07%	0.11%
שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור נטו	0.06%	0.51%
שיעור ההוצאה הכולל בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור נטו	0.13%	0.62%

- ההפרשה הקבוצתית מושפעת משינויים ביתרת תיק האשראי, משינויים בתמהיל התיק, משינויי סיווג חובות בעייתיים ומעדכון מקדמי הפרשה קבוצתית. הגידול בהוצאות בגין הפרשה קבוצתית נובע מהשפעת אירוע הקורונה, כמפורט להלן.
- למידע נוסף ראה פרק "סקירת הסיכונים- סיכוני אשראי" בדוח דירקטוריון והנהלה וכן באור 6 בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרוט בדבר הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמניות למכירה ראה פרק "הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית" בדוח דירקטוריון והנהלה וכן באור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי	2019	2020
	במיליוני ש"ח	
	18	23
	1	59
	19	82
	(13)	(17)
	6	65

הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
הוצאות (הכנסות) בגין הפרשה קבוצתית¹
סך הכל הוצאות בגין הפרשה פרטנית וקבוצתית
גביית חובות שהופרשו בעבר
הוצאות בגין הפסדי אשראי

שיעור ההוצאה הפרטנית נטו בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור נטו	0.08%	0.10%
שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור נטו	0.02%	0.95%
שיעור ההוצאה הכולל בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור נטו	0.09%	1.04%

- ההפרשה הקבוצתית מושפעת משינויים ביתרת תיק האשראי, משינויים בתמהיל התיק, משינויי סיווג חובות בעייתיים ומעדכון מקדמי הפרשה קבוצתית. הגידול בהוצאות בגין הפרשה קבוצתית נובע מהשפעת אירוע הקורונה, כמפורט להלן.
- למידע נוסף ראה פרק "סקירת הסיכונים- סיכוני אשראי" בדוח דירקטוריון והנהלה וכן באור 6 בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרוט בדבר הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמניות למכירה ראה פרק "הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית" בדוח דירקטוריון והנהלה וכן באור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

השפעת אירוע הקורונה על הוצאות בגין הפסדי אשראי

נוכח התפשטות וירוס הקורונה ברבעון הראשון של שנת 2020 למדינות רבות בעולם, כולל ישראל, והכרזת מגיפת וירוס הקורונה כמגיפה עולמית, ננקטו על ידי ממשלות בעולם ועל ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות שונים, הכוללים, בין היתר, השבתה של חלקים נרחבים מהמשק, הגבלות על הפעלת עסקים וכן התקבלו החלטות בעניין הפחתת ריבית על ידי בנקים מרכזיים בישראל וברחבי העולם. בנוסף, מחירי המניות והנכסים הפיננסיים בבורסות בעולם ובישראל ירדו באופן חד. במהלך הרבעון השני של שנת 2020, בשל צעדי ההתגוננות שנקטה ממשלת ישראל, בדומה לממשלות בעולם, חלה התמתנות בקצב התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובמדינות רבות בעולם. ממשלת ישראל וממשלות במרבית מדינות העולם נקטו באסטרטגיות חזרה הדרגתית לשגרה של המשק והפחתת הגבלות על פעילות עסקים. בנק ישראל וממשלת ישראל בדומה לבנקים מרכזיים וממשלות בעולם המשיכו בתכניות המוניטאריות והפיסקליות המרחיבות במטרה לתמוך בכלכלה ולסייע לחזרה הדרגתית לשגרה של המשק.

לצד החזרה ההדרגתית של המשק לשגרה, בשלהי הרבעון השני ובמהלך הרבעון השלישי של השנה, חלה עליה במקרי התחלואה ועליה בקצב התפשטות נגיף הקורונה. מחד, על מנת לתמוך בחזרה הדרגתית של המשק לשגרה, ממשלת ישראל נקטה צעדים, במסגרת מתווים שונים לאפשר צמצום והסרת הגבלות על ענפים שונים במשק. ומאידך, על רקע התגברות מגיפת הקורונה, ננקטו על ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות הכוללים, בין היתר, הגבלות על פעילות עסקים, הגבלת תנועה של תושבים במוקדי תחלואה וכן סגר במהלך חגי תשרי ועד ליום 18 באוקטובר 2020, כאשר היציאה מהסגר נקבעה במתווה מדורג. כמו כן, במהלך הרבעון השני והשלישי של שנת 2020, המסחר בבורסות העולם ובישראל התאפיין במגמה של עליות שערים במדדי המניות המובילים, לצד תנודתיות רבה על רקע החשש להתגברות מגיפת הקורונה. השפעות נגיף הקורונה כאמור ניכרות במרבית ענפי המשק ומעסיקים רבים נקטו במדיניות של הוצאת עובדים לחופשה ללא תשלום ואף פיטורים.

הפיקוח על הבנקים הנחה את המערכת הבנקאית להפעיל שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי שלו. וזאת על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני זיהור את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של התאגיד הבנקאי, כולל ההשפעה של אירוע נגיף הקורונה.

במסגרת הדוחות הכספיים של שלושת הרבעונים הראשונים של השנה עדכן הבנק במודל ההפרשה הקבוצתית את הפרמטרים המאקרו כלכליים המשפיעים על חישוב ההפרשה הקבוצתית, המביאים גם בחשבון את חוסר הודאות הקיימת. הבנק קבע ברבעון הראשון של שנת 2020 ערכים לפרמטרים המאקרו כלכליים המשפיעים על חישוב ההפרשה הקבוצתית, ונוכח אי הודאות הקיימת בקשר לעוצמת ומשך תחלואת הקורונה, המשבר הכלכלי שהתהווה עקב המגיפה והצעדים שינקטו עקב כך לגבי הפעילות במשק, הוחלט ברבעון השני והשלישי של שנת 2020 לעדכן את ערכי הפרמטרים המאקרו כלכליים. עדכונים אלה הביאו לגידול בהפרשה הקבוצתית כמפורט להלן:

הפסדי האשראי המיוחסים להפרשה קבוצתית ברבעון השלישי של שנת 2020 הסתכמו בסך 59 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההשפעה המיוחסת ישירות לאירוע נגיף הקורונה מסתכמת ב- 62 מיליון ש"ח, כמפורט להלן:

- גידול בסך 45 מיליון ש"ח בגין עליה בהסתברות לכשל ביכולת של הלווים לפרוע את תשלומי ההלוואה במועד סיום הדחייה, בחובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה. וכן עקב עליה בהסתברות לכשל באשראי בערבות מדינה שניתן לעסקים להתמודדות עם משבר נגיף הקורונה.
 - גידול בסך 17 מיליון ש"ח בגין שינויים בפרמטרים מאקרו כלכליים.
- יצוין כי סך הכל ההפרשה הקבוצתית קוזזה בחלקה בהשפעת ירידה ביתרות חובות בעייתיים.

הפסדי אשראי המיוחסים להפרשה קבוצתית בתשעה חודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמו בסך 96 מיליון ש"ח, לעומת סך של 11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההשפעה המיוחסת ישירות לאירוע נגיף הקורונה מסתכמת ב- 93 מיליון ש"ח, כמפורט להלן:

- גידול בסך 48 מיליון ש"ח בגין שינויים בפרמטרים מאקרו כלכליים.
- גידול ברבעון השלישי של השנה בסך 45 מיליון ש"ח, כאמור לעיל.

יצוין כי הפרמטר המאקרו כלכלי העיקרי במודל הבנק לחישוב ההפרשה הקבוצתית היו שיעור האבטלה. שיעור האבטלה שהובא בחשבון ברבעון השלישי של השנה היו 16.2% (שיעור האבטלה שנלקח ברבעון השני של השנה עמד על 7% ולפני המשבר 3.3%). סך הכל ההשפעה של הפרמטר שיעור האבטלה על ההפרשה הקבוצתית בתשעה החודשים הראשונים של השנה הינה 35 מיליון ש"ח.

להערכת הבנק הגידול המשמעותי בהפרשות להפסדי אשראי ברבעון השלישי ובתשעה החודשים הראשונים של השנה, תואם את הציפיות הפיקוחיות המתייחסות לשיעורי כיסוי נאותים. יחד עם זאת, לאור חוסר הודאות של השלכות משבר

הקורונה ואופן התפתחותו, ייתכן והבנק ירשום הפסדי אשראי משמעותיים נוספים בעתיד. לפרטים נוספים ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים.

האמור בדיווח זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968- אשר מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים של הבנק נכון למועד דיווח זה, ובהתחשב בעובדה לפיה קיים חוסר וודאות לגבי היקפו ומשכו של משבר הקורונה והצעדים שינקטו להתמודדות איתו. אלו, עשויים להשתנות מעת לעת, אינם בשליטת הבנק, וקיים חוסר ודאות ביחס להשלכותיהם על שוקי ההון והכלכלה בישראל ובעולם.

הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 436 מיליון ש"ח, לעומת 537 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 18.8%. הקיטון בהכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי נבע בעיקר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בעיקר בהוצאות בגין הפרשה קבוצתית.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 111 מיליון ש"ח, לעומת סך של 257 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 56.8%. הקיטון בסעיף הושפע בעיקר מהפסד בסך 117 מיליון ש"ח בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, אשר נרשם תחת סעיף הפסדים בגין הלוואות שנמכרו וכן מהשפעת אירוע נגיף הקורונה, כמפורט להלן. לפרוט נוסף בדבר מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק".

הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
שינוי		2019	2020
באחוזים	במיליוני ש"ח		
(228)	(130)	57	(73)
7	4	56	60
(1,700)	(17)	1	(16)
	(117)	-	(117)
(228)	(130)	57	(73)
(8)	(16)	199	183
-	-	1	1
(57)	(146)	257	111

הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

מזה:

רווחי (הפסדי) מימוש והתאמת לשווי הוגן של אגרות חוב ומניות שמומשו ושטרם מומשו לרבות דיבידנדים שהתקבלו פעילות בנגזרים* והפרשי שער

רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו**

סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות (הוצאות) שאינן מריבית

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
שינוי		2019	2020
באחוזים	במיליוני ש"ח		
(300)	(93)	31	(62)
41	11	27	38
325	13	4	17
	(117)	-	(117)
(300)	(93)	31	(62)
(15)	(10)	67	57
-	-	-	-
(105)	(103)	98	(5)

הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

מזה:

רווחי (הפסדי) מימוש והתאמת לשווי הוגן של אגרות חוב ומניות שמומשו ושטרם מומשו לרבות דיבידנדים שהתקבלו פעילות בנגזרים* והפרשי שער

רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו**

סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות (הוצאות) שאינן מריבית

* בעיקר בשל שערך של עסקאות נגזרי ריבית.

** הפסד בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק.

השפעת אירוע הקורונה על הכנסות שאינן מריבית

השפעות התפשטות וירוס הקורונה על מחירי המניות והנכסים הפיננסיים בבורסות בעולם ובישראל אשר ירדו באופן חד (בעיקר ברבעון הראשון של השנה), החלטות הורדות ריבית על ידי בנקים מרכזיים ברחבי העולם, שינוי בעקומי הריבית גרמו לקיטון בהכנסות שאינן מריבית בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 לעומת תקופה מקבילה אשתקד, כמפורט להלן:

הקיטון בסעיף פעילות בנגזרים והפרשי שער נבע בשל שערך של עסקאות נגזרי ריבית וקוזז בחלקו על ידי גידול בסעיף רווחי מימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב ומניות שטרם מומשו, בעיקר מסעיף רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר. בנוסף חל גידול בסעיף השקעה באגרות חוב שקוזז על ידי קיטון בסעיף רווחים בהשקעה במניות, בעיקר מירידה בשווי של מניות שטרם מומשו.

ברבעון השלישי של שנת 2020 (בדומה לרבעון השני), המסחר בבורסות העולם ובישראל התאפיין בעליות שערים במדדי המניות המובילים ובתנודתיות וזאת לאחר שברבעון הראשון של השנה חלה ירידה חדה במחירי המניות והנכסים הפיננסיים בבורסות בעולם ובישראל. לאור עליות השערים כאמור רשם הבנק גידול ברווחים בגין מניות שטרם מומשו ומימושים של אגרות חוב. בנוסף רשם הבנק גידול ברווחים בפעילות בנגזרים בשל שערך עסקאות נגזרי ריבית.

לפרוט נוסף ראה באור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן התפלגות העמלות:

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי		2019	2020	
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
(8)	(3)	39	36	ניהול חשבון
(13)	(2)	16	14	כרטיסי אשראי
20	7	35	42	פעולות בניירות ערך
(7)	(1)	14	13	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
(17)	(1)	6	5	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
(16)	(3)	19	16	טיפול באשראי
(9)	(3)	35	32	הפרשי המרה
(25)	(2)	8	6	פעילות סחר חוץ
(33)	(7)	21	14	עמלות מעסקי מימון ¹
-	-	1	1	הכנסות נטו משירותי תיק אשראי
(20)	(1)	5	4	עמלות אחרות
(8)	(16)	199	183	סך כל העמלות

1. מזה : עמלות בגין ערבויות 13 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ב-30.09.19 - 19 מיליון ש"ח).

הוצאות התפעוליות ואחרות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 680 מיליון ש"ח, לעומת 639 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי		2019	2020
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
6	21	356	377
(6)	(6)	93	87
14	26	190	216
6	41	639	680

משכורות והוצאות נלוות
פחת ואחזקת בניינים וציוד
הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

להלן התפלגות הוצאות אחרות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי		2019	2020
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
-	-	22	22
(100)	9	(9)	-
20	18	89	107
(19)	(6)	31	25
8	1	12	13
-	-	4	4
(13)	(1)	8	7
-	-	5	5
20	2	10	12
(33)	(1)	3	2
27	4	15	19
14	26	190	216

הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שרות)
עדכון הפרשה בגין תוכנית פרישה מרצון מחשב*
שירותים מקצועיים
שווק ופרסום
משרדיות
תקשורת
ביטוח
עמלות
שכר חברי דירקטוריון
אחרות
סך כל ההוצאות האחרות

* עיקר הגידול נובע מתוספת תשלום בגין התקשרות עם בנק לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול.

יחס היעילות- שיעור ההוצאות התפעוליות והאחרות מתוך סך ההכנסות (הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית) עמד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 על 102%, לעומת 78% בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק, יחס היעילות היה 87%.

ההפרשה למיסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נרשמה הכנסה ממיסים בשיעור של 33.1% זאת בהשוואה להוצאות מס בשיעור של 35.5% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס הסטטוטורי עמד על 34.19%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות ברווח כולל

ההפסד הכולל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 154 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל בסך 165 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בתשעת החודשים הראשונים של השנה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד נבע מהפסד בסך 89 מיליון ש"ח שהושפע בעיקרו מהפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק ומגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בעיקר בגין הפרשה קבוצתית, כתוצאה מהשפעות התפרצות נגיף הקורונה. כמו כן השפעות התפרצות נגיף הקורונה גרמו לירידות שערים בשווקים הפיננסיים שהביאו לקיטון בשווי ההוגן נטו באיגרות חוב הזמינות למכירה שקוזז בחלקו על ידי התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים.

לתשעה חודשים שהסתיימו			
ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
(189)	100	(89)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
(179)	119	(60)	התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו ¹
49	(54)	(5)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ²
(130)	65	(65)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מסים
(319)	165	(154)	הרווח (ההפסד) הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			לשנה	
ביום 31 בדצמבר			שהסתיימה	
2019	2019	2020	ביום 31 בדצמבר	
במיליוני ש"ח				
(4)	(4)	141	141	1. התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו לאחר מס
145	119	(60)	(60)	יתרה לתחילת התקופה
141	115	81	81	שינוי נטו במהלך התקופה
				יתרת סגירה לתקופה
(49)	(49)	(116)	(116)	2. התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים לאחר מס
(67)	(54)	(5)	(5)	יתרה לתחילת התקופה
(116)	(103)	(121)	(121)	שינוי נטו במהלך התקופה
				יתרת סגירה לתקופה

לפירוט נוסף ראה פרק "המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון".

המבנה והתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתייבויות

מאזן הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 46,342 מיליון ש"ח, לעומת 42,467 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, עליה בשיעור של 9.1%.

התפתחות בסעיפי מאזן עיקריים:

	ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	שיעור השינוי באחוזים	
	במיליוני ש"ח			
סך כל המאזן	46,342	42,467	9	
מזומנים ופקדונות בבנקים	10,297	6,907	49	
ניירות ערך	9,155	8,404	9	
אשראי לציבור, נטו ¹	24,988	25,873	(3)	
פקדונות הציבור	36,753	31,668	16	
כתבי התייבויות נדחים ואגרות חוב	3,908	4,818	(19)	
סך ההון	2,484	2,638	(6)	
	332	246	35	

1. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים מאזניים

התפתחות בסעיפים החוץ מאזניים עיקריים²:

	ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	שיעור השינוי באחוזים	
	במיליוני ש"ח			
ערבויות לרוכשי דירות	1,186	1,392	(15)	
ערבויות והתייבויות אחרות	776	951	(18)	
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	1,211	1,184	2	
מסגרת חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	838	1,305	(36)	
התייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן	4,776	5,191	(8)	
התייבויות להוצאת ערבויות	1,297	1,129	15	
	44	41	7	

2. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים

האשראי לציבור, נטו (לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי) הסתכם ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 24,988 מיליון ש"ח, לעומת 25,873 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, ירידה בשיעור של 3.4%. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 עמדה על 25,611 מיליון ש"ח לעומת 25,675 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 0.2%.

למידע נוסף בנושא סיכון אשראי ראה להלן פרק "סקירת הסיכונים".

ניירות ערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 9,155 מיליון ש"ח, לעומת 8,404 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, עליה בשיעור של 8.9%.
להלן פירוט תיק ניירות הערך של הבנק:

סך הכל		תיק למסחר		אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר		
ערך % מסך	ערך במאזן	ערך % מסך	ערך במאזן	ערך % מסך	ערך במאזן	
ניירות ערך		ניירות ערך		ניירות ערך		
79.0%	7,235	12.3%	1,129	66.7%	6,106	ליום 30 בספטמבר 2020
5.8%	532	0.1%	7	5.7%	525	אגרות חוב ממשלתיות
12.3%	1,126	0.6%	53	11.7%	1,073	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים
2.9%	262	0.2%	20	2.7%	242	אגרות חוב קונצרניות
100.0%	9,155	13.2%	1,209	86.8%	7,946	מניות
						סך הכל ניירות ערך
						ליום 31 בדצמבר 2019
75.5%	6,346	14.4%	1,211	61.1%	5,135	אגרות חוב ממשלתיות
7.7%	642	0.1%	6	7.6%	636	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים
13.6%	1,146	0.6%	50	13.0%	1,096	אגרות חוב קונצרניות
3.2%	270	0.2%	18	3.0%	252	מניות
100%	8,404	15.3%	1,285	84.7%	7,119	סך הכל ניירות ערך

נכון ליום 30 בספטמבר 2020 כ- 87% מהתיק מסווג כאגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר, תיק זה מוצג במאזן לפי שווי הוגן, כאשר הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקק לקרן הון, למעט מניות שהחל מיום 1 לינואר 2019 בעקבות יישום הוראות חדשות בדבר סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקק לדוח רווח והפסד ולמעט ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני אשר אינן נזקפות לקרן הון אלא לדוח רווח והפסד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך 26 מיליון ש"ח ובגין מניות בסך 2 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך 9 מיליון ש"ח. קרן ההון נטו ליום 30 בספטמבר 2020 הינה חיובית ועומדת על כ- 121 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), ומורכבת מקרן הון חיובית בסך 168 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 47 מיליון ש"ח. קרן ההון נטו ליום 31 בדצמבר 2019 הייתה חיובית ועמדה על כ- 214 מיליון ש"ח (לפני השפעת מס), והיא כללה קרן הון חיובית בסך 227 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 13 מיליון ש"ח.

נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 915 מיליון ש"ח, לעומת 526 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019. התנודתיות בנכסים בגין מכשירים נגזרים נובעת בעיקר מנגזרי ריבית ומט"ח.

הנכסים האחרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 718 מיליון ש"ח, לעומת 527 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019.

פיקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 36,753 מיליון ש"ח לעומת 31,668 מיליון ש"ח לסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 16.1%. גידול זה נובע בחלקו ממימוש ניירות ערך על ידי לקוחות הבנק והעברת כספים לפיקדונות וחלקו מעודפי נזילות של עסקים גדולים. היתרה הממוצעת של פיקדונות הציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 עמדה על 34,433 מיליון ש"ח לעומת 31,266 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.13%. **כתבי התחייבויות נדחים ואגרות חוב** הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 3,908 מיליון ש"ח, לעומת 4,818 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019. ביום 29 במרס, 2020 רכשה אגוד הנפקות בבורסה, במסגרת תכנית רכישה עצמית 23,466,829 ע.ג. אגרות חוב (סדרה יג') של אגוד הנפקות וניירות הערך שנרכשו כאמור הוצאו מהמחזור. סך התמורה הכולל ששילמה אגוד הנפקות בעד הרכישה עמד על 21.8 מיליון ש"ח. בשל כך, נכלל רווח בסך של כ- 2 מיליון ש"ח מהרכישה הנ"ל.

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 1,143 מיליון ש"ח, לעומת 650 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019. התנודתיות בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים נובעת בעיקר מנגזרי ריבית ומט"ח.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 1,935 מיליון ש"ח, לעומת 2,371 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019.

הון והלימות הון

הון הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 2,484 מיליון ש"ח, לעומת 2,638 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019. הקיטון בהון לעומת סוף שנת 2019 נובע מקיטון בקרן ההונית בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו בסך 60 מיליון ש"ח שקוזזו בחלקן על ידי התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים בסך 5 מיליון ש"ח ומהפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 89 מיליון ש"ח. תוצאות אלו נבעו בעיקר מהפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות הבנק ומהשפעות התפרצות נגיף הקורונה שגרמו לירידות שערים בשווקים הפיננסיים וכן מהפחתת הריביות על ידי בנקים מרכזיים בעולם.

ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2019	
במיליוני ש"ח			
2,420	2,737	2,703	הון רובד 1 ¹
793	796	810	הון רובד 2 ²
3,213	3,533	3,513	סך הכל הון
נכסי סיכון אשראי			
22,057	22,939	22,629	
393	507	544	נכסי סיכון שוק
1,715	2,022	2,014	נכסי סיכון תפעולי
24,165	25,468	25,187	סך הכל נכסי סיכון
10.01%	10.75%	10.73%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
8.42%	9.38%	9.39%	יחס הון רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
13.30%	13.87%	13.95%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
11.92%	12.88%	12.89%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

1. ההבדלים בין הון רובד 1 להון הבנק כפי שמופיע במאזן הבנק נובעים מניכויים והתאמות פיקוחיות ומהוראות המעבר לבאזל 3 והשפעת התאמות בגין תוכנית פרישה מרצון. לפירוט ראה דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2020.
2. הון רובד 2 מורכב ממכשירי הון שהונפקו והוכרו לצורך בסיס ההון ומיתרת ההפרשה הקבוצתית.

הלימות ההון של תאגיד בנקאי הינה מרכיב מרכזי בהערכת יציבותו של התאגיד. הלימות ההון נבחנת באמצעות היחס שבין בסיס ההון לבין הסכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בעסקי הבנק, כהגדרתם בהוראות באזל. הוראות באזל 3 יושמו במסגרת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 כפי שעודכנו מעת לעת (להלן: "הוראת באזל 3"). הוראת באזל 3 שמה דגש על ניהול הסיכונים תוך קישור בין פרופיל הסיכונים של הבנק ואיכות ניהולם לבין הקצאת ההון הנדרשת. מטרת ההוראות היא להביא לחיזוק עמידותה של המערכת הבנקאית בעתות משבר. הוראה זו מציבה סטנדרטים מחמירים יותר להשגת הלימות ההון וכן דרישות חדשות בתחום הנזילות, בתחומי הרכב החשיפות וההון הנדרש בגינם, הרחבת השיטות לניהול הסיכונים ועוד.

ביום 10 בנובמבר 2020 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה להקלות הונית המתייחסות להשלכות הלימות ההון אגב מיזוג הבנק.

מכשירים הנכללים בבסיס ההון – להלן הרכב מכשירי ההון המרכיבים את בסיס ההון של הבנק:

- מכשירי הון הכשירים להיכלל בבסיס ההון על פי הוראות המעבר – התקרה הקובעת להכללת כתבי התחייבות נדחים בבסיס ההון הינה 1,508 מיליון ש"ח (סך כתבי ההתחייבות הנדחים שהוכרו להון ביום 31 בדצמבר 2013 על פי הוראות באזל 2). התקרה בשנת 2020 (בשיעור של 20%) עומדת על סך של 302 מיליון ש"ח. יתרת מכשירי ההון שהוכרו נכון ליום 30 בספטמבר 2020 עומדת על 1 מיליון ש"ח.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בבסיס ההון על פי הוראות באזל 3 – בחודש ספטמבר 2016 הונפקו על ידי הבנק כתבי התחייבויות נדחים בסכום של 222 מיליון ש"ח ובחודש ספטמבר 2017 הונפקו על ידי הבנק כתבי התחייבות נדחים נוספים בסך 290 מיליון ש"ח. יתרת מכשירי הון אלו נכון ליום 30 בספטמבר 2020 עומדת על 517 מיליון ש"ח.

מכשירים אלו נכללו בהון רוברד 2 של הבנק בסכום של 518 מיליון ש"ח (בנוסף להפרשות קבוצתיות בסך 275 מיליון ש"ח). גילויים נוספים בדבר המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו – ראה דוח על הסיכונים מפורט באתר האינטרנט של הבנק <https://www.unionbank.co.il/1381-he/unionbank.aspx>.

יעדי הלימות ההון

ביום 29 בנובמבר 2018, אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרותיה, הינן בין היתר, להגדיל את יחסי ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יעמוד יחס הלימות ההון רוברד 1 של הבנק על 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה.

ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה" (להלן: "הוראת השעה"), במסגרתה בין היתר, הודיעה המפקחת, כי על מנת להבטיח יכולתם של הבנקים להמשיך ולהציע אשראי, יופחתו יעדי ההון המזעריים הנדרשים מהבנקים, ובאשר לבנקים קטנים ובינוניים (בנק שנכסיו במערכת אינם שווים או עולים על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית) - יחס הון רוברד 1 הנדרש ממנו לא יפחת מ- 8% במקום 9% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5% במקום 12.5% עובר לשינוי. תוקף הוראת השעה הינו עד ליום 30 בספטמבר 2020 ורשאית המפקחת, באישור הנגיד, להאריך את תוקף הוראת השעה בשעה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה מיום 30 בספטמבר 2020 ליום 31 במרס 2021. לאחר מכן, ידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון שנשחק על פני שנתיים. בהתאם להוראת השעה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 באפריל 2020 לעדכן את יעדי הלימות ההון של הבנק כך שיחס הלימות ההון רוברד 1 לא יפחת מ- 9.3% (במקום 10.3% קודם לכן). לפרטים נוספים לגבי יעדי הלימות ההון של הבנק לשנת 2019 ראה פרק "הון והלימות ההון" בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019 (אסמכתא מס': 2020-01-021678), שפורסם ביום 5 במרס 2020, המובא על דרך הפניה.

נוכח התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 329 אשר מבטלת את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיוור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי.

יחס המינוף

יחס המינוף הינו יחס פשוט שאינו מבוסס סיכון, שמשלים את המדידה מבוססת הסיכון, במטרה למנוע מינוף יתר. ההוראה קובעת כי אין לדדת מיחס מינוף של 5% על בסיס מאוחד.

לעניין פרסום הפיקוח על הבנקים טיטה בעניין "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה בין היתר, עדכון כי תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא פחות מ- 24% יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 4.5% במקום 5% עובר לשינוי, ראה פרק "תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים"

להלן דיווח על יחס המינוף על בסיס נתוני מאוחד¹:

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
			במיליוני ש"ח
2,703	2,737	2,420	הון רוברד 1
45,089	44,329	48,076	סך החשיפות
5.99%	6.17%	5.03%	יחס המינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף.

לפירוט נוסף בדבר נכסי הסיכון ושינויים מהותיים בהון ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים ודוח מפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק <https://www.unionbank.co.il/1381-he/unionbank.aspx>.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

בסעיף זה יובאו נתונים כמותיים עיקריים אודות כל מגזר וההתפתחויות העיקריות שחלו במגזר. פרטים נוספים אודות כל מגזר יובאו בפרק "ממשל תאגידי", ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

- משקי בית – אנשים פרטיים (כולל הלוואות לדיור), למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- בנקאות פרטית – אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) מעל 3 מיליון ש"ח.
- עסקים זעירים וקטנים – עסקים בעלי מחזורי פעילות עד 50 מיליון ש"ח.
- עסקים בינוניים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 50 מיליון ש"ח ומתחת ל- 250 מיליון ש"ח.
- עסקים גדולים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 250 מיליון ש"ח.
- גופים מוסדיים – קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.
- ניהול פיננסי – כולל את פעילות המסחר (נוסטרו), ניהול נכסים, התחייבויות והשקעות ריאליות.
- מגזר אחר – לרבות פעילויות שהופסקו ופעילויות שלא ניתן לשייכן למגזרים האחרים.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ראה באור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי (הפסד) לפי מגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מגזר
2019	2020	2019	2020	
במיליוני ש"ח				
15	(35)	4	(34)	משקי בית (כולל בנקאות פרטית)
56	13	21	(14)	עסקים זעירים וקטנים
11	(46)	1	(51)	עסקים בינוניים
(6)	(45)	(1)	(29)	עסקים גדולים
10	8	5	4	גופים מוסדיים
14	16	(1)	31	ניהול פיננסי
100	(89)	29	(93)	סך הכל

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם הפסד בסך 35 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב-349 מיליון ש"ח לעומת 371 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-6%. ההכנסות מריבית נטו הסתכמו ב-256 מיליון ש"ח לעומת 279 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מקיטון במרווחי ריבית פקדונות כתוצאה מירידת ריבית בנק ישראל. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-93 מיליון ש"ח, לעומת 92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות הסתכמו ב-337 מיליון ש"ח לעומת 316 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר מגידול בסעיף משכורות והוצאות נלוות כתוצאה מהפרשות להוצאות נלוות לשכר ומגידול בסעיף הוצאות מחשב.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה ב-65 מיליון ש"ח לעומת הוצאה בסך 34 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר מרבית השינוי נובע מגידול בגין הפרשה קבוצתית בשל השפעות של משבר הקורונה.

הלוואות לדיור

בתשעת החודשים של השנה נרשם הפסד בסך של 12 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך ההכנסות מתחום הלוואות לדיור הסתכמו ב-87 מיליון ש"ח לעומת 76 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מריבית נטו הסתכמו ב-75 מיליון ש"ח לעומת 69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-9%, הנובע בעיקרו מעליה בהכנסות מאשראי, כתוצאה מעליה במרווחים ובהיקף האשראי הניתן בתחום זה. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-12 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות הסתכמו ב-85 מיליון ש"ח לעומת 76 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הנובע מגידול בהוצאות שכר והוצאות מחשב. הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-20 מיליון ש"ח, לעומת הכנסה של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי נובע מהפרשה קבוצתית בשל השפעות של משבר הקורונה.

יתרת האשראי המאזני הלוואות לדיור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2020 בכ-10.5 מיליארד ש"ח (לרבות משכנתאות לקבוצות רכישה הנכללות במשקי בית אחר), לעומת יתרה בסך 9.8 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2019.

להלן מידע על הלוואות חדשות שבוצעו לרכישת דירת מגורים בביטחון משכנתא והיקפי מיחזור הלוואות :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	
			במיליוני ש"ח
1,791	1,372	1,263	כספי הבנק
13	11	9	כספי האוצר
1	1	2	הלוואות עומדות
1,805	1,384	1,274	סך הכל הלוואות חדשות
184	122	254	הלוואות שמוחזרו
1,989	1,506	1,528	סך הכל הלוואות שבוצעו

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי בית ובנקאות פרטית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2019				2020				
אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל - מאוחד								
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית		סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית		
		אחר	הלוואות לדיור			אחר	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח								
94	7	63	24	83	5	53	25	הכנסות ריבית, נטו הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית סך הכנסות (הוצאות)
32	4	26	2	30	1	22	7	
126	11	89	26	113	6	75	32	
15	-	13	2	30	-	11	19	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי סך הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות
107	2	80	25	133	4	97	32	
4	9	(4)	(1)	(50)	2	(33)	(19)	רווח (הפסד) לפני מיסים הפרשה למיסים על הרווח רווח נקי (הפסד)
-	2	(2)	-	(16)	(1)	(9)	(6)	
4	7	(2)	(1)	(34)	3	(24)	(13)	
14,775	34	4,909	9,832	14,963	25	4,579	10,359	יתרה ממוצעת של נכסים ¹ מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹ יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹ מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹ - יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
14,775	34	4,909	9,832	14,963	25	4,579	10,359	
18,291	3,511	13,934	846	18,298	4,083	13,233	982	
16,699	3,493	13,206	-	16,473	4,067	12,406	-	
9,698	106	4,441	5,151	9,950	88	4,508	5,354	

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2019				2020				
אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל - מאוחד								
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית		סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית		
		אחר	הלוואות לדיור			אחר	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח								
279	21	189	69	256	15	166	75	הכנסות ריבית, נטו הכנסות שאינן מריבית סך הכנסות
92	12	73	7	93	9	72	12	
371	33	262	76	349	24	238	87	
34	-	37	(3)	65	-	45	20	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי סך הוצאות תפעוליות ואחרות
316	8	232	76	337	8	244	85	
21	25	(7)	3	(53)	16	(51)	(18)	רווח (הפסד) לפני מיסים הפרשה למיסים על הרווח רווח נקי (הפסד)
6	8	(3)	1	(18)	5	(17)	(6)	
15	17	(4)	2	(35)	11	(34)	(12)	
14,090	40	4,431	9,619	15,421	30	5,156	10,235	יתרה ממוצעת של נכסים ¹ מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹ יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹ מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹ - יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
14,090	40	4,431	9,619	15,421	30	5,156	10,235	
18,135	3,601	13,759	775	17,800	4,154	12,702	944	
16,682	3,585	13,097	-	15,982	4,138	11,844	-	
9,422	104	4,290	5,028	10,015	92	4,584	5,339	

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון, למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם הפסד בסך 78 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי בסך 61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 189 מיליון ש"ח, לעומת הכנסות של 332 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת מהפסד ממכירת תיק אשראי ליהלומים בסך 117 מיליון ש"ח אשר נרשם בסעיף הכנסות שאינן מריבית (בעסקים קטנים וזעירים נרשם הפסד בסך 19 מיליון ש"ח, עסקים בינוניים נרשם הפסד בסך 74 מיליון ש"ח ובעסקים גדולים נרשם הפסד בסך 24 מיליון ש"ח). הכנסות מריבית נטו הסתכמו ב- 215 מיליון ש"ח לעומת סך של 232 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בהפסד של 26 מיליון ש"ח לעומת ההכנסות בסך של כ- 100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המגזר הסתכמו ב- 255 מיליון ש"ח לעומת הוצאה בסך 246 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות נובע מגידול בהוצאות שכר והוצאות מחשב.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשמה הוצאה בסך 52 מיליון ש"ח בגין הפסדי אשראי נטו וזאת לעומת הכנסה בסך 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר עקב גידול בהפרשה קבוצתית בשל השפעות של משבר הקורונה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקים זעירים, קטנים, בינוניים וגדולים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2019				2020				
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל - מאוחד								
עסקים קטנים וזעירים				עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
76	21	16	39	70	22	12	36	הכנסות ריבית, נטו
33	6	7	20	(89)	(20)	(69)	-	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
109	27	23	59	(19)	2	(57)	36	סך הכנסות (הוצאות)
(9)	(5)	2	(6)	35	3	7	25	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
84	33	19	32	91	39	13	39	סך הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות
34	(1)	2	33	(145)	(40)	(77)	(28)	רווח (הפסד) לפני מיסים
13	-	1	12	(51)	(11)	(26)	(14)	הפרשה למיסים על הרווח
21	(1)	1	21	(94)	(29)	(51)	(14)	רווח נקי (הפסד)
11,733	4,291	2,203	5,239	10,352	4,155	1,779	4,418	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
11,413	3,971	2,203	5,239	10,053	3,856	1,779	4,418	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
14,043	6,336	2,729	4,978	18,166	8,336	3,206	6,624	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
11,952	5,515	2,269	4,168	16,141	7,483	2,825	5,833	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
12,741	5,000	2,804	4,937	11,043	4,647	2,081	4,315	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2019				2020				
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל - מאוחד								
עסקים קטנים וזעירים				עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
232	64	47	121	215	65	39	111	הכנסות ריבית, נטו
100	21	20	59	(26)	(6)	(60)	40	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
332	85	67	180	189	59	(21)	151	סך הכנסות (הוצאות)
(9)	(3)	(3)	(3)	52	23	2	27	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
246	97	53	96	255	105	46	104	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
95	(9)	17	87	(118)	(69)	(69)	20	רווח (הפסד) לפני מיסים
34	(3)	6	31	(40)	(24)	(23)	7	הפרשה למיסים על הרווח
61	(6)	11	56	(78)	(45)	(46)	13	רווח נקי (הפסד)
11,495	3,979	2,293	5,223	11,084	4,361	1,902	4,821	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
11,258	3,742	2,293	5,223	10,790	4,067	1,902	4,821	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
13,416	5,758	2,717	4,941	16,940	7,637	2,874	6,429	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
11,496	5,012	2,289	4,195	14,907	6,771	2,457	5,679	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
12,451	4,836	2,776	4,839	11,496	4,892	2,361	4,243	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון, למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

מגזר מוסדיים

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח נקי בסך 8 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי של 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 23 מיליון ש"ח, לעומת 25 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות מריבית נטו הסתכמו ב- 12 מיליון ש"ח לעומת 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב- 11 מיליון ש"ח, לעומת 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המגזר הסתכמו ב- 11 מיליון ש"ח, לעומת 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה הנוכחית, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, נרשמה הוצאה זניחה בגין הפרשה להפסדי אשראי.

מגזר ניהול פיננסי

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח נקי בסך 16 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר זה מרכז את כלל ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק בשקלים ובמט"ח. המגזר כולל את פעילות הבנק עבור עצמו בניירות ערך (בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר) ובמכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות פוזיציות מטבע וריבית. כמו כן, מועמסות על מגזר זה עלויות הנובעות מהצורך בשמירה על רמת נזילות עסקית ורמת פיזור נאותה של מפקידים, הבאות לידי ביטוי, בין היתר, בפער במחירי המעבר בין אשראים ופקדונות.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-70 מיליון ש"ח, לעומת 38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות שאינן מריבית הסתכמו בכ-33 מיליון ש"ח, לעומת הכנסה בסך 53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר הירידה נובעת בעיקר מפעילות במכשירים נגזרים ומירידה בשווי מניות שטרם מומשו וזאת כתוצאה ממשבר הקורונה שגרמה להשפעה רחבה על השוק אשר התבטאה בין היתר בירידות שערים חדות ועליה במרווחי אשראי.

היקף תיק ניירות הערך הממוצע לתקופה הסתכם ב- 8.4 מיליארד ש"ח לעומת 5.7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

המגזר כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

חברות מוחזקות עיקריות

- חלקו של הבנק ברווח הנקי של חברות מוחזקות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכם בסך של כ- 13 מיליון ש"ח, לעומת כ- 24 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (הקיטון נובע בעיקרו משינוי בתוצאות הפעילות של חברת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.) בע"מ).
- ביום 18 במרס, 2020 פרסמה אגוד הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "אגוד הנפקות") תשקיף מדף, הנושא את התאריך 19 במרס, 2020, להנפקת סדרות של אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה, כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה וניירות ערך מסחריים. אגוד הנפקות עוסקת בהנפקה של תעודות התחייבות והפקדת תמורתן בבנק.
- ביום 25 במרס, 2020, אישר דירקטוריון אגוד הנפקות, לאחר קבלת אישור דירקטוריון הבנק, תכנית לרכישה עצמית של אגרות חוב מסדרות שונות של אגוד הנפקות הנסחרות בבורסה, שאינן נכללות בהון הבנק (לרבות הון רובד 2) ואינן המירות. משך תכנית הרכישה הינו החל ממועד אישורה כאמור ועד ליום 30 בספטמבר, 2020, ובמסגרתה עשויה לרכוש אגוד הנפקות, בעסקאות בבורסה ומחוץ לבורסה, אגרות חוב שהונפקו על ידה בסכום מצטבר של עד 500,000,000 ש"ח ע.ג.

- ביום 29 במרס, 2020 רכשה אגוד הנפקות בבורסה, במסגרת תכנית הרכישה 23,466,829 ע.נ. אגרות חוב (סדרה יג') של אגוד הנפקות וניירות הערך שנרכשו כאמור הוצאו מהמחזור. סך התמורה הכולל ששילמה אגוד הנפקות בעד הרכישה עמד על 21.8 מיליוני ש"ח. בשל כך, נכלל רווח בסך של כ- 2 מיליון ש"ח מהרכישה הנ"ל.
- ביום 31 במאי, 2020 פרסמה מידרוג דוח דירוג מעקב נוסף, כולל דירוג Aa3.il, באופק יציב, לאגרות חוב (הרחבת סדרה ט') של אגוד הנפקות בהיקף של עד 500 מיליון ש"ח ערך נקוב.
- ביום 1 ביוני, 2020, נפרעו אגרות חוב (סדרה ח') בסך 433,251 אלפי ש"ח בפירעון סופי על פי תנאיהם, ונמחקו ממסחר בבורסה.
- ביום 3 ביוני, 2020 הנפיקה אגוד הנפקות 278,595 יחידות אגרות חוב (סדרה ט'), בתמורה לסך של 288,067,230 ש"ח, המשקפים מחיר של 1.034 ש"ח ליחידה, רשומות על שם, בדרך של הרחבת סדרה סחירה, על פי דוח הצעת מדף מיום 1 ביוני, 2020, שפורסם על פי תשקיף המדף של אגוד הנפקות מיום 19 במרס, 2020, שנרשמה לראשונה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "הבורסה"), על פי דוח הצעת מדף מיום 22 בנובמבר, 2016, ותשקיף המדף של אגוד הנפקות מיום 27 בנובמבר, 2013 ואשר תוקפו הוארך לתקופה נוספת בת 12 חודשים, קרי, עד ליום 26 בנובמבר 2016, (להלן: "דו"ח ההצעה הראשונה"). אגרות החוב נושאות ריבית שנתית בשיעור של 0.95% ועומדות לפירעון ב-8 תשלומים שווים ביום 1 במרס של כל אחת מהשנים 2018 עד 2025 (כולל). הריבית בגין אגרות החוב (סדרה ט') משולמת ביום 1 במרס של כל אחת מהשנים 2017 עד 2025 (כולל), באופן שהתשלום הראשון של הריבית שולם ביום 1 במרס 2017 והתשלום האחרון ישולם ביחד עם תשלום הפירעון הסופי של הקרן ביום 1 במרס, 2025, בעד תקופת הריבית שהסתיימה ביום האחרון שלפני מועד התשלום. אגרות החוב (סדרה ט') צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 בנובמבר 2016 בגין חודש אוקטובר 2016.
- ביום 5 ביולי, 2020, נפרעו כתבי התחייבות נדחים (סדרה יט') בסך 100,298 אלפי ש"ח בפירעון חלקי על פי תנאיהן.
- ביום 10 בספטמבר, 2020, נפרעו שטרי הון נדחים 1 ו-2 בסך 260,006 אלפי ש"ח ו- 96,528 אלפי ש"ח בהתאמה בפירעון מוקדם מלא על פי תנאיהם, ונמחקו ממסחר בבורסה.
- לעניין מיזוג החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ עם ולתוך מזרחי טפחות נאמנות בע"מ – ראה באור 16.ה. לתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכונים IT), סייבר ואבטחת מידע, סיכונים משפטיים וסיכונים ציית) וכן סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת לעמידה ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, כל אלו, תוך הטמעת תרבות ניהול הסיכונים ובקרתם. מדיניות ניהול הסיכונים מסייעת לבנק לממש את יעדיו אלה, תוך הגדרת סוגי הסיכונים והיקפם, ועמידה בתאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון. לצורך זה מופעלים מערכות דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה מתאימים. למידע מפורט של הסיכונים ואופן ניהולם ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

ממשל תאגידי

תהליכי ניהול הסיכונים והלימות ההון בבנק מוסדרים ומפוקחים באמצעות הדירקטוריון וועדותיו, מנכ"לית הבנק והנהלה, ועדות הנהלה, האגפים העסקיים יוצרי הסיכון, אגף בקורות וניהול סיכונים, אגף כספים, האגף לייעוץ משפטי, אגף משאבים והביקורת הפנימית. שינויים שחלו לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2019 בעניין חברי הנהלה ונושאי משרה, ראה פרק ממשל תאגידי וביקורת בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם". לעניין ותרבות ניהול הסיכונים המיושמת בבנק, לנוכח התפשטות נגיף הקורונה הבנק נקט בשורה של תהליכים ואמצעים כגון: צמצום כוח אדם, מעבר לעבודה מרחוק והתמקדות במתן פתרונות דיגיטליים התומכים בהמשך פעילות לקוחות הבנק ועובדיו. כמו כן נקט הבנק בצעדים לצמצום סיכונים אשראי (לפרוט ראה תת פרק "סיכונים אשראי"). ככלל, הסיכונים התפעוליים שקשורים למשבר והשלכותיו נותחו. הוערך כי עבודה במתכונת מצומצמת ובאופן מרוחק עשויה להגביר את החשיפה לסיכונים התפעוליים. כמו כן, הבנק עדכן את הערכת סיכונים הסייבר בהתאמה להתפתחות האיומים בתקופת התפשטות נגיף הקורונה, ומבצע פעילות מקיפה לצמצום הסיכון, בפרט לאור השינוי במתכונת העבודה בבנק והרחבת העבודה מרחוק. לפירוט נוסף בעניין אופן יישום הממשל התאגידי בבנק, ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019.

תרחישי קיצון

הבנק משתמש בתרחישי קיצון צופי פני עתיד ככלי משלים לגישות ניהול סיכונים המבוססות על מודלים כמותיים מורכבים. בהתאם להנחיות בקשר לתהליך ה-ICAAP, על הבנק לבצע תרחישים נאותים ומידתיים, בהתאמה לגודל הבנק ומורכבותו, ביחס לכל סיכון אשר זוהה כסיכון מהותי. לצורך כך הבנק מבצע הערכה של מכלול הסיכונים ומפעיל תרחישי קיצון על הסיכונים המהותיים ובכלל קווי העסקים של הבנק. לפירוט בעניין תרחישי הקיצון אותם מפעיל הבנק, ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019. למידע כמותי ואיכותי מפורט ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכונים אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון לגרימת הפסד לבנק כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו, והינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים אחרים.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות הנגיף וצעדי הממשלות בישראל ובעולם להתמודדות עמו (כגון הסדרי סגר וריחוק חברתי), יצרו פגיעה משמעותית בפעילות העסקית בארץ ובעולם המקיפה את מרבית ענפי המשק. חשוב לציין כי הפעילות בענפי המשק השונים לא הושפעה באופן זהה - כך קיימים תחומים בהם נגרמה פגיעה משמעותית כגון תעופה, תיירות, מסחר בקניונים, הסעדה, אירועים, בילוי ופנאי, לצד ענפים אחרים בהם הפעילות צמחה כגון רשתות מזון, פארם ועוד. כמו כן, על רקע ההתפרצות המחודשת של הנגיף והיעדר תרופה/חיסון בטווח הקרוב, עולה אי הוודאות הנובעת מהשפעה של הסגר הנוכחי על ענפי המשק השונים. גם בקרב משקי הבית קיימת אי וודאות כלכלית לאור הגידול המשמעותי בשיעור מבקשי התעסוקה. ככל שיימשכו ההגבלות, הפגיעה בקרב שיעור הבילתי מועסקים ומשקי הבית צפויה להיות גבוהה אף יותר.

בניהול סיכון האשראי מעריך הבנק את היכולת להתמודד עם הפגיעה הכלכלית, אשר תלויה בגורמים רבים שהתממשותם אינה ודאית. כמו כן, אין זה ברור מהי מהירות החזרה לשגרה בענפים השונים, יכולת העסקים ומשקי הבית להתמודד עם המשבר באמצעות שינוי תהליכים ומציאת פתרונות חליפיים, תמיכת הממשלה, התאוששות המסחר העולמי ועוד גורמים נוספים.

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים וכחלק מבחינת הבנק את יכולתו לעמוד בהתפתחויות השליליות בעקבות המשבר, בחן הבנק במהלך חודש יוני 2020 עמידה בתרחיש קיצון אחיד. כמו כן, יבצע הבנק בחינה חוזרת בהתאם לדרישת הפיקוח מיום 25 לאוקטובר, 2020 לביצוע מבחן קיצון אחיד מעודכן המשקף המשך התפתחות משבר הקורונה. בנוסף, הבנק מקפיד, לאורך כל תקופת המשבר, על ניהול סיכונים מוקפד תוך בחינה מתמדת של האירועים ודרכי הפעולה. במסגרת זו מתבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות בשוק על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות ככל שיידרש.

נוכח השפעות נגיף הקורונה הבנק נקט בצעדים לצמצום סיכונים אשראי, אשר כללו בין היתר מיפוי לקוחות לפי ענפים ומידת חשיפתם למשבר, דיונים וניתוח החשיפה, מעקב שוטף על כלל הלקוחות העסקיים, לרבות לקוחות מענפים עם חשיפה גבוהה למשבר. כמו כן לצורך סיוע ללקוחות הבנק מאשר הבנק דחייה של תשלומי הלוואות, ובמידת הצורך מאשר אשראי זמני נוסף לצורך התמודדות עם קשיים תזרימיים שנוצרו בעקבות משבר הקורונה. בנוסף חתם הבנק על הסכם להעמדת הלוואות בערבות מדינה לעסקים להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה.

הפיקוח על הבנקים הנחה את המערכת הבנקאית להפעיל שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי שלו. וזאת על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני וזהיר את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של התאגיד הבנקאי, כולל ההשפעה של אירוע נגיף הקורונה.

במסגרת הדוחות הכספיים הרבעוניים של השנה עדכן הבנק במודל ההפרשה הקבוצתית את הפרמטרים המאקרו כלכליים המשפיעים על חישוב ההפרשה הקבוצתית, המביאים גם בחשבון את חוסר הודאות הקיימת. בנוסף, בחן הבנק השפעת תרחישי קיצון ספציפיים שביצע על אוכלוסיית הלווים אשר הקפואו תשלומי הלוואות וטרם חזרו לשלם וכן על אוכלוסיית הלווים שנטלו הלוואות בערבות המדינה. כמו כן, סיווג הבנק כחובות בעייתיים מספר לווים, שמצבם הורע עקב משבר הקורונה וכן הגדיל את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי כמפורט בפרק "הוצאות בגין הפסדי אשראי".

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, הבנק יישם את הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 בנושא דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור ומיום 10 בספטמבר 2020 בנושא אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואה.

כחלק ממאמציו של הבנק לתמוך בצרכי לקוחותיו להתמודד עם אתגרי התקופה ולצלוח את המשבר אישר הבנק בקשות לשינוי בתנאי הלוואות של לקוחות משקי הבית והעסקיים שנקלעו למשבר זמני. בנוסף, אימץ הבנק את המתווה האחיד שגובש על ידי בנק ישראל מיום 7 במאי 2020 ועודכן ביום 13 ביולי 2020 לדחיית תשלומי הלוואות ואת ההרחבה הנוספת של המתווה המקיף הנ"ל מיום 30 בספטמבר 2020 (נכנס לתוקף החל מ-1 באוקטובר 2020).

בהתאם לנוסח ההנחיות והמתווים הנ"ל פועל הבנק לאישור בקשות של אנשים פרטיים ולקוחות עסקיים לשינוי בתנאי הלוואותיהם בעיקר באמצעות דחיית תשלומים. על פי המתווה המקיף המעודכן הנ"ל, התקופה להגשת הבקשה לדחיית תשלומי הלוואות הוארכה עד לסוף השנה, קרי, עד לתאריך 31 בדצמבר 2020. ככלל, דחיית התשלומים ניתנה ללווים שערב המשבר שילמו את הלוואות כסדרן ושנקלעו למשבר זמני עקב נגיף הקורונה.

לפרטים בדבר חובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאיהם, במסגרת ההתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, ראה פרק סיכון איכות תיק האשראי וכן ראה פרק סיכון אשראי בדוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020.

סיכון איכות תיק האשראי

החל מיום 31 במרס 2019 נכנס לתוקף ביטוח שרכש הבנק להפחתת סיכון האשראי של ערבויות ומסגרות בלתי מנוצלות של פרויקטים אשר נחתמו ו/או יחתמו לגביהם הסכמים לליווי פיננסי. לפירוט נוסף ראה פרק סקירת נכסי סיכון משוקללים בדוח על הסיכונים לשנת 2019.

הבנק רוכש הלוואות מחברת מימון ישיר מקבוצת ישיר 2006 בע"מ, ביום 22 בינואר 2020, חתמו הבנק ומימון ישיר על תוספת להסכם במסגרתה הוארכה תקופת ההסכם בין הבנק לבין מימון ישיר עד ליום 31 בדצמבר 2021. לפירוט נוסף לעניין ההתקשרות בין הבנק לבין מימון ישיר ותיקון להסכם בניהם, ראה באור 10. (7) לתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2020.

לפירוט נוסף בעניין מסגרת העבודה לניהול סיכון האשראי בבנק, ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019. כמו כן, למידע נוסף בנושא ניהול סיכונים האשראי ראה דוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

יתרה ליום								
30 בספטמבר 2019				30 בספטמבר 2020				
סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי	סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ¹								
27,416	5,063	9,734	12,619	26,126	4,916	10,218	10,992	סיכון אשראי מאזני
8,542	1,504	703	6,335	8,153	1,401	847	5,905	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁵
35,958	6,567	10,437	18,954	34,279	6,317	11,065	16,897	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:								
-	-	-	-	-	-	-	-	א. לא בעייתי
431	58	44	329	560	44	51	465	ב. סה"כ בעייתי ²
71	17	-	54	196	8	-	188	1. השגחה מיוחדת
72	25	43	4	70	16	50	4	2. נחות ³
288	16	1	271	294	20	1	273	3. פגום
431	58	44	329	560	44	51	465	סך הכל סיכון אשראי מאזני
65	2	-	63	61	1	-	60	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁵
496	60	44	392	621	45	51	525	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע
65	19	43	3	63	10	50	3	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ³
36,454	6,627	10,481	19,346	34,900	6,362	11,116	17,422	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור ⁴
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:								
242	13	1	228	251	14	1	236	א. חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	-	-	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים
242	13	1	228	251	14	1	236	סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

ראה הערות להלן

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (המשך)

יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019			
סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי
במיליוני ש"ח			
27,120	5,029	9,883	12,208
8,948	1,484	702	6,762
<u>36,068</u>	<u>6,513</u>	<u>10,585</u>	<u>18,970</u>
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי¹			
סיכון אשראי מאזני			
סיכון אשראי חוץ מאזני⁵			
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:			
א. לא בעייתי			
-	-	-	-
406	59	49	298
69	17	-	52
75	25	46	4
262	17	3	242
<u>406</u>	<u>59</u>	<u>49</u>	<u>298</u>
53	1	-	52
<u>459</u>	<u>60</u>	<u>49</u>	<u>350</u>
72	22	46	4
<u>36,527</u>	<u>6,573</u>	<u>10,634</u>	<u>19,320</u>
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁴			

מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:

212	12	3	197	א. חובות פגומים
-	-	-	-	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
<u>212</u>	<u>12</u>	<u>3</u>	<u>197</u>	סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
3. לרבות בגין הלוואות דיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
4. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
5. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה.

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור**

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
285	19	266	205	20	185
65	19	46	142	15	127
(4)	(1)	(3)	(2)	(1)	(1)
(37)	(5)	(32)	(14)	(2)	(12)
(104)	(12)	(92)	(72)	(11)	(61)
-	-	-	(5)	-	(5)
205	20	185	254	21	233
99	12	87	100	17	83
41	15	26	112	13	99
(2)	-	(2)	-	-	-
(14)	(4)	(10)	(5)	(2)	(3)
(24)	(6)	(18)	(45)	(8)	(37)
-	-	-	(3)	-	(3)
100	17	83	159	20	139

יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה

חובות שסווגו פגומים במהלך התקופה
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
חובות פגומים שנמחקו
חובות פגומים שנפרעו
אחר

יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

***מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש**

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה

ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב
חובות בארגון מחדש שנמחקו
חובות בארגון מחדש שנפרעו
אחר

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף תקופה

** מאזני, לא כולל אגרות חוב פגומות.

חובות שנדחו בהם תשלומים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי

בשל משבר הקורונה ועל מנת לתת מענה ללקוחות, הבנק מאפשר ללקוחות דחיה של תשלומי הקרן והריבית (או הקרן בלבד במקרים בהם הוסכם עם הלקוח על תשלום הריבית באופן שוטף) לתקופה של שלשה חודשים תוך מתן אפשרות לדחיה לתקופה נוספת בהלוואות צרכניות ובאשראי לדיור, בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהסכמה עם בנק ישראל.

באשראי לדיור, התנוסף סכום הדחיה לתשלום החודשי, מבלי להאריך את תקופת ההלוואה. ביתר תחומי האשראי, הוארכה תקופת ההלוואה בהתאם לחודשי הדחיה. חלק משמעותי מהלקוחות אשר התקופה החוזית של דחיית התשלומים שלהם הסתיימה, חזרו לפרוע את ההלוואה כסדרה.

יצוין כי קיים סיכון מוגבר בגין אשראי שבגיננו בוצעה דחיה והוא תלוי ביכולת העתידית של הלווה לפרוע את תשלומי ההלוואה כסדרם, במועד סיום הדחייה.

הבנק עוקב אחר רמת הסיכון של האשראי ללווים אלו ובחן את אוכלוסיית הלווים אשר ביצעו דחיית תשלומים של הלוואות וטרם חזרו לשלםם ואת הצורך לבצע הפרשה בגינם באופן הבא:

1. בחינה של החמרת דירוגי האשראי ובעיקר בענפים בסיכון גבוה.
2. בחינה של החמרת ההסתברות לכשל (PD) בהתאם לדירוגים מחמירים יותר.
3. לקוחות עסקיים ומסחריים נבחנו גם באופן פרטני בהתאם לסטטוס מצבם ורמת הסיכון המעודכנת שלהם, התקבלה החלטה פרטנית האם לנהלם במסגרת רשימות מעקב או לחילופין לסווגם.

לפרוט ראה טבלה להלן:

חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי
במיליוני ש"ח

חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה, נכון למועד הדיווח	פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים (3)	פירוט נוסף של החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים	פירוט נוסף של יתרת חובות	חובות לא בעייתיים			חובות בעייתיים	סכום התשלומים שנדחו	מספר חולאות	יתרת חוב רשומה	אשראי ליציבור
				חובות לא בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות לא בעייתיים					
מזה: בפיגור של 30 ימים או יותר	יתרת חוב רשומה	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחייה של יותר מ-6 חודשים	חובות בדרוג ביצועי	חובות בדרוג ביצועי	חובות בדרוג ביצועי	חובות בעייתיים	סכום התשלומים שנדחו	מספר חולאות	יתרת חוב רשומה	אשראי ליציבור
		-	-	-	-	-	-				
-	87	-	-	3	6	6	6	1	2	6	עסקים גדולים
-	57	-	3	6	-	-	-	-	3	6	עסקים בינוניים
22	267	4	43	59	11	8	8	8	219	70	עסקים קטנים
2	304	2	75	112	1	11	2	11	2,190	114	אנשים פרטיים- לא דיוור
15	1,334(5)	281	263	564	9	555	12	24	629	576	חולאות לדיוור
39	2,049	287	384	741	10	731	31(4)	44	3,043	772	30,920
1	1,692	-	550	976	7	969	63(4)	51	5,990	1,040	סך הכל ליום 30.6.20
-	-	-	44	345	7	345	25	23	2,130	371	סך הכל ליום 31.3.20

1. חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון ליום 10.2020 - 31.10.2020 במיליוני ש"ח: יתרת חוב רשומה - 854, מספר חולאות - 2,922, סכום התשלומים שדחו - 47.
2. מזה: דחיות שניתנו שאינן במסגרת תכנית רחבית בסך 54 מיליון ש"ח (ליום 30.6.20 - 275 מיליון ש"ח).
3. תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת התמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה תלויה זכאי לפי כל דין.
4. מזה: חובות פגומים שאינם צורבים הכנסות רבית בסך 18 מיליון ש"ח (ליום 30.6.20 - 1 מיליון ש"ח).
5. מזה: סך של כ- 126 מיליון ש"ח חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה נכון ליום 30 בספטמבר 2020 ובוצעה לגביהם דחייה נוספת לאחר מועד הדיווח.

מדדי סיכון:

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	
0.8%	0.9%	1.0%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.3%	0.2%	0.2%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.9%	0.93%	1.3%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור*
120.0%	109.3%	130.7%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
88.8%	84.9%	104.7%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
1.2%	1.4%	1.8%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור**
0.2%	0.1%	0.6%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור*
0.2%	0.2%	0.1%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור הממוצעת***
22.0%	23.3%	11.4%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור***

- * השינוי לעומת 31 בדצמבר 2019 נובע בעיקרו מגידול בהפרשה הקבוצתית, שהושפעה מאירוע נגיף הקורונה.
- ** השינוי לעומת 31 בדצמבר 2019 נובע בעיקרו מסיווג חובות של מספר לקוחות שהושפעו לרעה מאירוע נגיף הקורונה, כחובות בעייתיים. לפרוט נוסף ראה פרק " הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי".
- *** השינוי לעומת 31 בדצמבר 2019 נובע מגביות חובות שנרשמה בתקופה הנוכחית.

התפתחויות מהותיות בסיכון האשראי הכולל של הבנק לפי ענפי משק בשל משבר הקורונה

להלן סיכונים של ענפי משק הרלוונטיים לבנק שלדעת הנהלת הבנק הינם בעלי חשיפה משמעותית למשבר הקורונה, יצוין כי החשיפה הכוללת של הבנק לענפים אלה הינה נמוכה:

- הובלה אווירית של נוסעים ומטענים: חברות התעופה ספגו הפסדים כבדים ולפגיעה משמעותית בתזרים המזומנים ונזקקו לסייע המדינות על מנת להתמודד עם הנזקים הכבדים שספגו.
- סוכנויות נסיעות: כתוצאה מהפסקת הפעילות התעופתית בחודש מרס 2020 הופסקה עד חודש אוגוסט 2020 פעילות סוכנויות הנסיעות שעיסוקן בתיירות חוץ ומרבית עובדי הענף הוצאו לחל"ת.
- אולמות מסיבות ואירועים: סגירת אולמות האירועים והפסקת הפעילות כתוצאה מהמשבר פוגעת משמעותית בתזרים המזומנים של העסקים הפועלים בענף זה ולהפסדים כבדים של האולמות ושל כל הגורמים הקשורים לענף זה.
- בתי מלון ובתי הארחה: כתוצאה מהמשבר ענף בתי המלון ספג פגיעה קשה בהכנסות ופגיעה משמעותית בתזרים המזומנים, שמקשה על עמידה בהתחייבויות לספקים. הטלת הסגר השני ערב ראש השנה וסגירת בתי המלון בשנית גורמת לפגיעה משמעותית נוספת על זו שהייתה.
- מסחר סיטוני במוצרים אחרים: הירידה החדה בפעילות במשק הנובעת מאירוע הקורונה ובפרט סגירת חנויות וקניונים והוצאת עובדים רבים לחל"ת ואף פיטורים, הביאו לירידה חדה בפעילות המסחרית (למעט מזון ותרופות).
- נדל"ן מסחרי/מניב – כתוצאה מהמשבר בוצעו צעדים אשר משפיעים וישפיעו על מחירי השכירות, כאשר הנדל"ן המניב, בדגש על משרדים, נפגע בעוצמה גבוהה יותר.

סיכון ריכוזיות תיק האשראי

סיכון ריכוזיות הינו אחד מסוגי הסיכון העומדים בפני תאגיד בנקאי בפעילותו העסקית. בניגוד לרכיבי הסיכון האחרים המוגדרים בדרך כלל ברמת עסקה בודדת, או ברמת צד נגדי יחיד, החשיפה לסיכון הריכוזיות נובעת מהרכב תיק נכסי הסיכון של הבנק או מהרכב החשיפות שלו. במסגרת ניהול הסיכון מתייחס הבנק למדדי הריכוזיות הבאים: ריכוזיות לוויים, ריכוזיות ענפית, ריכוזיות גיאוגרפית, ריכוזיות ביטחונות וריכוזיות מוצרים. למידע נוסף על ניהול סיכון ריכוזיות האשראי ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2020									
חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³					סיכון אשראי כולל ¹				
הפסדי אשראי ⁴									
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו ⁹	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה:			סך הכל	דירוג ביצועי אשראי ⁵	סך הכל	במיליוני ש"ח
			מזה: פגום	בעייתי ⁶	חובות ²				
1	-	1	-	-	148	168	-	168	168
2	1	-	-	-	118	168	10	268	278
39	5	(9)	89	136	1,204	1,775	142	1,756	1,898
51	(9)	20	45	53	2,133	4,708	53	4,742	4,795
15	-	6	14	15	1,142	1,454	15	1,664	1,679
5	1	-	-	-	261	490	-	629	629
22	-	9	75	86	2,231	2,917	91	2,913	3,004
12	(5)	16	24	71	216	246	71	186	257
16	-	12	3	94	278	336	100	249	349
3	-	1	-	-	250	369	1	445	446
22	1	(3)	26	26	1,454	2,235	28	2,588	2,616
3	-	2	2	3	273	489	3	493	496
3	4	(3)	1	1	390	482	1	484	485
194	(2)	52	279	485	10,098	15,837	515	16,585	17,100
62	-	20	1	51	10,269	11,116	51	11,065	11,116
120	(26)	45	20	45	4,953	6,340	45	6,316	6,361
376	(28)	117	300	581	25,320	33,293	611	33,966	34,577
-	-	-	-	-	198	198	-	616	616
-	-	-	-	-	-	-	-	7,291	7,291
376	(28)	117	300	581	25,518	33,491	611	41,873	42,484
פעילות לווים בישראל:									
חקלאות									
כרייה וחציבה									
תעשייה									
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁷									
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן									
אספקת חשמל ומים									
מסחר									
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל									
תחבורה ואחסנה									
מידע ותקשורת									
שרותים פיננסיים									
שרותים עסקיים אחרים									
שרותים ציבוריים וקהילתיים									
סך הכל מסחרי									
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור									
אנשים פרטיים - אחר									
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
בנקים בישראל ⁸									
ממשלת ישראל									
סך הכל פעילות בישראל									
פעילות לווים בחו"ל:									
סך הכל ציבור									
בנקים בחו"ל									
ממשלות חו"ל									
סך הכל פעילות בחו"ל									
סך הכל									

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, כולל: חובות - 26,052 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 8,893 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 56 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 915 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 8,221 מיליון ש"ח.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
6. סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
7. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 7 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 9 מיליון ש"ח.
8. לא כולל פקדונות בבנק ישראל.
9. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019									
חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³						סיכון אשראי כולל ¹			
הפסדי אשראי ⁴									
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו ⁹	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה:			סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁵	סך הכל	במיליוני ש"ח
			מזה: פגום	בעייתי ⁶	חובות ²				
-	-	-	-	-	143	158	-	159	159
1	4	(4)	-	-	125	221	-	351	351
43	(17)	2	120	142	1,615	2,553	153	2,526	2,679
40	(3)	3	47	68	2,101	4,683	69	4,658	4,727
9	3	(4)	21	21	899	1,187	23	1,342	1,365
4	(1)	(1)	-	-	282	532	-	694	694
13	(1)	(1)	5	17	2,357	3,242	29	3,293	3,322
1	-	-	-	2	380	467	2	467	469
4	-	(2)	1	4	330	398	9	395	404
2	-	(1)	-	-	228	355	4	457	461
24	-	2	32	34	1,965	3,018	40	3,333	3,373
1	-	-	2	4	264	431	4	432	436
2	-	1	-	1	413	547	1	551	552
144	(15)	(5)	228	293	11,102	17,792	334	18,658	18,992
42	(4)	(2)	3	49	9,932	10,634	49	10,585	10,634
101	(35)	47	17	60	5,084	6,564	60	6,511	6,571
287	(54)	40	248	402	26,118	34,990	443	35,754	36,197
-	-	-	-	-	113	113	-	500	500
-	-	-	-	-	-	-	-	4,940	4,940
287	(54)	40	248	402	26,231	35,103	443	41,194	41,637
-	-	-	-	-	1	2	16	314	330
-	-	-	-	-	524	524	-	1,048	1,048
-	-	-	-	-	-	-	-	1,407	1,407
-	-	-	-	-	525	526	16	2,769	2,785
287	(54)	40	248	402	26,756	35,629	459	43,963	44,422

פעילות לווים בישראל:

חקלאות	
כרייה וחציבה	
תעשייה	
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
אספקת חשמל ומים	
מסחר	
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
תחבורה ואחסנה	
מידע ותקשורת	
שרותים פיננסיים	
שרותים עסקיים אחרים	
שרותים ציבוריים וקהילתיים	
סך הכל מסחרי	
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	
אנשים פרטיים - אחר	
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
בנקים בישראל⁽⁸⁾	
ממשלת ישראל	
סך הכל פעילות בישראל	
פעילות לווים בחו"ל:	
סך הכל ציבור	
בנקים בחו"ל	
ממשלות חו"ל	
סך הכל פעילות בחו"ל	
סך הכל	

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, כולל: חובות - 26,756 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 8,134 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 2 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 526 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 9,004 מיליון ש"ח.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
7. כולל הלוואות לדירור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 6 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 13 מיליון ש"ח.
8. לא כולל פקדונות בבנק ישראל.
9. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

ריכוזיות לווים

ליום 30 בספטמבר 2020 קיימת יתרת אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לקבוצה מענף הבינוי אשר חבותה נטו, על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 16.3% מהון התאגיד הבנקאי לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 202.

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לששת קבוצות הלווים הגדולות בבנק לפי ענפי משק, חבות נטו לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראות ניהול בנקאי תקין 313, ליום 30 בספטמבר 2020:

מספר קבוצות	אשראי מאזני במיליוני ש"ח	סיכון אשראי		סך הכל	ענף משק
		חוץ מאזני	סך הכל		
3	638	265	903		בינוי ונדל"ן - בינוי
1	108	117	225		שירותים פיננסיים
1	216	95	311		אספקת חשמל
1	34	179	213		עבודות הנדסה אזרחית
6	996	656	1,652		סך הכל

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 200 מיליון ש"ח, לפי ענפי משק, ליום 30 בספטמבר 2020:

מספר לווים	אשראי מאזני* במיליוני ש"ח	סיכון אשראי		סך הכל	ענף
		חוץ מאזני	סך הכל		
3	508	345	853		בינוי ונדל"ן - בינוי
2	382	125	507		שירותים פיננסיים
5	890	470	1,360		סך הכל

* אשראי לציבור, ונכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הערות:

1. האשראי המאזני וסיכון האשראי החוץ מאזני סווגו לפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי (יתרת חוב רשומה).
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, חושב בהתאם להגדרות לצורך חישוב מגבלות חבות של לווה.
3. הנתונים מוצגים לפני ניכוי הביטחונות המותרים בקיזוז לצורך מגבלת לווה בודד וקבוצת לווים.

חשיפה למדינות זרות - מאוחד

א. חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד) ¹

מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך.

ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020		
חשיפה			חשיפה		
סך הכל	חץ מאזנית ^{2,3}	חשיפה מאזנית ²	סך הכל	חץ מאזנית ^{2,3}	חשיפה מאזנית ²
במיליוני ש"ח					
940	92	848	622	91	531
-	-	-	813	24	789
1,552	182	1,370	1,113	185	928
2,492	274	2,218	2,548	300	2,248
8	2	6	21	16	5
177	30	147	174	27	147
2	-	2	-	-	-

המדינה

ארה"ב

בריטניה

אחרות

סך כל החשיפות למדינות זרות

מזה: סך החשיפות למדינות PIGS⁴

מזה: סך החשיפות למדינות LDC⁵

מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות^{6*}

ליום 31 בדצמבר 2019

סך הכל	חשיפה חץ מאזנית ^{2,3}	חשיפה מאזנית ²
במיליוני ש"ח		
957	108	849
1,145	2	1,143
1,537	166	1,371
3,639	276	3,363
20	15	5
143	20	123
1	-	1

המדינה

ארה"ב

צרפת

אחרות

סך כל החשיפות למדינות זרות

מזה: סך החשיפות למדינות PIGS⁴

סך החשיפות למדינות LDC⁵

מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות^{6*}

* סווג מחדש.

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
2. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ושל קבוצת לווים.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
4. לבנק חשיפה למדינות איטליה, יוון, ספרד ופורטוגל.
5. החשיפה למדינות LDC כוללת את המדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות, שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
6. חשיפת למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר). הסכום מתייחס ל-3 מדינות.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד:

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020			דירוג אשראי חיצוני ⁵
חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	
						במיליוני ש"ח
67	-	67	80	-	80	AA- עד AAA
926	7	919	1,158	2	1,156	A- עד +A
86	-	86	115	-	115	BBB- עד BBB
34	-	34	74	-	74	B+ עד B-
-	-	-	-	-	-	ללא דרוג
1,113	7	1,106	1,427	2	1,425	סך הכל חשיפה ⁴

1. מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וקסטודיאנים.
2. פקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, השקעות באגרות חוב, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המוצגים לפני קיזוז דו צדדי כהגדרתו בנספח ג'- בהוראת ניהול בנקאי תקין 203.
3. ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
4. לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.
5. הדרוג הינו ברמת קבוצה בנקאית מאוחדת.

הערות:

- א. חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה באור 1.5). לתמצית הדוחות הכספיים.
- ב. לפירוט לגבי היקף החשיפה לקבוצות לווים בנקאיות ראה תת פרק "סיכון ריכוזיות תיק האשראי". למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 1.11. לתמצית הדוחות הכספיים.

המוסדות הנכללים בטבלה לעיל כוללים בעיקר בנקים הפועלים במדינות OECD. עיקר החשיפות ליום 30 בספטמבר 2020 הינן למוסדות הפועלים בארצות הברית, בלגיה, בריטניה וגרמניה. לבנק חשיפה בסך 3 מיליון ש"ח לבנק אירלנדי בדרוג A+, חשיפה בסך 1 מיליון ש"ח לבנק ספרדי בדרוג A וחשיפה זניחה לבנק איטלקי בדרוג BBB. לא קיימת חשיפה לבנקים הפועלים ביוון ופורטוגל. קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק (ב- 30 בספטמבר 2020 מעל 491 מיליון ש"ח, בסוף שנת 2019 מעל 525 מיליון ש"ח), כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר רכיבי ההון, במדינות הבאות: ארה"ב – אין חשיפה נכון ליום 30 בספטמבר 2020 (סך החשיפה בסוף שנת 2019 היתה כ- 575 מיליון ש"ח, מזה סך של 235 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 291 מיליון ש"ח בדירוג A+, סך של 34 מיליון ש"ח בדירוג B+ והיתרה בסך 15 מיליון ש"ח בדירוג BBB+). בריטניה – סך החשיפה של כ- 782 מיליון ש"ח, מזה סך של 9 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 706 מיליון ש"ח בדירוג A+, סך של 65 מיליון ש"ח בדירוג A והיתרה בסך של 2 מיליון ש"ח בדירוג BBB+ (בסוף שנת 2019 לא הייתה חשיפה).

הבנק עוקב אחר שינויים בדירוגים של מוסדות אלו המתפרסמים על ידי סוכנויות הדרוג הבינלאומיות. הבנק עוקב אחר פרמטרים נוספים המצביעים על מצבם של מוסדות אלו. פרמטרים אלו כוללים שינויים מהירים במחירי המניות, שינויים במרווחי אג"ח ו-Credit Default Swaps, עלויות גיוס מקורות ומידע נוסף המתפרסם אודות המוסדות הפיננסיים. על בסיס מכלול המידע הנאסף, הבנק מתאים את היקף החשיפה למוסדות הפיננסיים השונים. מאז פרוץ משבר הקורונה הבנק בוחן את הפעילות מול מוסדות אלו על בסיס שוטף ועוקב אחרי התפתחות הסיכון ומתאים את החשיפות והמסגרות בהתאם להתפתחויות הפרטניות.

פעילות הבנק מול בנקים בחו"ל מבוססת על מגבלות חשיפה המאושרות אחת לשנה הנבחנות באופן שוטף ומעודכנות בהתאם לצורך. הבנק בוחן באופן רציף את התפתחויות הסיכונים הגלומים בחשיפות לבנקים זרים ודואג להתאים את מסגרות הסיכון וסך החשיפות בהתאם.

הבנק קבע מגבלות חשיפה למוסדות פיננסיים השונים תוך התייחסות לחשיפת אשראי ישירה, לחשיפה הנובעת ממכשירים פיננסיים נגזרים ולסיכון סליקה. חשיפת האשראי הישירה הינה ברובה לטווח קצר ומהווה חלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק במטבע חוץ. החשיפה ממכשירים פיננסיים נגזרים נובעת בעיקר מפעילות עם לקוחות והינה ברובה לטווחים של עד שנה. כמו כן לבנק חשיפת האשראי בפעילות עם בנקים בחו"ל מהפעילויות הבאות: קבלת ערבויות כבטחון ללקוחות, פעילות סליקה ורכישת אג"ח של בנקים.

הבנק פועל בנגזרים בעיקר מול בנקים עמם נחתמו הסכמי ISDA והסכמי CSA. לבנק הסדרי סליקה ב- Continuous Linked Settlement (CLS) באמצעות בנק בינלאומי גדול בעל דירוג גבוה, שהינו חבר מסלקת CLS. ישנם מטבעות ועסקאות הנסלקים דו-צדדית. נגזרי ריבית IRS במטבעות יורו ודולר נסלקו במסלקת LCH באמצעות Commerzbank שהינו חבר מסלקה. יתר העסקאות נסלקות דו-צדדית.

ביום 15 בספטמבר 2020 מסלקת LCH החלה בסליקת נגזרים גם בשקלים. Commerzbank המייצג את בנק אגוד במסלקה עדכן את הבנק שאין בכוונתו לפתח ולתמוך בפעילות סליקת נגזרים בשקלים ועל כן, התקשר הבנק עם Goldman Sachs International, אשר הינו חבר מסלקה לצורך ביצוע פעילות של סליקת נגזרים גם בשקלים. יצוין כי יכולת סליקת נגזרים בש"ח למול מסלקה צפויה להפחית את חשיפת הבנק לבנקים זרים. בנוסף, פועל הבנק מול מספר מוסדות פיננסיים זרים לצורך קבלת שירותי משמורת (Custodian) בפעילות בניירות ערך זרים.

המדיניות מפרטת את דרכי השגת היעדים העסקיים הנגזרים מהתכנית האסטרטגית ואת המתודולוגיה להעמדת האשראי וניהולו. המדיניות קובעת את תאבון וסיבולת הסיכון הן לגבי עסקה ספציפית והן לגבי סיכון התיק בכללותו וזאת על מנת להגביל את החשיפה לסיכונים האשראי מסוג זה, לשמור את איכותו של תיק האשראי ולמזער את הסיכון הגלום בו. מדיניות האשראי מתורגמת לנהלים והנחיות מפורטות להעמדת האשראי, לניהול תיק האשראי ולתהליכי הבקרה עליו. יישום הנהלים וההנחיות מאפשרים ניהול מבוקר של סיכונים הכרוכים במתן הלוואות לדיור. המדיניות נבחנת על ידי הדירקטוריון לפחות אחת לשנה ומותאמת למציאות הכלכלית וההתפתחויות בסביבה העסקית, תוך בחינת הסיכונים והשינויים בהנחיות הרגולטוריות. על מנת לתת ביטוי לשינויים אלו מעדכן הבנק מעת לעת את תמהיל המוצרים, הקריטריונים העסקיים, המגבלות ותמחור האשראי לדיור. לתיאור מפורט ראה דוחות כספיים לשנת 2019. בנוסף בעקבות משבר הקורונה, על מנת לתת מענה ללקוחות שמשבר הקורונה פגע באופן זמני בכושר החזר שלהם, הבנק מאפשר הקפאה של תשלומי משכנתא למספר חודשים, וזאת בתהליך פשוט ומהיר ללא צורך להגיע לסניף. כמו כן ביום 27 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לתיקון הוראת נב"ת 250 הכולל צעדים מקלים נוספים במטרה לסייע למשקי הבית ובפרט לנוטלי המשכנתאות, ביום 21 ביולי 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים המשך מתווה לדחיית תשלומי הלוואות, לרבות משכנתאות וביום 30 בספטמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים הרחבה נוספת של המתווה המקיף הנ"ל. לפירוט ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

התפתחות התיק:

להלן התפתחות היתרות בתיק ההלוואות לדיור* של הבנק וחלקו של הבנק מכלל המערכת הבנקאית:

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
במיליוני ש"ח			
9,938	9,803	10,276	היקף אשראי
6.3%	4.9%	3.4%	גידול למול סוף שנה קודמת
390,669	384,140	415,759	היקף אשראי כלל המערכת
2.5%	2.6%	2.5%	שיעור הבנק מכלל המערכת

* היקף האשראי לדיור, כולל קבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

חלקו של הבנק מכלל המערכת הבנקאית בממוצע בשלוש השנים האחרונות עומד על כ- 2.5%.

פריסה גיאוגרפית:

כ- 70% מהמשכנתאות ניתנות באזור ת"א, ירושלים והמרכז (בהם מרוכזים רוב סניפי הבנק). התפלגות גיאוגרפית זו מצביעה על סיכון נמוך יחסית, לאור רמת התעסוקה באזורים אלו, נתוני הביקוש וההיצע של הדירות ולאור העובדה שמדובר באוכלוסייה מבוססת.

הלוואות בשיעור מימון העולה על 60% (החישוב הינו בהתאם להוראת דיווח לפיקוח 876):

להלן ביצועי הלוואות לדיור בשיעור מימון העולה על 60%:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	
במיליוני ש"ח			
1,791	1,372	1,263	סך הכל ביצועים של הלוואות לדיור לתקופה
441	334	363	ביצועים לתקופה בשיעור מימון גבוה מ- 60%
25%	24%	29%	שעור ביצועים לדיור מעל 60% מתוך סך הכל ביצועים לדיור

בהתאם להנחיות בנק ישראל, החל מתאריך ה-1 בנובמבר 2012, לא מאושרות בבנק הלוואות חדשות בשיעור מימון העולה על 75%.

כמו כן, פילוח המשכנתאות אשר ניתנו בשיעור מימון נמוך מ- 60% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, מצביע על כך ש- 35% מהמשכנתאות ניתנו בשיעור מימון שבין 60%-45%, יתר המשכנתאות נתנו בשיעור של עד 45%.

פירוט שיעור החזר ממוצע מהכנסה פנויה (החישוב הינו בהתאם להוראת דיווח לפיקוח 876):

מניתוח ביצועי המשכנתאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020, לפי פילוח שיעור החזר מהכנסה פנויה (בהתאם לאמור בהוראת הדיווח לפיקוח 876) עולה כי, רובן ניתנו בשיעורים שבין 20%-30%. לא ניתנו הלוואות לדיור בשיעור החזר הגבוה מ 40%. בהתאם להנחיות בנק ישראל, החל מתאריך ה-1 באוגוסט 2013, לא מאושרות בבנק הלוואות חדשות בשיעור החזר מהכנסה פנויה העולה על 50% והלוואות הניתנות בשיעור החזר מהכנסה העולה על 40% משוקלות ב- 100% נכסי סיכון.

הלוואות לתקופות ארוכות:

ככלל, תקופות הלוואות בכל המגזרים ניתנות לתקופות של עד 30 שנה.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות* לדיור לפי מגזרי הצמדה:

סך הכל	בביטחון דירת מגורים	סך הכל	למטרת מגורים										
			מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מדד				מגזר לא צמוד				
			ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
			יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	
			במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	
10,214	555	9,659	0.7	68	13.9	1,341	8.9	858	42.4	4,091	34.2	3,301	30.09.20
9,896	498	9,398	0.8	78	13.4	1,259	9.1	852	42.9	4,033	33.8	3,176	31.12.19

* יתרת הלוואות מוצגת נטו, לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיור:

החלטה על הפרשה להפסדי אשראי מבוצעת על בסיס סקירה של תיק האשראי לדיור, על פי נוהל מובנה, הקובע בין היתר את הסמכויות לבחינה ולהחלטה על הפרשה כאמור. ההפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיור נערכת לפי עומק הפיגור, למעט הלוואות שחלות לגביהן נסיבות מיוחדות, כפי שהוגדרו בהוראות ניהול בנקאי תקין, שלגביהן נערכת הפרשה על בסיס בחינה פרטנית או קבוצתית בהתאם להוראת חובות פגומים.

להלן התפתחות נתוני יתרות הפיגור וההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות לדיור על פני התקופות:

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
			במיליוני ש"ח
21	22	22	יתרת פיגור ברוטו (כולל ריבית פיגור)
0.21%	0.22%	0.22%	שיעור מהתיק
7	6	8	יתרת הפרשה לפי עומק פיגור
35	34	54	יתרת הפרשה קבוצתית ¹
42	40	62	סך הכל יתרת הפרשה להפסדי אשראי
0.42%	0.41%	0.61%	שיעור מהתיק

1. לרבות קבוצות רכישה.

מדיניות אשראי ללקוחות פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

כללי:

במסגרת ניהול סיכוני אשראי לאנשים פרטיים נוקט הבנק אמצעים שונים להפחתת הסיכונים הנובעים ממתן אשראי זה. מדיניות האשראי הצרכני מפרטת את המדיניות בתחום האשראי בהתאמה לכללי הממשל התאגידי, כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון ואת הקווים המנחים של הדירקטוריון לדרגי הניהול השונים בהתאם לתחומי האחריות שלהם, תחום סמכותם ואופן הבקרה והדיווח שלהם לרבות על מקרים חריגים. המדיניות מגדירה לאנשי האשראי בסניפים ובמטה את העקרונות באשר לאישור האשראי ולדרך ניהול האשראי, שמעמיד הבנק ללווים. המדיניות והקווים המנחים מבוססים, בין היתר, על תיאבון הסיכון של הבנק ומגדירים את התנאים הנדרשים, על מנת לפעול בהתאם לתיאבון ובתחום סיבולת הסיכון.

לתיאור מפורט ראה דוחות כספיים לשנת 2019.

בנוסף בעקבות משבר הקורונה, על מנת לתת מענה ללקוחות שמשבר הקורונה פגע באופן זמני בכושר החזר שלהם, הבנק מאפשר הקפאה של תשלומי הלוואה למספר חודשים, וזאת בתהליך פשוט ומהיר ללא צורך להגיע לסניף.

לאור ההחרפה בסיכון האשראי עקב השבתת הפעילות במשק, מבוצע מעקב אחר לווים בעלי פוטנציאל משמעותי לפגיעה בפעילות, תוך התאמת תהליכי החיתום ותימחור האשראי למצב.

להלן יתרות אשראי מאזני לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
שנוי באחוזים			במיליוני ש"ח
(2)	4,304	4,224	הלוואות
(7)	780	729	כרטיסי אשראי ועו"ש
(3)	5,084	4,953	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
			מזה:
(2)	5,025	4,909	לא בעייתיים
(43)	42	24	בעייתיים לא פגומים
18	17	20	פגומים
(3)	5,084	4,953	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
(31)	117	81	אשראי בסכום העולה מעל 0.5 מיליון ש"ח ללווה

להלן נתוני המחיקות החשבונאיות ושיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	
		במיליוני ש"ח
35	26	מחיקות חשבונאיות נטו ¹
47	45	הוצאות בגין הפסדי אשראי ²
0.92%	1.21%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור לאנשים פרטיים

1. מזה: 23 מיליון ש"ח בגין הלוואות שלא קיים בגינם חשבון עו"ש (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 - 30 מיליון ש"ח).

2. מזה: 35 מיליון ש"ח בגין הלוואות שלא קיים בגינם חשבון עו"ש (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 - 40 מיליון ש"ח).

להלן ניתוח האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור) לפי תקופות נותרות ממוצעות לפרעון¹:

ליום 30 בספטמבר 2020							תקופה נותרת ממוצעת לפרעון
אשראי לציבור לאנשים פרטיים							
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
1,238	1,171	65	23	49	181	853	עד שנתיים
94	1,664	78	116	264	618	588	משנתיים עד 4 שנים
40	1,310	128	156	373	521	132	מ 4 שנים עד 6 שנים
10	737	62	117	353	197	8	מ 6 שנים עד 8 שנים
5	68	17	13	26	12	-	מ 8 שנים עד 10 שנים
-	3	2	-	1	-	-	מעל 10 שנים
1,387	4,953	352	425	1,066	1,529	1,581	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019							תקופה נותרת ממוצעת לפרעון
אשראי לציבור לאנשים פרטיים							
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
1,316	1,354	113	26	62	203	950	עד שנתיים
103	1,631	118	85	213	574	641	משנתיים עד 4 שנים
45	1,349	121	144	321	569	194	מ 4 שנים עד 6 שנים
10	679	50	100	339	179	11	מ 6 שנים עד 8 שנים
6	68	20	15	24	9	-	מ 8 שנים עד 10 שנים
-	3	2	1	-	-	-	מעל 10 שנים
1,480	5,084	424	371	959	1,534	1,796	סך הכל

1. הנתונים כוללים יתרות ומסגרות אשראי בכרטיסי אשראי.

להלן פילוח לפי גודל חבות לווה לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)¹:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 בספטמבר 2020		מדרג אשראי
חוץ מאזני	אשראי מאזני	חוץ מאזני	אשראי מאזני	
				במיליוני ש"ח
1,272	253	1,229	244	עד 10 אלפי ש"ח
118	373	96	303	מ 10 עד 20 אלפי ש"ח
45	763	32	662	מ 20 עד 40 אלפי ש"ח
18	1,405	13	1,331	מ 40 עד 80 אלפי ש"ח
27	1,494	17	1,637	מ 80 עד 150 אלפי ש"ח
-	591	-	657	מ 150 עד 300 אלפי ש"ח
-	205	-	119	מעל 300 אלפי ש"ח
1,480	5,084	1,387	4,953	סך הכל

1. גודל חבות לווה נקבע לפי יתרת האשראי המאזני.

להלן מידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 בספטמבר 2020		הלוואות מסוג בלון ¹ . **
		במיליוני ש"ח		
		131	81	הלוואות בפרעון חודשי
		4,173	4,143	סך הכל הלוואות
		4,304	4,224	** הלוואות בלון על-פי תקופה:
		80	33	עד שנתיים
		34	33	משנתיים עד 4 שנים
		17	14	מ 4 שנים עד 6 שנים
		-	1	מ 6 שנים עד 8 שנים

1. הלוואות שבמהלך תקופת הבלון משולמים רק תשלומי ריבית.

להלן פילוח בטחונות לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 בספטמבר 2020		ביטחונות
יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	
				במיליוני ש"ח
1,398	1,955	1,316	1,574	סך אשראי שאינו מגובה בביטחונות
82	3,129	71	3,379	סך אשראי המגובה בביטחונות ¹
1,480	5,084	1,387	4,953	סך הכל
59	126	49	84	¹ מזה: פקדונות וניירות ערך
4	39	2	32	נדל"ן
19	2,964	20	3,263	אחר (בעיקר רכב)

להלן פילוח תיק הנכסים הפיננסיים לפי גובה הכנסה ויתרות האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

ליום 30 בספטמבר 2020						
אשראי לציבור לאנשים פרטיים						
סך הכל	מעל 500 אלפי ש"ח	200 עד 500 אלפי ש"ח	50 עד 200 אלפי ש"ח	10 עד 50 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	גובה הכנסה*/ נכסים פיננסיים
במיליוני ש"ח						
3,688	3	1	2	1	3,681	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון**
63	5	2	6	7	43	נמוכה מ 5 אלפי ש"ח
155	5	7	18	27	98	מ 5 עד 10 אלפי ש"ח
168	7	9	27	40	85	מ 10 עד 15 אלפי ש"ח
174	8	12	31	42	81	מ 15 עד 20 אלפי ש"ח
705	95	88	178	160	184	מ 20 אלפי ש"ח ומעלה
4,953	123	119	262	277	4,172	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019						
אשראי לציבור לאנשים פרטיים						
סך הכל	מעל 500 אלפי ש"ח	200 עד 500 אלפי ש"ח	50 עד 200 אלפי ש"ח	10 עד 50 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	גובה הכנסה*/ נכסים פיננסיים
במיליוני ש"ח						
3,415	4	1	2	1	3,407	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון**
90	8	4	6	13	59	נמוכה מ 5 אלפי ש"ח
166	7	7	20	30	102	מ 5 עד 10 אלפי ש"ח
210	10	11	30	46	113	מ 10 עד 15 אלפי ש"ח
212	8	12	36	45	111	מ 15 עד 20 אלפי ש"ח
991	132	100	206	189	364	מ 20 אלפי ש"ח ומעלה
5,084	169	135	300	324	4,156	סך הכל

* הכנסת הלקוח שנרשמה בחשבון העו"ש.

** בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק מימון ישיר וחברת הבת המאוחדת אגוד לסינג בע"מ. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

להלן פילוח לפי הכנסה קבועה לחשבון אנשים פרטיים (ללא הלוואת לדיור):

ליום 30 בספטמבר 2020

אשראי לציבור לאנשים פרטיים

		הכנסה קבועה לחשבון					
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
16	3,688	212	344	897	1,209	1,026	ללא הכנסה קבועה*
231	218	17	7	18	51	125	עד 10 אלפי ש"ח
347	342	16	15	44	102	165	מ 10 עד 20 אלפי ש"ח
793	705	107	59	107	167	265	מעל 20 אלפי ש"ח
1,387	4,953	352	425	1,066	1,529	1,581	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019

אשראי לציבור לאנשים פרטיים

		הכנסה קבועה לחשבון					
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
18	3,415	141	258	719	1,141	1,156	ללא הכנסה קבועה*
250	256	28	8	23	52	145	עד 10 אלפי ש"ח
357	422	26	17	60	124	195	מ 10 עד 20 אלפי ש"ח
855	991	229	88	157	217	300	מעל 20 אלפי ש"ח
1,480	5,084	424	371	959	1,534	1,796	סך הכל

* בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק מימון ישיר וחברת הבת המאוחדת אגוד לסינג בע"מ. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

אשראי לבינוי ונדל"ן

הבנק מתמקד בליווי פרויקטים למגורים באזורי ביקוש ובעיקר בתחומים הבאים:
 - מיקוד בפרוייקטים בעלי שיעורי רווח נאותים וסיכון נמוך.
 - מיקוד באזורי ביקוש ובעיקר מימון בניית דירות סטנדרטיות.

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל לבינוי ונדל"ן, ליום 30 בספטמבר 2020 (במיליוני ש"ח):

<u>סוג הלווה</u>	
4,524	ייזום בניה
16	קבוצות רכישה
262	עבודות הנדסה אזרחית (תשתיות)
1,931	נדל"ן מניב
6,733	סך הכל ענף בינוי ונדל"ן****
63	תעשייה וחרושת במוצרי בניה
76	מסחר במוצרי בניה
6,872	סך הכל

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 בספטמבר 2020 (במיליוני ש"ח):

<u>סוג האשראי</u>	
2,133	אשראי מאזני לענף הבניה
1,179	מזה: אשראי מאזני לליווי פרויקטים
7	מזה: אשראי מאזני לקבוצות רכישה (מעל 10 יח"ד)
1,142	נדל"ן
520	אג"ח קונצרני**
936	ערביות/ ערביות מכר*
1,998	התחייבויות למתן אשראי- מסגרות
4	אחר
6,733	סיכון אשראי כולל****
14.05%	סך הכל חבות ענף הבינוי והנדל"ן*** מסך הכל חבויות הציבור

* ערביות מכר משוקלות לפי 10%/30% וערביות אחרות לפי 100%. ביום 31 במרס 2019 נכנסה לתוקפה פוליטת ביטוח שהבנק רכש ואשר נועדה בעיקרה, להפחית את ההון המרותק בגין סיכון האשראי הנובע מהנפקת הערביות תוך שימוש בפוליטה כ"מפחיתת סיכון אשראי", בהתאם לתנאים שנקבעו בהוראות הפיקוח על הבנקים.

** אג"ח קונצרני המוחזק על ידי הנוסטר.

*** על פי מדידת ריכוזיות ענפית כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 315.

**** כולל 259 מיליון ש"ח אג"חים בגין פעילות חו"ל.

ליום 30 בספטמבר 2020 הבנק מממן 100 פרויקטים בשלבים שונים, עם היקף של כ- 6,057 יחידות דיור. מתוכם כ- 55.4% באזורי הביקוש. להלן התפלגות הפרוייקטים על פי מיקום גיאוגרפי, ליום 30 בספטמבר 2020:

<u>מסגרות מאושרות ניצול בפועל *</u>		<u>מסגרות מאושרות ניצול בפועל *</u>		<u>מספר פרויקטים</u>	<u>איזור</u>
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים		
11	12	280	545	10	ירושלים וסביבותיה
6	9	156	377	6	תל אביב
58	56	1,509	2,426	42	מרכז
6	8	162	358	19	צפון
19	15	488	665	23	דרום
100	100	2,595	4,371	100	סך הכל

* כולל אשראי מאזני וחוזי מאזני ללא התחייבויות למתן אשראי.

אשראי בערבות מדינה שניתן לעסקים להתמודדות עם משבר נגיף הקורונה ליום 30 בספטמבר 2020

אשראי לציבור	יתרת חוב רשומה
	במיליוני ש"ח
עסקים גדולים	11
עסקים בינוניים	40
עסקים זעירים וקטנים	129
סך הכול	180

אשראי בערבות מדינה שניתן לעסקים להתמודדות עם משבר נגיף הקורונה

הבנק הצטרף לקרן להעמדת הלוואות בערבות מדינה לעסקים קטנים ובינוניים ומאפשר ללקוחותיו וללקוחות כל הבנקים להגיש בקשה לקרן ולקבל הלוואות בתנאי הקרן (במסלול על בסיס פריים ולתקופה של עד 5 שנים). זאת, בהתאם לתהליך החיתום שהוגדר. בנוסף למסלול הרגיל, מאפשר הבנק ללקוחותיו וללקוחות כל הבנקים להגיש בקשה לקרן במסלול מוגבר המיועד לענפים שנפגעו באופן משמעותי ממשבר הקורונה והבנק מאפשר קבלת הלוואות גם במסלול זה. בהיבט הסיכון, שיקול הדעת האשראי ותהליכי החיתום שהבנק מבצע זהים לאלו הנלקחים בחשבון במסגרת העמדות אשראי באופן עצמאי ומשום כך לא נראה סיכון עודף בתיק זה.

הבנק בוחן כל בקשה על פי יכולת החזר של הלקוח ועל פי סבירות להתאוששות העסק בתום המשבר. כמו כן, ההישענות על מרכיב הערבות האישי של הלקוח נבחנת על פי מצבו הפיננסי.

תהליכי חיתום אלו מביאים לכך שחלק גדול מהבקשות מאושרות בסכומים נמוכים מסכום הבקשה המקורי. קיים פיזור גבוה מאוד בסכומים ללווים מענפים שונים.

מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת אשראי ללקוחותיו ברמת מינוף שעולה באופן משמעותי על המקובל בענף עליו נמנה הלקוח וכן למטרת מימון הוני שבעיקרו למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים, המתאפיינים לעיתים בסכומים או שיעורי מימון גבוהים, כאשר יכולת פירעון האשראי מבוססת בעיקרה על התאגיד הנרכש. כל בקשה לאשראי מסוג זה נבחנת לגופה, תוך התחשבות בטיב הלקוח, יכולת החזר והביטחונות המוצעים. היקף חשיפת האשראי כפוף למגבלות רגולטוריות ולמדיניות הבנק (שהינה שמרנית יותר מאשר המגבלות הרגולטוריות).

בעדכון מדיניות ניהול הסיכון האשראי העסקי לשנת 2016 ההגדרות והמגבלות בנושא הורחבו, וזאת לאור עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 327 "ניהול הלוואות ממונפות" ו-323 "מגבלות על מימון עסקאות הוניות", בתוקף מיום ה-1 בינואר 2016.

להלן התפלגות החשיפה לעסקאות מימון ממונף לפי ענפי משק:

ישראל:	ליום 30 בספטמבר 2020			ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 31 בדצמבר 2019		
	מאזני ¹	חוץ מאזני סך הכל ²	במיליוני ש"ח	מאזני ¹	חוץ מאזני סך הכל ²	במיליוני ש"ח	מאזני ¹	חוץ מאזני סך הכל ²	במיליוני ש"ח
מסחר	64	1	65	48	1	49	137	10	147
תעשייה	52	1	53	53	1	54	54	-	54
בינוי	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פעילות נדל"ן	-	-	-	84	-	84	84	-	-
כרייה וחציבה	91	-	91	80	-	80	101	-	101
תחבורה ואחסנה	89	-	89	102	9	111	107	-	107
שירותים פיננסיים	-	-	-	43	-	43	42	-	42
סך הכל מימון ממונף	296	2	298	410	11	421	441	10	451

1. יתרה מאזנית נטו בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי וביטחונות המותרים לניכוי לפי סעיף 5 בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.
 2. יתרת חבות נטו העולה על הסף שנקבע לגבי מימון הוני (35 מיליון ש"ח) בהוראת ניהול בנקאי תקין 323. הבנק אימץ סף זה גם לגבי מימון ממונף אחר.
- הערה: לא כולל חובות שלמועד החיתום לא עמדו בקריטריונים לסיווגם כמימון ממונף ובתקופות עוקבות הפכו להיות חובות פוגמים.

סיכון שוק הוא הסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עקב שינוי בתנאי השוק (רמת מחירים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות). הדירקטוריון מתווה מסגרת לניהול סיכון השוק, וסוקר בתדירות שנתית לפחות את מסמך מדיניות השוק של הבנק. המבנה הארגוני לניהול סיכון השוק מבוסס על כללי הממשל התאגידי וכולל את שלושת קווי ההגנה, בהתאם להגדרות המפורטות בהוראת ניהול בנקאי תקין 310.

מדידת סיכוני השוק מבוצעת ביחס למכלול גורמי סיכוני השוק שזוהו במוצרים ופעילויות הבנק, המאזניות והחוץ מאזניות באמצעות מודל הערך שבסיכון (VAR) אשר מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה). ככלל, החישוב מבוצע יומית בשתי שיטות, הגישה ההיסטורית והגישה ההיברידית (גישה המשלבת גישה היסטורית ומקדמי דעיכה), ברמת ביטחון של 99%.

בנוסף למודל VAR הבנק מפעיל תרחישי קיצון (Stress) הוליסטיים ולסיכון ריבית בפרט. מטרת תרחישי הקיצון הינה הערכת השפעתם הפוטנציאלית של אירוע חריג או שורת אירועים חריגים על התממשותם של סיכונים והשפעתם על יציבות הבנק.

תהליכי הניטור והבקרה מבוצעים בקווי הגנה ראשון תוך ניטור החשיפות בפועל אל מול המגבלות בחתך קווי עסקים וחתך סיכונים, והצפת התראות על חריגות ועל קרבה למגבלות, מעקב אחר גורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים, למידע נוסף על ניהול סיכון השוק ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על ניהול סיכון השוק

עם התפשטות ויורס הקורונה במדינות רבות ברחבי העולם וביניהן גם ישראל, גרמה לאי ודאות והשפיעה על המסחר בשווקים ועל הכלכלה העולמית אשר בעקבותיה חלה עליה ברמת התנודתיות של גורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים ובכללם בשערי החליפין, מרווחי הבסיס (basis spread), שערי מניות ומחירי אגרות חוב. בתגובה הפחיתו בנקים מרכזיים רבים את הריביות.

כתוצאה מכך, נצפתה עליה באומדני הסיכון ונצפו מספר חריגות באומדני ה-VAR ההיסטורי וההיברידית אשר נבעו מכניסה של תצפיות מחמירות הנובעות ממצב השוק וזאת למרות שלא בוצעו בתקופה זו שינויים מהותיים בהרכב התיק. נעשתה בחינה של תיקון סיבולת הסיכון מול האלטרנטיבה לסגירת פוזיציות שיקבעו הפסדים בתיק ושלא היו נכונות לדעת הבנק מבחינה עסקית. אי לכך התקבלה החלטה להרחיב באופן זמני ולתקופת זמן מוגבלת את סיבולת הסיכון עבור מדדי הסיכון המרכזיים.

כל ההתאמות אשר בוצעו הינן החל מה-31 במרס 2020 ולתקופת זמן מוגבלת שהוגדרה מראש.

במהלך הרבעון השני והשלישי נרשמה ירידה בחשיפות העיקריות. לאחר בחינה מחדש הוחלט להחזיר חלק מהמגבלות לתיאבון וסיבולת הסיכון המקוריים ועבור חלק נוסף לאשר המשך הרחבה זמנית מצומצמת יותר לתקופת זמן מוגבלת מראש. למידע נוסף על השפעת התפשטות נגיף הקורונה על ניהול סיכון השוק ראה דוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020.

להלן ריכוז מגבלות סיכון השוק הכוללות והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח במונחי VAR (מדידת VAR ל-10 ימים, למעט בתיק הבנקאי לחודש קלנדרי)¹:

בפועל			מגבלה		סוג מגבלה	מגזר
ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020		
64.6	79.8	175.4	160	230	חשיפת שוק כוללת ²	סה"כ
					חשיפת שוק כוללת	סה"כ
6.8	6.8	14.1	50	40	בתיק למסחר ²	
25.4	42.5	93.7	150	150	חשיפת ריבית כוללת ²	ריבית
3.5%	6.0%	10.5%	16.0%	14.0%	DV כולל ^{3,4}	ריבית
12.8	15.9	29.4	60	60	VAR ²	בסיס
20.6	17.4	32.1	30	40	VAR ²	מניות
4.8	3.3	9.8	28	40	VOL/SPOT תרחישים	אופציות

1. בחישוב הסך הכל מובאים בחשבון הקטנות סיכוני הריבית בגין מיתאמים (קורלציות) בחשיפות הריבית ובסיס המט"ח בין מטבעות שונים ועל פני התקופות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר בנפרד.
2. מדידת ה-VAR בתיק הבנקאי לחודש קלנדרי ובתיק למסחר ל-10 ימים.
3. מחושב כשיעור מההון העצמי.
4. החל מיוני 2019 המגבלה והמדידה הינם במונחי DV2.

סיכון ריבית

סיכון ריבית הינו סיכון הנובע מהשפעה אפשרית של שינויים בעקומי ריבית ובמתאם בין הריביות על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל חשיפות הריבית.

להלן מידע כמותי על סיכון הריבית - ניתוח רגישות

1. שווי הוגן נטו¹ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020		
ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח								
2,292	186	2,106	2,219	516	1,703	1,977	(38)	2,015
1,943	142	1,801	2,067	387	1,680	1,031	13	1,018

שווי הוגן נטו¹

מזה: תיק בנקאי

1. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים ופריסה של פקדונות לפי דרישה. פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים ראה באור 15.א. לתמצית הדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו¹ של הבנק וחברות מאוחדות שלו

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020		
ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח								
2,226	185	2,041	2,089	502	1,587	1,870	(41)	1,911
1,992	332	1,660	2,004	503	1,501	1,869	(42)	1,911
2,428	149	2,279	2,377	260	2,117	2,049	(42)	2,091
2,190	265	1,925	2,288	436	1,852	2,059	(40)	2,099

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

שינויים לא מקבילים

התללה²

השטחה³

עליית ריבית בטווח הקצר

ירידת ריבית בטווח הקצר

1. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

2. התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

3. השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

הערה: בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2020		
הכנסות מימון שאינן מריבית			הכנסות מימון שאינן מריבית			הכנסות מימון שאינן מריבית		
סך הכל	ריבית	סך הכל	סך הכל	ריבית	סך הכל	סך הכל	ריבית	סך הכל
במיליוני ש"ח								
153	46	107	140	42	98	158	41	117
151	44	107	131	41	90	156	39	117
(108)	(48)	(60)	(118)	(45)	(73)	(113)	(58)	(55)
(109)	(49)	(60)	(111)	(46)	(65)	(111)	(56)	(55)

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

סיכון בסיס

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על הון הבנק וכוללת הן את הפעילות המאזנית והן את החוץ מאזנית (סוגריים מייצגים קיטון):

דולר	אירו	ליש"ט	יין	פר"ש	מט"ח אחר	
במיליוני ש"ח						ליום 30 בספטמבר 2020
1.7	(2.5)	(0.2)	(0.2)	0.1	0.3	עליה של 10%
20.7	(7.2)	(0.2)	0.2	(0.1)	(0.3)	ירידה של 10%
מדד						
במיליוני ש"ח						ליום 30 בספטמבר 2020
52.9						עליה של 3%
(52.9)						ירידה של 3%

דולר	אירו	ליש"ט	יין	פר"ש	מט"ח אחר	
במיליוני ש"ח						ליום 30 בספטמבר 2019
(5.9)	1.4	(0.0)	(0.1)	0.2	0.4	עליה של 10%
17.3	(1.1)	0.0	0.1	(0.2)	(0.4)	ירידה של 10%
מדד						
במיליוני ש"ח						ליום 30 בספטמבר 2019
43.1						עליה של 3%
(43.1)						ירידה של 3%

דולר	אירו	ליש"ט	יין	פר"ש	מט"ח אחר	
במיליוני ש"ח						ליום 31 בדצמבר 2019
47.1	(12.7)	0.1	0.2	* -	0.2	עליה של 10%
52.8	(3.0)	(0.1)	(0.2)	* -	(0.2)	ירידה של 10%
מדד						
במיליוני ש"ח						ליום 31 בדצמבר 2019
32.8						עליה של 3%
(32.8)						ירידה של 3%

* נמוך מ-0.1.

להלן תמצית מאזני ההצמדה:

ליום 30 בספטמבר 2020				
סך הכל	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח				
46,342	696	4,207	6,182	35,257
43,858	182	7,874	4,519	31,283
2,484	514	(3,667)	1,663	3,974
		3,761	62	(3,823)
		(107)	-	107
		* (13)	1,725	258

נכסים
התחייבויות

עסקות עתידיות, נטו
אופציות (שווי דלתא)
סך הכל

* מזה: דולר - (3) מיליון ש"ח, אירו - (11) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - 1 מיליון ש"ח.

ליום 30 בספטמבר 2019				
סך הכל	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח				
41,863	827	4,147	6,088	30,801
39,200	314	6,452	4,116	28,318
2,663	513	(2,305)	1,972	2,483
		2,257	(536)	(1,721)
		112	-	(112)
		* 64	1,436	650

נכסים
התחייבויות

עסקות עתידיות, נטו
אופציות (שווי דלתא)
סך הכל

* מזה: דולר - 91 מיליון ש"ח, אירו - (35) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - 8 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2019				
סך הכל	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח				
42,467	715	5,077	6,250	30,425
39,829	197	6,472	4,998	28,162
2,638	518	(1,395)	1,252	2,263
		1,695	(158)	(1,537)
		(171)	-	171
		* 129	1,094	897

נכסים
התחייבויות

עסקות עתידיות, נטו
אופציות (שווי דלתא)
סך הכל

* מזה: דולר - 166 מיליון ש"ח, אירו - (46) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - 9 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים בדבר חלוקת הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ראה באור 14 לתמצית הדוחות הכספיים.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" (LCR) מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. ככלל, יחס כיסוי הנזילות על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 שונה מהמודלים הפנימיים החלים בבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על סיכון הנזילות

בעקבות התפשטות נגיף הקורונה נצפה מימוש ניירות ערך מאסיבי על ידי הציבור ברבעון הראשון של שנת 2020, אשר השפיע חיובית על היחס והעלה את כרית הנזילות מחד. מאידך, התנודתיות בשווקים מיתנה את העלייה עקב הגדלת צרכי הנזילות הנובעים מדרישת ביטחונות ושווי נגזרים המגדירים נכסים ספציפיים. בעוד שצרכי הנזילות האחרונים התייצבו, נמשכת מגמת הגידול ביתרות הלקוחות ועודפי הנזילות עקב חוסר הוודאות וסביבת הריבית הנמוכה.

נוכח עודף הנזילות, עלתה כרית הנזילות בחציון הראשון בכ-3.5 מיליארד ש"ח מכ-11 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2019 ל-14.5 מיליארד ש"ח ב-30 ביוני 2020. ברבעון השלישי נוספו לכרית 0.5 מיליארד ש"ח נוספים וכרית הנזילות ב-30 בספטמבר 2020 עמדה על 15 מיליארד ש"ח. השינוי נבע בעיקר מגידול של כ-0.55 מיליארד ש"ח ביתרות קמעונאים, כ-0.2 מיליארד ש"ח ביתרות פיננסיים, 0.1 מיליארד ש"ח ביתרות סטונאים ותשלום אג"ח של כ-0.4 מיליארד ש"ח. כתוצאה מהשינויים בתמהיל היתרות לפי סוג לקוח, חידוש פיקדונות סטונאים בסך 0.5 מיליארד ש"ח מטווח קצר לטווח ארוך ומתשלום האג"ח היחס עלה מ-148% ב-30 ביוני 2020 ל-156% ב-30 בספטמבר 2020 בעוד שהממוצע לרבעון השלישי עמד על 148%, ללא שינוי ביחס לרבעון השני.

למעלה מ-99% מסך הכל כרית הנזילות לאורך זמן מורכב מנכסי רמה 1 – רזרבות בבנק ישראל בניכוי חובת הנזילות, אג"ח ממשלת ישראל ואג"ח ריבוניות עם משקל סיכון 0%.

השינויים העיקריים בהרכב כרית הנזילות מיום ה-30 ביוני 2020 ליום ה-30 בספטמבר 2020: הרזרבות בבנק ישראל בניכוי חובת הנזילות עלו בכ-0.2 מיליארד ש"ח מ-7.33 מיליארד ש"ח ל-7.53 מיליארד ש"ח, שווי אג"ח ממשלת ישראל בשקלים עלה בכ-0.3 מיליארד ש"ח מ-5.2 מיליארד ש"ח ל-5.5 מיליארד ש"ח. סה"כ עלייה של כ-2 מיליארד ש"ח.

עקב התפתחות משבר הקורונה זליגתו לשוק הריאלי החליט דירקטוריון הבנק בחודש מרס 2020 להגדיל את רזרבת הנזילות של הבנק והעלה את התיאבון והסיבולת של יחס כיסוי הנזילות הכולל (LCR) מ-120% ו-115% ל-130% ו-120% בהתאמה. שיעור זה יבחן מעת לעת בהתאם להתפתחויות ויעודכן במידת הצורך. במהלך הרבעון השלישי לשנת 2020 לא נצפו חריגות מהדרישה המזערית ביחס ה-LCR.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020
130%	128%	148%
100%	100%	100%

יחס כיסוי הנזילות *
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* מחושב על בסיס ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון המדווח.

הבנק מעריך את פרופיל סיכון הנזילות בראיה רחבה, הכוללת שימוש במגוון מדדי סיכון ופרמטרים נוספים להערכת היבטי סיכון הנזילות השונים, לרבות: נזילות יומית ותוך יומית, נזילות עד חודש (לפי מודל פנימי ו-LCR), נזילות לטווח ארוך (יחס מימון יציב), מגוון מדדים ביחס לתמהיל ומבנה המקורות (שיעור פיקדונות עד חודש, שיעור פיקדונות ליבה, מדדי ריכוזיות מפקידים וכו'), ניתוח פערי נזילות עבור טווחי זמן שונים ועוד. הבנק קבע מגבלות לפרמטרים אלה ומנטר את רובם בתדירות יומית.

נכון למועד הדוח היקף פיקדונותיהם של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות הסתכם בסך 1,312 מיליון ש"ח המהווים כ-4% מסך פיקדונות הציבור.

לפירוט נוסף בעניין אופן ניהול סיכונים הנזילות בבנק ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019. למידע נוסף על ניהול הנזילות ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכונים ציית, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

בעקבות משבר הקורונה, הבנק נערך בהתאם להנחיות משרד הבריאות ובנק ישראל. הפעילות מעודכנת באופן רציף על פי ההנחיות המתקבלות מעת לעת. ההיערכות למניעת התפרצות המחלה בכותלי הבנק מבוצעת בכל המישורים תוך שמירה על בטיחות ובריאות העובדים, שמירה על רציפות תפקודית והמשך מתן שירות ללקוחות.

במסגרת הצעדים שננקטו פוצלו יחידות חיוניות והורחבה פעילות העבודה מרחוק. הנחיות לאופן העבודה מרחוק רוענו ותוקשרו, לרבות מהיבט סיכון סייבר ואבטחת מידע. תקשור פנים ארגוני נערך באופן שוטף ורציף לעובדים. במקביל הבנק פעל למתן מענה לפעילות הלקוחות, בין היתר על פי הקלות בנק ישראל. הועלה קמפיין תקשורתי ללקוחות לעידוד הפעילות בערוצים הישירים, תוך מתן הקלות להצטרפות מרחוק לפעילות באתרים הדיגיטליים. במקביל, הורחבה פעילות הלקוחות בהוראות טלפוניות, ותוגבר השירות הטלפוני במסגרת אגוד ישיר.

הפעילות בזמן המשבר מבוצעת בין היתר בהתבסס על תכניות החירום של הבנק תוך התאמה דינמית להתפתחות המשבר. הבנק פועל בהתאם לכללי משרד הבריאות ולהנחיות בנק ישראל ומבצע תהליך של הפקת לקחים, תוך היערכות לתרחישים נוספים, ככל שהאירוע יצבור תאוצה.

בעקבות משבר הקורונה אשר הביא לשינויים במתכונת העבודה, ובכלל זה צמצום משמעותי של פעילות הסניפים והמטה בגל הראשון ומעבר לעבודה מרחוק למעט פעילות ליבה (פעילות הסניפים). התמשכות אירוע הקורונה וגלי התחלואה הנוספים מעלים את הפוטנציאל להתממשות סיכון תפעולי ובפרט סיכונים מעילה והונאה. בהתאם לכך, עלתה רמת הסיכון התפעולי. הבנק נוקט בשורה של צעדים להפחתת הסיכון כאמור לעיל.

למידע נוסף על ניהול הסיכון התפעולי ובכלל זה מערכת המידע והמחשוב של הבנק, הגנת סייבר ואבטחת מידע, ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון סייבר

סיכון סייבר מוגדר כסיכון להתממשות אירוע סייבר שהינו אירוע אשר במהלכו מתרחשת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי או מטעם גורמים (חיצוניים או פנימיים).

ניהול סיכון הסייבר בבנק מיושם בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 361 – ניהול הגנת הסייבר וכן על פי הוראות רלוונטיות בנושאי ניהול טכנולוגיות וניהול סיכון תפעולי. נושאים אלה מעוגנים במסמכי מדיניות יעודים ופרטניים.

התפשטות נגיף הקורונה, צעדי ההתגוננות הננקטים והמשבר הכלל עולמי הנגרז מכך הובילו בין היתר גם להתגברות כלל עולמית של סיכון הסייבר. ואכן בעולם נצפית התגברות אירועי תקיפה והונאה המנצלים את משבר הקורונה, ובפרט בגין המגמות הבאות: העלייה בהיקף העבודה מרחוק, אשר מרחיבה את מעטפת התקיפה הפוטנציאלית; עליה במגמת ניסיונות דיוג הלקוחות, התגברות אירועי הונאה המנצלים את החשש האנושי סביב התפשטות הקורונה, העשויה לעודד גורמים עוינים להוציא לפועל תקיפות כנגד ארגונים. כמו בעולם, גם בישראל סיכון הסייבר עולה עקב משבר הקורונה.

בנק ישראל הנחה את התאגידים הבנקאיים במכתבו מיום ה-6 באפריל 2020 לבחון את נושא התגברות איומי הסייבר בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, ובדגש על התרחבות עבודה מרחוק, וזאת בהתייחס להיבטי "תהליכים, אנשים ומערכות", שכן ההרחבה נדרשה לביצוע מהיר ובאופן העלול להשפיע על הבקורות המוטמעות. הבנק בחן את התגברות סיכונים הסייבר, ונקט בשורה של צעדים לחיזוק ההגנה בדגש על הנושאים הבאים:

- רציפות תפקודית של פעילות יחידות הסייבר, עקב חשש מהיווצרות מחסור בכוח אדם מקצועי עקב הידבקות;
- בחינת מערכי הניטור והזיהוי בהתייחס לשינויים החלים בתקופה זו ולעדכנם בהתאם;
- התאמת תכניות החירום לטיפול באירועי סייבר מהותיים של התאגיד הבנקאי ולבדוק האם נדרשות התאמות לאור המצב הנוכחי;
- הגברת מודעות וערנות עובדים ולקוחות;
- טיוב מאמצי מודיעין באופן שייתן מענה לאיומי הסייבר הרלוונטיים למשבר הקורונה;
- פעילות מול גורמי שרשרת האספקה מהותיים כדי לוודא מוכנותם להתמודדות עם איומי הסייבר הרלוונטיים למצב הנוכחי;
- התאמת ניהול הסיכון כפי שנגזר ממשבר הקורונה, בדגש על ניהול הסיכון של עבודה מרחוק;

ניהול סיכונים סייבר בשרשרת האספקה: ניהול סיכון שרשרת האספקה מבוצע בבנק באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 363. בעקבות התפשטות נגיף הקורונה נעשתה פנייה לספקים המהותיים תוך פירוט ההתגברות של סיכונים הסייבר בעת הזו, במטרה לוודא את היערכותם ומוכנותם לצמצום הסיכון לפגיעה בשירותים המסופקים לבנק.

הבנק בחן את התגברות סיכונים הסייבר, ונקט בשורה של צעדים לחיזוק ההגנה, לרבות הגברת אמצעי אבטחה וחיזוק בקרות לעבודה מרחוק.

למידע נוסף על ניהול סיכון הסייבר ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון טכנולוגיות מידע

לפירוט בדבר התקשרות הבנק מיום 21 במאי 2020 עם בנק לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול, ראה פרק "תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים", באור 10.5 (5) לתמצית הדוחות הכספיים. לפירוט נוסף על ניהול סיכון טכנולוגיות מידע ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון ציות

סיכון ציות מוגדר כסיכון שתאגיד יסבול מסנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות חוק, רגולציה, נהלים פנימיים וקודים אתיים. לפירוט נוסף בעניין אופן ניהול סיכון הציות בבנק ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019. למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2019 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הינו סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם והוא כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או לצעדי עונשין (Fines Penalties) כתוצאה מפעילות פיקוחית (Punitive Damages), כמו גם מהסדרים פרטניים.

בעקבות משבר הקורונה שהחל במהלך חודש מרס 2020, ייתכן ותהיה השלכה בעתיד על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, וזאת בשל שינויים רבים והתאמות בתהליכים שבוצעו על ידי הבנק במהלך תקופה זו מול לקוחות הבנק בנושאים שונים, הכל כפי שהתחייב מתנאי הפעילות ומההוראות הרגולטוריות בתקופת המשבר.

סיכון מוניטין

מוניטין הוא אוסף של תפיסות, דעות ואמונות של מחזיקי העניין לגבי התאגיד, בהתבסס על ניסיונם וציפיותיהם. סיכון מוניטין הוא הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין העשוי לנבוע מהתנהלות התאגיד, מצבו הפיננסי או פרסום שלילי (אמיתי או כוזב) ועלול לבוא לידי ביטוי בתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עשויה להשפיע לרעה על אמון הציבור בבנק ועל יכולתו של הבנק לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון (כגון באמצעות שווקים בין-בנקאיים או שוקי איגוח).

לפירוט נוסף בעניין אופן ניהול סיכון המוניטין בבנק ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019.

בחודש ספטמבר 2020 הושלמה הצעת הרכש ובנק אגוד הפך להיות חברת בת בבעלות מלאה של בנק מזרחי טפחות. המיזוג צפוי להימשך תקופה ארוכה וככלל בחודשים הקרובים לא צפוי שינוי מהותי באופן בו מתנהלים חשבונות לקוחות הבנק. הבנק עוקב אחר סיכונים נטישה של לקוחות ופועל לשימור לקוחות. נכון לעכשיו, הבנק אינו מזהה התממשות סיכון מוניטין בעקבות השלמת עסקת הרכישה.

הבנק ימשיך לבחון ולעקוב אחר השלכות המיזוג עם בנק מזרחי טפחות האפשריות על סיכון המוניטין. משבר הקורונה משפיע על התנהלות המשק ועל פעילות המערכת הבנקאית כולה. בשלב זה, לא מוערכת התממשות של סיכון מוניטין לבנק כתוצאה מן המשבר.

לפירוט נוסף בהקשר זה, ראה פרק "סיכונים מובילים ומתפתחים" בדוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון אסטרטגי

הסיכון האסטרטגי הינו סיכון נוכחי או עתידי לרווחי הבנק, להון, למוניטין או למעמד הבנק, אשר עלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום לא נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה נוצר ממידת התאימות של המטרות האסטרטגיות שהציב הבנק, ליכולותיו ולסביבה הכלכלית בה הוא פועל, משימות תכניות העבודה והיעדים שהוגדרו לצורך השגתן, מהמשאבים שהוגדרו לצורך העמידה בתכניות ומאיכות היישום של מרכיבי התכניות. חברי הנהלת הבנק אחראים לניהול הסיכון, כל אחד בתחומו.

לאור רכישת הבנק על-ידי בנק מזרחי טפחות, הוסרה אי הוודאות לגבי עתידו של הבנק והסיכון האסטרטגי של הבנק פחת. הבנק נערך לפעול בהתאם לתכניות העבודה שיגובשו, תוך התחשבות בתהליך המיזוג. בהתאם לכך, הופחתה רמת הסיכון האסטרטגי.

ביום ה-12 במאי 2020 דירקטוריון הבנק החליט שלא להמשיך בפרויקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק ולאשר התקשרות הבנק עם לאומי בעניין תוספת להסכם המחשוב והתפעול המקורי שנחתם בין הצדדים. נוכח הארכת הסכם המחשוב עם בנק לאומי, לפחות עד ליום 31 בדצמבר 2022, אי הוודאות שהיתה כרוכה במציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מלאומי – הוסרה.

התקשרות הבנק עם לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול הנ"ל צפויה להגדיל את הוצאות המחשוב של הבנק (שהיוו כ-200 מיליון ש"ח בשנת 2019) בשיעור של כ-20%.

כמו כן, ביום ה-12 באפריל 2019 נכנס לתוקפו חוק נתוני אשראי, שמטרתו לקבוע הסדר כולל לשיתוף בנתוני אשראי. הסדר זה צפוי לשפר את איכות המידע אשר יהיה זמין לבנק בעת החלטה על מתן אשראי ללקוח ושיפור אפשרויות המימון העומדות בפני הלקוחות במערכת הבנקאית. מאידך, בטווח הקצר של יישום החוק חלה ירידה בכמות המידע של הבנק על לקוחותיו הקיימים, וזאת עד להשלמת תהליך החתמת הלקוחות. הוגדרו תנאים לדרישת חתימת הלקוחות. להערכת הבנק החוק צפוי להביא להגברת התחרות מצד גופים חוץ בנקאיים באופן משמעותי.

לפירוט נוסף, ראה פרק סיכונים מובילים ומתפתחים בדוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. לפירוט נוסף בעניין אופן ניהול הסיכון הסביבתי בבנק ראה דוח שנתי של הבנק לשנת 2019.

הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון

טבלת גורמי הסיכון להלן מבוססת על מתודולוגיה מעודכנת, המשלימה תהליך מקיף שערך הבנק לעדכון הגישה המשמשת להערכת הסיכון הכולל בקווי העסקים השונים. בהתאם למתודולוגיה, מידת ההשפעה של גורמי הסיכון השונים בטבלה להלן, מבטאת את המידה בה גורם הסיכון משקף איום על יציבות הבנק. ההשפעה המוצגת להלן גובשה תוך התאמה ככל הניתן לתהליך ה-ICAAP ותוצאותיו, תוך בחינת היבטים איכותיים וכמותיים, כולל פרופיל הסיכון של הבנק ולתהליכי מדידת הסיכונים השוטפים, והיא מבוססת על אמידת חשיפת פעילותו של הבנק לסיכונים השונים והשפעתם על הלימות הונו ויציבותו. בהתאם, ככלל התפיסה מבוססת על אחד או שני פרמטרים מרכזיים:

- **השפעת הסיכון במצב עסקים הרגיל** - באמצעות שיעור הקצאת ההון.
 - **השפעת הסיכון תחת תנאי קיצון** - באמצעות ההשפעה על הלימות ההון רובד 1 בתרחיש קיצון.
- סיכונים קשים לכימות דוגמת סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי וכיו"ב, מוערכים באופן סובייקטיבי, על ידי הגורמים הרלוונטיים בבנק, ובהתבסס על תוצרי ה-ICAAP.

להלן מפורטת הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון בבנק ליום 30 בספטמבר 2020

גורם הסיכון	השפעת הסיכון (גבוהה, בינונית, נמוכה)
1. השפעה כוללת של סיכונים האשראי*	בינונית-גבוהה ¹
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	בינונית-גבוהה ¹
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית**	בינונית-נמוכה
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים**	בינונית
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק*	בינונית-גבוהה ²
2.1 סיכון ריבית	בינונית-גבוהה ²
2.2 סיכון בסיס (אינפלציה ושערי חליפין)	בינונית
2.3 סיכון אופציות	בינונית
2.4 סיכון מחירי מניות	בינונית
3. סיכון נזילות	נמוכה
4. סיכון תפעולי	בינונית-גבוהה ³
5. סיכון סייבר	בינונית-גבוהה
6. סיכון טכנולוגיות מידע	בינונית
7. סיכון משפטי	נמוכה
8. סיכון מוניטין	בינונית- נמוכה ⁴
9. סיכון סליקה	נמוכה
10. סיכון אסטרטגי	בינונית ⁵

* השפעה כוללת של סיכונים האשראי וסיכונים השוק נקבעה על פי הערכת הסיכון הגבוהה ביותר מבין תתי הסיכונים.
** החישוב הינו על בסיס אשראי ברוטו ללא ביטחונות המותרים לניכוי.

1. עקב התמשכות אירוע הקורונה והעליה בסיכון המשקי הבא לידי ביטוי בהפרשות שביצע הבנק ברבעון זה רמת הסיכון בגין איכות לווים ובטחונות עלתה מ"בינונית" ל"בינונית-גבוהה".
 2. עקב התמשכות המשבר ועקב התגברות הסיכון להורדת דירוג מדינת ישראל, רמת הסיכון בגין סיכונים שוק עלתה מ"בינונית" ל"בינונית-גבוהה".
 3. משבר הקורונה הביא לשינויים במתכונת העבודה, ובכלל זה צמצום משמעותי של פעילות הסינפים והמטה בגל הראשון ומעבר לעבודה מרחוק למעט פעילות ליבה (פעילות הסינפים). התמשכות אירוע הקורונה וגלי התחלואה הנוספים מעלים את הפוטנציאל להתממשות סיכון תפעולי ובפרט סיכונים מעילה והונאה. בהתאם לכך, עלתה רמת הסיכון התפעולי מ"בינונית" ל"בינונית-גבוהה".
 4. תהליך המיזוג צפוי להימשך תקופה ארוכה וככלל בחודשים הקרובים לא צפוי שינוי מהותי באופן בו מתנהלים חשבונות לקוחות הבנק. הבנק עוקב אחר סיכונים נטישה של לקוחות ופועל לשימור לקוחות. נכון לעכשיו, הבנק אינו מזהה התמשכות סיכון מוניטין בעקבות השלמת עסקת הרכישה. לאור כך, רמת סיכון המוניטין נותרה ללא שינוי – "בינונית-נמוכה".
 5. נוכח רכישת הבנק על-ידי בנק מזרחי טפחות, הוסרה אי הוודאות לגבי עתידו של הבנק והסיכון האסטרטגי של הבנק פחת. הבנק נערך לפעול בהתאם לתכניות העבודה שיגובשו, תוך התחשבות בתהליך המיזוג. בהתאם לכך, הופחתה רמת הסיכון האסטרטגי מ"בינונית-גבוהה" ל"בינונית".
- לפירוט נוסף ראה פרק "סיכונים מובלים ומתפתחים" בדוח המפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

הערות:

- ראה גם פרק תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים.
- לפירוט אודות סיכונים מובלים ומתפתחים ראה דוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.
- הערכת דרגות ההשפעה של הסיכונים מבוססת על מתודולוגיה פנימית של הבנק ואיננה ניתנת להשוואה בין הבנקים השונים.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

כללי החשבונאות המשמשים לעריכת הדוחות הכספיים מפורטים בבאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים אלו ובדוחות הכספיים לשנת 2019. יישום כללים אלה על ידי הנהלת הבנק כרוך בהנחות ובאומדנים שונים המשפיעים על ערכם של הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות של הבנק. הנושאים בהם האומדנים וההנחות קריטיים לדעת הנהלה הינם:

הפרשה להפסדי אשראי, הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של אגרות חוב זמינות למכירה, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, זכויות עובדים, מכשירים פיננסיים נגזרים, תביעות תלויות, בניינים וציוד ומיסים נדחים. הנהלת הבנק סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בהכנת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 לא חלו שינויים מהותיים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019, למעט המתואר להלן:

נוכח התפשטות וירוס הקורונה למדינות רבות בעולם, כולל ישראל, והכרזת מגיפת וירוס הקורונה כמגיפה עולמית, והשפעות על מרבית ענפי המשק, הנחה הפיקוח על הבנקים את המערכת הבנקאית להפעיל שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי שלו. זאת על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני וזהיר את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של התאגיד הבנקאי, כולל ההשפעה של אירוע נגיף הקורונה.

במסגרת הדוחות הכספיים של שלושת הרבעונים הראשונים של השנה עדכן הבנק במודל ההפרשה הקבוצתית את הפרמטרים המאקרו כלכליים המשפיעים על חישוב ההפרשה הקבוצתית, המביאים גם בחשבון את חוסר הודאות הקיימת.

בנוסף בוחן הבנק באופן שוטף את ההפרשה הכוללת, בהתייחס לכל אחד ממגזרי הפעילות תוך לקיחה בחשבון של היקפי דחיות התשלומים של לקוחות מתחילת המשבר והיקף הלקוחות שביקשו דחייה נוספת וכן בהתייחס להיקפי האשראי בערבות מדינה שניתן לעסקים להתמודדות עם משבר נגיף הקורונה. לפרוט נוסף ראה פרק "השפעת אירוע הקורונה על הוצאות בגין הפסדי אשראי". יחד עם זאת לאור, חוסר הוודאות של השלכות משבר הקורונה ואופן התפתחותו, ייתכן והבנק ירשום הפסדי אשראי משמעותיים נוספים בעתיד. במסגרת זו, בוחן הבנק גם תרחישים נוספים, המביאים בחשבון החמרה במשבר ולרבות תרחישי קיצון. במסגרת חלק מאותם התרחישים, שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בכל שנת 2020 בתרחישים, יכול להגיע לשיעור של -0.7%.

האמור בדיווח זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 אשר מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים של הבנק נכון למועד דיווח זה, ובהתחשב בעובדה לפיה קיים חוסר וודאות לגבי היקפו ומשכו של משבר הקורונה והצעדים שינקטו להתמודדות איתו. אלו, עשויים להשתנות מעת לעת, אינם בשליטת הבנק, וקיים חוסר ודאות ביחס להשלכותיהם על שוקי ההון והכלכלה בישראל ובעולם.

בקרות ונהלים

בדוחות הכספיים השנתיים של שנת 2019 פורטו בהרחבה בהוראות בנק ישראל בקשר ליישום סעיפי 302 ו-404 לחוק "Sarbanes Oxley" (להלן: "Sox"). כמו כן פורט אופן יישומם בבנק. במהלך התשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 המשיך הבנק בעדכון ותחזוקה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, לרבות בחינת פוטנציאל ההשפעה של משבר הקורונה, כפי שנקבע בתכנית עבודה ייעודית לנושא ה- Sox לשנת 2020, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"לית והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"לית והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק, למנהלים ולכל צוות העובדים על עבודתם המסורה.

שבי שמר

מנהלת כללית ראשית

משה לארי

יושב ראש הדירקטוריון

תל אביב, 15 בנובמבר 2020

הצהרה (Certification)

אני, שבי שמר, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתכם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שבי שמר

מנהלת כללית ראשית

15 בנובמבר 2020

הצהרה (Certification)

אני, דניאל סמידוברסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתכם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דניאל סמידוברסקי
חשבונאי ראשי, סמנכ"ל

15 בנובמבר 2020

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2020

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אגוד לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק אגוד לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2020 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2019 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך והמידע הכספי ביניים תמציתי ליום 30 בספטמבר 2019 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בוקרו ונסקרו, בהתאמה, על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים אשר הדוחות שלהם עליהם מיום 5 במרץ 2020 ו- 28 בנובמבר 2019 בהתאמה, כללו חוות דעת בלתי מסוייגת ומסקנה בלתי מסוייגת, בהתאמה.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות ביניים התמציתי של חברה שאוחדה אשר נכסיה הכלולים באיחוד מהווים כ- 0.1% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020 והכנסותיה מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח וההפסד המאוחדים מהוות כ- 0.5% מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותה חברה נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותה חברה, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומם בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 8)10 ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנה וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.

חיים אלמגור
 בריטמן אלמגור זהר ושות'
 רואי חשבון

A Firm in the Deloitte Global Network

תל-אביב, 15 בנובמבר 2020

תל אביב - משרד ראשי

מרכז עזריאלי 1 תל אביב, 6701101, ת.ד. 16593 תל אביב 6116402 | טלפון: 03-6085555 | info@deloitte.co.il

משרד ירושלים	משרד חיפה	משרד תל אביב	משרד נצרת
מקום המדוע 3 מגדל הר חוצבים ירושלים, 914510 ת.ד. 45396	מגדל השחרור 5 ת.ד. 5648 חיפה, 3105502	המרכז העירוני ת.ד. 583 אילת, 8810402	מרכז אבן עאמר 9 נצרת, 16100
טלפון: 02-5018888 פקס: 02-5374173 info-jer@deloitte.co.il	טלפון: 04-8607333 פקס: 04-8672528 info-haifa@deloitte.co.il	טלפון: 08-6375676 פקס: 08-6371628 info-eilat@deloitte.co.il	טלפון: 073-3994455 פקס: 073-3994455 info-nazareth@deloitte.co.il

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		באור	
	2019	2020	2019	2020		
						(לא מבוקר)
						במיליוני ש"ח
997	758	670	205	231	2	הכנסות ריבית
243	196	117	35	44	2	הוצאות ריבית
754	562	553	170	187		הכנסות ריבית, נטו
40	25	117	6	65	6,13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
714	537	436	164	122		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
118	57	(73)	31	(62)	3	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
269	199	183	67	57		הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3	1	1	-	-		עמלות
390	257	111	98	(5)		הכנסות אחרות
						סך כל ההכנסות (ההוצאות) שאינן מריבית
473	356	377	122	161		הוצאות תפעוליות ואחרות
121	93	87	31	28		משכורות והוצאות נלוות
262	190	216	62	68		פחת ואחזקת בנינים וציוד
856	639	680	215	257		הוצאות אחרות
						סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
248	155	(133)	47	(140)		רווח (הפסד) לפני מסים
86	55	(44)	18	(47)		הפרשה למסים על הרווח
162	100	(89)	29	(93)		רווח (הפסד) נקי :
						המיוחס לבעלי מניות הבנק
2.20	1.36	(1.21)	0.40	(1.26)		רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה (ש"ח):
						רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

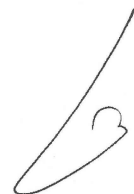
דניאל סמידוברסקי

חשבונאי ראשי, סמנכ"ל

שבי שמר

מנהלת כללית ראשית

משה לארי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 15 בנובמבר 2020
באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)					(לא מבוקר)
					במיליוני ש"ח
162	100	(89)	29	(93)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח (הפסד) כולל אחר ² , לפני מסים:
218	181	(92)	46	89	התאמות בגין אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
(103)	(81)	(7)	(87)	(22)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ¹
115	100	(99)	(41)	67	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(37)	(35)	34	14	(22)	השפעת המס המתייחס
78	65	(65)	(27)	45	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
240	165	(154)	2	(48)	הרווח (ההפסד) הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

1. משקף בעיקר התאמות בגין אומדנים אקטוארים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר ונזקפו בתקופה המדווחת לרווח והפסד.
2. ראה גם באור 4 בדבר רווח כולל אחר מצטבר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2020

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2020	באור	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		
		במיליוני ש"ח		
				נכסים
6,907	7,917	10,297		מזומנים ופקדונות בבנקים
8,404	6,330	9,155	5	ניירות ערך ¹
2	60	56		ניירות ערך שנשאלו
26,119	26,444	25,320	6,13	אשראי לציבור
(246)	(247)	(332)		הפרשה להפסדי אשראי
25,873	26,197	24,988		אשראי לציבור, נטו
228	228	213		בנינים וציוד
526	621	915	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
527	510	718		נכסים אחרים ^{2,6}
42,467	41,863	46,342		סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
31,668	31,497	36,753	7	פקדונות הציבור
322	61	119		פקדונות מבנקים
4,818	4,519	3,908		כתבי התחייבויות נדחים ואגרות חוב
650	788	1,143	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,371	2,335	1,935		התחייבויות אחרות ^{3,4,7}
39,829	39,200	43,858		סך כל ההתחייבויות
2,638	2,663	2,484		סך כל ההון⁵
42,467	41,863	46,342		סך כל ההתחייבויות והון

1. מזה: ניירות ערך ששועבדו למסלקת הבורסה ומעו"ף בסך 289 מיליון ש"ח (30.09.19 - 126 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 132 מיליון ש"ח).
2. מזה: נכסים אחרים בשווי הוגן (30.09.19 - בסכום זניח, 31.12.19 - 6 מיליון ש"ח).
3. מזה: התחייבויות אחרות בשווי הוגן בסך 403 מיליון ש"ח (30.09.19 - 793 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 726 מיליון ש"ח).
4. מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 44 מיליון ש"ח (30.09.19 - 37 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 41 מיליון ש"ח).
5. הון המיוחס לבעלי מניות הבנק.
6. החל מיום 1 בינואר 2020 הבנק מיישם את ASU 2016-02 בנושא חכירות (ASC 842). סעיף זה כולל נכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות. ראה ביאור 1.ג.1 בדבר חכירות.
7. החל מיום 1 בינואר 2020 הבנק מיישם את ASU 2016-02 בנושא חכירות (ASC 842). סעיף זה כולל התחייבויות בגין חכירות תפעוליות ומימוניות. ראה ביאור 1.ג.1 בדבר חכירות.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות* ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,532	1,639	(85)	26	952
(93)	(93)	-	-	-
45	-	45	-	-
<u>2,484</u>	<u>1,546</u>	<u>(40)</u>	<u>26</u>	<u>952</u>

יתרה ליום 30 ביוני 2020 (לא מבוקר)
רווח (הפסד) נקי בתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,661	1,644	39	26	952
29	29	-	-	-
(27)	-	(27)	-	-
<u>2,663</u>	<u>1,673</u>	<u>12</u>	<u>26</u>	<u>952</u>

יתרה ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
רווח (הפסד) נקי בתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות* ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,638	1,635	25	26	952
(89)	(89)	-	-	-
(65)	-	(65)	-	-
<u>2,484</u>	<u>1,546</u>	<u>(40)</u>	<u>26</u>	<u>952</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
רווח נקי בתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

* ביום 30 בספטמבר 2020, עם השלמת הצעת הרכש של בנק מזרחי טפחות, מלוא ההון המונפק והנפרע מוחזק על ידי בנק מזרחי טפחות. לפירוט נוסף ראה באור 16.ב. לתמצית הדוחות הכספיים.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,498	1,566	(46)	26	952
-	7	(7)	-	-
2,498	1,573	(53)	26	952
100	100	-	-	-
65	-	65	-	-
2,663	1,673	12	26	952

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה

רווח נקי בתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,498	1,566	(46)	26	952
-	7	(7)	-	-
2,498	1,573	(53)	26	952
162	162	-	-	-
(100)	(100)	-	-	-
78	-	78	-	-
2,638	1,635	25	26	952

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה

רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון

דיבידנד

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)					(לא מבוקר)
					במיליוני ש"ח
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
162	100	(89)	29	(93)	רווח (הפסד) נקי לתקופה
					<u>התאמות:</u>
42	32	29	10	9	פחת על בנינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
40	25	117	6	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(47)	(34)	(64)	(22)	(22)	הפסד (רווח) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר, נטו
(21)	(11)	(16)	(8)	(4)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר, נטו
(15)	(6)	25	3	(10)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו
-	-	117	-	117	הפסדים בגין הלוואות שנמכרו
(1)	-	-	-	-	הפסד (רווח) ממימוש בנינים וציוד
11	(32)	(68)	(31)	2	מיסים נדחים, נטו
(26)	(28)	(26)	(19)	(28)	שינוי בהתחייבויות נטו בגין זכויות עובדים
-	-	(2)	-	-	הפסד (רווח) מרכישה עצמית של כתבי התחייבות
68	(21)	(373)	8	(82)	הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
66	75	22	40	(10)	התאמה בגין הפרשי שער על יתרות מזומנים
					<u>שינוי נטו בנכסים שוטפים:</u>
116	21	(389)	(191)	(32)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(601)	(869)	210	(743)	168	ניירות ערך למסחר
120	109	(121)	69	5	נכסים אחרים
					<u>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:</u>
168	306	493	296	(25)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(358)	(194)	(280)	(13)	(1)	התחייבויות אחרות
(276)	(527)	(415)	(566)	59	מזומנים נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020

(מבוקר) (לא מבוקר)

במיליוני ש"ח

1	1	1	-	-
(514)	(1,056)	1,043	(403)	41
-	-	-	-	1
566	508	(54)	113	8
(11,707)	(7,819)	(8,860)	(2,124)	(3,319)
8,227	6,862	6,088	2,519	2,977
1,472	1,279	2,073	312	90
(1,233)	(968)	(557)	(269)	(150)
-	-	86	-	86
(26)	(18)	(19)	(7)	(6)
9	7	-	7	-
(3,205)	(1,204)	(199)	148	(272)

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

שינוי נטו בפקדונות בבנקים
שינוי נטו באשראי לציבור
שינוי נטו באשראי לממשלה
שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן
למסחר
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות
שאינן למסחר
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות
שאינן למסחר
רכישת תיקי אשראי
תמורה ממכירת תיקי אשראי
רכישת בנינים וציוד
תמורה ממימוש בנינים וציוד

מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

שינוי נטו בפקדונות מבנקים
שינוי נטו בפקדונות הציבור
שינוי נטו בפקדונות הממשלה
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
פדיון ורכישה עצמית של כתבי התחייבות ואגרות
חוב
דיבידנד ששולם לבעלי המניות

מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון

גידול (קטיון) במזומנים

3	(258)	(203)	(36)	39
(237)	(408)	5,173	468	953
-	-	-	(1)	-
2,005	1,185	287	767	-
(817)	(296)	(1,130)	(105)	(484)
-	-	(100)	-	-
954	223	4,027	1,093	508
(2,527)	(1,508)	3,413	675	295

9,498	9,498	6,905	7,280	9,991
(66)	(75)	(22)	(40)	10
6,905	7,915	10,296	7,915	10,296

יתרת מזומנים לתחילת התקופה
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
יתרת מזומנים לסוף התקופה

ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:

579	482	460	134	188
(154)	(111)	(99)	(35)	(31)
9	5	3	-	2
(160)	(104)	(42)	(35)	(13)
8	6	76	-	1
8	5	3	3	(1)

ריבית שהתקבלה
ריבית ששולמה
דיבידנדים שהתקבלו
מסים על הכנסה ששולמו
מסים על הכנסה שהתקבלו
נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן:
רכישת נכסים כנגד התחייבות לספקים

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של הבנק וחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר 2020 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי, ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לעיין בתמצית דוחות ביניים זו יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 והבאורים אשר נלווים אליהם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הביניים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. בנוסף ראה בבאור 16.ב. פרטים נוספים בעניין מיזוג הבנק עם בנק מזרחי טפחות.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 15 בנובמבר 2020.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. יישום המדיניות החשבונאית וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור להלן ובסעיף ג' להלן.

להערכת הבנק הגידול המשמעותי בהפרשות להפסדי אשראי ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של השנה, תואם את הציפיות הפיקוחיות המתייחסות לשיעורי כיסוי נאותים.

נוכח התפשטות וירוס הקורונה למדינות רבות בעולם, כולל ישראל, והכרזת מגיפת וירוס הקורונה כמגיפה עולמית, והשפעות על מרבית ענפי המשק, הנחה הפיקוח על הבנקים את המערכת הבנקאית להפעיל שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי שלו. וזאת על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני וזהיר את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של התאגיד הבנקאי, כולל ההשפעה של אירוע נגיף הקורונה.

במסגרת הדוחות הכספיים של שלושת הרבעונים הראשונים של השנה עדכן הבנק במודל ההפרשה הקבוצתית את הפרמטרים המאקרו כלכליים המשפיעים על חישוב ההפרשה הקבוצתית, המביאים גם בחשבון את חוסר הודאות הקיימת.

בנוסף בוחן הבנק באופן שוטף את ההפרשה הכוללת, בהתייחס לכל אחד ממגזרי הפעילות ומביא לידי ביטוי את העליה בהסתברות לכשל ביכולת של הלווים לפרוע את תשלומי ההלוואה, המשפיעה על חישוב ההפרשה הקבוצתית, תוך לקיחה בחשבון של היקפי דחיות התשלומים של לקוחות מתחילת המשבר והיקף הלקוחות שביקשו דחייה נוספת וכן בהתייחס להיקפי האשראי בערבות מדינה שניתן לעסקים להתמודדות עם משבר נגיף הקורונה. יחד עם זאת לאור, חוסר הודאות של השלכות משבר הקורונה ואופן התפתחותו, ייתכן והבנק ירשום הפסדי אשראי משמעותיים נוספים בעתיד.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות המפקח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2020 מיישם הבנק הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות". תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש (Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842 בקודיפיקציה. הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה.

כמתאפשר בהוראות המעבר של התקן, בחר הבנק ביישום הקלות המעבר הבאות:

לשמר את ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית בנוגע לכל ההסכמים הקיימים למועד היישום לראשונה, וכן לשמר את הערכת כשירות להיוון של עלויות ישירות ראשוניות, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הנוכחית.

בהתאם להוראות החדשות, עבור הסכמים שבהם הבנק הוא החוכר, במועד ההכרה לראשונה הכיר הבנק בהתחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית), ובמקביל הכיר בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

כמו כן, כמתאפשר בהוראות התקן, בחר הבנק ביישום ההקלות הבאות:

להשתמש בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

יישום ההוראות החדשות הביא לגידול בסך של כ-72 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ-72 מיליוני ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה ליום 1 בינואר 2020. ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה על דוח רווח והפסד.

בהתאם למתכונת הדיווח כפי שנקבעה בהוראות הדיווח לציבור, הבנק הכיר בנכסי זכות השימוש בגין חכירות מימוניות בסעיף "בניינים וציוד", בנכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות בסעיף "נכסים אחרים" ובהתחייבויות בגין חכירה (מימוניות ותפעוליות) בסעיף "התחייבויות אחרות".

כמו כן, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רוברד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.03 נקודות האחוז וכ-0.04 נקודות האחוז בהתאמה ליום 1 בינואר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ-0.01 נקודות האחוז ליום 1 בינואר 2020.

2. עדכון תקינה 2018-15 בקודיפיקציה בדבר הטיפול בעלויות הטמעה (Implementation Cost) בהסדרים של שירותי מחשוב ענן

ביום 29 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את עדכון תקינה 2018-15 בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות הטמעה (Implementation Costs) בהסדרים של שירותי מחשוב ענן (- CCAs cloud computing arrangement), המהווה תיקון לתת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנות לשימוש עצמי (להלן: "העדכון").

בהתאם לעדכון, עלויות שהתהוו לצורך הטמעה של הסדרים של שירותי מחשוב ענן (כגון: עלויות התאמת התוכנה לצרכי הלקוח) ידחו או ייקפו לרווח או הפסד באותו האופן שבו הן היו מטופלות בהתאם להוראות בדבר תוכנות לשימוש עצמי.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בנוסף, במסגרת העדכון נקבע, בין היתר, כדלקמן: עלויות ההטמעה הנדחות יופחתו לרווח או הפסד בהתאם לתקופה החוזית של ההסדר הכוללת תקופות הארכה, אשר ודאי באופן סביר (reasonably certain) שימומשו על ידי הלקוח או שמימושן נשלט על ידי הספק; עלויות ההטמעה הנדחות יהיו כפופות להוראות בדבר ירידת ערך באופן זהה לנכסי תוכנה לשימוש עצמי; העלויות הנדחות יוצגו במאזן, בדוח רווח או הפסד ובדוח על תזרימי המזומנים באותה שורה שבה נרשמות העמלות המשולמות הקשורות להסדרים של מחשוב הענן; וכן לקוחות של הסדרי מחשוב ענן והסדרי רישיון תוכנה יהיו כפופים לדרישות גילוי כמותיות ואיכותיות חדשות החלות בקשר לעלויות הטמעה כאמור. ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום של מכאן ולהבא. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה – דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור".

הפיקוח על הבנקים אימץ הנחיות והקלות שניתנו על ידי רשויות הפיקוח בארה"ב. נכללו מספר הנחיות לעניין טיפול חשבונאי וביניהם:

שינויים בתנאי הלוואות

- כאשר תאגיד בנקאי פועל כדי לייצב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, בין אם הפעולה מבוצעת מול לווה בודד ובין אם היא מבוצעת במסגרת תכנית ללווים תקינים שנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר מאירוע נגיף הקורונה, ככלל פעולה זו לא תחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי. לאור זאת, חובות שתנאיהם שונו כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר התקיימו התנאים הבאים:
- השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
- הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
- השינוי הינו לזמן קצר.
- לגבי הלוואות לדיור אשר מטופלות לפי שיטת עומק הפיגור, כאשר הדחייה של תשלומי קרן או ריבית הינם לפרק זמן קצר בהלוואה כאמור אשר לא הייתה חוב בעייתי לפני מועד הדחייה, ככלל, אינה מחייבת סיווג של החוב כחוב בארגון מחדש.

קביעת מצב הפיגור

לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, הבנק אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחיה. כמו כן, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, בוצעה התאמה למצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה בוצעה הקפאה למשך תקופת דחיית התשלום.

סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית, ומחיקות חשבונאיות

בהתאם למכתב בנק ישראל כאמור לעיל, במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, לא דווחו כהלוואות שלא צוברות. זאת למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון אשר בגינם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

בנוסף ביום 11 באוקטובר 2020 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואה" ובו נכללו מספר הנחיות וביניהם התייחסות לדחיית תשלומים של הלוואה במסגרת תכנית רוחבית לדחיית תשלומים (תכנית שבוצעה ביוזמת בנק ישראל או המדינה לקבוצה רחבה של לווים וכתגובה לאירוע נגיף הקורונה), אשר בוצעה עד ליום 31 בדצמבר 2020, לגבי הלוואה שלא הייתה בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, לא תחייב סיווג ההלוואה כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי. עם זאת, הובהר כי למרות שדחייה כאמור של תשלומי הלוואה אינה מחייבת סיווג כארגון מחדש של חוב בעייתי, סביר להניח כי בחלק מההלוואות חלה הרעה באיכות האשראי ונדרש לבחון את הסיווג הנאות שלהן בדוחות לציבור בהתאם לכללים הקיימים. יש לציין כי חובות בהם בוצעה דחיית תשלומים, מעבר לתקופה שקבע בנק ישראל, ייבחנו פרטנית האם מתקיימים בהם הקריטריונים לסיווג כחוב בארגון מחדש.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובהמשך לדגשים הפיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ביצע הבנק שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתית. כמו כן הבנק בוחן את הסיווג הנאות של ההלוואות כאמור בדוחות הכספיים. למידע נוסף ראה ביאור 17 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

1. אימוץ עדכונים כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים באשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיר), אגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ביום 4 ביולי 2019 וכן ביום 15 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL)" אשר כוללת שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור, דחיית מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר מיום 1 ביולי 2021. כמו כן, הפיקוח על הבנקים פרסם טיוטת "קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר נועדה לסייע לתאגידים הבנקאיים בתהליך ההיערכות ליישום הכללים החדשים.

ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלו. בכדי להפחית את השפעות בלתי צפויות של היישום הכללים החדשים על ההון הפיקוחי, מבקש בנק ישראל לעדכן את נוהל בנקאי תקין 299 בנושא "ההון הפיקוח- הוראות מעבר". במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1, נטו לאחר השפעת מס, תאגיד בנקאי רשאי לכלול באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 (כלומר להוסיף חזרה להון רובד 1) את הקיטון בהון רובד 1 שנרשם ביום היישום לראשונה, על פני שלוש שנים.

הבנק בוחן את ההשפעה של המכתב והטיטות שפורסמו על דוחותיו הכספיים, אך אין באפשרותו להעריכה בשלב זה.

2. עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה- "FASB") את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 715-20 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת – כללי (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת, בוטלה הדרישה להצגת סכום

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית, התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה, וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להם שתי תכניות או יותר. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. הבנק נערך ליישום של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים. ליישום התקן אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. עדכון תקינה 13-2018 ASU בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי הוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי הוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי הוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. הבנק נערך ליישום של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים. ליישום התקן לא צפויה השפעה מהותית.

4. עדכון תקינה 2019-12 ASU - בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה

ביום 18 בדצמבר 2019, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2019-12, בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מסים על הכנסה (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים.

התיקונים במסגרת התיקון מפשטים את הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה על ידי ביטול חריגים, שינוי הנחיות קיימות בתקן וכן הוספת הנחיות חדשות.

עיקרי הנושאים שעודכנו במסגרת התיקון הינם, בין היתר: הקצאת הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי; הכרה בהתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס בגין השקעה בחברה זרה כלולה; חישוב הכנסות מסים על הפסדים מצטברים בדוחות הכספיים ביניים; אופן ההכרה בהשפעת השינויים בחוקי המס או בשיעורי המס בדוחות הכספיים ביניים; הערכת הגידול בבסיס המס של מוניטין בקביעה האם יטופל כחלק מצירוף עסקים או כעסקה נפרדת. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של מכאן ואילך, למעט הכרה בהתחייבות מסים נדחים בגין השקעה בחברה זרה כלולה, אשר לגביה היישום יהיה בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. ליישום התקן לא צפויה השפעה מהותית.

5. חוזר בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020"

ביום 13 בפברואר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020" (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר צוין, בין היתר, כי חלק מהתיקונים להוראות הדיווח לציבור עוסקות בשינויים בדרישות הגילוי לגבי מדידות שווי הוגן (ASU 2018-13) כמפורט בסעיף 3 לעיל ולגבי תכניות להטבה מוגדרת (ASU 2018-14) כפורט בסעיף 2 לעיל, יחולו מהדוחות לציבור ליום 1 בינואר 2021 ואילך.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

6. גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

בהתאם לפרסום של הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA) מחודש יולי 2017, הוחלט להפסיק את הציטוט המחייב של ריביות הליבור בסוף שנת 2021. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם לצורך קביעת מדדי ריבית חלופיים לריביות הליבור עבור כל אחד מחמשת המטבעות המפורטות להלן:

דולר ארה"ב - יוחלף בריבית ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate);
 לירה שטרלינג - יוחלף בריבית ה-SONIA (Sterling Overnight Index Average);
 אירו - יוחלף בריבית ה-ESTER (Euro Short-Term Rate);
 פרנק שוויצרי - יוחלף בריבית ה-SARON (Swiss Average Rate Overnight);
 יין יפני - יוחלף בריבית ה-TONA (Tokyo Overnight Average Rate).

במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, מתגבשות בעולם, על-ידי גופים כגון: International Swaps and Derivatives Association - ISDA Alternative Reference Rate Committee - ARRC חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. להפסקת השימוש בליבור ומעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השלכות רחבות על הבנק כגון השלכות לכליות, תפעוליות וחשבונאיות.

במהלך שנת 2018 הבנק החל בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום הליבור, לרבות בחינה של חלופות אפשריות בכל אחד מהמטבעות המפורטים לעיל, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש במטבעות ה"ל" והיערכות הנדרשת הן בפן העסקי והן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות. יחד עם זאת, לאור אי הוודאות הרבה בנושא, בשלב זה לא ניתן להעריך באופן חד משמעי את מידת ההשפעה של הפסקת השימוש בליבור על הבנק. בנוסף, בשלב זה הוחלט כי הבנק ימנע מהשקעות כבדות בהתאמות מיכוניות, ישמור על גמישות וימנע מביצוע שינויים בפועל מלבד מיפוי, התאמת מוצרים עתידיים וצעדי היערכות ראשוניים לרבות גילוי ללקוחות.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים יוצרים לבנק סיכונים שונים. נכון למועד פרסום הדוח, הבנק התחיל בהיערכות לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור. כחלק מהיערכות, הבנק הקים מנהלת וצוות ייעודי שמטרתו, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, בחינת ההשפעות של כל סיכון, הצעת חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, ניטור של הסיכונים וההשפעות הקשורות אליהם. במסגרת הפעילות המנהלת, נערך מיפוי של המכשירים השונים הקיימים בבנק ואשר מתבססים על הריביות הצמודות לליבור. נשלחו מכתבים ללקוחות הבנק אשר מתארים את השינוי העתידי עפ"י המידע שהיה מצוי בידי הבנק באותה עת ובנוסף הבנק מעביר הדרכות לעובדים הרלוונטיים ומעביר עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון.

להפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, אשר הינם, בין היתר:

- **חשבונאות גידור** – ההשפעות העיקריות הצפויות בחשבונאות הגידור הינן, בין היתר: הבנק יידרש לבצע בחינה האם לאור המעבר למדד ריבית חלופי לא צפוי (probable) שהעסקה החזויה לא תתרחש; צורך בעדכון משמעותי בתיעוד הגידור על מנת לשקף את השינויים בתנאי העסקה. צפוי כי ההשפעות העיקריות יהיו בגידור סיכון שיעור הריבית.
- **הסכמי חוב (debt modification)** – הסכמי חוב שלא כוללים התייחסות ל-fallback עשויים לחייב ביצוע תיקונים (modification) להסכמים אלו. הבנק יידרש לבחון האם תיקונים אלו יטופלו כגריעה של החוזים הקיימים והכרה לראשונה בחוזים החדשים כאשר ההפרש יוכר בדוח רווח והפסד או לחילופין כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים באמצעות עדכון שיעור הריבית האפקטיבית.
- **שיעורי היוון** – מעבר למדדי ריבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההיוון המשמשים כנתון (input) במודלים שונים לצורך הערכה (valuation) של נכסים והתייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים, ירדות ערך לנכסים לא פיננסיים.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- מדרג השווי ההוגן – חלק מממדי הריבית החלופיים (כדוגמת שיעור ה-SOFR) פורסמו לאחרונה, ועל כן לא קיים בהם שוק פעיל. על כן, צפוי כי חוזים המתייחסים לממדי הריבית החלופיים הללו יסווגו ברמה 2 או 3 במדרג השווי ההוגן.

בהקשר זה יודגש כי, באוקטובר 2018 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון תקינה 2018-16 בקודיפיקציה, בדבר הוספת שיעור ה-SOFR לרשימת שיעורי ריבית העוגן (benchmark) בארה"ב הכשירים לשימוש למטרות גידור חשבונאי. כמו כן, במרס 2020 פרסם ה-FASB את עדכון תקינה 2020-04 בקודיפיקציה, בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי, אשר כוללת, בין היתר, הקלות הקשורות לשינויים בחוזים ולחשבונאות גידור.

7. עדכון תקינה 2020-04 בקודיפיקציה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי

ביום 22 במרס 2020 פרסם ה-FASB את עדכון תקינה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי, המהווה עדכון לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס (להלן: "העדכון"). בהתאם לרפורמת ריביות הייחוס, שיעורי ריבית בין בנקאיים (שיעורי ה-IBOR) יבוטלו ויוחלפו בשיעורי ריבית ייחוס חלופיים ניתנים לצפייה או מבוססי עסקאות בפועל אשר יהיו פחות רגישים למניפולציות. עדכון זה הינו בהמשך לעדכון תקינה ASU 2018-16 שנכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2019, בדבר הוספת שיעור ה-OIS (Overnight Index Swap) המבוסס על שיעור ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate) לרשימת שיעורי ריבית העוגן (Benchmark) בארה"ב הכשירים לשימוש למטרות גידור חשבונאי. העדכון מאפשר, בין היתר:

- לטפל בשינויים בחוזים (contracts modifications) אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה, כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים ללא ניתוח נוסף, חלף יישום חשבונאות תיקון (modification accounting).
- אי ביצוע בחינה מחדש של נגזרים משובצים שהוגדרו כקשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החוזה המארח.
- לשנות (בגין כל סוגי הגידורים) את התנאים הקריטיים של המכשיר המגדר המיועד מבלי לבטל את ייעוד יחסי הגידור, וכן לבצע הערכות של אפקטיביות יחסי הגידור באופן בו מקורות פוטנציאליים לחוסר יעילות לא יבאו בחשבון בהערכה.
- בחירה חד פעמית למכור ו/או לסווג מחדש איגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה או לתיק למסחר עבור איגרות חוב שסווגו כמוחזקות לפדיון לפני 1 בינואר 2020 ואשר קשורות לריביות אשר מושפעות מרפורמת ריביות הייחוס.

ישויות רשאיות להחיל את ההוראות החל מהדוחות הכספיים הביניים של רבעון ראשון 2020 או בכל מועד לאחר מכן. לא ניתן יהיה להחיל את העדכון על שינויים כאמור שבוצעו לאחר ה- 31 בדצמבר 2022. חריגים לאמור הינם עבור:

- גידורי שווי הוגן: ניתן יהיה ליישם היבטים מסוימים של ההקלות ליתרת אורך החיים של יחסי הגידור גם לאחר 31 בדצמבר 2022; וכן
- גידורי תזרימי מזומנים (הקלות בהערכת אפקטיביות יחסי הגידור): ישות נדרשת להפסיק ליישם את ההקלות במועד המוקדם מבין: (1) המועד בו הן המכשיר המגדר והן הפריט המגודר לא מתייחסים לשיעורי ריבית שצפויות להיות מבוטלות; (2) יום 1 בינואר 2023; או (3) המועד בו הישות מחליטה להפסיק להחיל את ההקלות האמורות.

ישויות רשאיות להשתמש בהקלות הבאות:

- באשר לשינויים בחוזים אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה בחר הבנק לטפל כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים ללא ניתוח נוסף, חלף יישום חשבונאות תיקון (modification accounting).
 - באשר לבחינת הפרדת נגזרים משובצים מהחוזה המארח בחר הבנק שלא לקיים בחינה מחדש של נגזרים משובצים שהוגדרו כקשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החוזה המארח.
 - באשר לחשבונאות גידור בחר הבנק לשנות (בגין כל קשר הגידור) את התנאים הקריטיים של המכשיר המגדר המיועד מבלי לבטל את ייעוד יחסי הגידור, וכן לבצע הערכות של אפקטיביות יחסי הגידור באופן בו מקורות פוטנציאליים לחוסר יעילות לא יבאו בחשבון בהערכה.
- הבנק נערך ליישום של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	
2019	2020	2019	2020
במיליוני ש"ח			
653	574	178	202
11	6	4	2
3	2	2	-
91	88	21	27
758	670	205	231
120	92	34	28
1	-	-	-
68	22	-	15
7	3	1	1
196	117	35	44
562	553	170	187
(88)	(92)	(38)	23
84	83	19	26
7	5	2	1
91	88	21	27

א. הכנסות ריבית¹

מאשראי לציבור
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפקדונות בבנקים
מאגרות חוב
סך כל הכנסות הריבית

ב. הוצאות ריבית

על פקדונות הציבור
על פקדונות מבנקים
על כתבי התחייבות נידחים ואגרות חוב
על התחייבויות אחרות
סך כל הוצאות הריבית

סך הכנסות ריבית, נטו

ג. פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים

על הכנסות ריבית²
הכנסות (הוצאות) ריבית

ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

זמינות למכירה
למסחר
סך הכל כלול בהכנסות ריבית

1. כולל השפעת יחסי גידור.

2. פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א.

באור 3 - הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	
2019	2020	2019	2020
במיליוני ש"ח			

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1.א מפעילות במכשירים נגזרים			
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ¹			
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים			
14	(42)	(73)	14
14	(42)	(73)	14
2.א. מהשקעה באגרות חוב			
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ²			
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמינות למכירה ²			
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ²			
סך הכל מהשקעה באג"ח			
26	97	18	26
(2)	(26)	-	(2)
-	(1)	-	-
24	70	18	24
3.א. הפרשי שער, נטו			
1	27	78	1
4.א. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר			
הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר			
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר			
דיבידנד ממניות שאינן למסחר			
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ³			
סך הכל מהשקעה במניות			
-	3	4	-
(2)	(2)	-	(2)
-	(7)	-	-
2	3	-	2
10	(25)	(3)	10
10	(28)	1	10
5.א. רווחים (הפסדים) נטו בגין רכישה עצמית של כתבי התחייבות			
-	2	-	-
6.א. רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו***			
(68)	(88)	24	(68)

סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למסחר*

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר			
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו			
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו			
סך הכל מפעילויות מסחר**			
2	(1)	(1)	2
5	23	9	5
(1)	(7)	(1)	(1)
6	15	7	6
(62)	(73)	31	(62)

סך הכל

1. מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

2. סוג מרווח כולל אחר מצטבר.

3. לרבות רווחים והפסדים שממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.ד. לתמצית הדוחות הכספיים.

*** לפרוט בדבר מכירת פעילות האשראי ליהלומים ראה באור 16.ב. לתמצית הדוחות הכספיים.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת המס:

לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר):

התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	במיליוני ש"ח
21	(106)	(85)	ליום 30 ביוני 2020 (לא מבוקר)
60	(15)	45	שינוי נטו במהלך התקופה
81	(121)	(40)	ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)
84	(45)	39	ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
31	(58)	(27)	שינוי נטו במהלך התקופה
115	(103)	12	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

לתקופות של תשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 וביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר):

התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	במיליוני ש"ח
141	(116)	25	ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
(60)	(5)	(65)	שינוי נטו במהלך התקופה
81	(121)	(40)	ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)
3	(49)	(46)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(7)	-	(7)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב
(4)	(49)	(53)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
119	(54)	65	שינוי נטו במהלך התקופה
115	(103)	12	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר):

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	במיליוני ש"ח
3	(49)	(46)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(7)	-	(7)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב
(4)	(49)	(53)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
145	(67)	78	שינוי נטו במהלך התקופה
141	(116)	25	ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

באורים לידוחות הנכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 4 - רווח כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מודוחים

ההרכב במאוחד:

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשילישה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשילישה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2019 (מבוקר)	2019 (לא מבוקר)	2020 (לא מבוקר)	2020 (לא מבוקר)	2019 (לא מבוקר)	2020 (לא מבוקר)
לפני השפעת אחר מס	218	119	181	(60)	46	60
המס	(73)	(62)	(92)	(92)	(15)	(29)
	145	119	181	(60)	31	60
לפני השפעת אחר מס	252	135	206	(15)	64	74
המס	(85)	(71)	(25)	(45)	(18)	(14)
	167	135	206	(15)	42	74
לפני השפעת אחר מס	14	6	9	9	2	4
המס	(4)	(3)	(5)	(5)	(1)	(2)
	10	6	9	9	3	4
לפני השפעת אחר מס	218	119	181	(60)	46	60
המס	(73)	(62)	(92)	(92)	(15)	(29)
	145	119	181	(60)	31	60
לפני השפעת אחר מס	40	(60)	(14)	7	(21)	(60)
המס	(117)	30	(90)	(14)	7	(21)
	(77)	(60)	(90)	(14)	7	(21)
לפני השפעת אחר מס	14	6	9	9	2	4
המס	(4)	(3)	(5)	(5)	(1)	(2)
	10	6	9	9	3	4
לפני השפעת אחר מס	218	119	181	(60)	46	60
המס	(73)	(62)	(92)	(92)	(15)	(29)
	145	119	181	(60)	31	60
לפני השפעת אחר מס	115	65	100	(65)	34	(99)
המס	(37)	(35)	(99)	(99)	(27)	(27)
	78	65	100	(65)	34	(99)

סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

הטבות לעובדים

רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה
הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לידוח רווח
והפסד²

שינוי נטו במהלך התקופה

1. הסכום לפני מס מדווח ברוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מיימון שאינו מרביית. פירוט נוסף ראה בביאור 3.

2. הסכום לפני מס מדווח ברוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה בביאור 9 בדבר הטבות לעובדים.

באור 5 - ניירות ערך

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ²
		רווחים	הפסדים	
6,106	6,004	108	(6)	6,106
389	388	3	(2)	389
136	133	4	(1)	136
50	49	1	-	50
742	709	49	(16)	742
281	300	3	(22)	281
7,704	7,583 ³	168 ⁶	(47) ⁶	7,704

א. איגרות חוב זמינות למכירה
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
מגובי נכסים (ABS)
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן ²
		רווחים שטרם מומשו להשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו להשווי הוגן	
242	245	13	(16)	242
156	156	-	-	156 ⁵
242	245 ⁴	13 ⁷	(16) ⁷	242

ב. השקעה במניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן
שווי הוגן זמין
סך כל המניות שאינן למסחר

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן ²
		רווחים שטרם מומשו להשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו להשווי הוגן	
1,129	1,112	18	(1)	1,129
7	7	-	-	7
24	24	3	(3)	24
29	31	-	(2)	29
1,189	1,174	21	(6)	1,189
20	26	1	(7)	20
1,209	1,200	22 ⁷	(13) ⁷	1,209
9,155	9,028			9,155

ג. ניירות ערך למסחר
איגרות חוב
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
מניות וניירות ערך אחרים
סך כל ניירות הערך למסחר
סך כל ניירות הערך⁸

ליום 30 בספטמבר
2020
(לא מבוקר)
במיליוני ש"ח
-
40
40

ד. מידע נוסף לגבי אגרות חוב
יתרת חוב רשומה של-
אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

1. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובהשקעות במניות - ראה באורים 2 ו-3 לתמצית הדוחות הכספיים.
2. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
3. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 76 מיליון ש"ח.
4. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 55 מיליון ש"ח.
5. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך.
6. כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
7. נקפו לדוח רווח והפסד.
8. מזה: היתרה במאזן בסך 168 מיליון ש"ח בגין מניות המוחזקות על ידי חברות מאוחדות.
9. ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה את נייר הערך.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

שוי הוגן ²	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
	הפסדים	רווחים		
2,820	(1)	106	2,715	2,820
89	-	-	89	89
378	-	9	369	378
199	(1)	4	196	199
62	-	1	61	62
760	(18)	57	721	760
251	(6)	7	250	251
4,559	⁶ (26)	⁶ 184	³ 4,401	4,559

א. אגרות חוב זמינות למכירה
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
מגובי נכסים (ABS)
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

שוי הוגן ²	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
⁵ 140	-	-	140	140
229	⁷ (6)	⁷ 20	⁴ 215	229

ב. השקעה במניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן
שווי הוגן זמין
סך כל המניות שאינן למסחר

1,428	-	31	1,397	1,428
37	-	-	37	37
4	-	-	4	4
26	(2)	2	26	26
25	(1)	-	26	25
1,520	(3)	33	1,490	1,520
22	(2)	1	23	22
1,542	⁷ (5)	⁷ 34	1,513	1,542
6,330			6,129	6,330

ג. ניירות ערך למסחר
איגרות חוב
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
מניות וניירות ערך אחרים
סך כל ניירות הערך למסחר
סך כל ניירות הערך⁸

ליום 30
2019
(לא מבוקר)
במיליוני ש"ח

-
62
62

ד. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

יתרת חוב רשומה של-
אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

1. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובהשקעות במניות - ראה באורים 2 ו-3 לתמצית הדוחות הכספיים.
2. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
3. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 53 מיליון ש"ח.
4. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 54 מיליון ש"ח.
5. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך.
6. כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
7. נזקפו לדוח רווח והפסד.
8. מזה: היתרה במאזן בסך 160 מיליון ש"ח בגין מניות המוחזקות על ידי חברות מאוחדות.
9. ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של היישות המנפיקה את נייר הערך.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

שוי הוגן ¹	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן במיליוני ש"ח
	הפסדים	רווחים		
3,759	-	150	3,609	3,759
1,376	-	-	1,376	1,376
436	-	5	431	436
200	-	6	194	200
66	-	2	64	66
737	(8)	56	689	737
293	(5)	8	290	293
6,867	⁵ (13)	⁵ 227	² 6,653	6,867

- א. איגרות חוב זמינות למכירה**
 של ממשלת ישראל
 של ממשלות זרות
 של מוסדות פיננסיים בישראל
 של מוסדות פיננסיים זרים
 מגובי נכסים (ABS)
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

שוי הוגן ¹	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
144	-	-	144	144
252	⁶ (7)	⁶ 27	³ 232	252

- ב. השקעה במניות שאינן למסחר**
 מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין⁴
סך כל המניות שאינן למסחר

שוי הוגן ¹	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
32	-	-	32	32
6	-	-	6	6
26	(1)	2	25	26
24	(1)	-	25	24
1,267	(2)	36	1,233	1,267
18	(2)	1	19	18
1,285	⁶ (4)	⁶ 37	1,252	1,285
8,404			8,137	8,404

- ג. ניירות ערך למסחר**
איגרות חוב
 של ממשלת ישראל
 של ממשלות זרות
 של מוסדות פיננסיים בישראל
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
מניות וניירות ערך אחרים
סך כל ניירות הערך למסחר
סך כל ניירות הערך⁷

ליום
31 בדצמבר
2019 (מבוקר)
במיליוני ש"ח
-
57
57

ד. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

- יתרת חוב רשומה של-
 אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
 אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

- נתוני שוי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 55 מיליון ש"ח.
- לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 54 מיליון ש"ח.
- מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך.
- כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן, נטו" במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
- נזקפו לדוח רווח והפסד.
- מזה: יתרה במאזן בסך 157 מיליון ש"ח בגין מניות המוחזקות על ידי חברות מאוחדות.
- ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של היישות המנפיקה את נייר הערך.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)											
12 חודשים ומעלה ²						12 חודשים ¹					
הפסדים שטרם מומשו						הפסדים שטרם מומשו					
סך הכל	מעל 40% ⁵	20%-40% ⁴	30%-20% ³	שווי הוגן	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ⁵	20%-40% ⁴	30%-20% ³	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח											
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6	1,299
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	191
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	20
7	-	1	6	56	9	9	-	-	-	9	178
14	-	6	8	81	8	8	-	2	-	6	128
21	-	7	14	137	26	26	-	2	-	24	1,816

אגרות חוב -
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים
בישראל
של מוסדות פיננסיים
זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
**סך כל איגרות חוב
זמינות למכירה**

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)											
12 חודשים ומעלה ²						12 חודשים ¹					
הפסדים שטרם מומשו						הפסדים שטרם מומשו					
סך הכל	מעל 40% ⁵	20%-40% ⁴	30%-20% ³	שווי הוגן	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ⁵	20%-40% ⁴	30%-20% ³	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח											
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	279
1	-	-	1	35	-	-	-	-	-	-	-
9	-	1	8	95	9	9	-	5	-	4	105
4	-	-	4	90	2	2	-	1	-	1	41
14	-	1	13	220	12	12	-	6	-	6	425

אגרות חוב -
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים
זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
**סך כל איגרות חוב
זמינות למכירה**

ראה הערות להלן.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך):

12 חודשים ומעלה ²				12 חודשים ¹			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סך הכל	40%-20% ⁴	30%-20% ³	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ⁵	40%-20% ⁴	30%-20% ³
במיליוני ש"ח							
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	5	67	2	-	-	2
5	-	5	104	-	-	-	-
11	1	10	171	2	-	-	2

אגרות חוב -
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
מגובי נכסים (ABS)
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

1. השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
2. השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
3. השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
4. השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
5. השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.

ו. מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר	
		רווחים	הפסדים
50	49	1	-
50	49	1	-

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
אחרים¹
סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

1. מזה:
- 27 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2020, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 7 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג A שדורגו בשנת 2020, המגובות בתזרים מזומנים הלוואות.
- 5 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג A שדורגו בשנת 2020, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A+ שדורגה בשנת 2020, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2020, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2020, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2020, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

ו. מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה (המשך):

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים	
62	61	1	-	62
62	61	1	-	62

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

אחרים¹

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

1. מזה :

- 42 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 6 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 5 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג A- שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים הלוואות.
- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי רכב.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים	
66	64	2	-	66
66	64	2	-	66

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

אחרים¹

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

1. מזה :

- 42 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 6 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 6 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג A שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים הלוואות.
- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

באורים לדוחות הנכפיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים
ההרכב במאחד:

א. חובות¹, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

	ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)								
	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור					
מסחר	לדיוור	אחר	פרטי	סך הכל	מסחר	לדיוור	אחר	פרטי	סך הכל	מסחר	לדיוור	אחר	פרטי	סך הכל			
מסחר	לדיוור	אחר	פרטי	סך הכל	מסחר	לדיוור	אחר	פרטי	סך הכל	מסחר	לדיוור	אחר	פרטי	סך הכל			
11,367	637	10,730	145	1	10,584	11,903	737	11,166	153	3	11,010	10,326	732	9,594	80	-	9,514
15,389	-	15,389	4,939	9,931	519	15,278	-	15,278	4,964	9,776	538	15,726	-	15,726	4,873	10,269	584
9,937	-	9,937	-	9,931	6	9,800	-	9,800	-	9,776	24	10,276	-	10,276	-	10,269	7
26,756	637	26,119	5,084	9,932	11,103	27,181	737	26,444	5,117	9,779	11,548	26,052	732	25,320	4,953	10,269	10,098

מדה:

100	-	100	17	-	83	105	-	105	15	-	90	159	-	159	20	-	139
105	-	105	-	3	102	121	-	121	1	1	119	95	-	95	-	1	94
205	-	205	17	3	185	226	-	226	16	1	209	254	-	254	20	1	233
72	-	72	22	46	4	65	-	65	19	43	3	63	-	63	10	50	3
72	-	72	20	-	52	78	-	78	23	-	55	203	-	203	14	-	189
349	-	349	59	49	241	369	-	369	58	44	267	520	-	520	44	51	425

חובות בפיגור 90 ימים או

יותר

חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:

109	-	109	9	-	100	114	-	114	9	-	105	157	-	157	12	-	145
137	-	137	89	42	6	133	-	133	89	40	4	175	-	175	104	62	9
42	-	42	-	*42	-	40	-	40	-	*40	-	62	-	62	-	*62	-
246	-	246	98	42	106	247	-	247	98	40	109	332	-	332	116	62	154
18	-	18	9	-	9	18	-	18	8	-	10	24	-	24	12	-	12

מדה: בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לתמשלות ופקדונות בביטוחים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח ויחידות ערך שנשאלין.
* כולל יתרת הפרשה מעבר לתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס הפרשה קבוצתית בסך 54 מיליון ש"ח (30.09.19-34 מיליון ש"ח) ו-31.12.19-35 מיליון ש"ח).

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
328	-	328	112	43	173	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)
65	-	65	11	19	35	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(37)	-	(37)	(20)	-	(17)	מחיקות חשבונאיות
20	-	20	17	-	3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(17)	-	(17)	(3)	-	(14)	מחיקות חשבונאיות נטו
376	-	376	120	62	194	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
44	-	44	4	-	40	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
300	-	300	97	40	163	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)
6	-	6	13	2	(9)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(39)	-	(39)	(20)	(2)	(17)	מחיקות חשבונאיות
17	-	17	11	-	6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(22)	-	(22)	(9)	(2)	(11)	מחיקות חשבונאיות נטו
284	-	284	101	40	143	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
37	-	37	3	-	34	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 6-סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					

144	42	101	287	-	287
52	20	45	117	-	117
(23)	-	(67)	(90)	-	(90)
21	-	41	62	-	62
(2)	-	(26)	(28)	-	(28)
194	62	120	376	-	376
40	-	4	44	-	44

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
 ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות
 גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
 מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					

164	48	89	301	-	301
(9)	(3)	37	25	-	25
(24)	(5)	(59)	(88)	-	(88)
12	-	34	46	-	46
(12)	(5)	(25)	(42)	-	(42)
143	40	101	284	-	284
34	-	3	37	-	37

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
 ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות
 גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
 מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג מפקיד בישראל

31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
	במיליוני ש"ח	
13,242	13,051	16,867
3,707	3,963	5,489
16,949	17,014	22,356
14,719	14,483	14,397
31,668	31,497	36,753

לפי דרישה

אינם נושאים ריבית

נושאים ריבית

סך הכל לפי דרישה

לזמן קצוב

סך הכל פיקדונות בישראל *

*** מזה:**

פיקדונות של אנשים פרטיים

פיקדונות של גופים מוסדיים

פיקדונות של תאגידים ואחרים

16,371	16,546	16,592
2,673	2,947	2,661
12,624	12,004	17,500

ב. סוגי פיקדונות לפי גודל

31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
	במיליוני ש"ח	
10,013	10,160	11,320
9,974	10,018	11,477
6,225	5,957	6,835
4,869	5,362	6,620
587	-	501
31,668	31,497	36,753

תקרת הפיקדון (במיליוני ש"ח)

עד 1

מעל 1 עד 10

מעל 10 עד 100

מעל 100 עד 500¹

מעל 500¹

סך הכל

1. היתרה הגבוהה ביותר ביום 30 בספטמבר 2020 - 501 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2019 - 496 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2019 - 587 מיליון ש"ח).

באור 8 – הון, הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

כללי

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל III. יודגש, כי הוראות באזל III קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר שנתרו בתוקף מתייחסות, למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל.

בהתאם להוראות המעבר מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בשנת 2020 תקרת המכשירים המוכרים כהון פיקוחי עומדת על 20%.

החל מיום 1 בינואר 2020 הבנק מיישם את ASU 2016-02 בנושא חכירות (ASC 842). יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ- 0.02 נקודות האחוז וכ- 0.04 נקודות האחוז בהתאמה ליום 30 בספטמבר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור זניח ליום 30 בספטמבר 2020.

חלוקת דיבידנד - בישיבתו מיום 26 לדצמבר 2019 המליץ דירקטוריון הבנק לאסיפה הכללית של הבנק, נוכח העובדה שהבנק עמד ביחס הלימות ההון שהוא מעבר לנדרש על ידי המפקח על הבנקים ולאחר בחינה שערך, לרבות כי נתקיימו כל התנאים לחלוקה מותרת על פי חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 100 מיליון ש"ח. ביום 22 בינואר 2020 אישרה האספה הכללית של הבנק חלוקת דיבידנד במזומן בסך 100 מיליון ש"ח, המהווה 1.359 ש"ח למניה רגילה וביום 11 בפברואר 2020 שולם הדיבידנד.

יעד הלימות ההון

ביום 29 בנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרותיה, הינן בין היתר, להגדיל את יחסי ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יעמוד יחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק על 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה.

ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה" ("להלן "הוראת השעה"), במסגרתה בין היתר, הודיעה המפקחת, כי על מנת להבטיח יכולתם של הבנקים להמשיך ולהציע אשראי, יופחתו יעדי ההון המזעריים הנדרשים מהבנקים, ובאשר לבנקים קטנים ובינוניים (בנק שנקסיו במערכת אינם שווים או עולים על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית) - יחס הון רובד 1 הנדרש ממנו לא יפחת מ- 8% במקום 9% יחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5% במקום 12.5% עובר לשינוי. תוקף הוראת השעה הינו עד ליום 30 בספטמבר 2020 ורשאית המפקחת, באישור הנגיד, להאריך את תוקף הוראת השעה בששה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה מיום 30 בספטמבר 2020 ליום 31 במרס 2021. לאחר מכן, ידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחדשת של ההון שנשחק על פני שנתיים. בהתאם להוראת השעה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 באפריל 2020 לעדכן את יעדי הלימות ההון של הבנק כך שיחס הלימות ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3% (במקום 10.3% קודם לכן).

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדירור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי.

ביום 10 בנובמבר 2020 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה להקלות הוניות המתייחסות להשלכות הלימות ההון אגב מיזוג הבנק.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
 סכומים מדווחים

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון".

א. בנתוני המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
	במיליוני ש"ח	
2,703	2,737	2,420
810	796	793
3,513	3,533	3,213
22,629	22,939	22,057
544	507	393
2,014	2,022	1,715
25,187	25,468	24,165
	באחוזים	
10.73%	10.75%	10.01%
13.95%	13.87%	13.30%
9.39%	9.38%	8.42%
12.89%	12.88%	11.92%
2,638	2,663	2,484
-	-	-
2,638	2,663	2,484
(31)	(30)	(123)
(7)	(7)	(16)
(38)	(37)	(139)
103	111	75
2,703	2,737	2,420
543	548	518
267	248	275
810	796	793
-	-	-
810	796	793

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים¹
 הון רובד 2, לאחר ניכויים
סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכוני אשראי
 סיכוני שוק
 סיכון תפעולי
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
 יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי
 הנדרש על ידי המפקח על הבנקים²
 יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים²

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

1. הון עצמי רובד 1

הון עצמי
 הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
 סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים¹:
 מסים נדחים לקבל
 התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
 סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
 סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

2. הון רובד 2

הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
 הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
 סך הון רובד 2, לפני ניכויים
ניכויים
 סך הכל ניכויים - הון רובד 2
סך הכל הון רובד 2

ראה הערות להלן.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
 סכומים מדווחים

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
	באחוזים	
10.32%	10.31%	9.70%
0.41%	0.44%	0.31%
10.73%	10.75%	10.01%

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
 השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות¹
 יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

- הערה: התאמות פיקוחיות וניכויים: בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי". התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016. ואשר תוקפן הוארך ביום 16.9.2018 בנושא "ההתייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: "התאמות בגין תכנית ההתייעלות"), ולאחר קבלת אישור מהפיקוח על הבנקים, ההתאמות פוחתות בהדרגה על פני 5 שנים משנת 2017 ועד ליום 31.12.2021. בנוסף ביום 31.12.18 אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות (להלן: "תכנית התייעלות נוספת") ולאחר קבלת אישור מהפיקוח על הבנקים בהתאם למכתב המפקח על הבנקים כאמור לעיל, השפעה זו תיזקק בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2019 ואילך. לפרטים נוספים בדבר השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה סעיף ב' לעיל.
- דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% יחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2015 חלות דרישות הון נוספות בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לפיו החל מהדוחות הרבעון הראשון של שנת 2020, בוצעה הפחתה של דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת. כמו כן, לדרישות אלה מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח, וזאת למעט הלוואות לדיור שהוענקו במהלך תקופת משבר הקורונה. לאור האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש למועד הדיווח הינם 8.41%- ו-11.91%, בהתאמה.

2. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן דיווח על יחס המינוף על בסיס נתוני מאוחד¹:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
	במיליוני ש"ח	
2,703	2,737	2,420
45,089	44,329	48,076
5.99%	6.17%	5.03%
5.00%	5.00%	5.00%

הון רובד 1²
 סך החשיפות

יחס המינוף

יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים³

- מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף.
- השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיפים 1 ב. ו-1. ג. לעיל.
- ביום 12 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בעניין "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה בין היתר, עדכון כי תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא פחות מ- 24% יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 4.5% במקום 5%.

3. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן דיווח על כיסוי נזילות על בסיס נתוני מאוחד^{2,1}:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	30 בספטמבר	
	30 בספטמבר	31 בדצמבר
	2019	2020
	(מבוקר)	(לא מבוקר)
	130%	148%
	100%	100%

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות ימיות במשך הרבעון המדווח.
- מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

באור 9 – הטבות לעובדים

חוזים אישיים

1. נכון ליום 30 בספטמבר 2020 מרבית חברי ההנהלה מועסקים בחוזים אישיים. במהלך חודש ינואר 2020 אושרו לחלק מחברי ההנהלה הטבות שכר בדרך של פיצויי פרישה מוגדלים ומענקי הסתגלות.

2. ביום 27 ביולי 2020 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לאחר אישור דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 18 ביוני 2020 ולאחר אישור ועדת התגמול מיום 7 ביוני 2020 להאריך את תקופת ההסכם הקצוב של מנכ"לית הבנק לתקופה קצובה נוספת של שנתיים החל מתום תקופת ההסכם הקצוב הנוכחי (18 באוגוסט 2020) וכי המנכ"לית תהיה זכאית בעת סיום יחסי עבודתה בבנק לתשלום מענק הסתגלות נוסף של ארבע משכורות חודשיות (בצירוף שווי הפרשות סוציאליות), כאשר זכאותה לשני חודשי הסתגלות מתוכם תתגבש למנכ"לית עם אישור האסיפה הכללית לתנאי הכהונה וההעסקה, וזכאותה לשני חודשי ההסתגלות הנוספים תתגבש למנכ"לית בחודש ינואר, 2021, כך שסך הכל תהיה זכאית המנכ"לית במועדים בהם תתגבש לה הזכאות כמפורט לעיל, למענק הסתגלות בגובה שש משכורות חודשיות, הכל בהתאם לתנאי העסקתה של המנכ"לית ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016.

3. ביום 30 בספטמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בנק לאחר אישור דירקטוריון הבנק ביום 13 בספטמבר, 2020 וועדת התגמול של הבנק ביום 10 בספטמבר, 2020 עדכון הסדר הביטוח הכלול במדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק. במסגרת תיקון מדיניות התגמול בוטל סכום הפרמיה המירבית בגין פוליסת ביטוח נושאי משרה שנקבעה במדיניות לעניין רכישת פוליסת ביטוח נושאי משרה ולעניין פוליסת ביטוח RUN OFF שהבנק עשוי לרכוש במקרה של מכירה, העברת מניות, מיזוג וכיו"ב, כאשר הובהר במדיניות, כי סכום הפרמיה וההשתתפות העצמית בפוליסות שירכוש הבנק תקבענה בהתאם לתנאי שוק הביטוח במועד רכישת הפוליסה ועלות הפוליסה לא תשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו. כמו כן, בוטל במסגרת התיקון הנזכר לעיל, גבול האחריות התחתון (סכום הכיסוי המינימלי) שנקבע במדיניות התגמול.

באור 9 – הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת ולהפקדה מוגדרת והטבות אחרות לאחר פרישה:

תוכנית פנסיה להטבה מוגדרת				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)			(לא מבוקר)	
				במיליוני ש"ח
3	2	3	-	1
18	13	12	4	4
(10)	(7)	(7)	(5)	(3)
12	8	12	3	5
23	16	20	2	7
-	-	-	-	-
23	16	20	2	7

עלות שירות¹
 עלות ריבית²
 תשואה חזויה על נכסי תכנית²
 הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד אקטוארי נטו²
סך עלות ההטבה נטו
סך הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת¹
סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

תוכנית פיצויים				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)			(לא מבוקר)	
				במיליוני ש"ח
14	4	4	2	1
4	3	2	1	1
(2)	(2)	(1)	(1)	-
2	1	1	-	-
18	6	6	2	2
33	25	28	7	9
(9)	(9)	-	(9)	-
42	22	34	-	11

עלות שירות¹
 עלות ריבית²
 תשואה חזויה על נכסי תכנית²
 הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד אקטוארי נטו²
סך עלות ההטבה נטו
סך הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת¹
עדכון הפרשה בגין תוכנית פרישה מרצון²
סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

1. נכלל במסגרת הוצאות שכר ונלוות.

2. נכלל במסגרת הוצאות אחרות.

2. הפקדות לתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת:

הפקדות בפועל					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית 2020 **
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)			(לא מבוקר)		במיליוני ש"ח
3	2	2	-	-	3

הפקדות

** אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:

1. ליום 30 בספטמבר 2020 קיימת התחייבות לרכישת מבנים וציוד בסך של כ- 3 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 - קיימת התחייבות לרכישת מבנים וציוד בסך של כ- 4 מיליון ש"ח).
2. חברה מאוחדת התחייבה להשקיע בתאגידים ריאליים נוספים ובקרן גידור סכום של 34 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 - 34 מיליון ש"ח) וזאת בהתקיים תנאים מסוימים כפי שנקבעו בהסכמים עם אותם תאגידים.
3. כבטחון לקיום כל התחייבויות הבנק בהתאם להסכם המתייחס להלוואות זכאות מכספי המדינה שנחתם בין הבנק לבין ממשלת ישראל בשנת 2004, ותוספת להסכם שנחתם בשנת 2008, המציא הבנק לאוצר התחייבות אוטונומית בלתי מותנית צמודה למדד, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 בסך של כ- 17 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 - 12 מיליון ש"ח).
4. בהתאם לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי, וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים ועובדים בהם), התשנ"ו - 1995, החברה המאוחדת הפקידה פקדון בסך של 8 מיליון ש"ח בבנק (ליום 31 בדצמבר 2019 - 8 מיליון ש"ח) לטובת בעלי יחידות בקרנות נאמנות, שחברה מאוחדת של הבנק משמשת להן כנאמן.
5. הסכם לקבלת שירותי מחשוב
לבנק התקשרות מהותית רבת שנים עם לאומי בהתאם להסכם שנחתם ביום 2 בספטמבר 2001 והוארך מעת לעת, בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות בשיטה של מיקור חוץ, שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016 (והוארכה כמפורט להלן) (להלן: "ההסכם"). ממועד זה החלה תקופה של שלוש שנים המוגדרת כ"פרויקט סיום ההתקשרות" וזו הוארכה ביום 29 במרס, 2018 בהתאם להצעת לאומי עד ליום 30 ביוני, 2021 (להלן: "תקופת הפרדות").
בהתאם לאישור דירקטוריון הבנק מיום 12 במאי 2020, התקשר הבנק עם לאומי בתוספת להסכם (להלן: "התוספת") ובמקביל החליט שלא להמשיך בפרוייקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק שנבחן על ידו. בהתאם לתוספת זו נקבעו בין הצדדים, בין היתר, ההסכמות הבאות:
תוקפו של ההסכם יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2022 (להלן: "תום תוקף התוספת") ותוספת זו תחול רטרואקטיבית החל מיום 1 בינואר 2020.
ככל שלא יתקיים מיזוג של הבנק עם בנק מזרחי טפחות עד ליום 31 בדצמבר 2020, תינתן לבנק האופציה להאריך את תוקפה של התוספת בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "האופציה הקצרה"). בנוסף, ככל שלא יתקיים מיזוג של הבנק עם בנק מזרחי טפחות עד ליום 31 בדצמבר 2021, תינתן לבנק האופציה להאריך את תוקפה של התוספת בעשר שנים עד ליום 31 בדצמבר 2032 (חלף שנת הארכה אחת בהתאם לאופציה הקצרה ובכפוף לכך שמומשה האופציה הקצרה) (להלן: "האופציה הארוכה"), הכל בכפוף לקיומם של התנאים למימוש האופציות כפי שנקבעו בין הצדדים במסגרת התוספת.
לבנק לא תהיה זכות להפסיק את ההתקשרות לפני מועד תום תוקף התוספת או לפני מועד תום תקופת הארכה הרלוונטית (במקרה של מימוש האופציה/ אופציות שהוענקו לו), ואולם במקרה בו יממש הבנק את האופציה הארוכה יהיה הבנק רשאי להודיע ללאומי עד ליום 31 בדצמבר 2024 על קיצור תקופת ההסכם, ובמקרה זה יסתיים ההסכם ביום 31 בדצמבר 2028 והבנק ישלם ללאומי פיצוי מוסכם בסכום "התשלום הבסיסי" כמשמעו להלן, עבור שנה נוספת.
הבנק יהיה זכאי לקבל מלאומי בהתאם לתוספת את היקף השירותים השוטפים ורמת השירות כפי שניתנו לבנק ביום 31 בדצמבר 2016, טרם תחילת תקופת הפרדות בין הצדדים (להלן: "השירותים השוטפים"). לאומי יספק לבנק את השירותים השוטפים בתקופת התוספת על פי עקרון ה follow me, קרי – על פי כלל לפיו פיתוחים שיפתח לאומי עבורו (החלפת מערכות ותשתיות) יפותחו במקביל עבור הבנק, בכפוף להוראות ההסכם, ולצורך כך ינקוט הבנק בכל פעולה שתידרש על מנת להטמיע את המערכות או התשתיות החדשות (להלן: "מנגנון ה- follow me").
התמורה שישלם הבנק בעבור השירותים השוטפים (להלן: "הסכום הבסיסי") תהיה בסכום של 125 מיליון ש"ח בגין שנת 2020 ובסכום של 135 מיליון ש"ח לשנה בגין השנים 2021-2023 במקרה בו ההסכם יסתיים בתום תוקף התוספת, או בתום תקופת האופציה הקצרה לפי העניין. ככל שהבנק יממש את האופציה הארוכה תעמוד התמורה עד לשנת 2022 על סך של 125 מיליון ש"ח לשנה ולאחר מכן על סך של 120 מיליון ש"ח לשנה. התמורה תוצמד אחת לשנה לפי מנגנון הצמדה שסוכם בין הצדדים בהסכם. כן הובהר בהסכם כי הסכום הבסיסי אינו כולל עלויות ייחודיות של יישום והתאמות של מנגנון ה- follow me עבור הבנק שיתווספו לסכום הבסיסי ויחולו על הבנק.
תוקף התוספת הותנה בקבלת חוות דעת מעודכנת ביחס לתחולת פטור רשות דיני התחרות למיזמים משותפים, העומדת בכללי ה self-assessment המאשרת כי אין מניעה להמשיך מתן השירותים על ידי לאומי לפי ההסכם או בקבלת אישור רשות התחרות לכך בלוחות הזמנים הקבועים בתוספת. ביום 26 במאי 2020 התקבלה חוות דעת

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

מעודכנת ביחס לתחולת פטור רשות דיני התחרות למיזמים משותפים, העומדת בכללי ה self-assessment המאשרת כי אין מניעה להמשך מתן השירותים על ידי לאומי לפי התוספת. זאת לאחר שרשות התחרות אישרה לב"כ הבנק כי היא אינה מבקשת כי התוספת תוגש לאישורה, וכי הצדדים רשאים לבצע בדיקה עצמית של התוספת ומידת התאמתה לדיני התחרות. בכך התקיים התנאי המתלה לתוקף התוספת כפי שנקבע בין הצדדים. התקשרות הבנק עם לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול הנ"ל צפויה להגדיל את הוצאות המחשוב של הבנק (שהיוו כ- 200 מיליון ש"ח בשנת 2019) בשיעור של כ- 20%.

6. ביום 30 בספטמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישור הדירקטוריון ביום 13 בספטמבר, 2020 ובהמשך לאישור ועדת התגמול מיום 10 בספטמבר, 2020 רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו, בגבולות אחריות של כ- 103 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה (להלן "פוליסת נושאי המשרה"), וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15 בספטמבר 2020 ועד ליום 14 בספטמבר 2021. הפוליסה חלה בתנאים זהים על כל נושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות כולל נושאי משרה שהינם נציגי בעלי השליטה בבנק. בד בבד אישרו האסיפה הכללית של הבנק לאחר אישור הדירקטוריון ובהמשך לאישור ועדת התגמול במועדים הנקובים לעיל, בהתאמה, רכישת פוליסת ביטוח בגין אחריות דירקטורים ונושאי משרה מסוג RUN OFF בתנאים זהים לפוליסת נושאי המשרה (למעט התנאים שאינם ישימים לפוליסת RUN OFF שאין אפשרות לבטלה או לשנותה או להאריכה), וזאת לתקופה של 7 שנים ובגבולות כסוי זהים לה (כ- 103 מיליון דולר), במטרה להסדיר את הכיסוי הביטוחי לכל נושאי המשרה בבנק בפוליסת ביטוח RUN OFF לאחר הפיכת הבנק לחברת בת של בנק מזרחי טפחות. פוליסת נושאי המשרה נרכשה אצל קונסורציום מבטחים בלונדון ו"שירותי החזית" בגין הפוליסה נרכשו מאת חברת ביטוח ישראלית. הפרמיה שנדרשה בגין פוליסת נושאי המשרה (כולל התמורה בגין שירותי חזית) הועמדה על כ- 2.8 מיליון דולר ל- 12 חודשים ועלות רכישתה של פוליסת ה- RUN OFF הסתכמה ב- 350% מסכום הפרמיה בפוליסת נושאי המשרה. לאחר קיבול הצעת הרכש לרכישת כל מניות הבנק על ידי בנק מזרחי טפחות, אישרו ועדת התגמול ביום 24 בספטמבר 2020 ולאחר מכן דירקטוריון הבנק ביום 30 בספטמבר 2020 והאסיפה הכללית של הבנק ביום 30 בספטמבר 2020, הפעלת פוליסת ה- RUN OFF עם השלמת העסקה לרכישת כל מניות הבנק ביום 30 בספטמבר 2020, ובמועד זה בוטלה פוליסת נושאי המשרה השוטפת והבנק זוכה בגין ביטולה במחצית הפרמיה הנקובה לעיל. כן אישרו ועדת התגמול, דירקטוריון הבנק והאסיפה הכללית במועדים הנקובים לעיל, הכללת נושאי המשרה בבנק ובחברות הבת של הבנק תחת הפוליסה הקבוצתית של בנק מזרחי טפחות החל ממועד השלמת רכישת מניות הבנק על ידי בנק מזרחי טפחות, בתמורה לפרמיה של 200 אלף דולר. תקופת הביטוח בפוליסה הקבוצתית של בנק מזרחי טפחות הינה 12 חודשים, המתחילה ביום 1 באפריל 2020 ומסתיימת ביום 31 במרס 2021. גבולות האחריות בפוליסה הקבוצתית של בנק מזרחי טפחות הינם 140 מיליון דולר עבור אירוע אחד ו- 280 מיליון דולר, במצטבר עבור כל תקופת הביטוח, בנוסף הפוליסה כוללת כיסוי ביטוחי עבור הוצאות משפטיות סבירות, בסכום של עד 20% מסכום הביטוח.

7. לעניין ההתקשרות בין הבנק לבין מימון ישיר מקבוצת ישיר 2006 בע"מ (להלן: "מימון ישיר"), בהסכמים לרכישה של תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן הלוואות לכל מטרה (להלן: "ההסכם") - ביום 22 בינואר 2020, חתמו הבנק ומימון ישיר על תוספת להסכם במסגרתה הוארכה תקופת ההסכם בין הבנק לבין מימון ישיר עד ליום 31 בדצמבר 2021. יתר הוראות ההסכם תשארנה ללא שינוי. לפרטים נוספים ראה באור 7.ג.23. בדוחות הכספיים לשנת 2019.

8. תובענות שונות נגד הבנק והחברות המאוחדות

א. נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות ועומדות תביעות משפטיות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, קיימות הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מהתביעות כנגד הבנק. לא נעשו הפרשות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים סיכוייהן קלושים. סכום החשיפה הנוספת בשל דרישות, תביעות תלויות שאפשרות התממשותן אינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה הינו כ- 3.7 מיליון ש"ח.

ב. תביעה נגד כרמל-אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן: "החברה").

ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד כרמל-אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (לשעבר בנק כרמל) (חברה בבעלות מלאה של הבנק) ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בסכום כולל של כ- 500 מיליון ש"ח, בקשר עם גבייה שלא כדין, לפי הטענה, של עמלות בגין ביטוח חיי לווים ונכסים המשועבדים לבנק. כמו כן, נתבקשו סעדים הצהרתיים שונים והוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. מטעם הנתבעים הוגשה בקשה לסילוק הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית על הסף, אך הבקשה טרם נדונה לגופה. ההליכים בתביעה מושהים על פי החלטת בית המשפט בין היתר לאור בקשה דומה אחרת שהסתיימה בינתיים בהסדר פשרה. לפי חוות דעת יועציה המשפטיים של החברה, עילות מסוימות של התובעים, שהם לווים של החברה התיישנו, גודל הקבוצה שהתובעים מבקשים לייצג בתביעה הייצוגית אינו ניתן להערכה ולאומדן, והסעד המבוקש בתביעה הייצוגית ובכללו אופן חישוב הנזק אינו ברור ואינו ניתן להגדרה, לרבות השאלה איזה חלק מן הסכום מיוחס לחברה. היועצים המשפטיים סבורים, כי בנסיבות אלה, חוסר הוודאות הכרוך בהליך, הן עובדתית והן משפטית, הוא רחב במידה כזו שלא ניתן לתת הערכת סיכון בגין התביעה. הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת החברה והבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

ג. ביום 23 בפברואר 2017 הומצאה לבנק בקשה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב- יפו לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, שעניינה קביעת גביית עמלות, לכאורה שלא כדין, מעסקים קטנים, תוך הפרה של חובות גילוי ואמונים בהן חב הבנק כלפי לקוחותיו ורשלנות (להלן: "הבקשה"). סכום תביעת הקבוצה, על פי אומדן המבקשת, הינו בסך של 48 מיליון ש"ח. המבקשת מציינת כי תביעות ייצוגיות בעילות דומות הוגשו נגד שני בנקים נוספים. הקבוצה המיוצגת על פי הבקשה, הינה כל לקוחות הבנק שענו להגדרת "עסק קטן", כהגדרתו בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, אשר שילמו עמלות שלא לפי התעריפון החל על "עסק קטן", החל מיום כניסתם לתוקף של כללי העמלות, 1 ביולי 2008, ועד היום. הסעדים המבוקשים בתובענה הינם, בין היתר, מתן צו עשה לבנק לפנות לכל לקוחותיו העסקיים ולעדכןם בדבר המשמעות המעשית של סיווג החשבון כ"עסק קטן" לענין תעריפון העמלות, מתן צו עשה לבנק לציין במסמכי הבנק את סוג החשבון ואת התעריפון על פיו משולמות העמלות בחשבון וכן השבה ו/או פיצוי כספי ו/או כל סעד אחר לזכות הקבוצה. הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת של יועציה המשפטיים, מעריכה בשלב זה את סיכויי הבקשה להתקבל כקלושים.

9. בקשה לאישור תביעה נגזרת

ביום 21 בדצמבר 2016 התקבלה בבנק בקשה לגילוי ועיון במסמכים על פי סעיף 198א. לחוק החברות, התשנ"ט-1999 שהוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב ("הבקשה"). המבקש, הטוען כי הינו בעל מניות בבנק, מבקש מבית המשפט להורות לבנק לגלות מסמכים הנוגעים לאשראים שהעמיד הבנק למר אליעזר פישמן ולאחרים שלחובותיהם ערב מר פישמן אישית (להלן: "האשראים"). זאת לצורך גיבוש עמדה על ידי המבקש בקשר עם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת, שעניינה לטענתו, הכשלים שנפלו לכאורה בממשל התאגידי בבנק והפרת חובות זהירות ואמונים לכאורה על ידי חברי דירקטוריון וחברי ועדת האשראי של הבנק כלפי הבנק, באישור העמדת האשראים הנזכרים מבלי שיהיו מגובים בביטחונות מספקים ומבלי לפעול כראוי לגביית החוב, באופן המסב לכאורה נזק לבנק. הוחלט על ידי דירקטוריון הבנק על הקמת ועדת תביעות בלתי תלויה לבחינת האירועים הנוגעים לאשראים והנטענים בבקשה. לאור זאת ביום 2 במרס 2017 הגיש הבנק לבית המשפט בקשה לעיכוב הליכים בהתייחס לבקשה. ביום 13 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק הסדר דיוני אשר אושר על ידי בית המשפט המחוזי ביום 6 באוגוסט 2017, במסגרת תיק הבקשה. על פי ההסדר יעוכבו ההליכים בתיק למשך תקופה של חמישה חודשים על מנת לאפשר לוועדת התביעות הבלתי תלויה, לדון בנושא, ולדירקטוריון עצמו לדון בהמלצותיה. הרכב הוועדה הוא: שופט בית המשפט המחוזי בדימוס, מר עדי זרנקין, אשר עומד בראשה, וחבריה הם מר אברהם אשרי, ופרופ' בן ציון זילברפרב. בהסדר הדיוני נקבע עוד, כי דו"ח הוועדה והמלצותיה יובאו לדין ולהחלטה בפני דירקטוריון הבנק, וזו תימסר לב"כ המבקש. עוד הוסכם, כי אם יודיע המבקש לאחר כל אלה על כוונה להמשיך בהליכים בתיק הבקשה, יפנו הצדדים להליך גישור בפני כב' השופטת בדימוס הילה גרסטל. עיכוב ההליכים הוארך עד ספטמבר 2019 באישור בית המשפט. הוועדה הבלתי תלויה השלימה עבודתה והמלצותיה נדונו על ידי דירקטוריון הבנק. בהתאם להסדר הדיוני בין הצדדים, תוכן החלטת הדירקטוריון, שהתקבלה במסגרת אותו דיון, נמסר לב"כ המבקש. הצדדים קיימו הליך גישור בפני כב' השופטת הילה גרסטל, אשר לא צלח. ביום 28 ביולי 2019 התקבלה בבנק הודעה מאת ב"כ המבקש בתיק הבקשה, לפיה בכוונת המבקש לפנות לבית המשפט ולעדכןו אודות סיום הליך הגישור, ובד בבד להגיש חלף הבקשה, בקשה לאישור תביעה נגזרת.

ביום 7 באוקטובר, 2019 נודע לבנק מבאי כוחו, כי ביום 25 בספטמבר, 2019 הוגשה בקשה לאישור תובענה נגזרת (להלן: "הבקשה לאישור תובענה נגזרת") נגד 20 משיבים שונים, שלפי הנטען מכהנים או כיהנו כדירקטורים בבנק. עניינה של הבקשה, על פי הנטען בה, הוא מתן הלוואות למר אליעזר פישמן בשנים 2004 עד 2008, ללא בטחונות או כאשר קיימות בטוחות המכסות רק חלק מסך חובותיו, ותוך הפעלת שיקול דעת

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

רשלני והפגנת אדישות. כן נטען לגבי אי נקיטת פעולה על ידי הבנק ונושאי המשרה להחזר כספי הבנק. המבקש עותר לחייב את המשיבים בנזק שגרמו, לטענתו, ברשלנותם, בסך של 125 מיליון ש"ח, הלוקח להערכתו בחשבון את התקבולים שיתקבלו בהליכי חדלות הפירעון של מר פישמן. בד בבד, בית המשפט אישר את מחיקת הבקשה לגילוי מסמכים המוזכרת לעיל. הבנק הצטרף כמשיב לבקשה לאישור תובענה נגזרת וביום 24 במאי 2020 הוגשה תגובת הבנק לבקשה. בין הבנק לבין המבקש וצד שלישי מתנהלים הליכים בעניין צו חיסיון שהתבקש על-ידי הבנק, ובעניין זה הוגשה על ידי הבנק בקשת רשות ערעור התלויה ועומדת. ביום 20 באוקטובר 2020, הגיש הבנק בקשה לסלק על הסף את הבקשה לאישור תובענה נגזרת מאחר שהמבקש חדל להיות בעל מניות בבנק בעקבות השלמת הצעת רכש חליפין למניות הבנק על-ידי בנק מזרחי טפחות בע"מ. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על יועציה המשפטיים, בשלב מוקדם זה, לא ניתן להעריך את סיכוייה של הבקשה לאישור תובענה נגזרת להתקבל.

באור 10א - ערבויות

סכומים מדווחים

להלן פרטים בדבר הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים בגין ערבויות :

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)					
יתרה	סך הכל	פקיעה מעל	פקיעה מעל	פקיעה בין	פקיעה בעוד
בספרים		חמש שנים	שלוש עד	שנה ועד	שנה או
			חמש שנים	שלוש שנים	פחות
במיליוני ש"ח					
280	280	12	8	56	204
1,186	1,186	1,179	-	-	7
776	776	261	20	130	365
1,297	1,297	-	-	-	1,297
3,539	3,539	1,452	28	186	1,873

ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
התחייבויות להוצאת ערבויות
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
יתרה	סך הכל	פקיעה מעל	פקיעה מעל	פקיעה בין	פקיעה בעוד
בספרים		חמש שנים	שלוש עד	שנה ועד	שנה או
			חמש שנים	שלוש שנים	פחות
במיליוני ש"ח					
279	279	37	13	57	172
1,576	1,576	1,569	-	-	7
1,020	1,020	288	30	142	560
1,030	1,030	-	-	-	1,030
3,905	3,905	1,894	43	199	1,769

ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
התחייבויות להוצאת ערבויות
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
יתרה	סך הכל	פקיעה מעל	פקיעה מעל	פקיעה בין	פקיעה בעוד
בספרים		חמש שנים	שלוש עד	שנה ועד	שנה או
			חמש שנים	שלוש שנים	פחות
במיליוני ש"ח					
325	325	18	20	91	196
1,392	1,392	1,385	-	-	7
951	951	252	36	135	528
1,129	1,129	-	-	-	1,129
3,797	3,797	1,655	56	226	1,860

ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
התחייבויות להוצאת ערבויות
סך הכל

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
במיליוני ש"ח						
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
<u>חוזי ריבית</u>						
1,537	400	1,137	1,603	470	1,133	חוזי Futures ו-Forward*
-	-	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
25,592	10,166	15,426	33,468	18,213	15,255	Swaps ¹
27,129	10,566	16,563	35,071	18,683	16,388	סך הכל ²
539	-	539	716	-	716	מזה: נגזרים מגדרים ³
<u>חוזי מטבע חוץ</u>						
8,968	33	8,935	9,159	86	9,073	חוזי Futures ו-Forward ⁴
8,115	849	7,266	7,619	2,477	5,142	אופציות שנכתבו ⁵
8,871	1,854	7,017	7,973	2,945	5,028	אופציות שנקנו ⁶
870	-	870	912	-	912	Swaps
26,824	2,736	24,088	25,663	5,508	20,155	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>						
2,598	2,598	-	3,343	3,343	-	אופציות שנכתבו ⁷
2,587	2,582	5	3,281	3,277	4	אופציות שנקנו ⁸
346	346	-	-	-	-	Swaps
5,531	5,526	5	6,624	6,620	4	סך הכל
<u>חוזי סחורות ואחרים</u>						
-	-	-	732	-	732	חוזי Futures ו-Forward
-	-	-	166	166	-	אופציות שנכתבו
22	-	22	168	161	7	אופציות שנקנו
22	-	22	1,066	327	739	סך הכל
59,506	18,828	40,678	68,424	31,138	37,286	סך הכל סכום נקוב

* סוג מחדש

1. מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 16,071 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 13,054 מיליון ש"ח).
2. מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 1,603 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 1,537 מיליון ש"ח).
3. חוזה החלפת ריבית מיועד לגידור שווי הוגן לצרכי גידור סיכוני ריבית.
4. מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 1,696 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 855 מיליון ש"ח).
5. מזה: נסחרים בבורסה בסך 1,726 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 721 מיליון ש"ח).
6. מזה: נסחרים בבורסה בסך 2,210 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 1,740 מיליון ש"ח).
7. מזה: נסחרים בבורסה בסך 3,343 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 2,598 מיליון ש"ח).
8. מזה: נסחרים בבורסה בסך 3,277 מיליון ש"ח (30.09.2019 - 2,582 מיליון ש"ח).

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

סך הכל	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר
962	600	1,562
-	-	-
-	-	-
15,194	18,157	33,351
16,156	18,757	34,913
537	-	537
9,895	41	9,936
7,242	1,575	8,817
7,468	2,415	9,883
950	-	950
25,555	4,031	29,586
-	3,948	3,948
8	3,865	3,873
-	346	346
8	8,159	8,167
-	189	189
17	179	196
17	368	385
41,736	31,315	73,051

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

חוזי Futures ו-Forward*

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

Swaps¹

סך הכל²

מזה: נגזרים מגדרים³

חוזי מטבע חוץ

חוזי Futures ו-Forward⁴

אופציות שנכתבו⁵

אופציות שנקנו⁶

Swaps

סך הכל

חוזים בגין מניות

אופציות שנכתבו⁷

אופציות שנקנו⁸

Swaps

סך הכל

חוזי סחורות ואחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סך הכל

סך הכל סכום נקוב

1. מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 17,170 מיליון ש"ח.

2. מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 1,562 מיליון ש"ח.

3. חוזה החלפה ריבית מיועד לגידור שווי הוגן לצרכי גידור סיכוני ריבית.

4. מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 1,603 מיליון ש"ח.

5. מזה: נסחרים בבורסה בסך 759 מיליון ש"ח.

6. מזה: נסחרים בבורסה בסך 1,620 מיליון ש"ח.

7. מזה: נסחרים בבורסה בסך 3,948 מיליון ש"ח.

8. מזה: נסחרים בבורסה בסך 3,865 מיליון ש"ח.

* סווג מחדש

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)
 התחייבויות בגין נגזרים ברוטו נכסים בגין נגזרים ברוטו

סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	במיליוני ש"ח					
860	180	680	644	175	469	חוזי ריבית					
115	-	115	5	-	5	מזה: נגזרים מגדרים					
189	35	154	176	61	115	חוזי מטבע חוץ					
85	85	-	85	85	-	חוזים בגין מניות					
9	4	5	10	4	6	חוזי סחורות ואחרים					
1,143	304	839	915	325	590	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו¹					
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן					
1,143	304	839	915	325	590	יתרה מאזנית					

מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
 התחייבויות בגין נגזרים ברוטו נכסים בגין נגזרים ברוטו

סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	במיליוני ש"ח					
498	92	406	379	94	285	חוזי ריבית*					
54	-	54	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים					
228	14	214	176	37	139	חוזי מטבע חוץ					
62	62	-	62	62	-	חוזים בגין מניות					
-	-	-	4	-	4	חוזי סחורות ואחרים					
788	168	620	621	193	428	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו¹					
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן					
788	168	620	621	193	428	יתרה מאזנית					

מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

* סווג מחדש

1. נכון ליום 30 בספטמבר 2020 וליום 30 בספטמבר 2019 אין מכשירים נגזרים משובצים.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
394	83	311	322	88	234
29	-	29	6	-	6
188	19	169	132	41	91
68	68	-	68	68	-
-	-	-	4	-	4
650	170	480	526	197	329
-	-	-	-	-	-
650	170	480	526	197	329
חוזי ריבית*					
מזה: נגזרים מגדרים					
חוזי מטבע חוץ					
חוזים בגין מניות					
חוזי סחורות ואחרים					
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ¹					
סכומים שקוזזו במאזן					
יתרה מאזנית					
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
47	36	11	78	58	20

1. ליום 31 בדצמבר 2019 לא קיימים נגזרים משובצים.

* סוג מחדש

ב גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח והפסד מחוזי ריבית: פריטים מגודרים נגזרים מגדרים
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
הכנסות (הוצאות) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית		הכנסות (הוצאות) ריבית		
במיליוני ש"ח					
55	88	87	38	(25)	
(55)	(88)	(92)	(38)	23	

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)	
הערך התאמת שווי הוגן	הערך התאמת שווי הוגן	הערך התאמת שווי הוגן	הערך התאמת שווי הוגן	הערך התאמת שווי הוגן	הערך התאמת שווי הוגן
מצטבר שהגדיל במאזן של (הקטין) את הערך הפריט במאזן ביחסי גידור המגודר קיימים	מצטבר שהגדיל במאזן של (הקטין) את הערך הפריט במאזן ביחסי גידור המגודר קיימים	מצטבר שהגדיל במאזן של (הקטין) את הערך הפריט במאזן ביחסי גידור המגודר קיימים	מצטבר שהגדיל במאזן של (הקטין) את הערך הפריט במאזן ביחסי גידור המגודר קיימים	מצטבר שהגדיל במאזן של (הקטין) את הערך הפריט במאזן ביחסי גידור המגודר קיימים	מצטבר שהגדיל במאזן של (הקטין) את הערך הפריט במאזן ביחסי גידור המגודר קיימים
במיליוני ש"ח					
23	641	54	649	110	886

ניירות ערך זמינים למכירה

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח	
915	116	-	12	729	58	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(717)	(10)	-	-	(707)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
198	106	-	12	22	58	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
497	99	-	19	361	18	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹
(235)	(22)	-	-	(213)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
262	77	-	19	148	18	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
460	183	-	31	170	76	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
1,143	76	-	43	991	33	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(717)	(10)	-	-	(707)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסיים
426	66	-	43	284	33	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח	
621	106	-	3	469	43	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(467)	(15)	-	-	(452)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
154	91	-	3	17	43	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
466	87	-	11	324	44	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹
(206)	(16)	-	-	(190)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
260	71	-	11	134	44	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
414	162	-	14	151	87	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
788	89	-	11	671	17	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(467)	(15)	-	-	(452)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסיים
321	74	-	11	219	17	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של לווה.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד (המשך)

ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח
526	108	-	2	373	43
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(385)	(20)	-	-	(365)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
141	88	-	2	8	43
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
501	105	-	21	346	29
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹					
(224)	(19)	-	-	(205)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
277	86	-	21	141	29
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
418	174	-	23	149	72
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
650	95	-	8	527	20
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(385)	(20)	-	-	(365)	-
מכשירים פיננסיים					
265	75	-	8	162	20
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של לווה.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף התקופה על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	
			מעל 3 חודשים	עד 3 חודשים
1,603	-	50	385	1,168
33,468	9,987	16,640	2,715	4,126
25,663	-	909	8,812	15,942
6,624	-	21	262	6,341
1,066	-	-	263	803
68,424	9,987	17,620	12,437	28,380

חוזי ריבית
שקל - מדד
אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל

ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	
			מעל 3 חודשים	עד 3 חודשים
1,537	-	327	810	400
25,592	7,992	11,905	3,887	1,808
26,824	-	750	13,961	12,113
5,531	-	29	382	5,120
22	-	-	6	16
59,506	7,992	13,011	19,046	19,457

חוזי ריבית
שקל - מדד
אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל

ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	
			מעל 3 חודשים	עד 3 חודשים
1,562	-	252	1,150	160
33,351	9,085	13,866	9,015	1,385
29,586	-	571	12,203	16,812
8,167	-	26	368	7,773
385	-	-	6	379
73,051	9,085	14,715	22,742	26,509

חוזי ריבית
שקל - מדד
אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

- משקי בית – אנשים פרטיים (כולל הלוואות לדיוור), למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטיות.
- בנקאות פרטית – אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) מעל 3 מיליון ש"ח.
- עסקים זעירים וקטנים – עסקים בעלי מחזורי פעילות עד 50 מיליון ש"ח.
- עסקים בינוניים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 50 מיליון ש"ח ומתחת ל- 250 מיליון ש"ח.
- עסקים גדולים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 250 מיליון ש"ח.
- גופים מוסדיים – קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.
- ניהול פיננסי – כולל את פעילות המסחר (נוסטרו), ניהול נכסים, התחייבויות והשקעות ריאליות.
- מגזר אחר – לרבות פעילויות שהופסקו ופעילויות שלא ניתן לשייכן למגזרים האחרים.

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית - במגזרים בהם הפעילות מתמקדת בלקוחות נכללות בסעיף הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פקדונות המיוחסים ישירות ללקוח. בחישוב ההכנסות מאשראי ופקדונות נלקח בחשבון מחיר המעבר הרלוונטי למשך החיים הממוצע ולמגזר ההצמדה. בנוסף, כל מגזר מזוכה/מחוייב בגין עודף/חוסר מקורות אל מול מגזר ניהול פיננסי בהתאם לעלות שנקבעה. במגזר ניהול פיננסי נכללות בסעיף זה הכנסות מריבית על אגרות חוב וכן הוצאות הנובעות מהצורך לשמור על רמת נזילות עסקית ורמת פיזור נאותה של מפקידים אשר באות לידי ביטוי, בין היתר, בפער במחירי המעבר בין אשראים ופקדונות.

הכנסות שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. במגזר ניהול פיננסי נכללות בסעיף זה: הכנסות (הוצאות) בגין שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים (כנדרש על פי כללי חשבונאות), הכנסות מפעולות הבנק בנגזרים עבור עצמו, הכנסות ממימוש והתאמה של אגרות חוב, והכנסות ממימוש והתאמה של מניות.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזר אליו משתייך הלקוח אשר כנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

הוצאות תפעוליות ואחרות - הוצאות ישירות שניתן לזהותן למגזר ספציפי, מיוחסות לאותו מגזר. יתר ההוצאות מיוחסות למגזרים השונים על סמך מתודולוגיית הקצאה המבוססת על מפתחות העמסה שונים, המביאים לידי ביטוי את החלק היחסי של ההוצאה למגזר.

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על התוצאות העסקיות של כל מגזר פעילות חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי, למעט במקרים מסוימים בהם ניתן לבצע ייחוס ספציפי.

יתרות - יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות. הרכוש הקבוע מיוחס למגזר אחר.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)											
פעילות ישראל											
משקי בית ⁴	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך הכל	סך הכל
											במיליוני ש"ח
108	64	1	1	37	19	23	-	43	-	231	הכנסות ריבית מחיצוניים
13	1	-	5	2	2	8	-	14	-	44	הוצאות ריבית מחיצוניים
95	63	1	(4)	35	17	15	-	29	-	187	הכנסות ריבית, נטו: - מחיצוניים
(17)	(38)	-	9	1	(5)	7	4	1	-	-	- בינגמזרי
78	25	1	5	36	12	22	4	30	-	187	סך הכנסות ריבית, נטו
29	7	3	1	-	(69)	(20)	4	50	-	(5)	הכנסות שאינן מריבית: - מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- בינגמזרי
29	7	3	1	-	(69)	(20)	4	50	-	(5)	סך ההכנסות שאינן מריבית
107	32	4	6	36	(57)	2	8	80	-	182	סך הכנסות
30	19	-	-	25	7	3	-	-	-	65	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הוצאות תפעוליות ואחרות:
128	32	1	3	38	12	39	4	33	-	257	- לחיצוניים
1	-	-	1	1	1	-	-	(4)	-	-	- בינגמזרי
129	32	1	4	39	13	39	4	29	-	257	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(52)	(19)	3	2	(28)	(77)	(40)	4	51	-	(140)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(15)	(6)	1	(1)	(14)	(26)	(11)	-	20	-	(47)	הפרשה למיסים על הרווח רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
(37)	(13)	2	3	(14)	(51)	(29)	4	31	-	(93)	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
14,938	10,359	26	25	4,418	1,779	4,155	79	18,760	916	45,070	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
14,938	10,359	26	25	4,418	1,779	3,856	79	-	-	25,095	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹ יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
15,207	10,269	478	22	4,543	1,995	3,498	55	-	-	25,320	יתרת חובות פגומים
21	1	-	-	77	24	132	-	-	-	254	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
60	50	-	-	2	-	1	-	-	-	63	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹ מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
14,215	982	81	4,083	6,624	3,206	8,336	2,893	2,180	1,536	43,073	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
12,406	-	-	4,067	5,833	2,825	7,483	2,829	-	-	35,443	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
12,587	-	-	4,005	6,649	2,611	8,240	2,661	-	-	36,753	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^{2,1}
9,862	5,354	441	88	4,315	2,081	4,647	346	2,049	1,147	24,535	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^{2,1}
9,929	5,487	455	85	4,616	1,974	4,222	299	1,894	1,146	24,165	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^{2,1}
5,000	-	-	3,186	2,217	1,137	5,183	6,828	-	-	23,551	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1}
74	32	1	-	33	11	16	-	-	-	134	פיצול הכנסות ריבית, נטו: - מרווח מפעילות מתן אשראי
4	-	-	2	1	-	1	-	-	-	8	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	(7)	-	3	2	1	5	4	30	-	45	- אחר
78	25	1	5	36	12	22	4	30	-	187	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
4. הלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

פעילות ישראל

מסקי בית ⁴	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך הכל		
											סך הכל במיליוני ש"ח	מזה: הלוואות לדיור
82	64	-	1	47	19	28	1	27	-	205	הכנסות ריבית מחיצוניים	
14	1	-	6	4	3	11	2	(5)	-	35	הוצאות ריבית מחיצוניים	
68	63	-	(5)	43	16	17	(1)	32	-	170	הכנסות ריבית, נטו:	
19	(39)	-	12	(4)	-	4	6	(37)	-	-	- מחיצוניים	
87	24	-	7	39	16	21	5	(5)	-	170	- בינמגזרי	
27	2	5	4	20	7	6	6	28	-	98	סך הכנסות ריבית, נטו	
1	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-	הכנסות שאינן מריבית:	
28	2	5	4	20	7	6	6	27	-	98	- מחיצוניים	
115	26	5	11	59	23	27	11	22	-	268	- בינמגזרי	
15	2	-	-	(6)	2	(5)	-	-	-	6	סך ההכנסות שאינן מריבית	
103	25	1	2	30	17	32	3	28	-	215	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
2	-	-	-	2	2	1	-	(7)	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:	
105	25	1	2	32	19	33	3	21	-	215	- לחיצוניים	
(5)	(1)	4	9	33	2	(1)	8	1	-	47	- בינמגזרי	
(2)	-	2	2	12	1	-	3	2	-	18	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
(3)	(1)	2	7	21	1	(1)	5	(1)	-	29	רווח (הפסד) לפני מיסים	
14,741	9,832	590	34	5,239	2,203	4,291	109	14,212	754	41,583	הפרשה למיסים על הרווח	
14,741	9,832	590	34	5,239	2,203	3,971	109	-	-	26,297	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	
14,888	9,779	702	32	5,002	2,409	4,012	101	-	-	26,444	יתרה ממוצעת של נכסים ¹	
17	1	-	-	32	40	137	-	-	-	226	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹	
62	43	-	-	3	-	-	-	-	-	65	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות	
14,780	846	85	3,511	4,978	2,729	6,336	2,938	1,883	1,633	38,788	יתרת חובות פגומים	
13,206	-	-	3,493	4,168	2,269	5,515	2,904	-	-	31,555	יתרת חובות פגומים מעל 90 יום	
13,056	-	-	3,490	4,255	2,358	5,391	2,947	-	-	31,497	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹	
9,592	5,151	518	106	4,937	2,804	5,000	204	1,887	1,110	25,640	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹	
9,735	5,181	538	105	4,978	2,799	4,653	182	1,935	1,081	25,468	יתרת פיקדונות הציבור לטווח תקופת	
6,339	-	-	3,888	2,796	1,935	6,157	9,311	-	-	30,426	יתרת פיקדונות הציבור לטווח תקופת הדיווח ^{2,1}	
76	32	1	-	31	13	19	1	-	-	140	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1}	
11	-	-	4	5	2	2	1	-	-	25	פיצול הכנסות ריבית, נטו:	
-	(8)	(1)	3	3	1	-	3	(5)	-	5	- מרווח מפעילות מתן אשראי	
87	24	-	7	39	16	21	5	(5)	-	170	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות אחר	

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לטווח רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. הלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)											
פעילות ישראל											
סך הכל	מגזר אחר	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴		סך הכל במיליוני ש"ח	
								מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור		
670	-	100	3	81	62	120	1	2	193	303	הכנסות ריבית מחיצוניים
117	-	16	3	26	8	8	17	-	3	39	הוצאות ריבית מחיצוניים
											הכנסות ריבית, נטו:
553	-	84	-	55	54	112	(16)	2	190	264	- מחיצוניים
-	-	(14)	12	10	(15)	(1)	31	-	(115)	(23)	- בינגזרי
553	-	70	12	65	39	111	15	2	75	241	סך הכנסות ריבית, נטו
											הכנסות שאינן מריבית:
111	-	33	11	(6)	(60)	40	9	10	12	84	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- בינגזרי
111	-	33	11	(6)	(60)	40	9	10	12	84	סך ההכנסות שאינן מריבית
664	-	103	23	59	(21)	151	24	12	87	325	סך הכנסות
117	-	-	-	23	2	27	-	-	20	65	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
											הוצאות תפעוליות ואחרות:
680	-	86	11	105	45	101	7	4	85	325	- לחיצוניים
-	-	(9)	-	-	1	3	1	-	-	4	- בינגזרי
680	-	77	11	105	46	104	8	4	85	329	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(133)	-	26	12	(69)	(69)	20	16	8	(18)	(69)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(44)	-	10	4	(24)	(23)	7	5	3	(6)	(23)	הפרשה למיסים על הרווח
(89)	-	16	8	(45)	(46)	13	11	5	(12)	(46)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
45,775	879	18,061	330	4,361	1,902	4,821	30	498	10,235	15,391	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
26,302	-	-	91	4,067	1,902	4,821	30	498	10,235	15,391	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
25,320	-	-	55	3,498	1,995	4,543	22	478	10,269	15,207	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
254	-	-	-	132	24	77	-	-	1	21	יתרת חובות פגומים
63	-	-	-	1	-	2	-	-	50	60	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
41,219	1,496	2,012	2,971	7,637	2,874	6,429	4,154	88	944	13,646	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
33,796	-	-	2,907	6,771	2,457	5,679	4,138	-	-	11,844	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ¹
36,753	-	-	2,661	8,240	2,611	6,649	4,005	-	-	12,587	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
25,054	1,181	1,998	364	4,892	2,361	4,243	92	499	5,339	9,923	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
24,165	1,146	1,894	299	4,222	1,974	4,616	85	455	5,487	9,929	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ²
24,710	-	-	7,164	5,438	1,193	2,326	3,343	-	-	5,246	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1}
											פיצול הכנסות ריבית, נטו:
407	-	-	1	51	33	97	-	2	96	225	- מרווח מפעילות מתן אשראי
37	-	-	1	3	2	6	7	-	-	18	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
109	-	70	10	11	4	8	8	-	(21)	(2)	- אחר
553	-	70	12	65	39	111	15	2	75	241	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. הלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

פעילות ישראל											
סך הכל	מגזר אחר	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴		סך הכל במיליוני ש"ח	
								מזה: מזה: כרטיסי אשראי	לדיוור		
758	-	107	4	89	59	145	1	2	200	353	הכנסות ריבית מחיצוניים
196	-	56	9	30	12	13	23	-	4	53	הוצאות ריבית מחיצוניים
											הכנסות ריבית, נטו:
562	-	51	(5)	59	47	132	(22)	2	196	300	- מחיצוניים
-	-	(13)	18	5	-	(11)	43	-	(127)	(42)	- בינמגזרי
562	-	38	13	64	47	121	21	2	69	258	סך הכנסות ריבית, נטו
											הכנסות שאינן מריבית:
257	-	54	12	21	20	59	12	13	7	79	- מחיצוניים
-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-	1	- בינמגזרי
257	-	53	12	21	20	59	12	13	7	80	סך ההכנסות שאינן מריבית
819	-	91	25	85	67	180	33	15	76	338	סך הכנסות
25	-	-	-	(3)	(3)	(3)	-	-	(3)	34	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
											הוצאות תפעוליות ואחרות:
639	-	80	9	96	51	92	7	4	76	304	- לחיצוניים
-	-	(12)	-	1	2	4	1	-	-	4	- בינמגזרי
639	-	68	9	97	53	96	8	4	76	308	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
155	-	23	16	(9)	17	87	25	11	3	(4)	רווח (הפסד) לפני מיסים
55	-	9	6	(3)	6	31	8	4	1	(2)	הפרשה למיסים על הרווח
100	-	14	10	(6)	11	56	17	7	2	(2)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
41,089	770	14,393	341	3,979	2,293	5,223	40	559	9,619	14,050	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
25,468	-	-	120	3,742	2,293	5,223	40	559	9,619	14,050	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
26,444	-	-	101	4,012	2,409	5,002	32	702	9,779	14,888	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
226	-	-	-	137	40	32	-	-	1	17	יתרת חובות פגומים
65	-	-	-	-	-	3	-	-	43	62	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
37,899	1,388	1,932	3,028	5,758	2,717	4,941	3,601	76	775	14,534	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
31,174	-	-	2,996	5,012	2,289	4,195	3,585	-	-	13,097	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
31,497	-	-	2,947	5,391	2,358	4,255	3,490	-	-	13,056	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
25,111	1,112	1,920	206	4,836	2,776	4,839	104	495	5,028	9,318	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
25,468	1,081	1,935	182	4,653	2,799	4,978	105	538	5,181	9,735	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ²
29,361	-	-	8,985	5,941	1,868	2,698	3,752	-	-	6,117	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1}
											פיצול הכנסות ריבית, נטו:
419	-	-	2	55	38	96	-	2	91	228	- מרווח מפעילות מתן אשראי
75	-	-	2	6	7	14	13	-	-	33	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
68	-	38	9	3	2	11	8	-	(22)	(3)	- אחר
562	-	38	13	64	47	121	21	2	69	258	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. ההלוואות לדיוור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

פעילות ישראל											
סך הכל	מגזר אחר	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴			
								מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל במיליוני ש"ח	
								מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור		
997	-	139	5	119	78	193	1	3	252	462	הכנסות ריבית מחיצוניים
243	-	62	11	40	16	16	30	-	5	68	הוצאות ריבית מחיצוניים
											הכנסות ריבית, נטו:
754	-	77	(6)	79	62	177	(29)	3	247	394	- מחיצוניים
-	-	(22)	22	9	-	(16)	56	-	(153)	(49)	- בינגמזרי
754	-	55	16	88	62	161	27	3	94	345	סך הכנסות ריבית, נטו
											הכנסות שאינן מריבית:
390	1	113	16	29	28	81	15	21	8	107	- מחיצוניים
-	-	-	-	(1)	-	-	-	-	-	1	- בינגמזרי
390	1	113	16	28	28	81	15	21	8	108	סך ההכנסות שאינן מריבית
1,144	1	168	32	116	90	242	42	24	102	453	סך הכנסות
40	-	-	-	8	(6)	(7)	-	-	(2)	45	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
											הוצאות תפעוליות ואחרות:
856	-	106	12	128	69	123	9	7	102	409	- לחיצוניים
-	-	(11)	-	-	1	5	1	-	-	4	- בינגמזרי
856	-	95	12	128	70	128	10	7	102	413	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
248	1	73	20	(20)	26	121	32	17	2	(5)	רווח (הפסד) לפני מיסים
86	-	26	7	(8)	9	43	11	6	1	(2)	הפרשה למיסים על הרווח
162	1	47	13	(12)	17	78	21	11	1	(3)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
41,604	766	14,604	242	4,159	2,261	5,054	35	558	9,714	14,483	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
25,790	-	-	56	3,901	2,261	5,054	35	558	9,714	14,483	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
26,119	-	-	100	3,605	2,379	5,013	31	583	9,932	14,991	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
205	-	-	-	96	42	47	-	-	3	20	יתרת חובות פגומים
72	-	-	-	2	-	2	-	-	46	68	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
38,173	1,178	2,232	2,962	5,874	2,767	4,965	3,556	80	816	14,639	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
31,205	-	-	2,932	5,100	2,316	4,189	3,540	-	-	13,128	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
31,668	-	-	2,673	6,206	2,273	4,145	3,361	-	-	13,010	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
25,228	1,110	2,026	187	4,806	2,800	4,820	97	497	5,066	9,382	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{1,2}
25,187	1,139	2,170	140	4,318	2,786	4,853	95	523	5,196	9,686	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ²
29,503	-	-	8,909	6,052	1,877	2,739	3,760	-	-	6,166	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{1,3}
											פיצול הכנסות ריבית, נטו:
562	-	-	2	72	50	129	1	3	122	308	- מרווח מפעילות מתן אשראי
96	-	-	3	7	8	18	17	-	-	43	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
96	-	55	11	9	4	14	9	-	(28)	(6)	- אחר
754	-	55	16	88	62	161	27	3	94	345	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. הלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים - הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
328	-	328	112	43	173	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2020 (לא מבוקר)
65	-	65	11	19	35	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(37)	-	(37)	(20)	-	(17)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
20	-	20	17	-	3	מחיקות חשבונאיות נטו
(17)	-	(17)	(3)	-	(14)	
376	-	376	120	62	194	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
44	-	44	4	-	40	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
300	-	300	97	40	163	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
6	-	6	13	2	(9)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(39)	-	(39)	(20)	(2)	(17)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
17	-	17	11	-	6	מחיקות חשבונאיות נטו
(22)	-	(22)	(9)	(2)	(11)	
284	-	284	101	40	143	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
37	-	37	3	-	34	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

¹ אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים - הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020						
אשראי לציבור			בנקים			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
144	42	101	287	-	287	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
52	20	45	117	-	117	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(23)	-	(67)	(90)	-	(90)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
21	-	41	62	-	62	מחיקות חשבונאיות נטו
(2)	-	(26)	(28)	-	(28)	
194	62	120	376	-	376	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
40	-	4	44	-	44	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
אשראי לציבור			בנקים			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
164	48	89	301	-	301	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(9)	(3)	37	25	-	25	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(24)	(5)	(59)	(88)	-	(88)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
12	-	34	46	-	46	מחיקות חשבונאיות נטו
(12)	(5)	(25)	(42)	-	(42)	
143	40	101	284	-	284	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
34	-	3	37	-	37	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.

באורים לדוחות הנספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאחד:

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזריי-ים הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:

	ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)							
	בקרים	פרטי	אשראי לציבור	אחר	בקרים	פרטי	אשראי לציבור	אחר	בקרים	פרטי	אשראי לציבור	אחר				
מסחר	11,367	637	10,730	145	11,903	737	11,166	153	3	11,010	10,326	732	9,594	80	-	9,514
מסחר	15,389	-	15,389	4,939	15,278	-	15,278	4,964	9,776	538	15,726	-	15,726	4,873	10,269	584
מסחר	9,937	-	9,937	-	9,800	-	9,800	-	9,776	24	10,276	-	10,276	-	10,269	7
מסחר	26,756	637	26,119	5,084	27,181	737	26,444	5,117	9,779	11,548	26,052	732	25,320	4,953	10,269	10,098
מסחר	109	-	109	9	114	-	114	9	-	105	157	-	157	12	-	145
מסחר	137	-	137	89	133	-	133	89	40	4	175	-	175	104	62	9
מסחר	42	-	42	-	40	-	40	-	* 40	-	62	-	62	-	* 62	-
מסחר	246	-	246	98	247	-	247	98	40	109	332	-	332	116	62	154

יתרת חוב רשומה של חובות:

שבדקו על בסיס פרטי

שבדקו על בסיס קבוצתי

מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:

חובות:

שבדקו על בסיס פרטי

שבדקו על בסיס קבוצתי

מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 54 מיליון ש"ח (ליום 30.09.19) ו-31.12.19 ליום 35 מיליון ש"ח).

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח ויחידות ערך שנשאלו.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכמים מדוחים

ההרכב במאות:
ג. חובות¹

1. איכות אשראי ופגורים:

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)	
חובות לא פגומים- מידע נוסף	בעייתיים ²	חובות לא פגומים- מידע נוסף	בעייתיים ²	חובות לא פגומים- מידע נוסף	בעייתיים ²
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴
לא	לא	לא	לא	לא	לא
בבעייתיים פגומים ³	בבעייתיים פגומים ³	בבעייתיים פגומים ³	בבעייתיים פגומים ³	בבעייתיים פגומים ³	בבעייתיים פגומים ³
סך הכל יותר ⁴	סך הכל יותר ⁴	סך הכל יותר ⁴	סך הכל יותר ⁴	סך הכל יותר ⁴	סך הכל יותר ⁴
2	1	2	1	2	1
2,101	11	2,184	11	2,170	30
1	14	2,184	11	2,170	1
899	21	911	22	884	-
2	-	2,119	5	1,428	13
1,965	32	2,085	2	1,454	26
-	-	6,333	144	5,369	178
10	3	6,137	48	185	185
14	4	11,102	209	10,998	192
4	56	11,547	58	10,269	50
11,102	10,861	9,779	1	10,269	10,218
9,932	3	9,779	1	10,269	1
46	6	5,117	16	4,953	20
22	42	5,025	42	254	24
5,084	17	26,443	226	254	266
51	144	26,074	143	254	266
72	113	53	-	198	-
72	26,231	26,496	226	254	266
205	144	26,127	143	254	266
205	25,882	26,127	26,127	254	266
1	1	1	1	-	-
1	1	1	1	-	-
524	524	684	684	534	534
525	525	685	685	534	534
51	144	26,075	143	254	266
72	26,119	26,444	226	254	266
637	637	737	737	732	732
51	144	26,812	143	254	266
72	26,756	26,812	26,812	254	266
205	144	26,812	143	254	266
205	26,407	26,812	26,812	254	266

1. אשראי, לצבור, אשראי, לתמשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, לזעם אג"ח ונייהות ערך שנשאלו.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינו קיימת הפרשה לפי עומק פיגור, הלוואות לדיוור שבגינו קיימת הפרשה לפי עומק פיגור, הלוואות לדיוור שבגינו קיימת הפרשה לפי עומק פיגור בהן נותנים הסדר להחזר פיגורים של לוח, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכון בגין יחירת הלוואה שטרם הוגע מועד פיעולה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צורבים היתכנות ריבית, למידע על חובות פגומים שאורגנו מחדש יראה באור 13. ב.2.3.2. לחלף.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צורבים היתכנות ריבית.
5. צורבים היתכנות ריבית, חובות בפיגור של 30 ימים או יותר, 89 ימים בטרם י"ח מיליון 5 מיליון ש"ח (בנוסף ל- 30.09.19 - 30.09.19 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. מכלל יחירת הלוואות לדיוור בטרם י"ח מיליון 2 מיליון ש"ח (30.09.19 - 30.09.19 מיליון ש"ח) עומק פיגור בהן נותנים הסדר להחזר פיגורים של לוח, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכון בגין יחירת הלוואה שטרם הוגע מועד פיעולה.
7. מכלל יחירת הלוואות לדיוור בטרם י"ח מיליון 2 מיליון ש"ח (30.09.19 - 30.09.19 מיליון ש"ח) עומק פיגור בהן נותנים הסדר להחזר פיגורים של לוח, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכון בגין יחירת הלוואה שטרם הוגע מועד פיעולה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מזדווחים

הרכב במאוזן:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים:

2.1. חובות פגומים והפרשת פרטינית:

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)	
יתרת ² חובות פגומים בגינם לא קיימת	יתרת ² חובות פגומים בגינם לא קיימת	יתרת ² חובות פגומים בגינם לא קיימת	יתרת ² חובות פגומים בגינם לא קיימת	יתרת ² חובות פגומים בגינם לא קיימת	יתרת ² חובות פגומים בגינם לא קיימת
יחידת קרן חוזית של חובות	יחידת קרן חוזית של חובות	יחידת קרן חוזית של חובות	יחידת קרן חוזית של חובות	יחידת קרן חוזית של חובות	יחידת קרן חוזית של חובות
פגומים	פגומים	פגומים	פגומים	פגומים	פגומים
1,630	1,574	1,820	1,820	16	3
11	9	1	16	3	3
142	21	143	13	1	2
686	32	674	26	-	3
2,321	101	1,844	178	93	4
4,779	185	4,481	233	97	12
29	3	28	1	1	-
565	17	548	20	-	12
5,373	205	5,092	254	98	24
171	95	178	206	57	23
100	28	105	159	16	143

פעילות לזיום בישראל

צבור- מסחר

בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילות
 נדל"ן
 שירותים פיננסיים
 מסחר אחר
 סך הכל מסחר
 אנשים פרטיים - הלוואות
 לדיור
 אנשים פרטיים - אחר
 סך הכל

מזהה:
 נמדד לפי ערך נוכחי של
 תזרימי מזדווגים
 חובות בארגון מחדש של
 חובות בעייתיים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנק ישראל (חובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנטאלו).
2. יתרת חוב רשומה.
3. בבנק אין חובות בעייתיים בניתוח האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

2.2. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2019 (לא מבוקר)			2020 (לא מבוקר)			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי						
-	-	11	-	-	18	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	22	-	-	17	בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
1	1	32	2	2	27	שרותים פיננסיים
-	-	156	-	-	192	מסחרי אחר
1	1	221	2	2	254	סך הכל מסחרי
-	-	1	-	-	1	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	16	-	-	20	אנשים פרטיים - אחר
1	4	238	2	4	275	סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2019 (לא מבוקר)			2020 (לא מבוקר)			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי						
-	-	13	-	-	14	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	21	-	-	19	בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
1	1	35	2	2	29	שרותים פיננסיים
1	1	170	1	1	154	מסחרי אחר
2	2	239	3	3	216	סך הכל מסחרי
-	-	3	-	-	1	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1	1	15	1	1	19	אנשים פרטיים - אחר
3	4	257	4	4	236	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בגין התקופה בו החוב סווג כפגום.
4. אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 בסך 9 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 - 11 מיליון ש"ח). בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 בסך 26 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך 35 מיליון ש"ח).
5. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

2.3. חובות בעייתיים בארגון מחדש:

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	יתרת חוב רשומה				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	יתרת חוב רשומה				ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)	יתרת חוב רשומה					
	אובר	אובר	שאינו	אובר		אובר	אובר	שאינו	אובר		אובר	שאינו	אובר	אובר	שאינו	אובר
	בפיגור	של 90 ימים ועד 89 ימים ²	יותר ²	רביית	בפיגור	של 30 ימים ועד 90 ימים ²	יותר ²	רביית	בפיגור	של 30 ימים ועד 90 ימים ²	יותר ²	רביית	בפיגור	של 30 ימים ועד 90 ימים ²	יותר ²	רביית
סך הכל ³	100	50	-	50	105	46	-	59	159	43	-	116	102	-	-	-
83	45	-	-	38	90	43	-	47	139	37	-	102	82	-	-	-
24	7	-	-	17	29	5	-	24	89	7	-	82	7	-	-	-
32	32	-	-	-	32	-	-	-	24	24	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	19	19	-	-	19	14	6	-	-	8	-	-	-
8	6	-	-	2	10	6	-	4	12	-	-	-	12	-	-	-

במיליוני ש"ח

פעילות ליום בישראל

ציבור- מסחר

בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילות
 נדל"ן
 שירותים פיננסיים
 מסחרי אחר
סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות

לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בביקן ישראל (למעט פקדונות בביקן ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וי"רות ערך שמשאלי.
2. אובר הנכסות ריבית.
3. נכלל בחובות פגומים.
4. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בביקנים.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):
2.4. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019 (לא מבוקר)			2020 (לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
1	1	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	1
1	1	10	1	1	13
2	2	12	2	2	14
3	3	146	5	5	227
5	5	158	7	7	241

פעילות לווים בישראל

ציבור- מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל

ארגונים מחדש שבוצעו בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019 (לא מבוקר)			2020 (לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
3	3	14	8	8	6
13	13	4	-	-	2
-	-	-	1	1	1
8	8	36	90	90	44
24	24	54	99	99	53
9	9	464	13	13	528
33	33	518	112	112	581

פעילות לווים בישראל

ציבור- מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):
 2.4 חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו³ בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2019 (לא מבוקר)		2020 (לא מבוקר)	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	-	-	1
-	-	-	-
-	1	-	-
-	4	-	-
-	5	-	1
-	62	1	26
-	67	1	27

פעילות לווים בישראל ציבור-

מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי	
בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן	
שרותים פיננסיים	
מסחרי אחר	
סך הכל מסחרי	1
אנשים פרטיים - אחר	
סך הכל	26

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו³ בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2019 (לא מבוקר)		2020 (לא מבוקר)	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	5	-	2
-	-	-	1
-	1	-	-
1	19	-	7
1	25	-	10
1	199	2	142
2	224	2	152

פעילות לווים בישראל ציבור-

מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי	
בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן	
שרותים פיננסיים	
מסחרי אחר	
סך הכל מסחרי	10
אנשים פרטיים - אחר	
סך הכל	142

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.
3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הפכו לחובות בפיגור.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות ¹ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ³

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון ² (LTV), סוג החזר וסוג הריבית:

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל במיליוני ש"ח
563	4,713	193	8,433
284	1,122	40	1,836
-	-	-	-
847	5,835	233	10,269

שיעבוד ראשון:
שיעור מימון - עד 60%
- מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל במיליוני ש"ח
502	4,542	201	8,152
200	1,030	39	1,627
-	-	-	-
702	5,572	240	9,779

שיעבוד ראשון:
שיעור מימון - עד 60%
- מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל במיליוני ש"ח
459	4,598	212	8,252
243	1,057	36	1,680
-	-	-	-
702	5,655	248	9,932

שיעבוד ראשון:
שיעור מימון - עד 60%
- מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל).
2. היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. שיעור המימון (LTV) כהגדרתו בהוראות הדיווח לפיקוח 876. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.
3. לא כולל קבוצות רכישה.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב1. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך התקופה**

רכישה של אשראי לציבור

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנרכש			סיכון אשראי לציבור שנרכש		
אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
557	-	2	150	-	2
557	-	2	150	-	2

אנשים פרטיים - אחר
סך הכל סיכון אשראי לציבור

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנרכש			סיכון אשראי לציבור שנרכש		
אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
968	-	1	269	-	-
968	-	1	269	-	-

אנשים פרטיים - אחר
סך הכל סיכון אשראי לציבור

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנרכש		
אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח		
89	-	-
1,144	-	5
1,233	-	5

סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל סיכון אשראי לציבור

ראה הערות להלן.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

1. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך התקופה (המשך)**

מכירה של אשראי לציבור

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנמכר			סיכון אשראי לציבור שנמכר		
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי חוץ מאזני* מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי לציבור שנמכר בתקופה	אשראי חוץ מאזני* מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה
203	451	16	203	451	16
203	451	16	203	451	16

מסחרי

סך הכל סיכון אשראי לציבור

הערות:

*סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים. **בשנים 2020 ו-2019 לא היו לבנק עסקאות סינדיקציה ובשנת 2019 לא בוצעו עסקאות מכירת אשראי על ידי הבנק.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019		ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)	
יתרת ההפרשה להפסדי החוזים ¹ אשראי	יתרת ההפרשה להפסדי החוזים ¹ אשראי	יתרת ההפרשה להפסדי החוזים ¹ אשראי	יתרת ההפרשה להפסדי החוזים ¹ אשראי	יתרת ההפרשה להפסדי החוזים ¹ אשראי	יתרת ההפרשה להפסדי החוזים ¹ אשראי
-	38	-	23	-	19
5	287	5	256	8	261
2	1,392	2	1,576	3	1,186
21	951	18	1,020	14	776
1	1,184	1	1,165	2	1,211
2	1,305	2	1,376	2	838
10	5,191	8	4,206	14	4,776
-	1,129	1	1,030	1	1,297

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

19	אשראי תעודות
261	ערבויות להבטחת אשראי
1,186	ערבויות לרוכשי דירות
776	ערבויות והתחייבויות אחרות
1,211	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
838	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
4,776	בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
4,776	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי
1,297	שאושר ועדיין לא ניתן
1,297	התחייבויות להוצאת ערבויות

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹				צמוד מדד	צמוד לא צמוד במליליוני ש"ח
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	מטבע חוץ ¹		
10,297	-	19	466	503	1	9,308	
9,155	262	-	296	1,611	1,270	5,716	
56	-	-	-	-	-	56	
24,988	87	34	49	524	4,849	19,445	
213	213	-	-	-	-	-	
915	85	10	63	553	-	204	
718	49	2	5	72	62	528	
46,342	696	65	879	3,263	6,182	35,257	
36,753	87	306	1,169	5,555	672	28,964	
119	-	4	14	30	-	71	
3,908	-	-	-	-	3,060	848	
1,143	85	4	87	695	-	272	
1,935	10	2	3	5	787	1,128	
43,858	182	316	1,273	6,285	4,519	31,283	
2,484	514	(251)	(394)	(3,022)	1,663	3,974	
		252	398	3,111	62	(3,823)	
		-	(55)	(175)	-	230	
		-	40	83	-	(123)	
		1	(11)	(3)	1,725	258	
		(2)	(60)	(328)	-	390	
		(12)	53	(121)	-	80	

נכסים

מזומנים ופקדונות בבתקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנסאילו
אשראי לצבור, נטו³
בניגים וצווד
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הצבור
פקדונות מבתקים
כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

הפרש

השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי
אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהווה)
אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהווה)

1. מילי צמודי מטבע חוץ.
2. לדוח מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כפי.
3. לאחר ניכוי הפרשות לתפסי אשראי אשר יוחסו לביסי הצמדה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

סך הכל	פריטים שאינם נכספיים ²	מטבע חוץ ¹				מטבע ישראלי	לא צמוד במיליוני ש"ח
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	אמוד מדד		
7,917	-	34	484	610	2	6,787	
6,330	251	-	117	1,520	1,091	3,351	
60	-	-	-	-	-	60	
26,197	242	96	48	908	4,994	19,909	
228	228	-	-	-	-	-	
621	63	4	36	255	1	262	
510	43	5	4	26	-	432	
41,863	827	139	689	3,319	6,088	30,801	
31,497	242	289	1,042	4,650	840	24,434	
61	-	3	3	31	-	24	
4,519	-	-	-	-	2,542	1,977	
788	63	4	61	336	3	321	
2,335	9	1	5	27	731	1,562	
39,200	314	297	1,111	5,044	4,116	28,318	
2,663	513	(158)	(422)	(1,725)	1,972	2,483	
		166	306	1,785	(536)	(1,721)	
		-	167	108	-	(275)	
		-	(86)	(77)	-	163	
		8	(35)	91	1,436	650	
		2	115	214	-	(331)	
		4	298	(1,150)	-	848	

נכסים

מזומנים ופקדונות בבתים

נירות ערך

נירות ערך שנגשאלו

אשראי לציבור, נטו³

בנינים וציוד

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבתים

כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגזרים:

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בסכף נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לסכף נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בסכף נטו (ערך נקוב מהווה)

אופציות מחוץ לסכף נטו (ערך נקוב מהווה)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נכפי.

3. לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי האמדה.

באורים לידוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמידה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

פרטים שאינם כספיים ²	פריטים שאינם כספיים ²	אחר	מטבע חוץ ¹			צמוד מדד	לא צמוד במל"י ונ"ש"ח
			אירו	דולר ארה"ב	מטבע ישראלי		
6,907	1	20	434	547	2	5,903	
8,404	270	-	1,406	1,466	1,135	4,127	
2	-	-	-	-	-	2	
25,873	114	39	61	842	5,112	19,705	
228	228	-	-	-	-	-	
526	67	10	34	194	1	220	
527	35	2	9	13	-	468	
42,467	715	71	1,944	3,062	6,250	30,425	
31,668	114	304	1,072	4,764	882	24,532	
322	-	1	9	17	-	295	
4,818	-	-	-	-	3,352	1,466	
650	68	8	61	231	1	281	
2,371	15	1	-	4	763	1,588	
39,829	197	314	1,142	5,016	4,998	28,162	
2,638	518	(243)	802	(1,954)	1,252	2,263	
		252	(897)	2,340	(158)	(1,537)	
		-	170	(285)	-	115	
		-	(121)	65	-	56	
		9	(46)	166	1,094	897	
		1	165	(437)	-	271	
		(59)	105	(906)	-	860	

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
יחידות ערך
יחידות ערך שנתשאלו
אשראי לציבור, נטו,³

בניגים וציוד
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
כתבי התחייבות נדרחים ואגרות חוב
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

הפרש

השפעת מנשייירים נגזרים שאינם מגדירים:

מנשייירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי

אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהווה)
אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהווה)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.
2. לרבות מנשייירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפר"ט לא נכפי.
3. לאחר ניכוי הפרשות ליהפסד אשראי יחסו לנכסי האמידה.

באור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לגבי מכשירים פיננסיים הנמדדים במאזן ו/או ברווח והפסד לפי שווי הוגן - ראה פירוט בבאור 15ב. לגבי המכשירים הפיננסיים האחרים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים (למעט כתבי התחייבויות נדחים סחירים). לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה בספרים לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

מזומנים - היתרה המאזנית הינה השווי ההוגן.

פקדונות בבנקים - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך - ניירות ערך שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק, למעט מניות לא סחירות אשר מוצגות לפי עלות (אשר הינה אומדן לשווי הוגן) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק. ראה פירוט בבאור 15ב.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. כל קבוצה פולחה לקטגוריות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון. כמו כן, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלו הונו בשיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

בנוסף, נעשתה חלוקה לקטגוריות נוספות שמשקפת את רמת הסיכון הגלומה באשראי שניתן לאוכלוסיות שונות, המשתקפת בשיעורי היוון שונים בהתאם למידת הסיכון. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי. בנוסף לכך, בוצעה גם בדיקת רגישות של אומדן השווי ההוגן של החובות הבעייתיים לשיעורי ריבית הניכיון. הבדיקה העלתה כי תוספת של 1% לריבית הניכיון בעלת השפעה זניחה על אומדן השווי ההוגן של החובות הבעייתיים ליום 30 בספטמבר 2020.

פקדונות הציבור, פקדונות מבנקים, פקדונות מהממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים במועד הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק יכול לגייס כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים סחירים - לפי שווי השוק בבורסה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי, התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה המאזנית מהווה קירוב לשווי ההוגן, שכן תנאי העסקות שבמאזן אינן שונים מהותית מתנאי עסקאות דומות ביום הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק העיקרי. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

ראה גם פרוט בבאור 11.

באורים לדוחות הנספחים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 215 - פריטים הנמדדים במאזן בשווי הוגן - מאוחד

סכומים מדווחים
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

	ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			
	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים נאפים		נתונים לא משמעותיים נאפים		מדירות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים נאפים		נתונים לא משמעותיים נאפים		מדירות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים נאפים		נתונים לא משמעותיים נאפים	
	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	(רמה 1)	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	(רמה 3)	(רמה 2)
מחירים												
מאוסטים												
בשוק פעיל												
יתרה												
מאזנית												
790	-	-	790	870	-	-	870	583	-	-	583	-
3,759	36	992	2,731	2,820	37	1,039	1,744	6,106	-	1,551	4,555	-
1,376	1,289	87	-	89	-	89	-	-	-	81	-	-
436	-	119	317	378	-	132	246	389	-	119	308	-
200	32	156	12	199	36	151	12	136	5	12	12	12
66	-	62	4	62	-	58	4	50	-	38	12	12
737	26	281	430	760	24	284	452	742	11	238	493	12
293	-	13	280	251	-	14	237	281	-	18	263	18
108	-	-	108	89	-	-	89	86	-	-	86	-
1,179	-	-	1,179	1,428	-	-	1,428	1,129	-	-	1,129	-
32	-	32	-	37	-	37	-	-	-	-	-	-
6	-	-	6	4	-	-	4	7	-	-	7	-
26	-	-	26	26	-	-	26	24	-	2	22	-
24	-	-	24	25	-	-	25	29	-	-	29	-
18	-	-	18	22	-	-	22	20	-	-	20	-
4	4	-	-	4	3	1	-	5	5	-	-	-
318	11	307	-	375	9	366	-	639	-	639	-	-
132	31	95	6	176	42	126	8	176	35	127	14	-
68	32	-	36	62	30	-	32	85	-	-	85	-
4	-	4	-	4	-	4	-	10	9	1	-	-
6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9,582	1,461	2,148	5,973	7,681	181	2,301	5,199	10,497	65	2,814	7,618	-

נסכים בגין פעילויות בשוק המע"ף
חוזי שקל - מדד
חוזי ריבית אחרים
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
נסכים בגין פעילויות בשוק המע"ף

סך הכל נכסים

1. השאלת ייחוד ערך סחירים.
2. מניות ונכסיהם ערך שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן דמיוני ואשר מוצגים לפי עליות הינם בסך 156 מיליון ש"ח (19,093,000 - 140 מיליון ש"ח, 19,121,311 - 144 מיליון ש"ח).

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 5א1 - פריטים הנמדדים במאזן בשווי הוגן - מאוחד (המשך)

סכומים מדוחים

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים	
	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים	נחומים לא נאפים
מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים
מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים	מאזניים
בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל
יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה	יחרה
מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית
	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)
	662	-	662	768	-	768	574	-	574	-	574	-
	4	1	3	4	3	1	15	12	3	-	-	-
	390	-	390	494	-	494	845	-	845	-	845	-
	188	-	182	228	-	220	189	-	175	-	14	-
	68	-	32	62	-	30	85	-	9	-	85	-
	-	-	-	-	-	-	9	-	9	-	-	-
	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	720	-	720	793	-	793	403	-	403	-	403	-
	2,038	1	607	1,430	2,349	3	745	1,601	2,120	12	1,032	1,076

במיליוני ש"ח

התחייבויות

פקדונות הציבור¹

התחייבויות בגין מכשירים נמזרים:

חוזי שקל - מדד

חוזי ריבית אחרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

התחייבויות בגין פעילות בשוק

המע"ף

התחייבויות אחרות²

סך הכל התחייבויות

1. השאלת יצירות ערך סחורים.
2. מכירת יצירת ערך בחסר.

ב. פריטים הנמדדים במאזן בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנת בביטחון מסתכם בסך 48 מיליון ש"ח (30.09.19 - 48 מיליון ש"ח) ומדרג שווי הוגן הם רמה 3.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המתחזקים ליום 30 בספטמבר 2020	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רכישות והפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	
-	-	(37)	-	-	-	-	-	37
-	5	(6)	-	(18)	-	-	-	29
(1)	11	(11)	6	-	-	-	(1)	17
(1)	5	-	2	(2)	-	-	(1)	6
6	35	-	-	(9)	15	-	6	23
7	9	-	-	(1)	2	-	7	1
11	65	(54)	8	(30)	17	-	11	113
1	12	-	2	(4)	-	-	1	13
1	12	-	2	(4)	-	-	1	13

בכסים

ניירות ערך זמינים למכירה¹:

אג"ח של ממשלת ישראל
אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
אג"ח של אחרים בישראל
נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חזי שקל - מדד
חזי מטבע חוץ
חזי סחורות ואחרים
סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חזי שקל - מדד
סך הכל התחייבויות

- רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית": רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף "התאמות בגין האגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
- העברות מרמה 2 לרמה 3 נובעות מהעדף נתונים נאפים מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נובעות ממעב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 15א - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הגון על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוזר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2019	שווי הגון ליום 30 בספטמבר 2019	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רכישות והפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הגון ליום 30 בספטמבר 2019
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	
1	37	-	-	-	-	2	-	35
(1)	36	(31)	7	-	-	-	(1)	61
-	-	(6)	-	(1)	-	-	-	7
(1)	24	(52)	-	(1)	-	7	(8)	78
3	3	-	-	(1)	-	-	4	-
9	9	-	-	(2)	-	-	9	2
24	42	-	4	(9)	5	-	24	18
22	30	-	-	(1)	-	-	22	9
57	181	(89)	11	(15)	5	9	50	210
(1)	3	-	-	(1)	-	-	(2)	6
(1)	3	-	-	(1)	-	-	(2)	6

במיליוני ש"ח

נכסים

- ניירות ערך זמינים למכירה¹:
 - אג"ח של ממשלת ישראל
 - אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
 - אג"ח מגוב נכסים (ABS)
 - אג"ח של אחרים בישראל
- נכסים בגין מכשירים נגזרים²:
 - חוזי שקל - מדד
 - חוזי ריבית אחרים
 - חוזי מטבע חוץ
 - חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

- חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

- רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית":
 - רווח כולל אחר
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית":
 - רווח כולל אחר
- העברות מרמה 2 לרמה 3 מבעות מהעדך נתונים נציגם מהשוק בתקופת המידוד לועמת קיומם של נתונים נציגם מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 מבעות ממעב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 15 א - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2020	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2020	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מטרות וסילוקים	רכישות והפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	
1	-	(37)	-	(1)	-	-	2	36
-	-	-	-	(1,284)	-	-	(5)	1,289
-	5	(9)	-	(18)	-	(1)	1	32
2	11	(11)	-	(3)	-	3	(4)	26
2	5	-	2	(3)	-	-	2	4
-	-	-	-	(4)	-	-	(7)	11
9	35	(2)	-	(26)	23	-	9	31
-	-	(91)	-	(1)	-	-	60	32
7	9	-	-	-	2	-	7	-
21	65	(150)	2	(1,340)	25	2	65	1,461

במיליוני ש"ח

נכסים

איגרות חוב זמינות למכירה¹:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של ממשלות זרות

אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים

אג"ח של אחרים בישראל

נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

חוזי ריבית אחרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

6	12	-	5	(1)	-	-	7	1
6	12	-	5	(1)	-	-	7	1

1. רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".

2. נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".

3. העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהעדר תמונים נגיפים מהשוק בתקופת המדידה לעומת קיומם של תמונים נגיפים מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממעבד הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 5אג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סיכומים מדוחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2019	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
						ברוח כולל אחר בחוץ	ברוח רווח והפסד	
1	37	-	-	(1)	-	2	-	36
(1)	36	(4)	13	(5)	-	2	(2)	32
(7)	24	-	-	(3)	-	1	(7)	33
3	3	-	-	(1)	-	-	3	1
11	9	-	-	(2)	-	-	11	-
28	42	-	-	(49)	10	-	28	53
(1)	30	-	-	(3)	-	-	(1)	34
34	181	(4)	13	(64)	10	5	32	189
(2)	3	-	1	(2)	-	-	(2)	6
(2)	3	-	1	(2)	-	-	(2)	6

נכסים

יירות ערך זמינים למכירה¹:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים

אג"ח של אחרים בישראל

נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

חוזי ריבית אחרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

1. רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד רווח הוגן בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בחוץ בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רוח כולל אחר.

2. נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

3. העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך תמונים נגיפים מהשוק בתקופת המדידה לעומת קיומם של תמונים נגיפים מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממעב הפוך.

באורים לידוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 5אג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סכומים מדוחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2019	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מירוח וסילוקים	רכישות והפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	
-	36	-	-	(2)	-	3	(1)	36
-	1,289	-	-	-	1,289	-	-	-
(1)	32	(4)	10	(6)	-	1	(1)	32
2	26	-	-	(3)	-	3	(7)	33
4	4	-	-	(1)	-	-	4	1
11	11	-	-	-	-	-	11	-
11	31	-	-	(52)	19	-	11	53
1	32	-	-	(3)	-	-	1	34
(1)	-	-	-	-	1	-	(1)	-
27	1,461	(4)	10	(67)	1,309	7	17	189

במיליוני ש"ח

נכסים

יחידות ערך זמינים למכירה¹:
 אג"ח של ממשלת ישראל
 אג"ח של ממשלות זרות
 אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
 אג"ח של אחרים בישראל

נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד
 חוזי ריבית אחרים
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

1. רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית": כולל אחר.

2. נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית":

3. העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נתונים נתונים של נתונים נאפים מהשוק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נאפים מהשוק בתקופה הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממעב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020

באור 15ד - מידע נמתי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 - מאוחד

סכומים מזדווחים

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר וגשנה

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2020 (לא מבוקר)		נחמים לא נגיפים	טכניקת הערכה
שווי הוגן במיליוני ש"ח	ממוצע בטוח הנתונים * משוקלל	שווי הוגן במיליוני ש"ח	ממוצע בטוח הנתונים * משוקלל	שווי הוגן במיליוני ש"ח	ממוצע בטוח הנתונים * משוקלל		
11.02	5.60-54.10	1	11.72	5.6-54.10	1	8.80	5.60-54.10
21.10%	21.10%	4	21.10%	21.10%	4	12.40%	12.40%
64.9	64.9	11	64.72	64.72	11	28.67	28.67
0.04%	(0.24%)-0.81%	4	0.29%	(0.21%)-1.25%	3	0.003%	(0.16%)-0.19%
1.19%	0.47%-1.37%		1.37%	1.37%-1.37%		0.57%	0.17%-1.37%
1.37%	1.37%-1.37%	11	1.37%	1.37%-1.37%	9	-	-
0.74%	0.13%-16.87%	31	0.66%	0.13%-16.87%	42	0.55%	0.13%-16.87%
1.37%	1.37%-1.37%	32	1.37%	1.37%-1.37%	30	-	-
-	-	-	-	-	-	1.05%	0.13%-1.37%
		94		100		60	
		1	(0.03%)	(0.13%)-0.09%	3	0.05%	(0.29%)-0.36%
		1			3		
		1			12		

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

חוזי שקל - מדד
סך הכל התחייבויות **

* כאשר השורה כוללת מספר מכשירים, מוצג הטוח בון המכשיר עם הנתון המינימלי למכשיר עם הנתון המקסימלי.
 ** בנוסף, בנסיים, קיימים אג"ח לא סחירות בסך של 5 מיליון ש"ח (30.09.19) - 81 מיליון ש"ח, 1.367 - 31.12.19 מיליון ש"ח אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני ואין בידי הבנק את הנתונים הלא נגיפים המשמעותיים אשר שימשו להתמחר השווי החוגן. בצד ההתחייבויות ליום 30 בספטמבר 2020 אין יתרות אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני (ליום 19.10.20 אין יתרות אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני - ויליום 31.12.19 - אין יתרות אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני).

באור 15ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

סכומים מדווחים

2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
	ליום 31 בדצמבר 2019	(לא מבוקר)	
	(מבוקר)		
			שווי הוגן
			במיליוני ש"ח
			נכסים
			טכניקת הערכה
			שמויות כולל מקדמים למימוש מהיר והערכת שווי
			אשראי פגום שגבייתו מותנת בבטחון
	34	48	

3. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

טכניקת ההערכה העיקרית המשמשת את הבנק למדידת שווי הוגן של נכסים והתחייבויות ברמה 3 הינה היגיון תזרים מזומנים. תזרים המזומנים העתידי של המכשיר נלקח מתוך ההסכם עם הצד הנגדי, כאשר שיעור ההיגיון מגלם את הסיכון הטמון במכשיר. שיעור ההיגיון אשר משמש להיגיון התזרים הינו שילוב של ריבית חסרת סיכון שהינו נתון נצפה מהשוק כגון: ריבית בנק ישראל, ליבור או ריבית מאג"ח מדינת ישראל בשילוב עם הערכת פרמיית הסיכון על פי הנחות הבנק.

עלייה משמעותית בפרמיית הסיכון לעומת הנחות הבנק, עלולה לגרום לקיטון בשווי ההוגן של המכשיר ולהפחתה בהון הבנק. באג"ח של מוסדות פיננסים זרים שיעור ההיגיון כולל הערכה להסתברות לכשל משוקלל של מדינת ישראל ושל הבנק המנפיק. הנתון הלא נצפה המשמעותי אשר שימש במדידת שווי הוגן של אג"ח של אחרים בישראל הינו מחיר ושיעור ההיגיון המגלם את הסיכון הטמון במכשיר.

בחוזי שקל - מדד שיעור ההיגיון כולל מרכיב של צפיות אינפלציה עד שנה.

הבנק מיישם את הבהרת בנק ישראל על פיה במקרים בהם לא נמצאו נתונים נצפים מהשוק לאיכות האשראי של הצד הנגדי, חשיפת הבנק לאותו צד נגדי תסווג לדרוג ברמה 3.

באור 16 - אירועים בתקופת הדו"ח ולאחר תאריך המאזן

א. להשפעות של התפרצות נגיף הקורונה על הבנק ראה באור 17 – התפרצות נגיף הקורונה.

ב. ביום 27 בנובמבר, 2017 נמסרה לבנק הודעה מטעם בעלי השליטה, לפיה התקשרו בעלי השליטה בבנק באותו יום בהסכם עם בנק מזרחי טפחות, במסגרתו התחייבו להיענות להצעת רכש חליפין מלאה לרכישת מניות הבנק שיפרסם בנק מזרחי טפחות לכל בעלי המניות בבנק, בכפוף לתנאים מתלים שנקבעו בהסכם לפרסום הצעת הרכש ולהשלמתה, ובכללם אישורים רגולטוריים (להלן: "ההסכם"). בהתאם להודעות שמסרו בעלי השליטה לבנק במספר מועדים, הוסכם בינם לבין בנק מזרחי טפחות מעת לעת במסגרת תוספות להסכם ביניהם, להאריך את המועד שנקבע לצורך קיום התנאים המוקדמים לפרסום הצעת הרכש ולתקן את תנאי ההסכם ביניהם. כמו כן בעלי השליטה הגיעו להסכמות עם מר שלמה אליהו על הארכת ההסדרים בינם לבין חברות בשליטתו עליהם הודיעו בעלי השליטה ביום 27 בנובמבר 2017, על פיהן, קיבלו את הסכמתו להצטרף למכירת מניותיהן על פי הוראות ההסכם. לאחר שערעור על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שהחליט שלא לאשר את המיזוג התקבל, פרסמה הממונה על התחרות ביום 8 בינואר 2020 את החלטתה באשר לתנאים שיש בהם להפיג את החששות לפגיעה בתחרות עקב מיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי טפחות שעיקריהם מפורטים להלן:

1. המיזוג יותנה בתנאים שיבטיחו את מכירת פעילות מתן האשראי בתחום היהלומים של הבנק או של בנק מזרחי טפחות על כלל היבטיה, לרבות הסניף במתחם הבורסה לצד שלישי בעל כישורים ומשאבים מתאימים שאינו פעיל היום בענף ושזהותו תאושר על ידי הממונה מראש.
2. כיום, נוסחה של הוראת ניהול בנקאי תקין מחיל דרישת הלימות הון מחמירות יותר עבור בנקים שסך נכסיהם המאזניים שווים או עולים על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת. בבדיקת המיזוג נמצא שנתח השוק של הבנק הממוזג יגיע לאחר העסקה קרוב ל-20%. לאור עמדת הפיקוח על הבנקים במהלך בדיקת המיזוג, שהביע נכונות לשנות את הוראת ניהול בנקאי תקין, ניתן להפיג את החשש באמצעות תנאי לפיו המיזוג יבוצע אחרי תיקון ההוראה שיבטיח שרף הלימות ההון המחמיר יחול כלפי בנקים בעלי סך נכסים מאזניים הגבוה מ-24%.
3. התנאים מחייבים כי הצדדים לא ישלימו את ביצוע המיזוג עד שמכירת פעילות האשראי ליהלומים תושלם (תנאי "fix it first") עם זאת, התנאים מאפשרים לצדדים גמישות בתחילת קידום צעדים לצורך השלמת עסקת המיזוג ביניהם ובפרט ביחס לניהול מ"מ עם העובדים וכן פרסום הצעת רכש לציבור, כך שיוכלו להשלים את עסקת המיזוג מיד עם מכירת פעילות מתן האשראי ליהלומים.

ביום 14 ביולי, 2020, התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק לפיה בין היתר, הוסבה תשומת לב הבנק, כי על פי החלטת הממונה על התחרות מיום 8 בינואר, 2020, תנאי להשלמת המיזוג בין בנק מזרחי טפחות לבנק אגוד הינו מכירת פעילות האשראי בתחום היהלומים של אחד הבנקים לצד שלישי, כאשר ביום 14 ביולי, 2020, נחתמה עסקה בין בנק מזרחי טפחות לקבוצת פנינסולה בע"מ (להלן: פנינסולה) למכירת פעילות האשראי בתחום היהלומים של בנק אגוד. מכירת פעילות האשראי כאמור לעיל על פי העסקה הנ"ל, הוכפפה להשלמת העסקה נשוא ההסכם וקבלת אישור הממונה לעסקת פנינסולה. בהתאם לתנאי העסקה שנחתמה בין בנק מזרחי טפחות לפנינסולה, לאחר שהשליטה בבנק אגוד תעבור לבנק מזרחי טפחות, ייחתם בין בנק אגוד לבין פנינסולה הסכם למכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים של לקוחות בנק אגוד.

יצוין, כי בהתאם לתנאי העסקה שנחתמה בין בנק מזרחי טפחות וקבוצת פנינסולה נקבע כי ככל שפעילות האשראי בתחום היהלומים תמכר בכפוף להשלמת הצעת רכש למניות הבנק על ידי בנק מזרחי טפחות (להלן: "מועד ההשלמה"), ההנחה על שווי התיק במועד ההשלמה יכולה לנוע בין 30% ל-45%, מ"שווי תיק האשראי למימון פעילות היהלומים" של הבנק. סכום ההנחה בפועל יקבע לפי יתרת תיק האשראי נכון למועד ההשלמה, אשר יכולה להשתנות משמעותית, לרבות בשל ניצול מסגרות אשראי או אי ניצולן או שינויים אחרים שיכולים לחול בהיקף האשראי ומצבו עד מועד ההשלמה. עוד יצוין כי ההתקשרות בין בנק מזרחי טפחות וקבוצת פנינסולה בע"מ ושיעור ההנחה הנ"ל שנקבע במסגרתו הינם מבלי שפנינסולה ביצעה בדיקת נאותות פרטנית בנוגע ללקוחות והנתונים הנכללים בתיק.

ביום 27 ביולי, 2020, התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה במועד זה (27 ביולי, 2020), אישרה הממונה על התחרות את קבוצת פנינסולה בע"מ כרוכשת פעילות האשראי בתחום היהלומים של הבנק (להלן "הפעילות") וכי הממונה על התחרות פרסמה החלטה המתקנת את החלטתה בעניין המיזוג מיום 8 בינואר, 2020, והכוללת מספר תיקונים, ובהם בין השאר, נקבע כי עסקת מכירת הפעילות תתאפשר במקביל לביצוע המיזוג. הודעה זו נמסרה לבנק בהמשך להחלטת המתוקנת של הממונה על התחרות בעניין המיזוג מיום 8 בינואר, 2020, שהתקבלה בבנק באותו מועד.

ביום 30 באוגוסט, 2020 פרסם בנק מזרחי טפחות דוח הצעת מדף שהיוותה גם מפרט הצעת רכש מלאה בדרך של הצעת רכש חליפין לרכישת 73,583,024 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת, המהוות 100% מהון המניות המופנק והנפרע ומזכויות ההצבעה של הבנק, שתוקפה הותנה ברכישת מלוא המניות שהוצע לרכוש (להלן: "המפרט"). ביום 23 בספטמבר 2020 – לאחר שהתקיימו התנאים המקדמיים להשלמת הצעת רכש החליפין שכללו קבלת אישורים מקדמיים מרשות המיסים וקבלת היתר נגיד בנק ישראל לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה על ידי בנק

באור 16- אירועים בתקופת הדו"ח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

מזרחי טפחות בבנק אגוד והיתר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לשינוי שליטה בשתי סוכנויות הביטוח של בנק אגוד - נענו ניצעים בהצעת הרכש בשיעור העולה על שיעור ההיענות המזערי, כהגדרתו בהצעת הרכש ולפיכך התקיימו התנאים להשלמת הצעת רכש החליפין. ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה הצעת הרכש ובעקבות כך מחזיק בנק מזרחי טפחות במלוא ההון המונפק והנפרע וזכויות ההצבעה בבנק אגוד, בנק אגוד הפך לחברה פרטית בהתאם לסעיף 339 לחוק החברות, תשנ"ט-1999, ומניותיו נמחקו מהרישום למסחר בבורסה.

עם השלמת הצעת רכש החליפין ורכישת השליטה בבנק על ידי בנק מזרחי, ביום 30 בספטמבר 2020 סיימו יו"ר הדירקטוריון מר זאב אבלס וכן הדירקטורים ה"ה יצחק מנור, יגאל לנדאו, יובל לנדאו וחיים אלמוג כהונתם כדירקטורים בבנק, ובאותו מועד מונה מר משה לארי כיו"ר דירקטוריון הבנק וה"ה מנחם אביב, עדי שחף, אילה חכים וניסן לוי מונו כדירקטורים בבנק מטעם בנק מזרחי.

בהמשך להתקשרות בין בנק מזרחי טפחות לבין קבוצת פנינסולה כפי שפורטה לעיל, ובד בבד עם השלמת הצעת רכש החליפין למניות הבנק ביום 30 לספטמבר, 2020, אישר דירקטוריון הבנק התקשרות הבנק בהסכם עם קבוצת פנינסולה בע"מ שעיקרו כאמור לעיל הינו מכירת פעילות האשראי ליהלומים של הבנק לקבוצת פנינסולה בע"מ מייד עם השלמת הצעת הרכש למניות הבנק. סכום ההנחה בפועל על "שווי תיק האשראי למימון פעילות היהלומים" שניתנה לקבוצת פנינסולה בע"מ במסגרת ההסכם האמור לאחר התאמות מסויימות שבוצעו במנגנון חישוב ההנחה שהוסכמו בין בנק מזרחי טפחות לקבוצת פנינסולה עובר לאישור ההסכם, משקף הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח). לפיכך, בגין מכירת תיק האשראי למימון פעילות היהלומים כאמור לעיל, רשם הבנק הפסד בסך 117 מיליון ש"ח לפני השפעת המס (השפעה על הרווח הנקי של 77 מיליון ש"ח) בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2020.

ג. לפירוט בדבר התקשרות הבנק מיום 21 במאי 2020 עם בנק לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול, ראה באור 10.5) לתמצית הדוחות הכספיים.

ד. ביום 3 באוגוסט 2017 מסרה הסתדרות העובדים הכללית החדשה לבנק הודעה על הכרזת סכסוך העבודה ביחס לסקטור הפקידים בבנק וביחס לסקטור המנהלים ומורשי חתימה בבנק והודעה על הכרזת שביתה בהתאם לחוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957, שמועדה הנקוב בהודעה הינו 20 באוגוסט 2017 ואילך, ההודעות נוגעות לכ-800 פקידים ול-250 מנהלים ומורשי חתימה בבנק המועסקים בהסכם קיבוצי מיוחד. עילות הסכסוך בהתאם להודעת ההסתדרות הינן הימנעות מקיום מו"מ על חתימת הסכם קיבוצי שיסדיר את זכויות העובדים עקב השינוי הארגוני הצפוי בבנק, דרישת נציגות העובדים להבטחת המשך עבודתם ושמירת זכויותיהם של העובדים, כמקובל במערכת הבנקאית במקרים של העברת בעלות בבנק לרבות תנאי וסדרי העסקתם, שכרם, ביטחונם התעסוקתי ותגמולם לאור השלכות המהלך הצפוי, והתנהגות בחוסר תום לב ביחסי עבודה. בהמשך להודעה זו, מסרה ההסתדרות העובדים הכללית החדשה ביום 12 בנובמבר 2017 הודעה על הכרזת סכסוך עבודה ושביתה בחברת אגוד מערכות בע"מ. עילות הסכסוך כוללות בין היתר, הימנעות מקיום מו"מ על חתימת הסכם קיבוצי שיסדיר ויבטיח את זכויות העובדים עקב השינוי הארגוני הצפוי ודרישת נציגות העובדים להבטחת המשך עבודתם ושמירת זכויותיהם של העובדים, כמקובל במערכת הבנקאית במקרים של העברת בעלות בבנק. אגוד מערכות בע"מ הינה חברת בת בשליטה מלאה של הבנק העוסקת במתן שירותי מחשוב לבנק ולחברות הבת שלו ומונה 55 עובדים שהסכסוך נוגע להם.

ה. ביום 8 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ("החברה") - לאחר אישורו של דירקטוריון בנק אגוד לישראל בע"מ ("בנק אגוד") ובכפוף לאישורה של האסיפה הכללית של החברה - את העברת כל הון המניות המונפק של החברה מבנק אגוד למזרחי טפחות נאמנות בע"מ ("מזרחי נאמנות") וכן את מיזוגה של החברה, כחברת יעד, עם ולתוך, מזרחי נאמנות, כחברה קולטת, במיזוג סטטוטורי לפי הפרק הראשון בחלק השמיני של חוק החברות, התשנ"ט-1999, כמיזוג בין חברה בת בבעלות מלאה לחברת האם שלה, והכל בכפוף להתקיימותם של כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג בין החברה, הבנק ומזרחי נאמנות שאושר על ידי דירקטוריון החברה באותו מועד, הכוללים, בין היתר, קבלת האישורים הנדרשים לחלוקה על ידי הבנק בקשר עם העברת כל הון המניות המונפק והנפרע של החברה למזרחי נאמנות, וזאת בהתאם לתנאים הקבועים והנדרשים על פי כל דין. ההון העצמי של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ביום 30 בספטמבר הסתכם בסך של 67 מיליון ש"ח. דירקטוריון החברה אישר את המיזוג בשים לב למצבן הכספי של החברות המתמזגות ולאור הנתונים וההצהרות שהוצגו בפני הדירקטוריון, לפיהן, לא קיים, לדעת הדירקטוריון, חשש סביר, שעקב המיזוג, לא יהיה ביכולתה של מזרחי נאמנות, כחברה הקולטת, לקיים את התחייבויותיה לנושיה.

באור 17 - התפרצות נגיף הקורונה

1. נוכח התפשטות וירוס הקורונה ברבעון הראשון של שנת 2020 למדינות רבות בעולם, כולל ישראל, והכרזת מגיפת וירוס הקורונה כמגיפה עולמית, ננקטו על ידי ממשלות בעולם ועל ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות שונים, הכוללים, בין היתר, השבתה של חלקים נרחבים מהמשק, הגבלות על הפעלת עסקים וכן התקבלו החלטות בעניין הפחתת ריבית על ידי בנקים מרכזיים. כמו כן ביום 6 באפריל 2020 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת ריבית מ- 0.25% ל- 0.1%. בדומה להחלטות דומות של בנקים מרכזיים בעולם, המשבר גרם גם לירידה חדה במחירי המניות והנכסים הפיננסיים בבורסות בעולם ובישראל.

במהלך הרבעון השני של שנת 2020, בשל צעדי התגוננות שנקטה ממשלת ישראל, בדומה לממשלות בעולם, חלה התמתנות בקצב התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובמדינות רבות בעולם. ממשלת ישראל וממשלות במרבית מדינות העולם נקטו באסטרטגיות חזרה הדרגתית לשגרה של המשק והפחתת הגבלות על פעילות עסקים. בנק ישראל וממשלת ישראל, בדומה לבנקים מרכזיים וממשלות בעולם המשיכו בתכניות המוניטאריות והפיסקליות המרחיבות במטרה לתמוך בכלכלה ולסייע לחזרה הדרגתית לשגרה של המשק.

לצד החזרה ההדרגתית של המשק לשגרה, בשלהי הרבעון השני ובמהלך הרבעון השלישי של השנה, חלה עליה במקרי התחלואה ועליה בקצב התפשטות נגיף הקורונה. מחד, על מנת לתמוך בחזרה הדרגתית של המשק לשגרה, ממשלת ישראל נקטה צעדים, במסגרת מתווים שונים לאפשר צמצום והסרת הגבלות על ענפים שונים במשק ומאידך, על רקע התגברות מגיפת הקורונה, ננקטו על ידי ממשלת ישראל צעדי התגוננות הכוללים, בין היתר, הגבלות על פעילות עסקים, הגבלת תנועה של תושבים במוקדי תחלואה וכן סגר במהלך חגי תשרי ועד ליום 18 באוקטובר 2020, כאשר היציאה מהסגר נקבעה במתווה מדורג.

כמו כן, במהלך הרבעון השני והשלישי של שנת 2020, המסחר בבורסות העולם ובישראל התאפיין במגמה של עליות שערים במדדי המניות המובילים, לצד תנודתיות רבה על רקע החשש להתגברות מגיפת הקורונה. אירועים אלה השפיעו על תוצאות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 ובנוסף הביאו להתכווצות בפעילות המשק בישראל, אליו חשופה פעילות הבנק והשליכו על עסקי הבנק, תוצאותיו הכספיות ורווחיותו במהלך שנת 2020 ויתכן שגם לאחר מכן. זאת בין היתר בשל עליה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, שיכולים להוביל לגידול בהוצאות להפסדי אשראי ולקיטון בהכנסות הבנק.

הבנק אינו יכול לאמוד באופן מלא בשלב זה את ההשפעה העתידית של מגיפת הקורונה והיקפה, התלויה בין היתר, במשך אירוע התפשטות המגיפה, במועד מציאת חיסון, בצעדים שינקטו על ידי ממשלות ורגולטורים להתמודדות איתה, בהתפתחויות בשווקים ובהיקף השפעות כל אלו על הפעילות המשקית, לגביה קיים בשלב זה חוסר ודאות.

הבנק נקט ונוקט צעדים להתמודדות עם השלכות מגיפת הקורונה על מנת לאפשר המשך פעילותו התקינה, לרבות המשך מתן שירותים בנקאיים ללקוחותיו בסניפים ובערוצים הישירים, בין היתר, תוך עבודה מרחוק ופיצול צוותים חיוניים לעבודה באתרים נפרדים, בהתאם לעקרונות תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק ולנדרש על פי הוראות והנחיות של הרגולטורים השונים, מתוך מטרה לשמור על בטיחות עובדיו ולהבטיח המשכיות השירות לציבור לקוחותיו. כמו כן הבנק נוקט בצעדים לצמצום הסיכונים לרבות סיכונים אשראי אשר נובעים מהשלכות מגיפת הקורונה.

ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה" ("להלן "הוראת השעה"), במסגרתה בין היתר, הודיעה המפקחת, כי על מנת להבטיח יכולתם של הבנקים להמשיך ולהציע אשראי, יופחתו יעדי ההון המזעריים הנדרשים מהבנקים, ובאשר לבנקים קטנים ובינוניים (בנק שנססיו במערכת אינם שווים או עולים על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית) - יחס הון רובד 1 הנדרש ממנו לא יפחת מ- 8% במקום 9% יחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5% במקום 12.5% עובר לשינוי. תוקף הוראת השעה הינו עד ליום 30 בספטמבר 2020 ורשאית המפקחת, באישור הנגיד, להאריך את תוקף הוראת השעה בשעה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה מיום 30 בספטמבר 2020 ליום 31 במרס 2021. לאחר מכן, ידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון שנשחק על פני שנתיים. בהתאם להוראת השעה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 באפריל 2020 לעדכן את יעדי הלימות ההון של הבנק כך שיחס הלימות ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3% (במקום 10.3% קודם לכן).

ביום 12 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בעניין "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה בין היתר, עדכון כי תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא פחות מ- 24% יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת 4.5% במקום 5% עובר לשינוי. תחילתה של ההוראה מיום פרסומה ותוקפה עד ליום 31 במרס 2021, כאשר לאחר תום תוקף ההוראה תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תקופת ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

2. לאור התפתחות משבר הקורונה וזליגתו לשוק הריאלי החליט דירקטוריון הבנק בחודש מרס 2020 להגדיל את רזרבת הנזילות של הבנק והעלה את התיאבון והסיבולת של יחס כיסוי הנזילות הכולל (LCR) מ- 120% ו- 115% ל- 130% ו- 120% בהתאמה.

ממשל תאגידי,
ביקורת ופרטים נוספים
על עסקי התאגיד הבנקאי
ואופן ניהולם

תוכן עניינים ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

162.....ממשל תאגידי וביקורת.....

162.....הדירקטוריון.....

162.....חברי ההנהלה ונושאי משרה בכירה.....

162.....גילוי בדבר המבקר הפנימי.....

163.....גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים.....

163.....עסקאות עם בעלי שליטה.....

164.....פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם.....

164.....תרשים חברות מוחזקות עיקריות של הבנק.....

165.....השליטה בבנק.....

165.....השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו.....

165.....רכוש קבוע ומתקנים.....

165.....פעילות מול גורמים בחו"ל.....

166.....הון אנושי.....

166.....הסכמים מהותיים.....

166.....רישיונות, היתרים ואישורים.....

167.....עדכוני חקיקה.....

179.....דירוג הבנק.....

ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

להלן השינויים שחלו בהרכב הדירקטוריון ובוועדותיו לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019:

- ביום 24 בפברואר, 2020 חדלה גב' מעין כהן מועלם לשמש כחברה בוועדת תגמול.
- ביום 19 בדצמבר, 2019 הודיע יו"ר הדירקטוריון, מר זאב אבלס על החלטתו לסיים כהונתו כיו"ר דירקטוריון הבנק באמצע יוני 2020 ואולם, נענה לבקשת דירקטוריון הבנק לדחות את מועד סיום כהונתו כיו"ר הדירקטוריון עד השלמת העסקה לרכישת מניות הבנק, ובהתאם לכך, סיים מר אבלס כהונתו כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק ביום 30 לספטמבר 2020, עם השלמת רכישת מניות הבנק על ידי בנק מזרחי טפחות.
- כמו כן, עם השלמת הצעת רכש החליפין ורכישת השליטה בבנק על ידי בנק מזרחי טפחות ביום 30 בספטמבר, 2020 סיימו ה"ה יצחק מנור, יגאל לנדאו, יובל לנדאו וחיים אלמוג את כהונתם כדירקטורים בבנק. באותו מועד מונו מר משה לארי כיו"ר דירקטוריון הבנק, וה"ה מנחם אביב, מר ניסן לוי, מר עדי שחף וגב' אילה חכים כדירקטורים בבנק מטעם בנק מזרחי טפחות.
- ביום 30 בספטמבר, 2020 מונה מר משה לארי, יו"ר דירקטוריון הבנק, כיו"ר ועדת אשראי דירקטוריונית, יו"ר הועדה לניהול סיכונים וחבר ועדת תגמול.
- ביום 30 בספטמבר, 2020 מונה מר מנחם אביב כחבר ועדת ביקורת.
- ביום 30 בספטמבר, 2020 מונה מר עדי שחף כחבר ועדת השקעות ריאליות וביום 15 לאוקטובר, 2020 מונה כיו"ר הועדה.
- ביום 30 בספטמבר, 2020 מונתה הגב' אילה חכים כחברת הועדה לענייני טכנולוגיית המידע וחדשנות טכנולוגית וביום 15 לאוקטובר, 2020 מונתה כיו"ר הועדה.
- ביום 30 בספטמבר, 2020 בוטלו ועדות הדירקטוריון הבאות: הועדה לאישור אשראים דחופים, ועדת ביטוח, הועדה לבחינת השלכות למכירה אפשרית של הבנק, ועדת אשראים ליהלומנים והועדה למעקב תקציבי.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 קיים הדירקטוריון 26 ישיבות במליאתו, וכן 67 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

חברי ההנהלה ונושאי משרה בכירה

להלן השינויים שחלו לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2019 בעניין חברי ההנהלה ונושאי משרה:

- ביום 1 באפריל 2020 החל מר אילן ישעיהו לכהן כמ"מ ראש אגף בקרות וניהול סיכונים ומנהל סיכונים ראשי בבנק במקום הגב' שירה רדובן.
- ביום 6 באפריל 2020 החלה גב' חדוה פדלון לכהן כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק במקום ד"ר עקיבא שטרנברג.
- ביום 30 ביוני 2020 סיים מר ארנון זית את תפקידו כראש אגף כספים בבנק והחל מיום 1 ביולי 2020 מכהן מר דניאל סמידורסקי כראש אגף כספים בבנק במקום מר ארנון זית.

גילוי בדבר המבקרת הפנימית

ביום 6 באפריל 2020 החלה גב' חדוה פדלון לכהן כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק וחברות הבנות של הבנק, במקום ד"ר עקיבא שטרנברג, שניהן בתפקיד זה עד ליום 31 בינואר, 2020.

לגב' חדוה פדלון תואר מוסמך (M.B.A) במנהל עסקים מאוניברסיטת Heriot-Watt, Edinburgh Business School, ובוגרת (B.A) במדעי המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה מאוניברסיטת בר-אילן. עד ליום 5 באפריל 2020 כיהנה גב' חדוה פדלון במשך כ-14 שנים כראש צוות ביקורת ממשל תאגידי ומערכות מידע-IT באגף הביקורת הפנימית. לפני כן כיהנה גב' פדלון כמנהלת אבטחת המידע באגף התפעול (כיום אגף משאבים) בבנק (בין השנים: 1994 - 2005).

המבקרת הפנימית הראשית הינה עובדת הבנק ובעלת ניסיון בתחום הבקרת ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) בחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב - 1992 ("חוק הביקורת הפנימית"), בסעיף 146(ב) לחוק החברות ובהוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית ואין לה קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם הבנק או עם גוף קשור אליו. עובדי הביקורת הפנימית עומדים אף הם בהוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית הראשית פועלת מכוח כתב מינוי (צ'ארטר) של דירקטוריון הבנק. כתב המינוי מסדיר את עבודתה וסמכויותיה. לפרטים נוספים ראה גם פרק "חברי הנהלה ונושאי משרה בכירה" לעיל.

דרך המינוי וכפיפות ארגונית

ביום 17 במרס 2020 אישרה ועדת הביקורת וביום 19 במרס 2020 אישר דירקטוריון הבנק (ובהמשך אישרו גם הדירקטוריונים של החברות הבנות כאמור לעיל) את מינויה של גב' חדוה פדלון כמבקרת. מינויה בבנק הינו עד ליום 31 בדצמבר 2020 או עד למועד מיזוגו של הבנק לבנק מזרחי טפחות, ככל שיצא אל הפועל לפי המוקדם מבניהם. ביום 30 באוגוסט 2020 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת מיום 26 באוגוסט 2020, הארכת כהונתה של הגב' חדוה פדלון כמבקרת פנים ראשית בבנק עד ליום 31 בדצמבר 2020, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים. זאת על רקע השכלתה וכישוריה ועל רקע ניסיונה עתיר השנים בבנק, הכל כמפורט לעיל, במסגרתם צברה גב' פדלון ידע, הבנה והיכרות מעמיקה עם תהליכי העבודה בבנק, תחומי פעילותו של הבנק ותהליכי הבקרה והביקורת בבנק. הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר דירקטוריון הבנק.

מספר המשרות הממוצע לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020:

מבקר פנימי ראשי	1
עובדי הביקורת הפנימית בבנק	13

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019. הדוחות הכספיים נשלחו לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני ישיבת הדירקטוריון על מנת שיוכלו לבצע את הבקרה הנדרשת מטעמם.

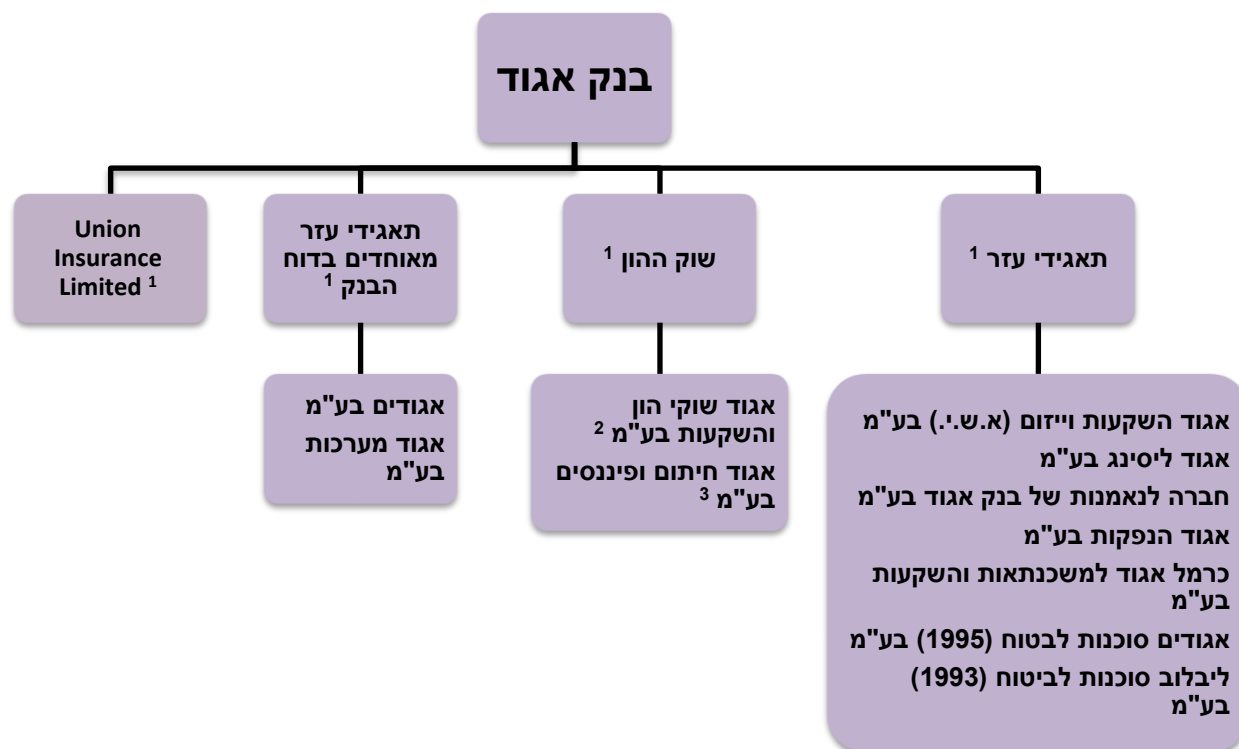
עסקאות עם בעלי שליטה

- א. לעניין הגדרת עסקה "חריגה" ועסקה "זניחה" ולעניין פירוט עסקאות שאינן חריגות – לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019.
- ב. לעניין עסקאות חריגות עם בעלי שליטה ועסקאות נוספות שנעשו עם בעלי שליטה, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019 למעט כדלקמן:

פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים חברות מוחזקות עיקריות של הבנק

להלן תרשים חברות מוחזקות עיקריות⁴ ליום 30 בספטמבר 2020.

1. מוחזקים ב- 100%.

2. חברה לא פעילה- מוחזקת על ידי אגוד השקעות ויזום (א.ש.י.) בע"מ.

3. חברה לא פעילה- מוחזקת על ידי אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ.

4. פרטים בדבר החברות המוחזקות של הבנק, תחומי פעילותן ותרומתן לרווחיות הבנק, ראה דוח כספי שנתי לשנת 2019.

השליטה בבנק

בעלי המניות העיקריים בבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים:

בנק מזרחי טפחות בע"מ 100%

ביום 30 לספטמבר, 2020 בוטל היתר השליטה בבנק שהוענק לרות מנור, יעל אלמוג ולירשי ישעיהו לנדאו ז"ל ודבורה לנדאו עם הפיכתו של בנק מזרחי טפחות בע"מ בעל היתר שליטה בבנק עם השלמת רכישת מניות הבנק במסגרת הצעת רכש חליפין מלאה.

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

ביום 30 באוגוסט, 2020 פרסם בנק מזרחי טפחות דוח הצעת מדף שהיוותה גם מפרט הצעת רכש מלאה בדרך של הצעת רכש חליפין לרכישת 73,583,024 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת, המהוות 100% מהון המניות המונפק והנפרע ומזכויות ההצבעה של הבנק, שתוקפה הותנה ברכישת מלוא המניות שהוצע לרכוש (להלן: "המפרט"). ביום 23 בספטמבר, 2020 – לאחר שהתקיימו התנאים המקדמיים להשלמת הצעת רכש החליפין שכללו קבלת אישורים מקדמיים מרשות המיסים וקבלת היתר נגיד בנק ישראל לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה על ידי בנק מזרחי טפחות בבנק אגוד והיתר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לשינוי שליטה בשתי סוכנויות הביטוח של בנק אגוד - נענו ניצעים בהצעת הרכש בשיעור העולה על שיעור ההיענות המזערי, כהגדרתו בהצעת הרכש ולפיכך התקיימו התנאים להשלמת הצעת רכש החליפין. ביום 30 בספטמבר 2020, הושלמה הצעת הרכש ובעקבות כך מחזיק בנק מזרחי טפחות במלוא ההון המונפק והנפרע וזכויות ההצבעה בבנק אגוד, בנק אגוד הפך לחברה פרטית בהתאם לסעיף 339 לחוק החברות, תשנ"ט-1999, ומניותיו נמחקו מהרישום למסחר בבורסה.

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2020 ב- 213 מיליון ש"ח, לעומת 228 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019. לעניין פרויקט ההתקשרות בין הבנק ובין בנק לאומי- ראה פרק "הסכמים מהותיים" ובאור 5.10 בתמצית הדוחות הכספיים. לעניין מערכות גיבוי, סיכוני סייבר ותוכניות המשכיות עסקית ראה פרק "סקירת סיכונים" תת "פרק סיכון סייבר" ודוח המפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

פעילות מול גורמים בחו"ל

- בנק אגוד התקשר בהסכם עם Goldman Sachs International אשר משמש נציגו במסלוקת הנגזרים (LCH) חלף Commerzbank. זאת כחלק מההיערכות לתחילת סליקה של נגזרים בש"ח דרך המסלוקה.

למעט המפורט לעיל, לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2019.

למעט השינויים המפורטים בפרק "חברי הנהלה ונושאי משרה בכירה", לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2019.

הסכמים מהותיים

1. לעניין התקשרות הבנק מיום 21 במאי 2020 עם בנק לאומי בתוספת להסכם המחשוב והתפעול בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול, ראה באור 10.5 (5) לתמצית הדוחות הכספיים ופרק "סקירת הסיכונים" תת פרק "סיכון טכנולוגיות מידע" בדוח דירקטוריון והנהלה.
2. לעניין ההתקשרות בין הבנק לבין מימון ישיר מקבוצת ישיר 2006 בע"מ (להלן: "מימון ישיר") ותיקון להסכם בניהם, ראה באור 10.7 (7) לתמצית הדוחות הכספיים.
3. לעניין ההתקשרות בהסכם עם פנינסולה בע"מ - ראה באור 16.ב. לתמצית הדוחות הכספיים.

למעט האמור לעיל, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019.

רישיונות, היתרים ואישורים

1. בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 29 בנובמבר, 2018 לאשר הפסקת פעילות הייעוץ הפנסיוני על ידי הבנק, ולאחר שבוצעו הפעולות הנדרשות לצורך סיום הפעילות בתחום על ידי הבנק, הגיש הבנק בחודש יולי 2019 לרשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר בקשה לביטולו של רישיון הייעוץ הפנסיוני של הבנק וביום 27 באוקטובר 2019 בוטל רישיון הייעוץ הפנסיוני של הבנק.
2. ביום 31 במרס, 2020 קיבל הבנק היתר מרשות ניירות ערך לפיו הבנק רשאי לפנות בהצעה למתן שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך, המנוהלת מחוץ לישראל ואינה בעלת רישיון בורסה בישראל וזאת בהתאם לתנאי ההיתר הכללי לפי סעיף 49א' לחוק ניירות ערך, אשר פורסמו ביום 27 בדצמבר, 2018 (להלן: "תנאי ההיתר"). בהתאם לתנאי ההיתר, הבנק מצהיר כי הוא ו/או מי מטעמו מעוניין להימנות על חלופה ב' 2 לתנאי ההיתר המאפשרת פניה שאינה מוגבלת למשקיעים כשירים בלבד. ההיתר ניתן בהתאם לתנאי ההיתר, בתנאי כי הבנק הוא תאגיד בנקאי כמשמעותו בחוק הבנקאות רישוי, כי הוא אינו פועל מטעמה של הבורסה הזרה בה יבוצעו עסקאות ניירות הערך וכי הוא לא ישווק בורסה זרה מסוימת או שוק מסוים.

למעט האמור לעיל, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2019.

עדכוני חקיקה וניהול בנקאי תקין במערכת הבנקאית:

האמור בפרק זה אינו בא לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת לעדכוני החקיקה שלהלן ולעדכוני חקיקה אחרים. עדכוני חקיקה אשר התקבלו וטייטות שפורסמו במהלך רבעון ראשון של שנת 2020 ואשר פורטו במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2019, אינם מופיעים בפרק זה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון

ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא נידוד לקוחות בין בנק מקורי לבנק קולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח וללא עלות.

במסגרת ההוראה מפורטים הכללים שעל הבנקים ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של לקוח להעביר את פעילותו הפיננסית בין בנקים באופן מקוון, לרבות לעניין הגילוי הנאות שיינתן ללקוח לאורך תהליך הנידוד וההסכמות שהוא נדרש לספק לצורך השלמת התהליך, השלבים השונים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט לבצע במסגרת תהליך הנידוד, השירותים הבנקאיים והמוצרים הפיננסיים שיונידו ויונתבו כחלק מהעברת הפעילות הפיננסית של הלקוח בין בנקים והכללים לשמירת רציפות הפעילות הפיננסית של הלקוח בעת מעבר בין בנקים.

מועד תחילת ההוראה במועד כניסתו לתוקף של סעיף 1ב5 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 - מרס 2021. בחודש ספטמבר 2019 פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לדחייה ביישום הפרויקט לנוכח היותו "בנק בעל היקף פעילות קטן" (כהגדרתו בחוק), זאת עד ליום 31 בדצמבר 2023. לאור מיזוגו הצפוי של הבנק הוחלט שלא להיערך ליישום ההוראה.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020 פרסם אגף הביקורת בפיקוח על הבנקים מכתב בנושא גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור. בהתאם, תאגידים בנקאיים שיש להם חשיפה מהותית לסיכון של חוסר וודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, נדרשים לכלול את הגילוי הנדרש במכתב האמור, החל מהדוחות לציבור ליום 31 בדצמבר 2019 ואילך. הגילוי יינתן בהתאם להתקדמות של התאגיד הבנקאי בתהליך היערכות שלו לניהול סיכון זה. במסגרת הדיווח, על התאגיד הבנקאי לתת גילוי לאופן שבו הוא מזהה את הסיכון, נערך כדי להפחית אותו וכן לתת גילוי להשפעה הצפויה על התאגיד הבנקאי.

כדי לקבוע את היקף הגילוי נדרש הבנק להביא בחשבון, בין היתר, את ההנחיות הבאות:

1. גילוי על סטאטוס הפעילויות שהבנק ביצע עד למועד הדיווח ולנושאים משמעותיים שטרם טופלו.
2. גילוי אודות חשיפה משמעותית לליבור שטרם ניתן להעריך את ההשפעה הצפויה.
3. גילוי מידע המשמש את ההנהלה והדירקטוריון בהערכה וניטור של ההשפעה על הבנק בעת המעבר משימוש בליבור למדד חלופי (גילוי איכותי, מהותי, כמותי).

הדיווח כאמור נדרש להשתקף כבר בדוחות לציבור ליום 31 בדצמבר 2019 ואילך.

עמדה דומה פורסמה על ידי הרשות לניירות ערך ביום 20 בפברואר 2020 (נייר עמדה חשבונאית 7-13). הבנק פועל בהתאם לאמור במכתב ובנייר העמדה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 בנושא "יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל"

ביום 25 בפברואר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה בנושא בנקאות פתוחה וזאת בעקבות פרסום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז 2017 במסגרתו נקבע כי תאגיד בנקאי יאפשר לנותן שירות השוואת עלויות לצפות במידע פיננסי של לקוח הנמצא בידי התאגיד הבנקאי לבקשת הלקוח. בעקבות כך, החל בנק ישראל בהגדרת סטנדרט לבנקאות פתוחה המבוסס על API. ההוראה מגדירה את החובות והכללים לניהול הסיכונים שבבנקאות פתוחה הן למקורות המידע ומנהלי חשבון התשלום והן לספקי צד ג'.

ההוראה כוללת 8 פרקים עיקריים כמפורט להלן:

- אופן יישום התקן של בנקאות פתוחה בישראל
- פירוט תפקידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה
- אופן קבלת הסכמת הלקוח וניהולה
- כללים לרמת השירות
- עקרונות מרכזיים לניהול סיכונים אבטחת המידע וסייבר במסגרת הבנקאות הפתוחה
- חובות החלות על התאגידים הבנקאיים בכובעם כנותני שירותים של צרכן מידע או של יזם תשלומים
- פירוט אופן הטיפול בלקוחות
- דיווחים שוטפים ומיידים לפיקוח על הבנקים

בהתאם לתכנית מעודכנת של בנק ישראל היישום עתיד להתבצע בשלושה שלבים:

שלב א – דצמבר 2020 עו"ש ותנועות בעו"ש

שלב ב – יולי 2021 מידע ותנועות על כרטיסי חיוב ושירותי תשלום בודד

שלב ג – דצמבר 2021 אשראי, פיקדונות, ני"ע ותשלומים נוספים

ביום 7 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר מתקן הדוחה את מועדי התחילה של ההוראה בכשלושה חודשים וזאת לאור משבר הקורונה וצמצום המשאב האנושי בבנקים ובחברות כרטיסי האשראי אשר אמון גם על ההיערכות ליישום הנחיות ההוראה החדשה.

הבנק אינו נערך ליישום ההוראה החדשה וזאת באישור בנק ישראל.

השפעת אירוע הנגיף על הדיווחים למערכת נתוני אשראי

ביום 17 במרס 2020 פרסם הממונה על שיתוף בנתוני אשראי בבנק ישראל מכתב ובו דרישה ממקורות מידע שבתקופה זו שבה הבנק בוחר להעניק הקלות לציבור לקוחותיו אלו לא ידווחו באופן שיבטאו דיווח על מידע שלילי בנושאים כגון דחייה או הקפאת תשלומי הלוואה ככל שנתנו בהסכמה. לפיכך, שינוי מטרת הלוואה ל"ארגון חוב מחדש" מהווה סממן שלילי על הלקוח ויש לעשותו רק במקום בו הדבר משקף את מהות השינוי.

לצורך דיווח על פיגור, נדרשים לפחות 3 תנאים מצטברים: סכום הפיגור עולה על 200 ש"ח, עברו 30 יום ממועד התשלום ונמסרה ללקוח הודעה על כך. כאשר נדרשת הבחנה בין החלטה על דחיית תשלומים שאינה מהווה נתון שלילי לבין החלטה על הגדרת האשראי כ"אשראי בפיגור". בנוסף, ככל שמקור מידע החליט להגדיר את האשראי כפיגור, ניתן להוסיף לעסקה הערה כי היא הושפעה "מכוח עליון בהתאם לשיקול דעת הבנק. באשר לשיקים חוזרים והוראות לחיוב חשבון שחזרו אין לדווח עליהם מקום בו הוגדלה מסגרת האשראי בחשבון".

הבנק פועל בהתאם להנחיה.

עמדת הרשות לחובות התייעוד לפי תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (רישום עסקאות ורישום פעולות ייעוץ) התשס"ח – 2007

ביום 18 במרס 2020 פרסמה הרשות לניירות ערך, כי הימים בהם נתון המשק במשבר הקורונה הם בגדר מקרה חריג מאוד, ולכן תיעוד שיחת ייעוץ שנעשה לא יאוחר מחלוף שבועיים ממועד מתן הייעוץ, באופן ובאישור כפי שפורט בעמדת הסגל בדבר ייעול תהליך הייעוץ, ייחשב כתייעוד שנעשה "בסמוך למתן הייעוץ" לענין תקנה 7 לתקנות רישום שיחות.

בנוסף, בעל הרישיון שנתן את הייעוץ ונאלץ להיכנס לבידוד בהתאם להנחיות משרד הבריאות ונמנעת ממנו גישה למערכת המאפשרת השלמת התייעוד בתוך התקופה של שבועיים ממועד מתן הייעוץ, תוארך התקופה בימים ספורים לאחר תום תקופת הבידוד, בהתאם להחלטת הגורם האחראי על היעוץ שאישר את התייעוד המאוחר.

מועד התחילה מייד. הבנק ערוך ופועל בהתאם.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)"

ביום 19 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה וזאת על רקע התפתחות אירוע נגיף הקורונה והשלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, ובתוך כך על כל משק בית פרטי ועסק, ועל מנת לסייע למשקי הבית ולעסקים לצלוח את התקופה המאתגרת. הפיקוח על הבנקים גיבש שורה של צעדים מקלים והתאמות בהוראות ניהול בנקאי תקין שנועדו לאפשר לתאגידים הבנקאיים ולחברות כרטיסי האשראי את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו.

להלן עיקרי התיקונים וההקלות:

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 "דירקטוריון"- מתן אפשרות לקיום ישיבות דירקטוריון באמצעי תקשורת חלף ישיבות פרונטאליות.
2. הוראת ניהול בנקאי תקין A308 "טיפול בתלונות ציבור"- מתן מענה לתלונת לקוח בכתב או בעל פה ובלבד שיבוצע תיעוד של המענה בהתאם להוראה.
3. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 "מגבלת חבות ענפית"- ניתן לחרוג באשראי לענף הבינוי והנדל"ן משיעור של 20% ל-22% מסך כל חבויות ציבור. ההקלה תחול עד 24 חודשים מתום תקופת ההוראה.
4. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 "ניהול מסגרות אשראי בחשבון עובר ושב"- מתן אפשרות לתאגיד הבנקאי לכבד חיובים של לקוחות שחורגים ממסגרת האשראי שהועמדה להם ולאפשר כיבוד חיובים גם במצב בו אין ללקוח מסגרת אשראי וזאת למשך 3 ימי עסקים (הוארך מיום עסקים אחד). בנוסף, הגדלת חריגות המאפשרות לא ליישם את ההוראה בסכומים שלא יעלו על 5,000 ש"ח ל"אשראי לאנשים פרטיים" ובסכומים שלא יעלו על 100,000 ש"ח ל"אשראי מסחרי", כאשר ישנה מסגרת אשראי קיימת בחשבון. שיעור הריבית החריגה לא יעלה על הריבית שנקבעה במסגרת האשראי האחרונה אשר הוסכמה עם הלקוח. בתוך 3 ימי עסקים עם היווצרות החריגה ייווצר קשר עם הלקוח ויוצגו לו האפשרויות העומדות לטיפול בחריגה.
5. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 "מגבלות למתן הלוואות לדויר"- הבנק רשאי להעניק הלוואה לכל מטרה במשכון דירה (לא לצורך רכישת זכות מקרקעין) בשיעור מימון עד 70% לעומת 50%, כפוף להצהרה שהלוואה אינה למטרת רכישה דירה נוספת (להשקעה).
6. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 "ניהול המשכיות עסקית"- לאור הנחיות משרד הבריאות בדבר צמצום הפעילות והתנועה במרחב הציבורי, רשאים הבנקים לפעול באופן מצומצם תוך הקפדה על הפרמטרים המפורטים בהוראה, שמיועדים לצמצם למינימום את הפגיעה בשירותי הבנקאות לציבור.
7. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 "בנקאות בתקשורת" והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 "משלוח הודעות בתקשורת"- תאגידים בנקאיים רשאים לשלוח ללקוחותיהם הודעות בערוצים דיגיטליים המציעות להם להצטרף

לשירות הבנקאות הדיגיטליים גם ללא הסכם בנקאות בתקשורת. כמו כן, הבנקים רשאים לשלוח בערוצי תקשורת ללקוחות שאין ברשותם כרטיס חיוב שהונפק על ידי הבנק, הודעות אשר מציעות להם להנפיק כרטיס חיוב. 8. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 439 "חיובים על פי הרשאה"- במטרה להקל על לקוחות ובמיוחד המבוגרים המתקשים לפעול בערוצים הדיגיטליים, מתאפשר לבנקים לקבל הוראות לביטול חיוב על פי הרשאה או הרשאה לחיוב חשבון באמצעות טלפון ולא רק באמצעות הודעה בכתב ובלבד שהשיחה תתועד.

מועד תחילת ההוראה הינו עם פרסומה והיא תהיה בתוקף עד ליום 30 בספטמבר 2020. המפקח רשאי באישור הנגיד להאריך את תוקף ההוראה בששה חודשים נוספים. ביום 16 בספטמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי תוקף ההוראה הוארך עד ליום 31 במרס 2021.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)"

ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 המבקש לעדכן ולתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201 בנושא "מדידה והלימות הון" ואת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 בנושא "חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים".

התיקון בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201 מפחית את יעדי ההון המזעריים ב- 1 נקודות אחוז מיחסי ההון המזעריים הנדרשים במהלך העסקים הרגיל, כאשר הציפייה של המפקחת על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים שהם יעשו שימוש בעודפי ההון שיווצרו מהפחתת דרישות ההון כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק ולא לצורך חלוקת דיבידנד או רכישה עצמית כל עוד הוראת השעה בתוקף. בהתאמה גם עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 על מנת למנוע ביצוע חלוקת דיבידנד כל עוד הוראת השעה בתוקף.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)"

ביום 7 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 הכולל צעדים מקלים נוספים במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ולחברות כרטיסי האשראי את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו, ובמקביל לסייע למשקי הבית ולעסקים בניסיונות החריגות שנוצרו. להלן עיקרי התיקונים:

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 "דירקטוריון"- לאור הקושי בקיום דיונים שוטפים, עקב זמינות נושאי משרה ועובדים נקבעו מספר הקלות בעבודת הדירקטוריון בעת הזו, ביניהן, מתן אפשרות ליו"ר וועדות הדירקטוריון לקבוע את המועד והתדירות לדיון בנושאים הנדרשים מהוראות ניהול בנקאי תקין השונות בהתאם לשיקול דעתם ובהתחשב בסיכונים המתפתחים ובשינויים המהירים בסביבת הפעילות ובצורך לנטר את פעולות הבנק. בנוסף, ניתנה הקלה בדרישות סף המינימום של מספר התכנסויות מינימליות וניתנה דחייה למועדי אישור הפרוטוקול והפצת טיוטת הפרוטוקול.
2. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 A "טיפול בתלונות ציבור"- נוכח העלייה במספר הפניות לנציבויות והצורך לתת קדימות למענה לפניות על רקע המשבר, הוחלט לאפשר לתאגידים הבנקאיים למסור לפונים שפניותיהן יחסית אינן דחופות הודעה בדבר הארכת המועד למתן תשובה סופית, באמצעות הודעה כללית באמצעים מקוונים, לרבות באמצעות פרסום הודעה באתר האינטרנט לכלל הלקוחות.
3. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 "בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור"- במטרה להקל על פעילות העסקים הקטנים, הוגדלה מסגרת הפעילות של בית-עסק קצה במסגרתה יתאפשר לו לקבל שירותי סליקה של תשלומים בכרטיס חיוב באמצעות מאגד סליקה, ללא התקשרות ישירה עם סולק. כמו כן ובמטרה לסייע לעו"ד, רואה חשבון, טוען רבני, בפתיחת חשבון נאמנות עבור לקוח מסוים ללא הגעה לסניף, ניתנת הקלה ביחס לקבוע בסעיפים (ה 2) ו (4 - א) לצו, המאפשרת קבלת הצהרה על נהנה שלא בחתימת מקור. זאת בכפוף לכך שאותו עורך דין, רואה חשבון או טוען רבני כבר מנהל חשבון באותו תאגיד בנקאי. הקלה זאת מותנית באישור פרטני של האחראי למילוי חובות איסור הלבנת הון בתאגיד, נקיטת בקורות מבוססות, שיכללו גם אמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לקבל הצהרה על נהנה בחתימת מקור בעת ממשק פיזי עם הלקוח (והכל בכפוף להשלמת חובות הזיהוי ובאימות כפי הנדרש בחוק וזאת בתוך 3 חודשים מתום תוקף הוראת השעה).
4. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 426 "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי"- הגדרת "אזרח ותיק" עודכנה כך שהגיל המינימלי ממנו יקבל הלקוח קדימות בתור במענה הטלפוני יהיה 70 וזאת במטרה לאפשר ללקוחות מבוגרים רבים יותר, אשר על פי הנחיות משרד הבריאות נמצאים בסיכון מוגבר במקרה של חשיפה לנגיף הקורונה, ועל כן מתבקשים בתקופה זו שלא לצאת מהבית, לקבל שירות מיטבי.
5. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 "העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח"- על מנת לסייע לעובדי התאגידים הבנקאיים לטפל בבקשת לקוח לסגירת חשבון בתקופה של צמצום בפעילות הסניפים ומחסור בעובדים, כתוצאה מהתפתחות אירוע נגיף הקורונה, הוארכה התקופה ל 14 - ימי עסקים מהמועד בו השלים הלקוח את הפעולות הנדרשות ממנו בהתאם להוראה.
6. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 "גביית חובות"- מתן אפשרות לחייב לתת הסכמה מתועדת להסדר חוב קרי גם בהוראה טלפונית חלף דרישת הכתב.

7. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדירור" - על מנת לסייע לעובדי התאגידים הבנקאיים בתקופה של צמצום בפעילות הסניפים ומחסור בעובדים, כתוצאה מהתפתחות אירוע נגיף הקורונה, הוארכו המועדים הקבועים בהוראה אשר במסגרתם על התאגיד הבנקאי להנפיק ללקוחות מכתבי כוונות, אישור סילוק והודעות על כך שביטח את הלווה בביטוח מטעמו במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישותיו. מועד התחילה הינו מייד. הבנק פועל בהתאם לתיקונים האמורים.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)"

ביום 27 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 הכולל צעדים מקלים נוספים במטרה לסייע למשקי הבית ובפרט לנוטלי המשכנתאות ובמקביל לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו לתמוך בעסקים בניסיונות החריגות שנוצרו. להלן עיקרי התיקונים:

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 "ניהול סיכון אשראי"- מתן אורכה של חודשיים לחובה שבהוראה לקבלת דוח כספי מעודכן מלווים.
2. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 " מגבלות למתן הלוואות לדירור"- מתן אפשרות לבנקים להתחשב בסכום הממוצע של הכנסת הלווה בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית בשל משבר הקורונה בהתקיים כל התנאים הבאים : (א) להערכת הבנק, בחלוף משבר הקורונה הלווה צפוי לחזור לעבודתו ברמת ההכנסה, שהיתה לו טרם היציאה לחל"ת; (ב) שיעור ההחזר מההכנסה של הלווה, לאחר היציאה לחל"ת, לא יעלה על 70%; (ג) הבנק יקבע מגבלה כוללת להיקף אשראי הניתן אגב הקלה זו. כמו כן, נקבע כי הלוואות לדירור אשר יועמדו בתקופת המשבר, לא תחול בגינם דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1 נקודת האחוז. האמור נועד להקל בדרישת ההון מהבנק בגין המשכנתא, ובהתאמה להפחית את הריבית על הלוואות לדירור.
3. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 "המשכיות עסקית"- הרחבת פעילות הסניפים שיתנו שירות לקהל כך שהשיעור המינימאלי של הסניפים הפתוחים לקהל יעמוד על 30%.
4. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357 "ניהול טכנולוגיית המידע"- דחיית המעד האחרון לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות בסיכון גבוה בשישה חודשים נוספים באישור מנומק של מנהל הסיכונים הראשי. הבנק פועל בהתאם לתיקונים האמורים.

חוזר לתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)

ביום 30 ביוני 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון נוסף להוראת שעה 250 לצורך מתן צעדים מקלים נוספים במטרה לסייע לתאגידים הבנקאיים ולתת גמישות ניהולית נדרשת בצל משבר הקורונה. עיקרי העדכונים:

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 "פונקציית הביקורת הפנימית" והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 "ניהול סיכונים תפעוליים"- תאגידים בנקאיים שהיו אמורים להשלים במהלך שנת 2020 חלק מסקרי הפערים הרב שנתיים (בנושא ביקורת פנימית וסיכונים תפעוליים) יידחה המועד האחרון ב-3 חודשים.
2. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 360 "רוטציה וחופשה רציפה"- בהתייחס לשנת 2020 בלבד נקבע, כי עובד ששהה בחופשה במועד משבר הקורונה זו תוכר כחופשה רציפה ובלבד שהיא תואמת את משך התקופה שנקבעה לחופשה רציפה בתפקידו ובלבד שבתקופה זו לא נכח בין כותלי הבנק ולא ביצע פעולות במערכות הבנק. כמו כן, עובדים שאינם ממלאים תפקידים שזוהו כרגישים יהיו פטורים מהחובה לצאת לחופשה רציפה ובלבד שבתקופת המשבר עבדו בשיטת הקפסולה, ועובדים הממלאים תפקידים רגישים יהיו חייבים בחופשה רציפה של 6 ימי עסקים רצופים לפחות במקום 10 ימי עסקים רצופים, ובלבד שבתקופת המשבר עבדו בשיטת הקפסולה. מועד התחילה הינו מייד. הבנק פועל בהתאם לתיקונים האמורים.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)"

ביום 16 בספטמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 שעיקרו הארכת תוקף רוב הסעיפים שבהוראה עד ליום 31/3/21 למעט מספר נושאים:

1. הוראת ניהול בנקאי תקין A308 בנושא תלונות הציבור - הצורך בתיעוד תשובות ללקוח מתלונן בוטל.
2. הוראת ניהול בנקאי תקין 432 בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח – משך זמן הטיפול בבקשה לסגירת חשבון והעברת פעילות הוחזר ל- 5 ימי עסקים במקום 14.
3. הוראת ניהול בנקאי תקין 451 נהלים למתן הלוואות לדירור לעניין סעיף 15ג(ב) – בוטלו הארכות במועדים והוחזרו המועדים הקבועים בהוראה אשר במסגרתם על התאגיד הבנקאי להנפיק ללקוחות מכתבי כוונות, אישור סילוק והודעות על כך שביטח את הלווה בביטוח מטעמו במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישותיו.
4. הוראת ניהול בנקאי תקין 450 בנושא הליכי גביית חובות – בוטלה האפשרות לחייב לתת הסכמה מתועדת להסדר חוב קרי גם בהוראה טלפונית והוחזרה דרישת הכתב.

תקנות שעת חירום (שיקים ללא כיסוי), התשע"פ-2020 והנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיקים ללא כיסוי – בעקבות אירוע וירוס הקורונה

ביום 22 במרס 2020 הותקנו התקנות וביום 23 במרס פורסמו הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא ולפיהן תאגיד בנקאי ובנק הדואר ישהו הגבלה של חשבון ובעליו בשל שיקים שסורבו מחמת אין כיסוי מספיק כמוגדר בחוק שיקים ללא כיסוי, זאת החל מיום 4 במרס 2020 ובהתאם לתקופה הקבועה בחוק. הבנק פועל בהתאם להנחיה.

עמדת הממונה חוק המכר - תשלום מרחוק בגין דירה חדשה

ביום 23 במרס 2020 פרסם הממונה על חוק המכר במשרד הבינוי והשיכון נייר עמדה באשר לאופן ביצוע תשלום בגין דירה חדשה בצורה דיגיטלית חלף התשלום באמצעות "פנקס שוברים" וזאת בצל משבר הקורונה והקושי של הלקוחות להגיע פיזית לסניף הבנק בו נלקחה המשכנתא. בהתאם לנייר העמדה על הלקוח לעמוד בתנאים העיקריים הבאים:

1. הרוכש מחזיק בפנקס שוברים אשר נמסר לו על ידי מוכר הדירה;
2. הרוכש ימלא את שובר התשלום כמתחייב;
3. הרוכש יעביר עותק של השובר לפקיד הבנק בו נלקחה המשכנתא באמצעות מדיה דיגיטלית. הרוכש יעביר הוראה מפורטת בדבר ביצוע התשלום. העברת עותק השובר והוראת הרוכש תיעשה בכל דרך שתידרש על ידי פקיד הבנק;
4. העברת עותק השובר תלווה בצירוף של תעודת זהות ו/או כל אמצעי זיהוי נוסף שיידרש על ידי פקיד הבנק.
5. לאחר השלמת הליך אימות הזהות ובדיקת הבקשה על ידי הבנק בהתאם לכללי בנקאות בתקשורת הנהוגים בכל בנק, הכספים יועברו מהבנק בו נלקחה המשכנתא ישירות לחשבון הליזוי. אסמכתא בגין הפעולה תועבר מהבנק בו נלקחה המשכנתא לרוכש בכל אמצעי בו יבחר הבנק;
6. לאחר השלמת הפעולה וקבלת אסמכתא מהבנק, על הרוכש לכתוב על השובר את המילה "שולם" על מנת למנוע תשלום כפול של אותו שובר;
7. כאשר התשלום מבוצע באמצעות הון עצמי, על רוכש הדירה לבצע את כל האמור לעיל מול הבנק בו מתנהל חשבון. כמו כן, על הרוכש לשלוח עותק של השובר בצירוף אמצעי זיהוי מסוג תעודת זהות או רישיון נהיגה, לממונה חוק המכר בדואר אלקטרוני.

תוקפה של העמדה ניתן במקור עד ליום 1 במאי 2020 וזו הוארכה שוב ביום 20 באפריל 2020 עד ליום 1 ביולי 2020. ביום 15 ביוני 2020 הוציא הממונה על חוק המכר מסמך לפיו עמדה זו הינה עמדתו הקבועה. הבנק פועל בהתאם לנייר העמדה.

העברת לקוחות פרטיים המצויים בהליכי פשיטת רגל ובהליכי חדלות פירעון לביצוע פעולות בערוצים ישירים מול הבנקים, ולהנפקת כרטיסי דביט עבורם

ביום 24 במרס 2020 פנה האפוטרופוס הכללי, הכונס הרשמי, הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי ורשם הירושה למפקחת על הבנקים בו הוא מציין כי ניתנת בזאת הרשאה, באופן גורף, כי הנפקת כרטיסי הדביט והשימוש בהם, תותר ללקוחות אף ללא צורך פרטני באישור הנאמן בכל הליך פשיטת רגל וחדלות פירעון. בנוסף לכך ניתנת הרשאה, באופן גורף, שהצירוף לשירות ביצוע פעולות בחשבון בערוצי בנקאות בתקשורת, והשימוש בו, יותר ללקוחות ללא צורך פרטני באישור הנאמן בכל הליך והליך, וללא התייבבות פיזית של הלקוחות בסניפי הבנקים. הבנק פועל בהתאם להנחיה.

הבהרות להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור", לצורך התמודדות עם אירוע הקורונה

ביום 26 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 הכולל צעדים מקלים נוספים ליישום צו איסור הלבנת הון והוראה 411:

1. על התאגידים הבנקאיים להעביר דיווחים על פעולות בלתי רגילות במועד הקצר ביותר האפשרי בנסיבות העניין, אך לאור המצב בנק ישראל והרשות לאיסור הלבנת הון יתחשבו בשינוי במתכונת העבודה של התאגידים הבנקאיים לעניין מניין הימים מקרות האירוע ועד הגעת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון.
2. הפיקוח מאשר לשנות חשבון נאמנות מוגבל בסכום, לחשבון נאמנות ספיציפי באמצעות קבלת הצהרת נהנים באמצעות פקס, ולא במקור.

נכון למועד זה הבנק אינו נדרש לעשות שימוש בהקלה שניתנה.

הגדלת מגבלת סכום הפקדת שיק בודד בסלולר מ-20,000 ש"ח ל-50,000 ש"ח

ביום 26 במרס 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים על הגדלת סכום ההפקדה של שיק בודד באמצעות היישומן הבנקאי בטלפון הסלולרי ל-50,000 ש"ח באופן מיידי וזאת על מנת לסייע לציבור לבצע פעולות בנקאיות מרחוק בצל משבר הקורונה, הבנק פועל בהתאם להנחיה זו.

הקלות למקורות מידע covid 19

ביום 29 במרס 2020 פרסם הממונה על שיתוף נתוני אשראי בבנק ישראל מכתב הקלות שעיקרן:

1. מקורות מידע שהנם נתוני אשראי יוכלו להעביר את הדיווח החודשי של חודש מרס לא יאוחר מיום 16 אפריל 2020.
2. עד להודעה חדשה, יאורך משך זמן הטיפול בהיזונים החוזרים על תהליכי הקלט לתקופה מקסימלית של 10 ימי עסקים לכל היותר (במקום 7).
3. זמני הטיפול בפניות ציבור יהיו כדלקמן:

א. זמן הטיפול בבקשת לקוח לתיקון מידע יעמוד על 14 ימי עסקים מיום פניית בנק ישראל למקור המידע. תקופה זו כוללת את הברור, משלוח תוצאות הברור ומשלוח המידע המעודכן, ככל שישנו, לבנק ישראל.

ב. במקרים חריגים אשר הטיפול בהם מורכב, מקור המידע ראשי להשלים את הטיפול כעבור 7 ימי עסקים נוספים, ובסך הכל במשך תקופה שלא תעלה על 21 ימי עסקים.

ג. היקף המקרים החריגים לעיל לא יעלה על יותר מ- 5% מסך הפניות לתיקון מידע שהועברו לטיפול של מקור המידע בחודש הקלנדר.

תקנות המקרקעין (ניהול ורישום)(הוראת שעה), התש"ף 2020

ביום 2 באפריל 2020 פורסמו התקנות אשר לפיהן תאגיד בנקאי ראשי להחתיים את בעל הזכות במקרקעין על שטר משכנתא לאחר שזוהה בעל הזכות והוא הבין את מהות העסקה שהוא עומד לבצע לרבות התוצאות המשפטיות. הגשת מסמכים לרישום לפי תקנות שעת חירום יכול שתיעשה גם באמצעות סריקתם בסריקה ממוחשבת והעברתם לרשם באופן אלקטרוני. הבנק יעביר לרשם הצהרה שלפיה שטרי המשכנתא המקוריים נמצאים ברשותו והוא מתחייב להמציאם ללשכת רישום המקרקעין בהקדם, במידה והממונה יורה לו לעשות כן. הבנק פועל בהתאם להקלה.

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(חוק עבודת נשים) התש"ף 2020

ביום 6 באפריל 2020 פורסמו התקנות המבקשות להגן על עובדים ועובדות שהוצאו לחל"ת ומגדירות כי הוצאת עובד/ת לחל"ת ביוזמת המעסיק ולתקופה של מעל 30 ימים ועד 60 ימים בלבד תהיה פטורה מקבלת היתר ולא תחשב לפגיעה בהכנסה וזאת ובהתקיים מספר תנאים ובניהם:

1. החל"ת אינה קשורה לנסיבה שבגינה מוגנים העובד/ת.
 2. המעסיק ביצע מאמצים ולא מצא עבודה מתאימה לעובד/ת.
 3. העובד/ת נתנו הסכמתם לחל"ת.
 4. התפקיד שביצעו העובד/ת אצל המעסיק הוא חלק מהפעילות שהוגבלה והמעסיק הוציא עובדים נוספים מאותו טעם.
 5. על העובד/ת לא הוחל הסכם היציאה לחופשה כהגדרתו בתקנות שעת חירום.
- מעסיק אשר אינו עונה לכל הקריטריונים המפורטים בתקנות, נדרש להגיש בקשה לקבלת היתר וחל עליו איסור להוציא את העובד/ת לחל"ת טרם קבלת היתר. תחולת התקנות הינה על כל עובד/ת שהוצאו לחל"ת ביוזמת המעסיק החל מיום 15 במרס 2020 ואילך.
- בתאריך 17 באפריל 2020 בוטלו תקנות אלו ומתאריך זה, כלל המעסיקים המבקשים להוציא עובדים לחל"ת או להאריך היתר שתוקפו הסתיים לאחר מועד זה מחויבים בהגשת בקשה להיתר ועליהם לפנות למנהל הסדרה והאכיפה בבקשה מתאימה.

נהלים זמניים בהיבטי רישום, שינוי, ביטול בטחונות

במהלך החודשים מרס - אפריל 2020 גובשו הסדרים זמניים מול גופים מטעם המדינה (דוגמת רשם החברות, רשם המשכונות, רשות מקרקעי ישראל וכו') אשר יקלו על הציבור בנושא רישום/שינוי/ביטול שעבודים וזאת באמצעים מקוונים. הבנק ערוך לפעול בהתאם להסדרים הזמניים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' A359 "מיקור חוץ"

ביום 7 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין A359 ודוחה את מועד תחילת יישום ההוראה מיום 31 במרס 2020 ליום 30 בספטמבר 2020 וזאת על מנת לאפשר לתאגידים הבנקאיים להשלים את ההיערכות לעמידה בכל דרישות ההוראה (בצל משבר הקורונה והשלכותיו לרבות צמצום המשאב האנושי והיכולות להשלים תהליכים ופרויקטים הנדרשים ליישום ההוראה). הבנק פועל בהתאם להוראה.

חוזר לנושא דגשים לדוחות לציבור לרבעון הראשון לשנת 2020

ביום 21 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים דגשים להכנת הדוח הרבעוני וזאת לאור ההשלכות המהותיות של אירוע נגיף הקורונה על פעילויותיהם של התאגידים הבנקאיים ושל הסולקים והצורך לוודא כי הדוח הכספי של הרבעון ה-1 לשנת 2020 משקף את ההשפעות העיקריות של אירוע נגיף הקורונה על תוצאות פעילויותיהם, מצבם הכספי, הסיכונים אליהם הם חשופים, והאופן שבו הם פועלים כדי לנהל סיכונים אלה וכדי לתמוך בצרכים של הלקוחות ושל העובדים שלהם.

אירוע נגיף הקורונה- דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור

ביום 21 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים שורה של דגשים בקשר עם טיפול בחובות של לקוחות ואופן הצגתם לציבור. הפיקוח על הבנקים מעודד בנקים לפעול באופן זהיר ופרואקטיבי על מנת לסייע בעת הזו למשקי הבית ולעסקים להתגבר על קשיים זמניים הנובעים מהשפעת נגיף הקורונה.

לפיכך הפיקוח מפרט את הדגשים ליישום ועיקרם להלן:

1. סיווג כארגון מחדש של חוב בעייתי בשל שינויים בתנאי הלוואות- אין לסווג חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים בתום לב שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור לפני שקיבלו הקלה כלשהי. האמור כולל שינויים לזמן קצר בתנאים (למשל 6 חודשים) כגון דחיות במועדי תשלום, הארכות של תקופת פירעון, ויתורים על ריביות פיגורים או עיכוב זניח אחר של תשלום. לווה נחשב ללווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים לפי התנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים. בנוסף, לגבי הלוואות לדיור שיש לחשב לגביהן הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור, לפי ההוראות החלות על הלוואות אלה, דחייה של תשלומי קרן או ריבית לפרק זמן קצר בהלוואה כאמור אשר לא הייתה חוב בעייתי לפני מועד הדחייה, ככלל, אינה מחייבת סיווג של החוב כחוב בארגון מחדש.
 2. קביעת מצב הפיגור- לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחייה בשל אירוע נגיף הקורונה, תאגיד בנקאי אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחייה. מועד הפירעון של הלוואה נקבע על ידי מועדי הפירעון שנקבעו בהסכם האשראי המשפטי. אם תאגיד בנקאי מסכים לדחיית תשלום, פעולה זו עשויה לגרום לכך שלא יהיו תשלומים חוזיים בפיגור, ולכן הלוואות אלה לא יחשבו כהלוואות בפיגור בתקופת הדחייה. בנוסף, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחייה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחייה, ולמעשה להקפיד אותו במשך תקופת דחיית התשלום.
 3. סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית, ומחיקות חשבונאיות- יש להפעיל שיקול דעת בסיווג הלוואות ללווים שהושפעו מאירוע נגיף הקורונה. בכל מקרה, במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, לא ידווחו כהלוואות פגומות שאינן צוברות ריבית.
 4. גילוי לציבור- בנוסף לחובות הגילוי הרגילות יש לתת גילוי, כאשר מהותי, גם לחובות ששונו תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירוע נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי. הגילוי יכלול מידע כמותי, לרבות פירוט של יתרת החובות לפי מגזרי האשראי העיקריים וגילוי שיבהיר את סוגי השינויים העיקריים שבוצעו, משך הזמן שלהם ומשמעותם.
- הבנק פועל בהתאם לדגשים הפיקוחיים האמורים.

הרחבת המתווה המקיף לדחיית תשלומי הלוואות

ביום 21 ביולי 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים המשך מתווה לדחיית תשלומי הלוואות כסיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות משבר הקורונה כפי המפורט להלן: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי – התקופה להגשת הבקשה לדחיית תשלומי הלוואה תוארך עד ליום 30 באוקטובר 2020.

משכנתאות- לקוחות שכבר קיבלו דחייה של תשלומי המשכנתא, יוכלו לדחות את התשלומים עד לסוף שנת 2020 גם אם הדחיה עולה על 6 חודשים. לקוחות שטרם דחו את תשלומי המשכנתא ויבקשו לעשות זאת, יוכלו לדחות את התשלומים לתקופה של 6 חודשים.

הלוואות צרכניות עד 100,000 ש"ח- לקוחות יוכלו לדחות את הלוואות האלה לתקופה של עד 6 חודשים (לבחירת הלקוח) ללא שיקול דעת הבנק.

ביום 29 בספטמבר 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי לאור החלטת ממשלת ישראל להטיל סגר נוסף במטרה להתמודד עם מגפת הקורונה, ועל מנת לסייע ללקוחות להתמודד עם השלכות הסגר הכוללות, בין היתר, ירידה בהכנסות, פגיעה בתעסוקה וקושי בהחזר הלוואות, על הרחבה נוספת של המתווה, שאומץ ע"י המערכת הבנקאית וייכנס לתוקפו החל מיום 1 באוקטובר 2020 באופן הבא:

התקופה להגשת הבקשה לדחיית תשלומי הלוואות תוארך עד לסוף השנה, קרי, עד לתאריך 31 בדצמבר 2020. הארכת התקופה כוללת את כל סוגי הלוואות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

הלוואות צרכניות עד 100,000 ₪- לקוחות שדחו את התשלומים לתקופה של עד 6 חודשים יוכלו לקבל דחייה נוספת עד 31 בדצמבר 2020 (ולמעשה להגיע במצטבר לדחייה של עד 9 חודשים). לקוחות שטרם דחו את התשלומים ומעוניינים עכשיו בדחייתם, יוכלו לקבל דחייה של עד 6 חודשים. הדחייה ללא שיקול דעת הבנק היא של רכיב הקרן בהלוואה. בנק רשאי לאפשר גם דחייה של הריבית בנוסף לדחיית הקרן.

משכנתאות ואשראי לעסקים-ימשיך לחול האמור במתווה האחרון שפורסם ביולי 2020.

הבנק פועל בהתאם למתווה המורחב.

אירוע נגיף הקורונה- דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואה

ביום 11 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים עקרונות ופרקטיקות זehירות עבור תאגידים בנקאיים כדי לייצב לווים באופן זהיר ונאות כאשר הלוואות מתקרבות לסיום התקופות הראשונות של השינוי בתנאים בשל אירוע נגיף הקורונה. פרקטיקות לניהול סיכונים זהיר- זיהוי, מדידה ומעקב אחר סיכונים האשראי של הלוואות שבוצעו בהן שינויים בתנאים. מעקב מדויק מעקב והערכה על בסיס שוטף יאפשר זיהוי במועד של התדרדרות באשראי לרבות חשיפות פוטנציאליות להפסד. שינויים בנויים הייטב וברי קיימא בתנאים- בטרם הצעה ללווה אפשרויות לשינויים נוספים בהלוואה לאחר שכבר בוצע שינוי ראשון בתנאים, יש להעריך כל הלוואה בהתבסס על מאפייני הסיכון הבסיסיים שמשפיעים על יכולת הגבייה של האשראי הספיציפי.

דיווח לציבור- חובת יישום הוראות הדיווח לציבור והנחיות הפיקוח על הבנקים ביחס לכל ההלוואות בהן הוצעו שינויים בתנאי החוב לרבות החזקה של הפרשה נאותה להפסדי אשראי.

תוכניות רוחביות לדחיית תשלומים- דחיית תשלומים של הלוואה אשר בוצעה עד ליום 31 בדצמבר 2020 במסגרת תכנית רוחבית לדחיית תשלומים, לגבי הלוואה שלא היתה בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, לא תחייב סיווג ההלוואה כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.

מערכות בקרה פנימית- בדיקה זהירה על ידי פונקציות הבקרה הפנימית לאימות הנושאים הבאים שעיקרם: שינוי התנאים בהתאם לסמכויות המתאימות, מיומנות צוות הגבייה ואשראים בעייתיים, התקשורת עם הלווים והערבים והתיעוד המשפטי נעשים בהתאם להוראות הדין החוזה והנהל.

מתווה שחרור ערבויות בנקאיות בחקיקת המדינה לאור משבר הקורונה

ביום 23 באפריל 2020 הפיץ משרד האוצר לאיגוד הבנקים מכתב עקב התמשכותו של מצב החרום הנובע מהתפשטותו של נגיף הקורונה והמאמצים השונים הנעשים לצמצום דרישות בתחום הביטחונות כדי להקל על השוק ובו פירוט מתווה לשחרור והשבת ערבויות בנקאיות שהופקו/יופקו על ידי הבנק לטובת המדינה ללא צורך בקבלת הטפסים הפיזיים של הערבויות. הבנק פועל בהתאם למתווה שגובש.

תקנות התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019)(דחיית תחילתו של פרק ב') התש"ף 2020

ביום 3 ביוני 2020 פנה שר האוצר ליו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת בבקשה לדחות את מועד התחילה של סעיף 1ב5 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) לענין העברת חשבון של לקוח מבנק מקורי לבנק קולט באופן מקוון מיום 22 במרס 2021 ליום 22 בספטמבר 2021 וזאת בשל מספר טעמים:

1. השפעת מגפת הקורונה על פעילות הבנקים וההכרח כי עיקר מאמציהם ינותבו להתמודדות עם המשבר.
2. עיכוב שחל בפרסום רגולציה משלימה לסעיף החוק הנדון.
3. מורכבות היישום הן בהיבטים עסקיים והן בהיבטים טכנולוגיים.

ביום 30 ביוני 2020 הועדה אישרה את התקנות.

תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק) התש"ף 2020

ביום 17 ביוני 2020 פורסמו התקנות שמטרתן למנוע הגבלת חשבונות בנק, עקב שיקים שחזרו בתקופת התפשטות מגיפת הקורונה.

נקבע כי שיקים שחזרו במהלך התקופה החל מיום 4 במרס 2020 ועד ליום 22 ביוני 2020 ייגרעו ממניין השיקים הנמנים לפי סעיף 2(א) לחוק.

מדובר במתן פיתרון קבע אשר ישלים את ההשגחה עליה הורתה המפקחת על הבנקים בקשר עם הגבלת חשבונות בגין שיקים שחזרו בשל היעדר כיסוי מספיק החל מתאריך 4 במרס 2020. משמעות ההשגחה היא ששיק שהופקד החל מהתאריך האמור וחזר בשל היעדר כיסוי לא יובא בחשבון ספירת השיקים לצורך הטלת הגבלה על פי החוק במידה וזהו השיק העשירי, ההגבלה של החשבון תושהה עד לתום תקופת ההשגחה, קרי 22 ביוני 2020.

התקנות מהוות פיתרון של קבע כך ששיקים אשר חזרו מיום 4 במרס 2020 ועד ליום 22 ביוני 2020 ייגרעו ממניין השיקים לעניין הגבלת החשבון, באופן קבוע.

ביום 27 באוגוסט 2020 פורסמו תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק) בשל התמשכות משבר הקורונה (מס' 2) התש"ף 2020 בהן נקבע כי שיקים שחזרו במהלך התקופה החל מיום 4 במרס 2020 ועד ליום 22 ביוני 2020 ייגרעו ממניין השיקים הנמנים לפי סעיף 2(א) לחוק.

כמו כן התקנה מתייחסת גם לנושאים הבאים:

1. התראות עתידיות- שיקים שנגרעו לא יספרו במסגרת 5 השיקים שנדרשים לצורך משלוח התראה עתידית.
2. הגבלות שהוטלו ודווח לבנק ישראל על בסיס שיקים שנגרעו, בטלות.

3. שיקים שסורבו ונגרעו בהתאם לתקנות, והופקדו בהפקדה חוזרת לאחר 10/8 וחזרו שוב מסיבת אכ"מ, יספרו במניין השיקים ללא כיסוי לצורך משלוח התראה או הטלת מגבלה. עם זאת מובהר כי שיק זה יספר רק פעם אחת גם אם הוצג שוב.
הבנק פועל בהתאם לתקנות.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 "העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח"

ביום 30 ביוני 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 432 לפיו תאגדי בנקאי יאפשר ללקוח להגיש בקשה להעברת תיק ניירות ערך לגוף פיננסי אחר (שאינו בהכרח בנק) לרבות הגשת המסמכים הדרושים לבחינת הבקשה והכל באופן מקוון מבלי לחייב את הלקוח להגיע לסניף.
מועד התחילה של התיקון להוראה הינו חצי שנה ממועד הפרסום.
הבנק נערך ליישום התיקון.

חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון- חובת הודעה ללקוח טרם סירוב שיק) התש"ף 2020

ביום 18 באוגוסט 2020 אושר בקריאה שניה ושלישית בכנסת תיקון לחוק שיקים ללא כיסוי העוסק בהחלת חובה על המערכת הבנקאית ליידע בעל חשבון אם המחאה שנמסרה לפירעון מתוך חשבון נידונה לסירוב.
הבנק יידרש להודיע ללקוח עד שעתים וחצי לפני תום יום העסקים (המועד האחרון), כי השיק שמסר נידון לסירוב על מנת שיוכל להפקיד את הכסף בחשבון לשם פירעון השיק. המפקח על הבנקים יהיה רשאי לקבוע שהמועד להפקדת כספים בחשבון יהיה מאוחר יותר מהמועד האחרון, ובלבד שלא יהיה מאוחר מתום יום העסקים.
מועד תחילת התיקון לחוק הינו שנה מיום פרסומו.
הבנק נערך ליישום התיקון בחוק.

חוזר לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203, 313, 315

ביום 29 בספטמבר פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין 203, 313, 315 כמפורט להלן:
הוראת ניהול בנקאי תקין 203 " הגישה הסטנדרטית סיכון אשראי"- נקבעו מקדמי המרה מופחתים לערביות מסוימות שניתנו במסגרת ליווי פיננסי של פרויקטים מסוג פינני בינוי או עסקאות קומבינציה. בהתקיים התנאים שנקבעו בסעיף, מקדמי ההמרה לערביות אלה יהיו זהים למקדמי ההמרה שנקבעו לערביות שניתנו לפי חוק מכר דירות.
הוראות ניהול בנקאי תקין 313 "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" ו 315 "מגבלת חבות ענפית"- עודכנה הגדרת המונח "חבות" כך שערביות בנקאיות להבטחת השקעות של רוכשי דירות שלא ניתנו לפי חוק המכר אולם הן בעלות מאפיינים ועילות מימוש דומים לכללים שנקבעו לערביות חוק מכר , יכללו בסכום החבות לאחר שקלול בשיעור זהה לשקלול ערביות שניתנו לפי חוק מכר.
נוסף כלל כי במקרים בהם אחריותו של שותף החבות מוגבלת, התוספת לחבות של הלווה לא תעלה על הסכום לו הוא אחראי.
מועד התחילה הינו 1 בינואר 2021. הבנק נערך ליישום התיקונים.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 "הליכי גביית חובות"

ביום 1 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו הוחלפה הדרישה לחתימת הלקוח על גבי הסדר החוב בדרישה לקבלת הסכמה מתועדת.
מטרת התיקון הינה להקל על קבלת הסכמה של הלקוח להסדר החוב וזאת כפי שמקובל בדברי חקיקה מקבילים. כמו כן, בוצעו התאמות ותיקונים לאור חקיקת חוק שירותי תשלום וחוק שירות נתוני אשראי.
תחילתו של תיקון זה ביום פרסומו, למעט:
(א) תיקון סעיף 4 להוראה יכנס לתוקף עם כניסתו לתוקף של חוק שירותי תשלום, התשע"ט 2019.
(ב) תיקון סעיף 16 להוראה יכנס לתוקף ביום 31 במרס 2021.
הבנק פועל בהתאם לתיקון.

דגשים לניהול ומעקב אחר סיכוני מודל על רקע משבר הקורונה- COVID 19

ביום 12 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים שורת הנחיות אשר מטרתה להבטיח ככל הניתן ביסוס איתן לאופן השימוש במודלים בעת הזו ולצמצם את סיכוני המודל המתגברים על רקע משבר הקורונה, וזאת בנוסף על הפעילויות השגרתיות של ניהול סיכוני מודל.

לפיכך ובשלב הראשון על התאגידים הבנקאיים לבצע את הפעולות הבאות:

1. עריכת ריכוז של היבטי MRM שעלו כתוצאה מהמשבר.
2. במודלים מהותיים אשר קיים ספק לגבי תיפקודם ואמינותם בתנאי משבר יש לבחון האם המודל רלוואנטי ומתאים לשימוש בעת הזו לאור המטרה, ההנחות והמבנה הרעיוני של המודל והאופן בו הוא תוכנן.
3. עריכת תהליכי אתגור מהירים ואפקטיביים לשינויים ולהתאמות שהוכנסו במודלים או בשימוש בהם בעקבות המשבר, כדי להעריך את סבירותם ואמינותם.

4. להביא לדיון בהנהלה הבכירה ובדירקטוריון/ועדת ניהול סיכונים את הממצאים והפעולות המתוכננות לביצוע כולל תוכנית עבודה לסגירת פערים.
 5. להעביר להנהלה ולדירקטוריון באופן מסודר על בסיס שוטף סקירה של השינויים שהוכנסו במודלים מהותיים ו/או בשימוש בהם בעקבות המשבר יחד עם הסבר לגבי משמעותם.
- בשלב השני על התאגיד הבנקאי לבצע תהליך פנימי יסודי של טיפול בהיבטי MRM שעלו בעקבות המשבר והכולל בין היתר מבחני "בדיקה לאחור", ניתוח מקור ההידרדרות במודלים בהם נפגע כושר החיזוי, שילוב הממצאים במדיניות ובנהלים הרלוואנטיים.
- נקבע כי מנהל הסיכונים הראשי יהיה הגורם האחראי על ניהול וביצוע הנחיות אילו. המשימות בשלב הראשון יבוצעו עד 31 במרס 2021 והמשימות בשלב השני יבוצעו עד 30 בספטמבר 2021. בנוסף, מערך הביקורת הפנימית יערוך הליך ביקורת על תחום ה MRM עד ליום 31 בדצמבר 2021. הבנק נערך ליישום ההנחיות החדשות.

יזמות חקיקה והסדרה:

הצעה לתיקון חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, בעניין יעוץ השקעות כללי.

ביום 3 במרס 2020 פורסמה הצעה עדכנית לתיקון החוק שבמסגרתו מוצע להוסיף בחוק הגדרה של "יעוץ השקעות כללי" וזאת במטרה לבסס אבחנה בין יעוץ השקעות כללי לבין יעוץ השקעות אישי ולקבוע התאמות בחוק לפעילויות ושירותים שאינם אישיים.

מוצע לפטור שירותים הנכללים בהגדרת יעוץ השקעות כללי ממרבית הוראות החוק לרבות חובת רישיון גופים, למעט גופים המפורטים בהצעה וביניהם גופים מפוקחים.

בנוסף, מוצע במסגרת התיקון לשלב מספר תיקונים נוספים כמו: תיקון הגדרת "ני"ע" לפיו יכלול ני"ע שהוצע לציבור לפי תשקיף גם אם אינו נסחר בבורסה, ביטול סעיף 18 העוסק בעסקאות הכרוכות בסיכון מיוחד, איסור על הכללת פרט מטעם בדו"ח או הודעה למשקיע וקביעת סנקציות בגין הפרתן.

טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא קשרי תאגידיים בנקאיים עם נותני שירותי השוואת עלויות

ביום 11 ביוני 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "קשרי תאגיד בנקאי עם נותני שירותי השוואת עלויות" אשר נועדה לאפשר לבנקים לפעול מול נותני שירותי השוואת עלויות ומסדירה את אופן הפעילות מולם והתנאים לעבודה עמם. הפיקוח על הבנקים סבור כי פעילות שירותי השוואת עלויות תורמת לתחרות ומשפרת את הצעות הערך מההיבט של הלקוחות. כמו כן, ההוראה תשלים את ההסדרה החסרה בשוק בנושא זה בעקבות ביטול הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359 בדבר "קשרי תאגיד בנקאי עם מתווכים".

עיקרי טיטת ההוראה:

1. דיון וקביעת מדיניות של התאגיד הבנקאי בנושא פעילותו מול נותן שירותי השוואת עלויות על ידי דירקטוריון הבנק.
2. דיווח מידי של הנהלת הבנק לדירקטוריון במקרה של התממשות סיכון מהותי הנובע מפעילותו של מול נותני שירותי השוואת עלויות או חשש להתממשות כאמור.
3. הסדרת קשרי התאגיד הבנקאי עם נותן שירותי השוואת עלויות באמצעות חוזה כתוב.
4. עבודה של התאגיד הבנקאי רק עם נותן שירותי השוואת עלויות הגובה תמורה זהה מכל התאגידיים הבנקאיים.
5. הסדרת קשרי התאגיד הבנקאי מול נותן שירותי השוואת עלויות הפועל כשלוח של הלקוח הבנק עוקב אחר הליך פרסום ההוראה החדשה.

תזכיר חוק מתן שירותי מידע פיננסי התש"ף 2020

בחודש יוני 2020 הופץ תזכיר חוק מתן שירותי מידע פיננסי התש"ף 2020 מתוך מטרה להחליף את החלקים בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) התשע"ו 2016, המתייחסים לשירותי השוואת עלויות פיננסית בחוק חדש, שבו תוסדר כל הפעילות הכלולה במתן שירותי מידע פיננסי, הן מצד הגופים שייתנו את השירות והן מצד הגופים הפיננסיים בהם מרוכז מידע פיננסי על לקוחות. האסדרה המוצעת תיתן מענה לקשיים שעלו בעת עבודת הצוות לגיבוש התקנות. עוד מוצע לקבוע כי הרשות לניירות ערך תהיה הרגולטור לעניין שירותי מידע פיננסי.

שירותי מידע פיננסי כוללים בין היתר: שירותי ריכוז מידע פיננסי ממקורות מידע פיננסי שונים, השוואת מחירים, עלויות או תשואות, העברת מידע לספקים פיננסיים לשם קבלת הצעות להתקשרות עבור הלקוח לשירותים פיננסיים שאותם הלקוח צורך או מבקש לצרוך או לשם סיוע בהתקשרות עמם וכן ייעוץ בדבר התנהלות פיננסית.

האסדרה המוצעת תאפשר לנותני שירותי מידע פיננסי לקבלת, בהסכמת הלקוח, גישה מקוונת למידע פיננסי על לקוח ממקורות מידע פיננסי. במקביל תוטל על מקורות המידע חובה לאפשר לנותני שירותי מידע פיננסי גישה מקוונת למידע

פיננסי על הלקוח בכפוף להסכמתו. על בסיס מידע זה יציעו נותני שירותי מידע פיננסי את השירותים השונים באופן מקוון. מודגש בהצעה כי השימוש במידע הפיננסי יהיה רק לטובתו של הלקוח ולשם התנהלותו הפיננסית בלבד. הנחת המוצא היא שגישה למידע פיננסי של לקוח המצוי בידי מקורות מידע פיננסיים צפויה להסיר חסמים למעבר בין ספקים פיננסיים שונים ולעודד את התחרות הן מצד הביקוש והן מצד ההיצע. הבנק עוקב אחר הליך החקיקה.

טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו

ביום 1 ביולי 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה המבקשת להסדיר את עיקר הסוגיות שלהלן:

1. הקמת פונקציה ייעודית לטיפול בפקדונות ללא תנועה, תפקידיה וסמכויותיה.
2. תפקידי הנהלת הבנק והדירקטוריון על מנת שיהיו מודעים להתנהלות הבנק בנושא ומעורבים בו.
3. חובות האיתור החלות על הבנק סמוך למועד פירעון הפיקדון וחובות איתור נוספות בסמוך למועד הדיווח לאפטרופוס הכללי.
4. הגדרה למונח "פעילות" ככזו המהווה יצירת קשר עם הלקוח.
5. קביעת חובת איתור מורחבת אשר לא תחול על פיקדון ללא תנועה בסכום הנמוך מ- 1,500 ש"ח או שווה ערך במטבע חוץ.
6. חובת פנייה למרשם האוכלוסין אחת לחודש על מנת לקבל חיווי אודות פטירה של בעלי חשבונות. הוראות לעניין חובת תיעוד ושמירת מסמכים.

מועד התחילה לפי הטיטה הינו שנה ממועד פרסום ההוראה.

טיטת מכתב הנחיות של רשות המיסים בסוגיות מיסוי של תושבי חוץ

ביום 20 באוגוסט 2020, פרסמה רשות המיסים, טיטת הנחיות בסוגיות הנוגעות לחשבונות של תושבי חוץ:

1. שינוי סיווג של תושב ישראל לחשבון תושב חוץ- ההנחיה מבהירה כי ככל שלא הגיש בעל החשבון למוסד הכספי תוך 14 יום מיום פתיחת החשבון הצהרה על היותו תושב חוץ, הרי שלא ניתן יהא לשנות סיווג חשבון בנק מחשבון תושב ישראל לחשבון תושב חוץ.
2. העברת נ"ע בין חשבונות- החל מיום (כפי שייקבע בנוסח הסופי שיפורסם ברשומות), לא ניתן יהיה לבצע העברה בפטור ממס ככל שהעברת נירות הערך מתבצעת מחשבון של תושב ישראל לחשבון של מי שאינו תושב ישראל (תושב חוץ/תושב ישראל לראשונה וכו').
3. שינוי סיווג כתוצאה מפטירתו של בעל החשבון – נקבעו הנחיות על שינוי סיווג כתוצאה מפטירתו של בעל חשבון המסווג חשבון תושב חוץ. הבנק עוקב אחר הליך הפרסום.

טיטת מכתב הנחיות של רשות המיסים בעניין ניכוי במקור על דיבידנד או ריבית מניירות ערך זרים

ביום 20 באוגוסט 2020 פרסמה רשות המיסים טיטת מכתב הבהרה בקשר להנחיות, בדבר ניכוי במקור על דיבידנד או ריבית המתקבלים מניירות ערך זרים.

במסגרת הטיטה נקבעו תנאים מצטברים שבהתקיימותם, חבר בורסה ינכה מס במקור מדיבידנד ו/או ריבית שהתקבלו בשל החזקת נייר ערך זר (שהונפק ע"י מי שאינו תושב ישראל) עבור יחיד או חברה תושבת ישראל בהתחשב במיסי החוץ. רשות המיסים מבהירה כי מס שנוכה במקור אינו מהווה מס סופי, ולפיכך על מקבל הדיבידנד ו/או הריבית החובה לבחון את חבות המס הסופית שלו בישראל, וכן מוטלת עליו החובה לבחון האם עליו להגיש דוח לפקיד השומה – והכל בהתאם להוראות כל דין. הבנק עוקב אחר הליך הפרסום.

טיטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 "בנקאות בתקשורת"

ביום 10 בספטמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 367 וטיטה לתיקון קובץ שאלות ותשובות. התיקון כולל אסדרת העקרונות לצורך פתיחת חשבון מרחוק לתאגיד לרבות אופן זיהוי ואימות מורשה החתימה מטעם התאגיד. כמו כן התיקון הנוכחי יאפשר לתאגיד בנקאי לקבוע אמצעי זיהוי ואימות בהתאם לניהול הסיכונים שלו ובכפוף למדיניות שאושרה בדירקטוריון. בנוסף כולל התיקון המוצע התאמות של ההוראה לחוק שירותי תשלום אשר ייכנס לתוקף ביום 14.10.2020.

במסגרת התיקון המוצע לקובץ השאלות והתשובות ייקבע כי תאגיד בנקאי יוכל להתקשר עם לקוח בהסכם בנקאות בתקשורת הכולל כברירת מחדל את הסכמתו של הלקוח לקבלת כל הערוצים והשירותים שמציע הבנק לרבות שירותים עתידיים ובלבד שתישמר הדרישה בדבר מתן אפשרות ללקוח לבחור בערוצים בהם אינו מעוניין.

הבנק עוקב אחר הליך הפרסום.

טיטת הוראה הממונה על שיתוף בנתוני אשראי "לוחות זמנים לתיקון מידע במערכת נתוני אשראי"
ביום 16 בספטמבר 2020 פרסם הממונה על שיתוף בנתוני אשראי טיטת הוראה המסדירה את אופן הטיפול בתיקוני המידע שמעביר מקור מידע למאגר ואת קביעת המועדים לסיום הטיפול.
מטרת ההוראה להבטיח טיפול הוגן ויעיל של מקורות המידע בפניות ובתלונות הציבור כדי שמאגר נתוני האשראי ישקף נתונים בצורה מדויקת ומהימנה כדי למנוע פגיעה בלקוחות וכדי להבטיח יחסים הוגנים בין מקורות המידע ללקוחותיהם.
להלן עיקרי הטיטה:

1. חובת מתן הודעה ללקוח אודות עדכון נתון אשראי אודות הלקוח תוך 7 ימי עסקים.
 2. סיום הטיפול בבקשת לקוח לכל המאוחר בתוך 14 ימי עסקים מיום פניית בנק ישראל למקור המידע.
 3. במקרים חריגים שהטיפול בהם מורכב (היקף המקרים החריגים לא יעלה על 5% מסך הפניות בחודש קלנדרי), רשאי מקור מידע להשלים את הטיפול בתוך 7 ימי עסקים נוספים.
 4. חובת דיווח לממונה עד ה-22 לכל חודש קלנדרי על מצב הטיפול בבקשות לתיקון מידע שהועברו אליו על ידי בנק ישראל בחודש הקודם וכן על פניות שהועברו לפני החודש הקלנדרי והטיפול בהן לא הסתיים באותו החודש. הדיווח יעשה בהתאם לפורמט הקבוע בנספח להוראה.
- מועד התחילה לפי הטיטה הינו מועד פרסום ההוראה למעט חובת הדיווח שיחל חודש לאחר פרסום ההוראה.
הבנק עוקב אחר פרסום ההוראה.

טיטה הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר"
ביום 1 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראה חדשה באשר לחובות דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר לפיקוח על הבנקים.
בהתאם לטיטת ההוראה, נדרשים הבנקים להתייחס במדיניות ובנהלים לטיפול באירועים מסוג זה גם בדיווח לפיקוח על הבנקים.

- סוגי האירועים המחייבים דיווח:
1. אירוע כשל טכנולוגי מהותי
 2. אירוע החשוד כאירוע סייבר אשר מטופל ברמת מנהל הגנת הסייבר ואשר הטיפול בו לא הסתיים במלואו בתוך 4 שעות ממועד זיהוי הראשוני או תוך שעתיים במידה וכבר ידוע על נזק.
 3. אירוע סייבר העלול להשפיע על מספר רב של לקוחות ו/או שהינו בעל מאפייני תקיפה חדשים.
 4. כל אירוע מידע מהותי.
 5. כל אירוע המדווח לרגולטורים אחרים.
- הטיטה כוללת הנחיות לאופן הדיווח הראשון ודיווחים נוספים לרבות דיווח על סיום האירוע.
בנוסף חלה חובה לקבוע נוהל תחקיר אירוע כאשר התחקיר יכול לכל הפחות את הנושאים הבאים: פרטים סופיים ומעודכנים אודות האירוע ונסיבות התרחשותו, דו"ח הפקת לקחים לרבות המלצות, יישום בקורות פנימיות, לוז"ל לביצוע ופירוט הגורמים המעורבים.
התחקיר יועבר לפיקוח על הבנקים לכל היותר בתוך 30 ימים מסיום האירוע ובכל מקרה לא יאוחר מ-60 ימים ממועד זיהוי האירוע כמחייב בדיווח ולאחר שיאושר על ידי חבר הנהלה האחראי על קיום ההוראה.
הבנק עוקב אחר פרסום ההוראה.

טיטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250 "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם ירוס הקורונה (הוראת שעה)"
ביום 12 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטה נוספת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 שעיקרו עדכון הסף בו נדרש לעמוד תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזנים על בסיס מאוחד הוא פחות מ-24% הינו 4.5% וזאת על מנת למנוע מצב שיחס מינוף יהווה חסם להעמדת אשראי. עם תום תקופת הוראת השעה (31 במרס 2021) תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המנוף במועד תום תקופת ההוראה (31 במרס 2021) או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.
הבנק עוקב אחר פרסום ההוראה.

דירוג הבנק

ביום 10 במאי, 2020 פרסמה מידרוג בע"מ (להלן: "מידרוג") דוח בחינת דירוג בדבר דירוג הבנק כדלקמן:

הערכת איתנות פיננסית של הבנק	a2.il	
פקדונות לזמן ארוך/אג"ח	Aa3.il	בחינת דירוג עם השלכות חיוביות
פקדונות לזמן קצר	P-1.il	
כתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (Coco)	A3.il(hyb)	בחינת דירוג עם השלכות חיוביות
כתבי התחייבויות נדחים (הון משני תחתון)	A1.il	בחינת דירוג עם השלכות חיוביות
שטרי הון נדחים (הון משני עליון)	A2.il(hyb)	בחינת דירוג עם השלכות חיוביות

לפרטים נוספים ראה דוח מידי מיום 10 במאי, 2020 (אסמכתא מס': 2020-01-045948), המובא על דרך ההפניה.

ביום 31 במאי, 2020 פרסמה מידרוג דוח דרוג עדכני לאגרות חוב סדרה ט' בהתאם להודעת אגוד הנפקות לפיה היא בוחנת אפשרות לביצוע הנפקה של אג"ח סדרה ט' בדרך של הרחבת סדרה נסחרת בהיקף של עד 500 מיליון ש"ח, במסגרתו נותרו על כנם הדירוגים כפי שפורטו לעיל. לפרטים נוספים ראה דוח מידי מיום 31 במאי, 2020 (אסמכתא מס' 2020-01-055371), המובא על דרך ההפניה.

ביום 5 באוקטובר, 2020 פרסמה מידרוג דוח דירוג נוסף, המאריך את הבחינה בהשלכות חיוביות לדירוג הפיקדונות של הבנק ולדירוגים של מכשירי חוב במחזור שהנפיק הבנק ומדרגים על ידי מידרוג. הארכת בחינת הדירוג הינה לנוכח השלמת עסקת הרכישה של הבנק (100%) בידי בנק מזרחי טפחות בע"מ ביום 30 בספטמבר, 2020.

לפרטים נוספים ראה דוח מידי של אגוד הנפקות בע"מ, חברת בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "אגוד הנפקות"), מיום 5 באוקטובר 2020, (מספר אסמכתא: 2020-01-099676), המובא בדוח זה בדרך של הפניה.

נספחים,
מילון מונחים
ואינדקס

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית ¹ - מאוחד

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
שיעור הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח
%			%		
2.80	⁶ 178	25,708	3.29	⁶ 202	24,853
1.59	2	507	-	-	627
0.29	4	5,466	0.11	2	7,027
-	-	86	-	-	111
1.62	19	4,706	1.38	26	7,575
0.83	2	972	0.29	1	1,358
2.21	205	37,445	2.24	231	41,551
		646			604
		2,631			3,621
		<u>40,722</u>			<u>45,776</u>
0.74	34	18,453	0.57	28	19,827
0.21	2	3,763	0.15	2	5,335
0.87	32	14,690	0.72	26	14,492
-	-	22	-	-	33
-	-	4,209	1.45	15	4,160
0.31	1	1,278	0.34	1	1,180
0.59	35	23,962	0.70	44	25,200
		13,088			16,183
		646			604
		502			1,315
		<u>38,198</u>			<u>43,302</u>
		2,524			2,474
		<u>40,722</u>			<u>45,776</u>
1.62			1.54		
1.83	170	37,445	1.81	187	41,551

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור ³

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

ניירות ערך שנשאלו

אגרות חוב זמינות למכירה ⁴

אגרות חוב למסחר ⁴

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁵

סך כל הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

לפי דרישה

לזמן קצוב

פקדונות מבנקים

כתבי התחייבויות ואגרות חוב

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁷

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁸

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית¹ - מאוחד (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
שיעור הכנסות/ הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח
%			%		
3.46	⁶ 653	25,276	3.04	⁶ 574	25,292
1.24	3	324	0.44	2	605
0.25	11	5,846	0.14	6	5,882
-	-	274	-	-	56
2.47	84	4,546	1.58	83	7,003
1.30	7	720	0.44	5	1,512
2.74	758	36,986	2.22	670	40,350
		603			575
		2,957			3,446
		<u>40,546</u>			<u>44,371</u>
0.88	120	18,239	0.64	92	19,164
0.21	6	3,776	0.17	6	4,766
1.05	114	14,463	0.80	86	14,398
1.67	1	80	-	-	41
2.35	68	3,873	0.66	22	4,436
0.68	7	1,370	0.41	3	986
1.11	196	23,562	0.63	117	24,627
		13,027			15,269
		603			575
		848			1,407
		<u>38,040</u>			<u>41,878</u>
		2,506			2,493
		<u>40,546</u>			<u>44,371</u>
1.63			1.59		
2.03	562	36,986	1.83	553	40,350

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור³

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

ניירות ערך שנשאלו

אגרות חוב זמינות למכירה⁴

אגרות חוב למסחר⁴

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים

ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית⁵

סך כל הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

לפי דרישה

לזמן קצוב

פקדונות מבנקים

כתבי התחייבויות ואגרות חוב

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁷

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית⁸

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית¹ - מאוחד (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
2.40	167	28,126	2.00	159	32,102
(0.69)	(29)	16,899	(0.49)	(22)	17,876
1.71			1.51		
0.46	7	6,093	3.43	51	6,016
0.77	8	4,131	(1.52)	(18)	4,759
1.23			1.91		
3.90	31	3,226	2.47	21	3,433
(1.92)	(14)	2,932	(0.63)	(4)	2,565
1.98			1.84		
2.21	205	37,445	2.24	231	41,551
(0.59)	(35)	23,962	(0.70)	(44)	25,200
1.62			1.54		

מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד מדד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2019			2020		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
2.36	492	27,826	2.11	485	30,698
(0.64)	(80)	16,593	(0.56)	(73)	17,256
1.72			1.55		
3.74	165	5,917	2.42	112	6,183
(2.32)	(70)	4,030	(0.63)	(22)	4,693
1.42			1.79		
4.17	101	3,243	2.82	73	3,469
(2.09)	(46)	2,939	(1.10)	(22)	2,678
2.08			1.72		
2.74	758	36,986	2.22	670	40,350
(1.11)	(196)	23,562	(0.63)	(117)	24,627
1.63			1.59		

מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד מדד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית¹ - מאוחד (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
(79)	(79)	-	24	31	(7)
(9)	(42)	33	2	(9)	11
(88)	(121)	33	26	22	4
נכסים נושאי ריבית בישראל					
אשראי לציבור					
נכסים נושאי ריבית אחרים					
סך כל הכנסות ריבית					
התחייבויות נושאות ריבית בישראל					
פיקדונות הציבור					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
סך כל הוצאות ריבית					

הערה:

השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

- הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 התווסף סך 117 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 נוכה סך 161 מיליון ש"ח) ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 נוכה סך 93 מיליון ש"ח (לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 נוכה סך 107 מיליון ש"ח).
- לרבות שווי הוגן בגין מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך 6 ו-18 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית לשלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020, בהתאמה (4 ו-13 מיליון ש"ח לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, בהתאמה).
- לרבות שווי הוגן בגין מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

מילון מונחים עיקריים

- אובליגו** – סך כל ההתחייבויות של הלקוח אל מול הבנק.
- אופציה** – הסכם חוזי בין קונה לבין מוכר לרכוש או למכור נייר ערך מסוים או זכות לקבל או להמיר ניירות ערך, מטבע חוץ או סחורה במחיר ספציפי בתוך תקופת זמן קבועה מראש.
- אגרת חוב** – תעודה נושאת ריבית, המונפקת על ידי הממשלה או חברה, ובה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון בתאריכי פירעון קבועים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.
- אגרת חוב להמרה** – אגרת חוב שניתן להמירה למניה בשער המרה (מחיר) שנקבע מראש ופורסם בתשקיף. לאגרת חוב להמרה תקופת חיים מוגבלת, שבסופה המחזיק בה רשאי להמירה למניה, או לקבל את כספו בחזרה בתוספת ריבית, ששיעורה נקבע מראש.
- אגרת חוב מגובה נכסים** – (ABS - Asset-Backed Security) הוא כתב התחייבות שרוכש משקיע, שמקנה לו זכות על זרם תקבולים הצפוי מנכסים אלו. הבטוחה המשועבדת כנגדו היא אוסף של נכסים, וזרם התקבולים שצפוי למחזיק בנייר הערך הוא בעל זיקה לזרם ההכנסות שמתקבל מנכסים אלו.
- ארגון המדינות המפותחות (OECD)** – ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים.
- איש קשור** – כמשמעותו בסעיף 3 לנוהל בנקאי תקין 312.
- באזל 3** – תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקות בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
- בעל עניין** – יחיד או חברה המחזיקים 5% או יותר ממניות של חברה הנסחרת בבורסה.
- גידור** – עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
- גוף מוסדי** – כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
- דירוג אשראי** – מייצג את רמת הסיכון שקובע הבנק באשראי ספציפי. דירוג האשראי מאפשר לבנק להבחין בין רמות סיכון האשראי הגלומות בחשיפות אשראי שונות, לצורך מעקב אחר איכות אשראי ספציפי, כמו גם של התיק בכללותו.
- הון עצמי ממוצע** – סך כל האמצעים ההוניים כפי שהוצג בנספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית בניכוי/בתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של הפסדים/רווחים בגין אג"ח זמניות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך לפי שווי הוגן" (לרבות בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון).
- הון רגולטורי** – הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבויות נדחים הכשירים להיכלל בהון רגולטורי).
- הלבנת הון** – פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך "ההלבנה" מחזיר את הכסף למערכת החוקית.
- הלוואת זכאות** – הלוואה הניתנת באמצעות בנק ממקורות המדינה.
- הלימות הון** – היחס הנדרש על ידי המפקח על הבנקים בין ההון העצמי של הבנק לבין ההלוואות שהוא נותן משוקללות לפי רמות הסיכון, כך שהונו של הבנק יספיק כדי לשמש כרית ספיגה למקרה של הפסדים קיצוניים.
- הסכמי CSA** – הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
- הפרשה להפסדי אשראי** – הפרשה הנעשית על ידי החברה המשקפת אובדן אפשרי של סכומי אשראי שנתנה ומשמשת לכיסויים במקרה של התממשות האובדן.
- חוב פגום** – חוב שקיימת סבירות גבוהה שהלווה לא יפרע את החוב(או חלק מהחוב) לפי תנאי החוזה, אולם אין ודאות לגבי סיכוי הגבייה ומימוש ההפסד.
- חוב בהשגחה מיוחדת** – חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.
- חוב נחות** – חוב עם חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את פירעון החוב.
- חוב בארגון מחדש** – ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של הלווה, התאגיד הבנקאי מעניק ללווה ויתור אשר בתנאים אחרים הוא היה שוקל לא להעניק.

חוב שגבייתו מותנית בביטחון - חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, אין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

יחס מינוף - היחס שבין ההון העצמי רובד 1 לסך החשיפה ברוטו, ובכלל זה חשיפה חוץ מאזנית, ללא קיזוז ביטחונות.

יחס נזילות (LCR) Liquidity Coverage ratio - יחס מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה לסך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים.

יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או נכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנזקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר.

יתרת חוב נטו - יתרת חוב רשומה, בניכוי הפרשה להפסדי אשראי שבגין אותו חוב.

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פסיקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מידע צופה פני עתיד - כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, תחזית, הערכה, אומדן או מידע אחר, המתייחסים לאירוע או לעניין עתידיים, שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של התאגיד בלבד, למעט תחזית, הערכה, אומדן או מידע אחר כאמור שיש לכלול אותם, לפי כל דין לרבות לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים בדוחות כספיים.

מערכת זה"ב (זיכויים והעברות בזמן אמת) - מערכת המאפשרת העברת זיכויים והעברות בזמן אמת ובאופן סופי. בעולם מוכרת כמערכת (RTGS) Real Time Gross Settlement. המערכת סולקת תשלומים מייד, והתשלומים הם סופיים ואינם ניתנים לביטול.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - אורך החיים הממוצע של מכשירים פיננסיים. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עליה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. המח"מ מכונה גם "אריכות".
נגזרים פיננסיים - נכסים שערכם נגזר משינוי בערכם של נכסים אחרים.

נזילות - היכולת של ישות עסקית לעמוד בהתחייבויותיה השוטפות מתוך סך הנכסים השוטפים שלה (מזומנים, ניירות ערך סחירים וכו').

נכס פיננסי - מזומן, ראייה לזכות בעלות בישות, או חוזה המקנה לישות אחת זכות לעשות אחד מהבאים:

א. לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מישות אחרת.

ב. להחליף עם ישות אחרת מכשיר פיננסי אחר בתנאים פוטנציאליים עדיפים.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם והוא כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות (fines, penalties) או לצעדי עונשין (punitive damages) כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

סיכון נזילות - הסיכון שצד נגדי (או משתתף במערכת הסליקה) לא יעמוד בהתחייבות במלוא ערכה במועד. סיכון נזילות אינו אומר בהכרח שהצד הנגדי או המשתתף הוא חדל פירעון; ייתכן שהוא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו בעתיד, אך לא במועד הנקוב.

סיכון סייבר - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מחשב ו/או מערכות תשתיות משובצות מחשב על ידי או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

סיכון תפעולי - סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכונים ציות, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

עלות ריבית - מרכיב הריבית שמוקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות שכן.

עלות שירות - כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.

עסקה עתידית - התחייבות לקנות או למסור נכס במחיר ובמועד שנקבעו מראש בעת החתימה על העסקה.

עקום תשואה - עקום המתאר את הקשר שבין התשואה לבין מועד הפדיון של אג"ח, על ידי השוואה של שיעורי התשואה על אג"ח הנבדלות זו מזו רק במועדי הפדיון.

פיקדון לפי דרישה - פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

פיקדון לזמן קצוב - פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה, אלא אם כן משיכה מוקדמת מחויבת בקנס שסכומו לפחות 7 ימי ריבית פשוטה על הסכום שנמשך.

פיקדונות לפי מידת הגבייה – פיקדונות שפרעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ואין לתאגיד סיכון להפסד מהאשראי שניתן מפיקדונות אלה, שלגביהם המפקיד קובע לאיזה לווה או קבוצת לווים יינתנו סכומי הפיקדונות הנ"ל כהלוואות ובתנאי שהלוואות אלו ניתנות לפי אותן תקופות ובאותו סוג הצמדה או באותו מטבע שקבע המפקיד.

פיקדון נושא ריבית – פיקדון שבו התאגיד הבנקאי משלם למפקיד תשלום כלשהו כפיצוי עבור השימוש בכספי הפיקדון. פיקדון שבו שיעור הריבית מותאם תקופתית בתגובה לשינויים בריבית שוק וגורמים אחרים צריך להיות מדווח כפיקדון נושא ריבית אפילו אם השיעור הופחת לאפס, בהינתן ששיעור הריבית על פיקדון זה יכול לעלות כאשר תנאי השוק ישתנו. פיקדון אשר משועבד כביטחון להלוואה או לנכס פיננסי אחר ידווח כפיקדון נושא ריבית.

פיקדון שאינו נושא ריבית – פיקדון שאינו נושא ריבית.

שווי הוגן – ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מוצר לבין מוכר, שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השיווי ההוגן שנקבע בתקינה החשבונאית:

רמה 1 – שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק.

רמה 2 – שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים.

רמה 3 – שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שיעור צמיחה ראלי – גידול התוצר בין שתי תקופות באחוזים, בניכוי עליית המחירים.

שיעור המימון (LTV) – שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקה ביחס לשווי הנכס הנרכש, שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיוור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) – סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם סך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תשואה להון – היחס שבין הרווח השנתי של חברה לבין ההון העצמי שלה.

תשואה ריאלית – היחס בין הרווח או ההפסד על השקעה לסך ההשקעה, בניכוי עליית המחירים בתקופה שעליה נסבה המדידה.

Over the Counter (OTC) – מסחר מעבר לדלפק – מסחר במכשירים פיננסיים כמו מניות, איגרות חוב, סחורות או נגזרים ישירות בין שני צדדים.

פורוורד (Forward) – עסקת חליפין של מטבע במטבע בתאריך עתידי קבוע מראש בשער חליפין שגם הוא נקבע מראש.

שימוש במבחנים בדיעבד BACK TEST – הבנק נדרש להשתמש בבדיקות שלאחר מעשה כדי לאמוד את הדיוק והאפקטיביות של תהליכי המדידה וההערכה.

תיאבון הסיכון – הסיכון שמוכן הבנק לקחת על עצמו לשם השגת יעדיו האסטרטגיים.

סיבולת הסיכון – רמת הסיכון המרבית או המזערית שאין לחרוג ממנה (מגבלת הסיכון).

Credit Risk Adjustment (CVA) – חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Delta Value 1% (DV1%) – מייצג את השינוי האפשרי בתיק בהינתן שינוי מקביל בעקום הריבית של 1%.

Enhanced Disclosure Task Force (EDTF) – דרישות גילוי שפורסמו על ידי צוות משימה לשיפור הגילוי שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית לשיפור הגילוי על הסיכונים בתאגידים הבנקאיים.

(Foreign Accounts Tax Compliance Act) (FATCA) – חוק אמריקאי הנועד לשיפור איכפת המס. קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווחים לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.

Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) – תהליך פנימי להערכת הסיכונים והקצאת הון על מנת להבטיח כי הבנק מקצה מספיק הון כנגד מכלול הסיכונים.

Value at risk (VAR) – מודל הערך מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה) בתקופה נתונה וברמת ביטחון של 99%, לפחות.

7,11,12,17,24,71,88..... מידע צופה פני עתיד	61,62.....VAR
29,37,42,47,48,51,80,83,88,92 מכשירים נגזרים	41,42,45,139,140..... אשראי בעייתי
93,116-122,140-144,147-153,186	8,9,22,28,34,36,43-45,47-49,54,55 אשראי לציבור
10,30,39,68,90,167,177 ניהול הסיכונים	57,58,60,80,84,92,102-104,124-146,183,184,186
7,9,11,12,17,24,25,28-30,32,37,38 ניירות ערך	42,132,147,154..... אשראי פגום
42,47,48,51,56,66,71,80,83,84,94,96-102	179 דירוג הבנק
119,123-131,133-137,141-153	8,28,37,42,45,47,48,50,51.... הפרשה להפסדי אשראי
39,52,54,61..... סיבולת הסיכון	53,71,80,88,102-104,129-140,186
10,11,17,22,39,54,107,116-122,157 סיכוני אשראי	31-34,42,44,47,48,52-57,87,88,106 ... הלואות לדיור
10,67,68,70..... סיכון מוניטין	108,123-128,132,134,135,138,168,170,173
66,70..... סיכון נדילות	11,12,17,18,27,28,30,31,39,70..... הלימות ההון
68..... סיכון ציות	106,155,157
39,61,70,107 סיכוני שוק	19,20,22-24,27,33,35,53,102 הפרשה קבוצתית
10,67,69,70..... סיכון אסטרטגי	40,43,44,87,88,137,173..... חוב בעייתי
10,12,68-70 סיכונים מובילים	51 חוב פגום
10,39..... סיכונים משפטיים	22,23,40,43,44,87,102,132,133..... חובות בעייתיים
10,30,67,70,107 סיכון תפעולי	135-137,145,173
17-18,52,167 עדכוני חקיקה	8,41-44,53,60,87,102,106,124-128 חובות פגומים
28,34,36,80,84,92,124-128 פקדונות הציבור	132-137,173,186
141-145,147,183,184	8,11,31,86,106,108,157,178..... יחס המינוף
9,10,16,18,19,27,79,88,89,93 רווח כולל	66,108 כיסוי נדילות
95-98,100,101,148-152,186	13 כלכלת ישראל
26..... שיעור ההוצאות התפעוליות	90,154,167..... ליבור
54..... תיאבון הסיכון	163 מבקר פנימי
39,40,61,71..... תרחישי קיצון	51,96-98,100,146,149..... מגובי נכסים
	53 מגזר לא צמוד
	21,51,116-119,122,141-143 מטבע חוץ
	146-153,177,185

